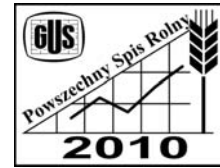

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY

Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Powszechny Spis Rolny 2010

BYDGOSZCZ 2012

AUTORZY OPRACOWANIA I REDAKCJA MERYTORYCZNA

Zespół pracowników w składzie:

Waldemar Borzych, Piotr Kacprowicz, Katarzyna Magdańska, Ewa Panic-Kentzer

pod kierunkiem

Anny Wilskiej – Wydział Badań Ankietowych

oraz *Anna Nakielska* – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

NALICZANIE TABLIC STATYSTYCZNYCH

Ewa Panic-Kentzer – Wydział Badań Ankietowych,

Dariusz Klamecki, Anna Nakielska, Paulina Olbryś – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

oraz *Olga Labecka* – Wydział Informatyki

REDAKCJA TECHNICZNA, KOREKTA, SKŁAD I GRAFIKA KOMPUTEROWA

Rafał Lis, Adam Mańkowski, Anna Nakielska, Jacek Pruski

pod kierunkiem

Małgorzaty Rybak

– kierownika Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US

prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna również
w formie książki i CD-ROM

ISBN 978-83-62131-44-0

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu publikację prezentującą wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (PSR 2010), który został przeprowadzony w dniach od 1 września do 31 października 2010 r.

PSR 2010 był pierwszym spisem przeprowadzonym po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Spełniał potrzeby informacyjne zarówno odbiorców krajowych, jak i wymagania unijne w zakresie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych (spisu rolnego), które wszystkie kraje członkowskie miały obowiązek przeprowadzić w 2010 r., zgodnie z kalendarzem i wymogami określonymi przez ustawodawstwo Wspólnoty.

Niniejsza publikacja charakteryzuje sytuację w rolnictwie w województwie kujawsko-pomorskim według stanu w dniu 30 czerwca 2010 r. Składa się z uwag metodycznych, części analitycznej wzbogaconej mapami i wykresami oraz części tabelarycznej.

W uwagach metodycznych omówiono podstawowe zasady, definicje i pojęcia obowiązujące w spisie i badaniu metod produkcji rolnej oraz schematy losowania próby. W części analitycznej scharakteryzowano gospodarstwa rolne według wybranych kryteriów, w tym podstawowe dane na tle wyników PSR 2002. Część tabelaryczna prezentuje szeroki zakres danych liczbowych, co pozwala na dokonywanie wieloprzekrojowych analiz i dobór takich kryteriów grupowania gospodarstw, tak aby w jak największym stopniu zaspokoić potrzeby informacyjne odbiorców.

Składam podziękowania Wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania i przeprowadzenia Powszechnego Spisu Rolnego 2010 w województwie kujawsko-pomorskim. Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie stanowiło cenne źródło informacji na temat sytuacji w rolnictwie nie tylko w 2010 r., ale również w porównaniu z 2002 r.

Wioletta Zwara

Dyrektor Urzędu Statystycznego

w Bydgoszczy

PREFACE

The Statistical Office in Bydgoszcz hereby presents you the publication with the results of the Agricultural Census 2010 (AC 2010) conducted between September 1st and October 31st 2010.

The Agricultural Census 2010 was the first census conducted after the accession of Poland to the European Union. It satisfied the information needs of both domestic recipients and the European Union, as regards the full farm survey (agricultural census), which all Member States of the EU were obligated to conduct in the 2010 in line with the timetable and requirements defined by the Community law.

This publication characterized the situation in agriculture in the kujawsko-pomorskie voivodship as of 30 June 2010. It comprises methodological notes, an analytical part enriched by maps and a tabular part.

The methodological notes discuss basic rules, definitions and concepts applicable to both the AC 2010 and the survey on agricultural productions methods, as well as the relevant sampling schemes. The analytical part provides a characteristics of agricultural holdings by selected criteria, as part of which basic data was presented against the results of the AC 2002. The tabular part presents a wide range of numerical data, which allows for performing cross-sectional analyses and selecting such farm grouping criteria that would meet, to the highest extent possible, the information-related needs of recipients.

I would like to thank to all involved in preparation and realization of the Agricultural Census 2010 in kujawsko-pomorskie voivodship. I hope that the publication will prove a valuable source of information about situation in agricultural not only in 2010, but also in comparison with 2002.

Wioletta Zwara

Director of the Statistical Office
in Bydgoszcz

SPIS TREŚCI

	Str.
PRZEDMOWA	3
SKRÓTY. ZNAKI UMOWNE	13
UWAGI METODYCZNE	14
UWAGI ANALITYCZNE	49
Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych	52
Użytkowanie gruntów	56
Powierzchnia zasiewów	62
Zwierzęta gospodarskie	73
Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze	90
Nawozy, środki ochrony roślin i nawadnianie	94
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	98
Cele produkcji gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	102
Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych	107

Tablice	<hr/>	
	Tabl.	Str.
Liczba gospodarstw rolnych w latach 2002 i 2010	1	52
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według powiatów	2	59
Liczba gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż ogółem oraz średnia powierzchnia zasiewów zbóż w gospodarstwach rolnych w latach 2002 i 2010	3	65
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych /gruntów ornyc w latach 2002 i 2010	4	74
Ciągniki w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010	5	91
Zużycie nawozów wapniowych według sektorów własności	6	96
Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego	7	103

Wykresy	Wyk.	Str.
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą	1	56
Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych	2	57
Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych według powiatów	3	59
Udział powierzchni uprawy drzew owocowych, krzewów owocowych oraz szkółek drzew i krzewów owocowych w ogólnej powierzchni sadów	4	61
Powierzchnia zasiewów według wybranych grup ziemiopłodów w latach 2002 i 2010	5	62
Powierzchnia zasiewów ogółem i liczba gospodarstw rolnych posiadających zasiewy według grup obszarowych użytków rolnych	6	63
Średnia powierzchnia pod zasiewami przypadająca na 1 gospodarstwo rolne według powiatów	7	63
Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów	8	64
Odsetek powierzchni uprawy zbóż oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż według grup obszarowych użytków rolnych	9	64
Odsetek powierzchni uprawy strączkowych jadalnych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę strączkowych jadalnych według grup obszarowych użytków rolnych	10	66
Odsetek powierzchni uprawy ziemniaków oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków według grup obszarowych użytków rolnych	11	68
Odsetek powierzchni uprawy buraków cukrowych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę buraka cukrowego według grup obszarowych użytków rolnych	12	69
Odsetek powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę rzepaku i rzepiku według grup obszarowych użytków rolnych	13	70
Struktura liczby gospodarstw i pogłównia bydła według skali chowu bydła	14	76
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych	15	77
Struktura pogłównia bydła według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych	16	77
Struktura liczby gospodarstw i pogłównia krów według skali chowu krów	17	78
Struktura pogłównia krów według skali chowu krów i grup obszarowych użytków rolnych	18	79
Struktura liczby gospodarstw i pogłównia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej	19	79
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych	20	80
Struktura pogłównia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych	21	81
Struktura liczby gospodarstw i pogłównia loch według skali chowu loch	22	81
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych	23	82
Struktura pogłównia loch według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych	24	82
Struktura liczby gospodarstw i pogłównia owiec według skali chowu owiec	25	83

Wykresy (dok.)	Wyk.	Str.
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia koni według skali chowu koni	26	84
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kóz według skali chowu kóz	27	86
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kur niosek według skali chowu niosek	28	87
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia brojlerów kurzych według skali chowu brojlerów	29	88
Struktura liczby ciągników według mocy silnika	30	90
Ciągniki według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010	31	91
Gospodarstwa rolne według ilości ciągników i grup obszarowych użytków rolnych	32	92
Ciągniki fabrycznie nowe zakupione po 2004 r. według mocy silnika i grup obszarowych użytków rolnych	33	92
Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według powiatów	34	95
Gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stosujące środki ochrony roślin	35	97
Struktura gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według głównego źródła utrzymania	36	98
Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego według głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego	37	100
Gospodarstwa domowe według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie	38	104
Średnia powierzchnia użytków rolnych i średnia wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego	39	105
Przeciętna liczba AWU przypadająca na pracującego członka rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego według grup obszarowych UR	40	109
Struktura pracujących i nakładów pracy w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku według grup obszarowych użytków rolnych	41	110
Użytkownicy gospodarstw rolnych pracujący w swoim gospodarstwie rolnym według płci i wieku	42	111
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według grup obszarowych użytków rolnych i wieku	43	111
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według kategorii wykonywania pracy dodatkowej i płci	44	112
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według kategorii wykonywania pracy dodatkowej i grup obszarowych	45	112
Rysunki	Rys.	Str.
Gospodarstwa według rodzaju działalności rolniczej	1	54
Osoby kierujące gospodarstwem rolnym według wykształcenia	2	54
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych	3	57
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR	4	58
Gospodarstwa indywidualne produkujące głównie na sprzedaż	5	106
Gospodarstwa indywidualne produkujące głównie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego	6	106

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

	Tabl.	Str.
Gospodarstwa rolne według form własności i grup obszarowych użytków rolnych	1	113
Charakterystyka gospodarstw rolnych według form własności	2	113
Charakterystyka gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych	3	114
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych	4	116
Gospodarstwa rolne według poziomu wykształcenia rolniczego osoby kierującej oraz podregionów i powiatów	5	147
Gospodarstwa rolne według lat prowadzenia gospodarstwa przez osobę kierującą oraz podregionów i powiatów	6	148
Gospodarstwa indywidualne według osoby kierującej oraz podregionów i powiatów	7	149
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych oraz podregionów i powiatów	8	150
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych oraz podregionów i powiatów	9	152
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych oraz podregionów i powiatów	10	154
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych oraz podregionów i powiatów	11	156
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według podregionów i powiatów	12	158
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według podregionów i powiatów	13	160
Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów oraz podregionów i powiatów	14	162
Pogłowie zwierząt gospodarskich według podregionów i powiatów	15	163
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych według podregionów i powiatów	16	164
Gospodarstwa rolne posiadające ciągniki według mocy silnika oraz podregionów i powiatów	17	165
Ciągniki w gospodarstwach rolnych według mocy silnika oraz podregionów i powiatów	18	166
Gospodarstwa indywidualne według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego oraz podregionów i powiatów	19	167
Pracujący w rolnictwie według podregionów i powiatów	20	168
Użytkownik i członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych według grup obszarowych użytków rolnych oraz podregionów i powiatów	21	170
Użytkownik i członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych według czasu pracy oraz podregionów i powiatów	22	172
Użytkownik i członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych według wieku oraz podregionów i powiatów	23	173

CONTENTS

	Page
PREFACE	3
ABBREVIATIONS. SYMBOLS	13
METHODOLOGICAL NOTES	14
ANALYTICAL NOTES	49
General characteristics of agricultural holdings	52
Land use	56
Sown area	62
Livestock	73
Tractors, agricultural machinery and equipment	90
Fertilisers, pesticides and irrigation	94
Income of households with a holder of an agricultural holding	98
Purposes of production of households with the holder of an agricultural holding	102
Labour force and labour input	107

Tables

	Table	Page
Number of agricultural holdings in 2002 and 2010	1	52
Agricultural area of agricultural holdings conducting agricultural activity by powiats	2	59
Number of agricultural holdings with cereals and average sown area of cereals in 2002 and 2010	3	65
Number of livestock per 100 ha of agricultural land arable land in 2002 and 2010	4	74
Tractors on holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land in 2002 and 2010	5	91
Consumption of calcium fertilisers by ownership sectors	6	96
Selected indicators for natural person's holdings by percentage of the final production value designated for subsistence	7	103

Charts	Chart	Page
Structure of land use in agricultural holdings conducting agricultural activity	1	56
Number of agricultural holdings and agricultural area by area groups of agricultural land	2	57
Share of sown area in agricultural land by powiats	3	59
Share of area under fruit trees, bushes and fruit trees and bushes nurseries in the total area of orchards	4	61
Sown area by selected agricultural crops groups in 2002 and 2010	5	62
Total sown area and number of holdings with sowings by area groups of agricultural land	6	63
Average sown area per 1 agricultural holding by powiats	7	63
Share of area of separate crop groups in total sown area	8	64
Percentage of area under cereals and number of agricultural holdings cultivating cereals by area groups of agricultural land	9	64
Percentage of area under edible pulses and number of agricultural holdings cultivating edible pulses by area groups of agricultural land	10	66
Percentage of area under potatoes and number of agricultural holdings cultivating potatoes by area groups of agricultural land	11	68
Percentage of area under sugar beet and number of agricultural holdings cultivating sugar beet by area groups of agricultural land	12	69
Percentage of area under rape and turnip rape and number of agricultural holdings cultivating rape and turnip rape by area groups of agricultural land	13	70
Structure of number of holdings and number of cattle by the scale of breeding	14	76
Structure of holdings by the scale of cattle's breeding and by area groups of agricultural land	15	77
Structure of cattle by the scale of breeding and by area groups of agricultural land	16	77
Structure of number of holdings and number of cows by the scale of breeding	17	78
Structure of number of cows by the scale of cow's breeding and by area groups of agricultural land	18	79
Structure of number of holdings and number of pigs by the scale of breeding	19	79
Structure of holdings by the scale of pig's breeding and by area groups of agricultural land	20	80
Structure of number of pigs by the scale of breeding and by area groups of agricultural land	21	81
Structure of number of holdings and number of sows by the scale of breeding	22	81
Structure of holdings by the scale of sow's breeding and by area groups of agricultural land	23	82
Structure of sows by the scale of sow's breeding and by area groups of agricultural land	24	82
Structure of number of holdings and number of sheep by the scale of breeding	25	83
Structure of number of holdings and number of horses by the scale of breeding	26	84
Structure of number of holdings and number of goats by the scale of breeding	27	86
Structure of number of holdings and number of laying hens by the scale of breeding	28	87

Charts (cont.)	Chart	Page
Structure of number of holdings and number of broilers by the scale of breeding	29	88
Structure of tractors by engine power	30	90
Tractors on agricultural holdings by area groups of agricultural land in 2002 and 2010	31	91
Agriculture holdings by number of tractors and by area groups of agricultural land	32	92
Brand new tractors bought after 2004 by engine power and by area groups of agricultural land	33	92
Consumption of mineral and calcium fertilisers by powiats	34	95
Holdings with an agricultural area above 1 ha of agricultural land applying pesticides	35	97
Structure of households with the holder of agricultural holding by the main source of income	36	98
Average area of agricultural holding by the household's main source of income	37	100
Number of households by the percentage of the final production value designated for subsistence	38	104
Average area of agricultural land and average economic size of agricultural holdings by the percentage of the final production value designated for subsistence	39	105
Average number of AWUs per one employed family member of the holder by area groups of agricultural land	40	109
Annual structure of the employed and labour input on natural person's holdings by area groups of agricultural land	41	110
Holder working on their own agricultural holdings by sex and age	42	111
Structure of family labour force on natural person's holdings by area groups of agricultural land and age	43	111
Structure of family labour force employed on natural person's holdings by categories performance of additional jobs and sex	44	112
Structure of family labour force employed on natural person's holdings by category of performance of additional jobs and by area groups of agricultural land	45	112
Drawings	Drawing	Page
Holdings by type of agricultural activity	1	54
Managers of an agricultural holdings by education	2	54
Average area of agricultural land of agricultural holdings	3	57
Average area of agricultural land of natural person's holdings over 1 ha of agricultural land	4	58

Drawings (cont.)	Drawing	Page
Natural person's holdings producing mainly for sale	5	106
Natural person's holdings producing mainly for subsistence	6	106

TABULAR PART	Table	Page
Agricultural holdings by ownership forms and area groups of agricultural land ...	1	113
Characteristics of agricultural holdings by ownership forms	2	113
Characteristics of agricultural holdings by area groups of agricultural land	3	114
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land	4	116
Agricultural holdings by the manager's agricultural education level and by subregions and powiats	5	147
Agricultural holdings by years of running the holding by the farm manager and by subregions and powiats	6	148
Natural person's holdings by farm managers and by subregions and powiats.....	7	149
Agricultural holdings by area groups of agricultural land and by subregions and powiats	8	150
Agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land and by subregions and powiats	9	152
Average area of agricultural land of agricultural holdings by area groups of agricultural land and by subregions and powiats	10	154
Average area of agricultural land of agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land and by subregions and powiats	11	156
Land use in agricultural holdings by subregions and powiats	12	158
Land use in holdings conducting agricultural activity by subregions and powiats	13	160
Area sown by groups of crops and by subregions and powiats	14	162
Livestock by subregions and powiats	15	163
Number of livestock per 100 ha of agricultural land by subregions and powiats ...	16	164
Agricultural holdings with tractors by power of engine and by subregions and powiats	17	165
Tractors in agricultural holdings by power of engine and by subregions and powiats	18	166
Individual agricultural farms by main source of income of the household as well as by subregions and powiats	19	167
Employed persons in agriculture by subregions and powiats	20	168
User and members of user's family working on natural person's holdings by area groups of agricultural land as well as by subregions and powiats	21	170
User and members of user's family working on natural person's holdings by hours worked as well as by subregions and powiats	22	172
User and members of user's family working on natural person's holdings by age and by subregions and powiats	23	173

SKRÓTY

p.proc.	= punkt procentowy
tys.	= tysiąc
mln	= milion
zł	= złoty
szt.	= sztuka
ha	= hektar
r.	= rok
cd.	= ciąg dalszy
dok.	= dokończenie
tabl.	= tablica

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

UWAGI METODYCZNE

Wprowadzenie

Powszechny Spis Rolny 2010 (PSR 2010) oraz badanie metod produkcji rolnej przeprowadzone zostały od 1 września do 31 października 2010 r. według stanu na 30 czerwca 2010 r.

Podstawę prawną PSR 2010 oraz badania metod produkcji rolnej stanowiły:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie badań struktury gospodarstw rolnych i badania metod produkcji rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 571/88 (Dz. U. UE nr L 321 z dnia 1 grudnia 2008 r.);
- Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o powszechnym spisie rolnym w 2010 r. (Dz. U. z dnia 10 sierpnia 2009 r., Nr 126 poz. 1040);
- Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r., Nr 88, poz. 439; z 1996 r. z późniejszymi zmianami);
- Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej.

W powyższych aktach prawnych określono termin i zakres tematyczny spisu, zasady organizacji i realizacji prac spisowych, zobowiązanie respondentów do udzielania informacji oraz sposób zebrania i ochrony danych.

PSR 2010 był pierwszym spisem zrealizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Z członkostwa państwa polskiego w Unii Europejskiej wynika szereg zobowiązań, m.in. konieczność dostarczenia informacji z dziedziny rolnictwa w zakresie i terminach określonych przez ustawodawstwo Wspólnoty.

Potrzeba przeprowadzenia PSR 2010 r. wynikała ponadto z konieczności:

- ✓ zapewnienia bazy informacyjnej o gospodarstwach rolnych, koniecznej dla realizacji krajowej, regionalnej oraz lokalnej polityki rolnej i społecznej na wsi,
- ✓ dokonania analizy zmian, jakie zaszły w rolnictwie na przestrzeni lat 2002-2010,
- ✓ wykonania zobowiązań Polski w zakresie dostarczenia informacji dla potrzeb innych niż EUROSTAT organizacji międzynarodowych (FAO, OECD i inne),
- ✓ budowy operatu do różnotematycznych badań reprezentacyjnych z zakresu rolnictwa realizowanych w latach następnych.

Wstępne wyniki PSR 2010 zostały przedstawione w lipcu 2011 r. w „Raporcie z wyników”. Ostateczne dane zostały zaprezentowane w następujących publikacjach tematycznych:

1. Powszechny Spis Rolny 2010 – Użytkowanie gruntów,
2. Powszechny Spis Rolny 2010 – Uprawy rolne i wybrane elementy metod produkcji roślinnej,
3. Powszechny Spis Rolny 2010 – Uprawy ogrodnicze,
4. Powszechny Spis Rolny 2010 – Zwierzęta gospodarskie i wybrane elementy metod produkcji zwierzęcej,
5. Powszechny Spis Rolny 2010 – Środki produkcji w rolnictwie.

W Banku Danych Lokalnych zostały zamieszczone podstawowe informacje ze spisu dla poszczególnych szczebli podziału terytorialnego kraju.

Zakres i tematyka PSR 2010 oraz badania metod produkcji rolnej

PSR 2010 został przeprowadzony jako:

- A. badanie pełne w gospodarstwach rolnych:
 - 1. osób fizycznych o powierzchni użytków rolnych wynoszącej:
 - a) co najmniej 1 ha,
 - b) poniżej 1 ha spełniających następujące progi fizyczne: 0,5 ha dla plantacji drzew owocowych, 0,5 ha dla plantacji krzewów owocowych, 0,5 dla warzyw i truskawek gruntowych, 0,5 ha dla chmielu, 0,3 ha dla szkółek sadowniczych i ozdobnych, 0,1 ha dla truskawek gruntowych, 0,1 ha dla warzyw i truskawek pod osłonami, 0,1 ha dla tytoniu, 0,1 ha dla kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami, 10 sztuk dla bydła ogółem, 5 sztuk dla krów ogółem, 50 sztuk dla trzody chlewnej ogółem, 10 sztuk dla loch, 20 sztuk dla owiec ogółem, 20 sztuk dla kóz ogółem, 100 sztuk dla drobiu ogółem oraz 5 sztuk dla koni ogółem,
 - 2. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.
- B. badanie reprezentacyjne w gospodarstwach rolnych osób fizycznych o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (innych niż określone w pkt. A.1.b).

Badanie metod produkcji rolnej przeprowadzono jako:

- A. badanie pełne:
 - 1. w gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
 - 2. w gospodarstwach rolnych osób fizycznych prowadzących produkcję ekologiczną,
 - 3. u podmiotów prowadzących działy specjalne produkcji rolnej w zakresie chowu i hodowli bydła, trzody i owiec poza gospodarstwem rolnym (działy: 21 – 32 i 41 – 42) oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów i hodowlę drobiu (działy: 51 – 60).
- B. badanie reprezentacyjne w gospodarstwach rolnych osób fizycznych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (innych niż określone w pkt. A.2 i A.3).

W spisie zebrano informacje z zakresu:

- 1. **Użytkowania gruntów** (m.in.: powierzchnia ogólna gospodarstwa, powierzchnia użytków rolnych, w tym w dobrej kulturze rolnej – zasiewów, upraw trwałych, łąk i pastwisk, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów).
- 2. **Działalności gospodarczej** (m.in.: działalność inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym oraz jej znaczenie dla gospodarstwa).
- 3. **Struktury dochodów gospodarstwa domowego** (m.in.: udział dochodów z działalności rolniczej, pozarolniczej, pracy najemnej, emerytur i rent, innych źródeł niezarobkowych w ogólnych dochodach gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, udział samozaopatrzenia gospodarstwa domowego w końcowej produkcji rolniczej).

4. **Powierzchni zasiewów i innej** (m.in.: zboża, strączkowe, oleiste, ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przemysłowe, rośliny pastewne, rośliny na przyoranie, warzywa gruntowe, szkółki drzew i krzewów, a także powierzchnia poplonów, grzybów i roślin energetycznych).
5. **Pogłowia zwierząt gospodarskich** (bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, konie, drób, króliki, pozostałe zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie dla produkcji mięsa, zwierzęta futerkowe oraz liczba pni pszczelich).
6. **Ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych** (m.in.: liczba ciągników, samochodów ciężarowych i przyczep, kombajnów i innych maszyn do zbioru, rozsiewaczy, rozrzutników, sadzarek, agregatów uprawowych, opryskiwaczy, dożarek, a także korzystanie z urządzeń do produkcji energii odnawialnej).
7. **Zużycia nawozów** (azotowych, potasowych i fosforowych oraz wapniowych, a także organicznych pochodzenia zwierzęcego).
8. **Aktywności ekonomicznej** (m.in.: aktywność bieżąca i nakłady pracy poniesione w ciągu 12 miesięcy poprzedzających dzień referencyjny badania przez użytkownika, członków jego rodziny i pracowników najemnych).

Tematyka **badania metod produkcji rolnej** obejmowała m.in.: metody orki, płodozmian, liniowe elementy krajobrazu, wypas zwierząt, budynki inwentarskie, urządzenia do magazynowania nawozów organicznych, stosowanie środków ochrony roślin, powierzchnię nawadnianą.

Dodatkowo, tylko ze źródeł administracyjnych pozyskano informacje o produkcji ekologicznej (powierzchnia upraw certyfikowana i w trakcie przestawiania oraz pogłowie zwierząt gospodarskich), a także o fakcie korzystania przez gospodarstwo z płatności w ramach działań ujętych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Ważniejsze definicje, pojęcia i zasady spisywania

Gospodarstwo rolne – oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej oraz gospodarstwo rolne osoby posiadającej użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha lub nieposiadającej użytków rolnych, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec lub (i) 3 sztuki kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic królików lub (i) 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeli.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy: 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie, 01.2 – uprawy roślin wieloletnich, 01.3 – rozmnażanie roślin, 01.4 – chów i hodowla zwierząt, 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej

kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha lub jednostka prowadzi chów zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Za **osobę kierującą gospodarstwem rolnym** uważa się osobę fizyczną upoważnioną przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania. Kierujący jest na ogół tą samą osobą co użytkownik.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym** przyjęto działalność produkcyjną lub usługową prowadzoną na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku, która wykorzystuje zasoby gospodarstwa rolnego (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy itp.) lub produkty rolne w nim powstałe (np. agroturystyka, przetwórstwo produktów rolnych).

Nie wlicza się tu działalności innej niż rolnicza, jeżeli z zasobów gospodarstwa do jej prowadzenia wykorzystywana jest tylko i wyłącznie siła robocza.

Wartość końcowej produkcji rolniczej to suma wartości: sprzedaży (nieprzetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt gospodarskich), samozaopatrzenia (surowych, nieprzetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych) oraz dopłat do produktów.

Ogólna sprzedaż produkcji gospodarstwa rolnego to suma sprzedaży produktów rolnych oraz wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym, a także dopłat do produktów.

Bezpośrednia sprzedaż konsumentom (ostatecznym odbiorcom na ich własne potrzeby) oznacza sprzedaż produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie rolnym (przetworzonych lub nie) na targowiskach, we własnych sklepach czy w ramach sprzedaży międzysąsiedzkiej.

Nie zalicza się tu sprzedaży produktów rolnych do punktu skupu oraz zakupów dokonywanych przez właścicieli sklepów, restauracji, itp.

Użytkowanie gruntów

Grunty ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Powierzchnię **użytków rolnych ogółem** stanowią:

- użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 12 marca 2007 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2010 r., nr 39, poz. 211), na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy,
 - grunty ugorowane,
- użytki rolne pozostałe (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 30 czerwca 2010 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie.

Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 30 czerwca 2010 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Lasy i grunty leśne to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (nie zalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Uwaga

W związku z wprowadzeniem pojęcia dobrej kultury rolnej (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 7 kwietnia 2004 r. – Dz. U. z 2004 r., nr 65, poz. 600), poszczególne rodzaje użytków rolnych, np. łąki, pastwiska, grunty ugorowane, sady, a także pozostałe grunty, nie są w pełni porównywalne z wynikami PSR 2002. W PSR 2010 zaprezentowano nowe lub zmienione kategorie użytków rolnych dostosowane definicyjnie do wymogów zawartych w ustawodawstwie Unii Europejskiej – np. grunty ugorowane, uprawy trwałe. Obecna nomenklatura będzie obowiązywała we wszystkich badaniach prowadzonych przez GUS oraz przy publikowaniu ich wyników.

Powierzchnia zasiewów

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów oraz powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, ponieważ tę powierzchnię zakwalifikowano do gruntów ugorowanych. Do tej powierzchni nie kwalifikuje się również ogrodów przydomowych.

Dane o powierzchni zasiewów ujmowane w spisie dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemioplodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zalicza się powierzchnię uprawy zbóż podstawowych (pszenica, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto) z mieszankami zbożowymi, łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu i konopi oraz tytoniu. Nie zalicza się tu maku, słonecznika, chmielu, ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych. Uprawy te w niniejszej publikacji zaliczono do grupy „pozostałe uprawy”.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zalicza się groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycę). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do grupy „**pastewnych**” zaliczono uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno, kukurydzy na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje dane o powierzchni warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych, innych upraw nasiennych, kwiatów i roślin ozdobnych gruntowych, pozostałych przemysłowych (np. krokosza barwierskiego, ziół dla przemysłu kosmetycznego), słonecznika na ziarno, soi, innych oleistych, chmielu, ziół i przypraw, cykorii, a także upraw pod osłonami bez upraw trwałych pod osłonami oraz pozostałych upraw.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Do grupy tej należy również zaliczyć powierzchnię zasianą grochem i bobem, z której przewiduje się dokonanie zbioru w stanie niedojrzałym (zielonym), powierzchnię zasianą fasolą szparagową, z której przewiduje się zbiór niedojrzałych strąków oraz powierzchnię uprawy kukurydzy z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także powierzchnię uprawy rozsąd warzyw gruntowych na potrzeby gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia uprawy warzyw i rozsąd warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) oraz pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach. Nie ujmowano tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki. W 2002 r. powierzchnia poziomki nie była ujmowana łącznie z powierzchnią truskawek, lecz była włączona do grupy pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

Metody produkcji roślinnej

Orka pługiem lemieszowym lub talerzowym to powszechnie stosowana metoda uprawy, która obejmuje odwrócenie gleby. Po tej czynności może nastąpić drugi etap uprawy jakim jest np. użycie brony.

Uprawa konserwująca (płytką orka) jest wykonywana bez użycia pługa lemieszowego lub talerzowego. Ta metoda uprawy nie powoduje odwrócenia gleby. Dzięki niej resztki poźniwne, które pozostają na powierzchni ziemi zmniejszają erozję i pozwalają zatrzymać wilgoć w glebie (na polu powinno zostać przynajmniej 30% resztek poźniwnych). Konserwująca (zachowawcza) uprawa gleby obejmuje: pasową lub strefową uprawę gleby, uprawę bronową, obredlanie.

Siew bezpośredni to metoda uprawy, która nie wymaga stosowania żadnych zabiegów agrotechnicznych pomiędzy zbiorem upraw z poprzedniego sezonu wegetacji a siewem. Nasiona umieszcza się w glebie bez uprzedniego zastosowania orek lub uprawy konserwującej (zachowawczej).

Zbierane dane dotyczyły metod uprawy zastosowanych w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie, które znajdowały się w gospodarstwie rolnym oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do bacówek. Rejestrowane były wszystkie zwierzęta, tj. zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa rolnego lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Do **krów** zalicza się krowy mleczne i krowy „mamki”.

Krowy mleczne to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Krowy „mamki” to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych i których mleko wykorzystywane jest do odchovu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Badaniu podlegało pogłowie **drobiu** poszczególnych gatunków w wieku powyżej 2 tygodni. Dla gospodarstw rolnych o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych na **sztuki przeliczeniowe duże (SD)** wykorzystano następujące współczynniki:

- bydło, tj. cieleta ogółem w wieku poniżej 1 roku – 0,40; byczki i jałówki razem w wieku 1-2 lat – 0,70; samce bydła w wieku 2 lat i więcej – 1,0; jałówki w wieku 2 lat i więcej – 0,80; krowy mleczne – 1,0, krowy „mamki” – 0,80,
- trzoda chlewna, tj. prosięta o wadze do 20 kg – 0,027; lochy ogółem – 0,50; pozostała trzoda chlewna razem (warchlaki o wadze 20-50 kg, knury i knurki o wadze 50 kg i więcej, trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej, tj. tuczniki) – 0,30,
- owce ogółem – 0,10,
- kozy ogółem – 0,10,
- konie ogółem – 0,80,
- drób, tj. łącznie brojlery kurze oraz kury i koguty dorosłe na rzeź – 0,007; nioski kurze razem – 0,014; łącznie indyki, gęsi, kaczki, drób pozostały (bez strusi) – 0,030; strusie – 0,35,
- króliki ogółem – 0,020.

Metody produkcji zwierzęcej

Budynki inwentarskie to budynki przeznaczone dla zwierząt gospodarskich. Zależnie od gatunku zwierząt i kierunku produkcji stosuje się różne rozwiązania technologiczne i funkcjonalno-przestrzenne. Stosownie do przeznaczenia, budynki inwentarskie dzieli się na: budynki dla bydła (obory), trzody chlewnej (chlewnie), drobiu kurzego (kurniki) i innych gatunków zwierząt gospodarskich. W budynkach inwentarskich, które zaprojektowano i wykonano dla określonego gatunku zwierząt i kierunku produkcji, zapewnione są odpowiednie, optymalne warunki mikroklimatyczne (temperatura, wilgotność powietrza, oświetlenie), które warunkują uzyskanie dobrych efektów produkcyjnych.

Zbierane dane dotyczyły budynków, które w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r. były zasiedlone zwierzętami. Uwzględnione były również te budynki, które stały okresowo puste w związku z zakończeniem cyklu produkcyjnego i trwaniem niezbędnej przerwy technologicznej.

Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Badaniem zostały objęte ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia użytkowane w gospodarstwach rolnych do prac związanych z działalnością rolniczą w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Spisano sprzęt własny (stanowiący wyłączną własność użytkownika gospodarstwa lub członka jego gospodarstwa domowego), jak i wspólny (będący własnością kilku rolników i użytkowany przez więcej niż jedno gospodarstwo). Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze należące do kilku rolników spisywano u tego rolnika, u którego znajdowały się w dniu 30 czerwca 2010 r.

Nie spisywano sprzętu, który był niesprawny dłużej niż rok oraz tego, który został przeznaczony do kasacji.

Dane o ciągnikach dotyczą ciągników kołowych dwuosioowych i gąsienicowych.

Zużycie nawozów

W badaniu zebrano dane o nawozach mineralnych, wapniowych oraz nawozach organicznych pochodzenia zwierzęcego, zużytych w gospodarstwach rolnych od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.

Zużycie nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych, potasowych) oraz wapniowych prezentowane jest w przeliczeniu na czysty składnik NPK i CaO. Przeliczeń zużycia nawozów na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2009/2010 dokonano na powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.

Informacje o urządzeniach znajdujących się w gospodarstwach rolnych służących do magazynowania nawozów organicznych pochodzenia zwierzęcego dotyczą płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę i gnojowicę. W badaniu uwzględniono urządzenia zakryte, chroniące przed emisją amoniaku.

Gospodarstwa ekologiczne

Za **gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej (gospodarstwo ekologiczne)** uważa się gospodarstwo rolne, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przedstawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Za **gospodarstwo domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego** uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne.

Za **dochód całkowity gospodarstwa domowego** uważa się łączne dochody wszystkich osób zamieszkałych wspólnie z użytkownikiem gospodarstwa rolnego i utrzymujących się razem z nim, tj. z tytułu prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej (również tej niezwiązanej z gospodarstwem rolnym) oraz z tytułu: pracy najemnej, pobierania emerytur i rent, zasiłku z pomocy społecznej, zasiłku wychowawczego, alimentów, stypendiów, posiadania lokat kapitałowych, uzyskiwania pomocy zagranicznej, wygranych w grach liczbowych i loteriach itp.

Dla potrzeb publikacji przyjęto, że główne źródło dochodu to źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Do gospodarstw uzyskujących dochody z działalności rolniczej oraz z działalności pozarolniczej zaliczono również te gospodarstwa, gdzie omawiane rodzaje działalności nie przyniosły jeszcze dochodów lub przynosiły straty.

Dane o strukturze dochodów dotyczą okresu 12 miesięcy poprzedzających badanie (tzn. okresu od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.).

Pracujący

Dane dotyczą osób pracujących w gospodarstwach rolnych w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie (tj. wg aktywności stałej) w podziale na gospodarstwa indywidualne oraz gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Dane o pracujących w rolnictwie według aktywności stałej dotyczą nakładów pracy ponoszonych na wytworzenie produkcji rolnej w ciągu 12 miesięcy, a więc uwzględniają cały roczny cykl produkcyjny w gospodarstwie rolnym (pod warunkiem, że 30 czerwca 2010 r. w gospodarstwie była prowadzona działalność rolnicza).

W **gospodarstwach indywidualnych** poddano badaniu wkład pracy użytkownika gospodarstwa rolnego oraz dorosłych członków jego rodziny (tj. w wieku 15 lat i więcej), niezależnie od tego czy stanowili jedno gospodarstwo domowe, czy nie, wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych, a także pracę wykonywaną w ramach pomocy sąsiedzkiej.

W **gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej** badany był wkład pracy **pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych pracujących**.

Za **pracę w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym** uznaje się wykonywanie prac bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) oraz prace ogólne, związane z prowadzeniem gospodarstwa np.:

- zakup środków produkcji,
- sprzedaż produktów i przygotowanie ich do sprzedaży,
- prace związane z magazynowaniem,
- transport na potrzeby gospodarstwa rolnego,
- bieżące naprawy sprzętu rolniczego, prace konserwacyjne budynków, maszyn, instalacji,
- organizację i zarządzanie pracą w gospodarstwie rolnym, załatwianie spraw urzędowych, prowadzenie rachunków,
- wypełnianie wniosków o dopłaty bezpośrednie i inne.

Ze względu na zaistniałą w 2010 r. specyficzną sytuację, do pracy w swoim gospodarstwie rolnym wliczono również prace związane z likwidacją skutków powodzi.

Jako pracy w gospodarstwie rolnym nie traktuje się takich prac jak: przyrządzanie posiłków, pranie, sprzątanie, opieka nad dziećmi oraz innych prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Wyłączone są również prace związane z leśnictwem, łowiectwem, połowem lub hodowlą ryb (bez względu na to czy prowadzone były w gospodarstwie czy poza nim), a także praca w ramach działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

Za **pracę poza swoim/rodzinnym gospodarstwem rolnym** uznaje się każdą pracę (również dorywczą), wykonywaną poza rodzinnym gospodarstwem rolnym (najemną lub na własny rachunek, w tym również w rolnictwie). Uwzględniona została tutaj również praca wykonywana w rodzinnej działalności gospodarczej (innej niż rolnicza) np. w agroturystyce, działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu.

Wśród pracujących członków gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (określonych jako „pracujący w swoim gospodarstwie rolnym”) wyodrębniono następujące kategorie:

1. pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym,
2. pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem,
3. pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w swoim gospodarstwie rolnym.

Podziału na pracę główną i dodatkową dokonano na podstawie kryterium czasu pracy, tj.:

- **praca główna** – określana dla osób, które wykonywały więcej niż jedną pracę – oznaczała taką, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace (lub więcej) zajmowały taką samą ilość czasu, pracą główną była ta, która przynosiła wyższy dochód,

- **praca dodatkowa** oznaczała tę, która spośród innych niż praca główna wykonywanych zajęć zarobkowych, zajmowała zwykle najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace dodatkowe zajmowały taką samą ilość czasu, należało wskazać tę, która przynosiła wyższy dochód.

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, kontraktowych, pracujących w ramach pomocy sąsiedzkiej i „pozostałych osób pracujących” **nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (Annual Work Unit – AWU).**

Roczna jednostka pracy (AWU) oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi. W Polsce jako ekwiwalent pełnego etatu przyjęto 2120 godzin pracy w roku, tzn. 265 dni roboczych po 8 godzin pracy dziennie. Przy wyliczaniu nakładów pracy wyrażonych w AWU (zgodnie z metodologią Eurostatu) zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 AWU, nawet jeżeli w rzeczywistości osoba pracuje dłużej.

W tablicy prezentującej dane według godzin pracy podano średni czas pracy w gospodarstwie rolnym w ciągu roku w przedziałach:

- 0 – 530 godzin oznacza mniej niż $\frac{1}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres do 3 miesięcy),
- 531 – 1060 godzin oznacza $\frac{1}{4}$ etatu, ale mniej niż $\frac{1}{2}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 3 miesięcy włącznie do 6 miesięcy),
- 1061 – 1590 godzin oznacza $\frac{1}{2}$ etatu, ale mniej niż $\frac{3}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 6 miesięcy włącznie do 9 miesięcy),
- 1591 – 2119 godzin oznacza $\frac{3}{4}$ etatu, ale mniej niż 1 etat – (np. praca była wykonywana przez okres od 9 miesięcy włącznie do 12 miesięcy),
- 2120 godzin i więcej oznacza 1 pełny etat – (np. praca była wykonywana przez 12 miesięcy w roku).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają również wkład pracowników najemnych w gospodarstwach indywidualnych i w gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach niemających osobowości prawnej.

Do **pracowników najemnych** zaliczono osoby zatrudnione na podstawie pisemnej lub ustnej umowy o pracę, otrzymujące wynagrodzenie w gotówce lub w naturze. Częścią wynagrodzenia mogły być również koszty utrzymania (np. nocleg, wyżywienie).

Do **pracowników najemnych stałych** zaliczono osoby, które pracowały w każdym tygodniu w roku poprzedzającym dzień badania, bez względu na liczbę godzin pracy w ciągu tygodnia. Do pracowników najemnych stałych zaliczono również osoby, które przepracowały tylko część tygodni w roku ze względu na:

- specyfikę produkcji rolnej w gospodarstwie (np. uprawa owoców, warzyw gruntowych) wymagającej zatrudnienia pracowników tylko w ciągu kilku miesięcy w roku,
- urlop, służbę wojskową, chorobę, wypadek, zgon,
- rozpoczęcie lub zakończenie pracy w gospodarstwie (czyli osoby, które zmieniły miejsce pracy w ciągu roku),
- całkowite wstrzymanie pracy w gospodarstwie spowodowane przyczynami naturalnymi (powódź, pożar).

Pracownicy dorywczy – są to osoby, które w ciągu 12 miesięcy pracowały tylko w wybranym okresie i nie mają stałej umowy o pracę.

Pomoc sąsiedzka – jest to wymiana nakładów pracy pomiędzy gospodarstwami rolnymi. Praca ta musi być wykonywana bez wynagrodzenia przez osoby użytkujące inne gospodarstwo rolne.

Pracownicy kontraktowi – są to osoby wykonujące określoną usługę w gospodarstwie rolnym, które nie zostały zatrudnione bezpośrednio przez to gospodarstwo rolne.

Do pozostałych osób pracujących w gospodarstwie rolnym zaliczono członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (jeżeli pracowali w gospodarstwie rolnym), uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące (w tym duchownych) w gospodarstwach prowadzonych przez zakony (ale nie pracowników najemnych stałych).

Schematy losowania prób

Schemat losowania próby gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha

Losowanie gospodarstw rolnych przeprowadzone zostało oddzielnie w każdej gminie przy wykorzystaniu schematu losowania warstwowego. Próba gospodarstw o liczebności 150 tys. rozdzielona została pomiędzy gminy w taki sposób, aby błąd względny oszacowania łącznej powierzchni użytków rolnych (tj. z uwzględnieniem gospodarstw rolnych o powierzchni 1 ha i więcej, które ujęto w badaniu pełnym) nie przekraczał 0,15% dla każdej gminy.

W celu alokacji próby pomiędzy gminy wykorzystany został specjalny program optymalizacyjny, który jednocześnie:

- rozdzielał próbę gospodarstw pomiędzy gminy,
- w każdej gminie populację gospodarstw o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha, dzielił w sposób optymalny na trzy warstwy; w rezultacie ustalone zostały granice warstw, różne w zależności od gminy,
- wydzielał w danej gminie tzw. warstwę górną zawierającą gospodarstwa największe w klasie gospodarstw poniżej 1 ha; gospodarstwa te badane były w 100%, stanowiąc około 37% próby,
- dokonywał optymalnego rozdziału próby pomiędzy pozostałe warstwy.

W celu wykonania losowania jako operat wykorzystano wykaz, który obejmował wszystkie gospodarstwa (nie tylko poniżej 1 ha), w którym dla każdego gospodarstwa zapisano m.in. symbol gminy oraz powierzchnię użytków rolnych.

Schemat losowania próby do badania metod produkcji rolnej

W celu wylosowania próby zastosowano schemat losowania warstwowego optymalnego. Przyjęto, że liczebność próby losowanej do badania wynosić będzie 200 tys. gospodarstw rolnych. O liczebności próby zdecydowały możliwości finansowe, organizacyjne, a także analiza precyzji wyników badania struktury gospodarstw rolnych z 2007 roku oraz wymogi dotyczące precyzji zapisane w Rozporządzeniu (WE) 1166/2008.

Ze względu na specyfikę i skalę produkcji rolnej zdecydowano, że niektóre kategorie gospodarstw badane będą w 100%. Były to następujące gospodarstwa:

- 1) gospodarstwa ekologiczne,

- 2) podmioty prowadzące działy specjalne produkcji rolnej w zakresie chowu i hodowli bydła, trzody chlewnej i owiec poza gospodarstwem rolnym oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów i hodowlę drobiu,
- 3) gospodarstwa rolne osób fizycznych o bardzo dużej skali chowu bydła (ponad 2 tysiące sztuk) lub trzody chlewnej (ponad 20 tysięcy sztuk),
- 4) gospodarstwa rolne o znaczącej skali chowu owiec lub kóz (powyżej 50 sztuk).

W celu jednoczesnej alokacji próby pomiędzy 16 województw i warstw utworzonych w tych województwach wykorzystany został algorytm, który równocześnie optymalizował granice warstw oraz rozkład próby pomiędzy warstwy ze względu na przyjęte kryteria (zastosowana metoda opisana jest dokładniej w pracy: Lednicki, Wieczorkowski (2003), Optimal stratification and sample allocation between subpopulations and strata, *Statistics in Transition*, Vol 6, No.2, 287-305).

Jako kryteria optymalizacji przyjęto wartości względnych błędów standardowych dla następujących zmiennych:

- powierzchnia użytków rolnych,
- pogłowie bydła,
- pogłowie trzody chlewnej.

Wybór powyższych zmiennych wynikał z faktu, że stanowiły one zbiór najważniejszych cech rolniczych, dla których była dostępna informacja w operacie. Kontrola oczekiwanej precyzji estymacji dla tych cech pozwalała spodziewać się uzyskania precyzyjnych wyników również dla pozostałych, skorelowanych z nimi cech, które występują w wymogach dokładności dla badania metod produkcji w Rozporządzeniu (WE) 1166/2008.

Efektem zastosowania algorytmu optymalizacyjnego było:

- ustalenie granic warstw ze względu na powyższe zmienne, a tym samym możliwość przypisania każdemu gospodarstwu numeru warstwy,
- ustalenie liczby gospodarstw losowanych z poszczególnych warstw,
- wydzielenie tzw. warstwy górnej badanej w 100%, zawierającej największe gospodarstwa ze względu na przyjęte kryteria,
- minimalizacja względnych błędów standardowych dla sum zmiennych: powierzchnia użytków rolnych, pogłowie bydła i pogłowie trzody chlewnej przy z góry założonej liczebności próby.

Próba losowana była z operatu losowania, w którym każdemu gospodarstwu przypisane zostały, oprócz identyfikatorów i symbolu województwa, wartości zmiennych umożliwiające zakwalifikowanie gospodarstwa do próby bez losowania oraz wartości cech warstwujących.

Przy realizacji programu optymalizacyjnego przyjęto, że wartości względnych błędów standardowych dla zmiennych wykorzystanych jako kryteria optymalizacji dla wszystkich województw nie powinny przekroczyć poziomu 0,44% (wartość ta była konsekwencją założonej sumarycznej wielkości próby).

Próba losowana była przy wykorzystaniu standardowych procedur losowania zawartych w systemie SAS (procedura SURVEYSELECT). W każdej warstwie niezależnie zastosowano metodę losowania prostego bez zwracania.

Metoda estymacji

Zastosowana metoda estymacji uwzględniała następujące elementy:

- wagi wynikające z losowania próby,
- występowanie braków odpowiedzi,
- występowanie gospodarstw nietypowych dla danej warstwy (tzw. *outliers*).

Wagi początkowe (ang. *basic weight*) wynikające ze schematu losowania były korygowane oddzielnie dla próby gospodarstw poniżej 1ha oraz dla próby gospodarstw do badania metod produkcji rolnej. Poniżej podano odpowiednie wzory. W przypadku próby gospodarstw poniżej 1ha w miejsce województw należy rozważać gminy (NUTS 5).

Podstawowym parametrem szacowanym w badaniu była suma wartości zmiennej X np. pogłowia trzody czy też powierzchnia użytków rolnych.

Parametr ten dla w -tego województwa (NUTS 2) był postaci:

$$(1) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M1_{whi} * x_{whi} \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, \max h)$$

gdzie:

x_{whi} – wartość zmiennej X w i -tym gospodarstwie wylosowanym z h -tej warstwy w w -tym województwie,

$M1_{whi}$ – waga przypisana i -temu gospodarstwu wylosowanemu z h -tej warstwy w -tego województwa.

n_{wh} – liczba gospodarstw wylosowanych do próby z h -tej warstwy w -tego województwa,

$\max h$ – maksymalna liczba warstw w próbie dla danego województwa.

Ocena sumy zmiennej X dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw, tj.:

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Wagi $M1_{whi}$ są równe odwrotności frakcji losowania w h -tej warstwie w -tego województwa, tj.:

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

gdzie:

N_{wh} – liczba gospodarstw w h -tej warstwie w -tego województwa.

Ze względu na występowanie braków odpowiedzi (odmowa, brak kontaktu z wylosowanym gospodarstwem, a także likwidacja gospodarstwa), wagi pierwotne wynikające z losowania próby zostały odpowiednio skorygowane.

Waga dla i -tego gospodarstwa w h -tej warstwie w -tego województwa korygowana była za pomocą mnożnika korygującego r_{whi} , który obliczony został następująco:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{1wh}},$$

gdzie:

\hat{n}_{1wh} – uogólniona liczebność próby zbadanej w h-tej warstwie w-tego województwa,

\hat{n}_{2wh} – uogólniona liczba gospodarstw, które odmówiły udziału w badaniu w h-tej warstwie w-tego województwa.

Powyższe wartości oszacowane zostały przy wykorzystaniu wag obliczonych zgodnie ze wzorem (3), po czym obliczone zostały wagi skorygowane $M2_{whi}$ według następującej formuły:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi}$$

Mnożnik korygujący r_{whi} stanowił oszacowanie proporcji liczby jednostek, które powinny być zbadane w stosunku do liczby zbadanych jednostek w danej warstwie. Do jednostek, które powinny zostać zbadane zaliczono wszystkie przypadki odmów.

Waga obliczona według wzoru (5) była korygowana w sytuacji, gdy stwierdzono, że wylosowane gospodarstwo stanowiło przypadek nietypowy (tzw. *outlier*). Dotyczyło to gospodarstw, dla których w operacji losowania zapisane były stosunkowo małe wartości powierzchni użytków rolnych lub pogłównia zwierząt, a w rzeczywistości okazywały się gospodarstwami dużymi ze względu na wspomniane zmienne. Utrzymanie wag (5) dla tego typu gospodarstw, prowadziłoby do znacznego przeszacowania powierzchni użytków rolnych lub pogłównia trzody czy bydła. W związku z tym, wprowadzono wagę $M3_{whi}$, która przyjmuje wartości:

$$(6) M3_{whi} = 1 \text{ dla przypadków nietypowych,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - n_{1wh}^*}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \text{ dla pozostałych (typowych) gospodarstw,}$$

gdzie:

n_{1wh}^* – liczba gospodarstw nietypowych h-tej warstwie w-tego województwa.

Ostatecznie podane wcześniej w równaniu (1) wagi $M1_{whi}$ zastępowano wagami $M3_{whi}$.

Korekta wag spowodowała konieczność modyfikacji standardowej metody szacowania wariancji.

Precyzja oszacowania sumy wartości zmiennej X była estymowana następująco:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{1wh}^1)$$

$$(9) s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{1wh}^1 - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{wh}^1} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right]$$

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{1wh}^1} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

gdzie:

n_{1wh}^1 – liczba gospodarstw z wagą $M3_{whi} > 1$,

\hat{N}_{wh} – oszacowanie liczby gospodarstw (bez gospodarstw nietypowych) w h-tej warstwie w-tego województwa.

$$(11) \text{cv}(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Wartość $\text{cv}(\hat{x}_w)$ jest względnym błędem standardowym oszacowania sumy wartości zmiennej X w w-tym województwie. Z kolei dla Polski, mamy:

$$(12) \text{cv}(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

Wyniki badania zaprezentowano na poziomie województwa, podregionów i powiatów.

W tablicach przedstawiono dane dla dwóch grup gospodarstw: gospodarstw rolnych ogółem i gospodarstw indywidualnych. Dla podstawowych cech grupowanie to zostało rozszerzone o sektor prywatny oraz sektor publiczny.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami własności są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą:

- **gospodarstw prowadzących 30 czerwca 2010 r. działalność rolniczą,**
- wszystkich gospodarstw rolnych (prowadzących i nieprowadzących działalności rolniczej) tylko w zakresie liczby gospodarstw, użytkowania gruntów i średniej wielkości gospodarstwa.

Dane prezentowane w publikacji opracowano **według siedziby użytkownika gospodarstwa.**

W zależności od tematyki, dane zostały opracowane według niżej wymienionych klasyfikacji:

- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych,
- płci i wieku osoby kierującej gospodarstwem rolnym,
- wykształcenia ogólnego i rolniczego osoby kierującej gospodarstwem,
- liczby lat prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- nakładów pracy wyrażonych w AWU,
- rodzaju prowadzonej działalności,
- grup obszarowych upraw,
- skali chowu zwierząt gospodarskich,
- mocy ciągników rolniczych,

- rodzajów nawozów mineralnych i organicznych,
- celu produkcji rolniczej gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- rodzaju gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- wielkości ekonomicznej gospodarstw,
- typu rolniczego gospodarstw rolnych.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0-1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00- 1,00>$,
- „1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw oraz klas wielkości ekonomicznej są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%.

METHODOLOGICAL NOTES

Introduction

The National Agricultural Census (AC 2010) and the survey on agricultural production methods were conducted in the period from 1 September to 31 October 2010 as of 30 June 2010.

The legal basis for the AC 2010 and the survey on agricultural production methods were provided by:

- The Regulation of the European Parliament and the European Council (EC) No. 1166/2008 of 19 November 2008 on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No. 571/88 (EU Official Journal No. L 321 of 1 December 2008);
- The Law of 17 July 2009 on the National Agricultural Census in 2010 (Journal of Laws of 10 August 2009, No. 126 item 1040);
- The Law of 29 June 1995 on official statistics (Journal of Laws of 1995, No. 88, item 439; of 1996, with further amendments);
- The Programme of Statistical Surveys of Official Statistics.

The time and scope of the census, the organisation rules and implementation of the census work, respondents' obligation to provide information, and the method of collecting and protecting the data, were specified in the above mentioned acts.

The AC 2010 was the first census conducted since Poland's accession to the European Union. The membership of Poland in the EU is connected with many obligations, including the need to provide information in the field of agriculture in the scope and within time limits defined by Community law.

The need for the AC 2010 stemmed also from the necessity to:

- ✓ provide an information base on farms, required for the implementation of national, regional and local agricultural and social policies in rural areas,
- ✓ analyse the changes which took place in agriculture in the years 2002-2010,
- ✓ fulfil the obligations of Poland in the area of providing information for the needs of international organisations other than EUROSTAT (FAO, OECD and other),
- ✓ create a sampling frame for sample surveys on various topics in the field of agriculture implemented in the subsequent years.

The preliminary results were presented in July 2011 in the Report on the results of the 2010 Agricultural Census. The final data were presented in the following thematic publications:

1. The National Agricultural Census 2010 – Land use,
2. The National Agricultural Census 2010 – Agricultural crops and selected elements of crop production methods,
3. The National Agricultural Census 2010 – Horticultural crops,
4. The National Agricultural Census 2010 – Livestock and selected elements of animal production methods,

5. The National Agricultural Census 2010 – Means of production in agriculture.

The Local Data Bank contained census information on different levels of territorial division.

The scope and coverage of the AC 2010 and the survey on agricultural production methods

The agricultural census was conducted as:

A. a full-scope survey in agricultural holdings of:

1. natural persons with agricultural land of:

a) at least 1 ha,

b) less than 1 ha, meeting the following physical thresholds: 0.5 for fruit-bearing tree plantations, 0.5 ha for fruit-bearing shrub plantations, 0.5 ha for ground vegetables and strawberries, 0.5 ha for hops, 0.3 ha for orchard and ornamental plants nurseries, 0.1 ha for ground strawberries, 0.1 ha for vegetables and strawberries under covers, 0.1 ha for tobacco, 0.1 ha for flowers and ornamental plants under covers, 10 head of cattle in total, 5 head of cows in total, 50 head of pigs in total, 10 head of sows, 20 head of sheep in total, 20 head of goats in total, 100 head of poultry in total, and 5 head of horses in total.

2. legal persons and organisational units without legal personality.

B. a sample survey in natural persons' holdings with an area below 1 ha of agricultural land (other than those referred in point A.1.b).

The survey on agricultural production methods was conducted as:

A. a full-scope survey:

1. in holdings of legal persons and organisational units without legal personality,

2. in organic farms,

3. in entities conducting activity connected with special branches of agricultural production in the area of cattle, pigs and sheep production outside holdings (branches: 21-32 and 41-42), and agricultural holdings engaged in poultry production (branches: 51 – 60).

B. a sample survey conducted in natural persons' agricultural holdings with an area of 1 ha and more of agricultural land (other than those referred in point A.2 and A.3).

In the census, information in the following areas was collected:

1. **Land use** (among others, the total area of the agricultural holding, the area of agricultural land, including land in a good agricultural and environmental condition – sown area, permanent crops, meadows and pastures, forests and forest land, and other land).

2. **Economic activity** (among others, non-agricultural activity directly connected with the holding and its significance to the holding).

3. **The household income structure** (among others, the share of income from agricultural activity, non-agricultural activity, paid employment, retirement pays and pensions,

other non-paid sources in the total household income with the user of the holding, the share of self-supply of a household in the final agricultural production).

4. **Sown and other area** (among others, cereals, pulses, oilseeds crops, potatoes, sugar beets, industrial plants, feed plants, plants intended for ploughing, ground vegetables, tree and shrub nurseries, as well as the area of catch crops, mushrooms and energy crops)
5. **Livestock** (cattle, pigs, sheep, goats, horses, poultry, rabbits, other animals for slaughter, fur-bearing animals, and the number of beehives).
6. **Tractors, agricultural machinery and equipment** (among others, the number of tractors, trucks and trailers, combine harvesters and other harvesting machines, distributors, spreaders, planters, combine cultivators, sprayers, milking machines, and the fact of using equipment for renewable energy production).
7. **Fertiliser use** (nitrogen, potassium, phosphorous and calcium, as well as organic fertilisers of animal origin).
8. **Labour force** (among others, the current activity and labour input within 12 months preceding the reference date of surveying the user, members of his/her family and paid employees).

The subject matter of **the survey on agricultural production methods** included, among others, ploughing methods, crop rotation, linear elements of landscape, livestock grazing, farm buildings, equipment for storing organic fertilisers, the use of pesticides, the irrigated area.

In addition, information obtained solely from administrative sources included information on organic production (the certified crop area and the area under conversion to organic farming, and the livestock), and on the use of payments within actions included under the Rural Development Programme 2007-2013.

Important definitions, census terms and enumeration rules

An **agricultural holding** is understood as agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and livestock, if they constitute or may constitute an organised economic unit, as well as rights related to running an agricultural farm.

A **natural person's agricultural holding** is understood as an agricultural holding from 0,1 ha of agricultural land, either owned or used by a natural person, as well as an agricultural holding of a person having no agricultural land, or with agricultural land less than 0.1 ha, who possesses at least: 1 head of cattle, or (and) 5 head of pigs, or 1 sow, or (and) 3 head of sheep or (and) 3 head of goats, or (and) 1 horse, or (and) 30 head of poultry, or (and) 1 ostrich, or (and) 5 head of female rabbits, or (and) 5 head of other fur-bearing female animals, or (and) 3 head of other animals kept for slaughter, or (and) 1 beehive.

A **legal person's, or organisational unit without legal personality agricultural holding is understood** as an agricultural farm run by a legal person or by an organisational unit without legal personality, the principal activity of which is classified, according to the Polish Classification of Activities, to Section A, Division 01, Groups 01.1 – growing of non-perennial crops, 01.2 – growing of perennial crops, 01.3 – plant propagation, 01.4 – livestock production and breeding, 01.5 – agricultural crops mixed with livestock production (mixed farming), 01.6, class 01.61 – support

activities for plant production (maintaining good agricultural condition following environmental protection standards), as well as any activity, irrespective of the principal activity classification, where the area of agricultural land cultivated by the unit exceeds 1 ha, or the unit runs livestock production.

A holder is understood as a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as owners or leaseholders, or using the land in any other respect, regardless of whether this land is situated in one or in several gminas.

A manager of an agricultural holding is a natural person authorised by the owner/holder of the farm to make decisions directly associated with production processes, to oversee or execute them. The manager is usually the same person as the holder.

Agricultural activity includes activity associated with crop and livestock production, including all agricultural crops (including mushroom production), vegetable production and horticulture, arboriculture, agricultural and horticultural crop and seed production, livestock production in a holding (cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-bearing animals, game kept for slaughter), bees, and activity consisting of maintaining unused agricultural land for production purposes according to the rules of a good agricultural practice in accordance with environmental protection requirements.

Other gainful activity directly connected with the holding is production or service activity conducted on one's own account for profit, using the resources of the holding (the labour force, the area, the buildings, the machinery park, etc.) or agricultural products made within the holding (e.g. agrotourism, the processing of agricultural products).

Other gainful activity is not included here if among the resources of the holding only the labour input is used for the purpose of conducting the activity.

The value of the final production of the holding is a sum of such values as sales (of unprocessed crop and animal products and of livestock), self-supply (raw, unprocessed crop and animal products) and subsidies on products.

Total sales of agricultural holding is a sum of agricultural products as well as goods and services from other gainful activity directly connected with the holding, including subsidies on products.

Direct sales to the consumers (to the final users for their own purposes) means the sales of agricultural products made within the holding (processed or unprocessed) on marketplaces, own shops or within neighbourly sales.

This does not include the sales of agricultural products to procurement points and purchases made by the owners of shops, restaurants, etc.

Land use

Total land area stands for the total area of agricultural land, forests, forest land and other land, regardless of whether it is owned, leased (with or without contract), used in respect of occupying a certain position (e.g. forester, priest, teacher, etc.), common land, a part of which accrues to the holder, as well as land belonging to deserted farms, used by the surveyed holding.

Total agricultural land consist of:

- agricultural land maintained in a good agricultural condition (i.e. in compliance with the common standards and in conformity with the requirements stipulated in the Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development on Minimum

Standards of 12 March 2007, with subsequent amendments (Journal of Laws of 2010, No. 39, Item 211), which comprises:

- sown area,
 - fallow land,
 - permanent meadows,
 - permanent pastures,
 - permanent crops, including orchards (plantations of fruit-bearing trees and shrubs, and nurseries),
 - kitchen gardens (except for the area intended for recreation),
- other agricultural land (agricultural land not cultivated and not maintained in a good agricultural condition as of 30 June 2010).

Permanent meadows is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is mown. In mountainous regions it also includes the area of mown mountain pastures. Meadows should be maintained in a good agricultural condition and mown at least once a year, but the crops do not have to be used for production purposes.

Permanent pastures is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is not mown but left for grazing. In mountainous regions it also includes the area of mountain pastures left for grazing and maintained in a good agricultural condition (including permanent pastures not used for production purposes and pastures for extensive grazing, located on mountainous land or at high altitudes with low-class soil, where no fertilisation, sub-sowing, melioration, etc. is used).

Permanent crops is the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, e.g. wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, and other permanent crops cultivated under covers.

Orchards include land planted with fruit trees and shrubs as well as berry plantations maintained in a good agricultural condition (including hazel, raspberry and vine plantations) growing in thick plantations, as well as nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, if their total area is at least 0.10 ha. Strawberry and wild strawberry plantations are not included in orchards.

Kitchen gardens is the land located usually around the household residence, often separated from the remaining household area. It covers the area of crops which mainly serve as self-supplies for the household of the farm holder. Infrequently the crop surplus may be sold. A kitchen garden may cover both agricultural and orchard crops, perennial and non-perennial. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of the kitchen garden.

Fallow land includes arable land which is not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements. This includes both land qualifying and non-qualifying for area payments (e.g. holdings with an area below 1 ha). Fallow land also includes land prepared for sowing (vegetables) in the current year, but not sown or planted until 30 June 2010, and the area of crops intended for ploughing, cultivated as the main crops (green fertilisers).

Forests and forest land include area covered with forest stands (afforested), area temporarily devoid of forest stands (not afforested), and land related to forestry. This includes the area of tree

nurseries established in forest areas and used for own purposes of the agricultural holding (non-commercial), and the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land.

Other land includes land under buildings, courtyards, yards and ornamental gardens, parks, the surface of inland waters (own and leased), drainage ditches, area planted with willow which grows in wild, area of other land (peat land, gravel mines), set-aside land (including area covered with trees and shrubs), area designated for recreation (e.g. located around the house, golf pitches, etc.). Other land also includes agricultural land currently not cultivated and not meant for cultivation in the future, e.g. agricultural land for the construction of a road, a supermarket, etc.

Note

With regard to the introduction of the notion of a good agricultural condition (Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development of 7 April 2004 – Journal of Laws of 2004 No. 65, item 600), particular types of agricultural land, e.g. meadows, pastures, fallow land, orchards, and other land, are not fully comparable with the results of the National Agricultural Census 2002. In the National Agricultural Census 2010 new or amended categories of agricultural land are presented in accordance to the requirements of European Union law – e.g. fallow land, permanent crops. The present nomenclature will apply to all the surveys conducted by the CSO and to the publication of their results.

Sown area

Sown area is the land that is sown or planted with crops. Sown area does not include the area of nurseries of ornamental trees and shrubs, nurseries of forest trees for commercial purposes, wicker plantations, and fruit-bearing trees and shrubs outside plantations, as well as any other permanent crops and the area of permanent crops cultivated under covers. This category does not include the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land, which are classified as forests, or the area of crops for ploughing, cultivated as major crops, since this area is classified as fallow land. Kitchen gardens are also excluded from this category.

The data on sown area, included in the census, concern the area of specific crop production, cultivated as major crops.

The group of **“total cereals”** includes the crop area of basic cereals (wheat, rye, barley, oat, triticale), including cereal mixed, together with maize designated for grain and other cereal crops (buckwheat, millet, etc).

The group of **“industrial”** crops comprises the area of sugar beets, rape, turnip rape, flax and hemp, as well as tobacco. This group does not include poppy, sunflower, hops, herbs, wicker and other industrial crops. In this publication these are included in the group of “other crops.”

The group of **“edible pulses”** includes peas, beans, broad beans and other edible pulses cultivated for grain (such as chick peas). The area sown with peas, beans, broad beans etc. and designed for harvest before reaching maturity has been included in field vegetables.

The group of **“fodder”** crops comprises forage root plants, forage pulses, including cereal and pulse mixed and designated for grain, maize designated for green forage, small-seed legumes, and other fodder plants and grasses (excluding crops designated for green fertilisers).

The group of **“other”** crops provides data on the crop area of ground vegetables, ground strawberries and wild strawberries, other seed crops, ground flowers and ornamental plants, other

industrial crops (e.g. safflower and herbs for the cosmetic industry), sunflower designated for grain, soya, other oil crops, hops, herbs and spices, chicory, as well as crops under covers, excluding permanent crops under covers and other crops.

Vegetables include cabbages (white, red and savoy, regardless of harvests date), onion, carrot, beetroot, cucumbers, tomatoes, cauliflowers (regardless of harvests date) and other vegetables (parsley, celeriac and celery, leeks, Brussels sprouts, sorrel, spinach, lettuce, radish, horseradish, rhubarb, scorzonera, kohlrabi, garlic, pumpkins, asparagus, broccoli, Chinese cabbage, salad chicory, etc.). This group comprises also the area sown with bean and broad bean, harvested green, string bean harvested green, maize plantations harvested green, and seedlings of vegetables for the own needs of the holding.

Area of **ground vegetables** is the total area of vegetables cultivated in the ground or under low, non-accessible cover (below 1.5 m in the top) covered temporary or permanently in a given season of vegetation.

Area of **vegetables under cover** is the area of vegetables and seedlings for the own needs of the holding, cultivated under accessible protective cover, i.e. in greenhouses – under glass, high plastic tunnels (minimum 1.5 m in the top) or frames.

Area of **ground strawberries and wild strawberries** is the area of strawberries and wild strawberries cultivated outdoor or under low, non-accessible cover (below 1.5 m in the top), including new plantations set up in spring (excluding area prepared for autumn planting and area of seedlings). In 2002 census, the area of wild strawberries was excluded from the total area of strawberries and included to the group of other fruit-bearing shrubs and berry plantations.

Area of **strawberries and wild strawberries under covers** is the area of strawberries and wild strawberries, cultivated under accessible protective cover, i.e. in greenhouses – under glass, plastic tunnels (minimum 1.5 m in the top) or frames.

Crop production methods

Ploughing with a mouldboard or rotary plough is a commonly used land tillage method which involves turning over of the soil. After this the second stage of tillage can be applied, e.g. the use of harrow.

Conservation tillage (shallow ploughing) is performed without the use of a mouldboard or rotary plough. This method does not involve turning over of the soil. Due to this tillage the post-harvest remains on the land surface decrease erosion and make it possible to retain moist in the soil (at least 30% of post-harvest remains should be left on the field). Conservation tillage includes strip or zonal tillage, harrow tillage, or hilling.

Direct sowing is a tillage method which does not require any agrotechnical procedures between the harvesting of crops from the previous vegetation season and sowing. The seeds are placed in the soil without the previous application of ploughing or conservation tillage.

Collected data concern crop production methods applied in the period from 1 July 2009 to 30 June 2010.

Livestock

The survey covered the livestock staying in the farm during the survey period, as well as animals sent to herding, grazing and shepherd's huts. All animals were registered, i.e. the ones owned by a holder or members of his household, as well as animals temporarily or permanently kept in the farm, i.e. taken for raising, fattening, etc., irrespective whether they were taken from private farms, state-owned farms, cooperative entities, or companies.

Cows include dairy cows and suckling cows.

Dairy cows are understood as adult female cattle (excluding heifers) which, due to their breed, species or particular qualities, are kept in a farm exclusively or mainly for production of milk to be consumed or to be processed into dairy products. Dairy cows rejected from breeding, kept in a farm for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

Suckling cows are understood as adult female cattle (excluding heifers) which, due to their breed (beef breed cows and cows born from a cross-breed with beef breeds) or particular qualities, are kept in a farm exclusively or mainly for calves for slaughter, and whose milk is used to feed calves or other animals. Suckling cows rejected from breeding, kept in a farm for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

The survey included **poultry** livestock for particular species aged above 2 weeks. In the case of farms engaged in production of poultry on a large scale (such as a large-scale farm producing broilers or hen eggs), in which no poultry has been recorded on the survey day, due to the current technological break in production, whenever such break does not exceed 8 weeks, the poultry stocks from the period before emptying the rooms (poultry houses) have been adopted.

In order to convert the livestock in physical head into **livestock unit (LSU)**, the following coefficients were applied:

- cattle, i.e. calves in total, less than 1 year old – 0.40; bull calves and heifers in total, aged 1-2 – 0.70; male cattle aged 2 years or more – 1.0; heifers aged 2 years or more – 0.80; dairy cows – 1.0, suckling cows – 0.80,
- pigs, i.e. piglets up to 20 kg – 0.027; sows in total – 0.50; other pigs in total (piglets with a weight of 20-50 kg, boars and young boars with a weight of 50 kg or more, pigs for slaughter with a weight of 50 kg or more, i.e. porkers) – 0.30,
- sheep in total – 0.10,
- goats in total – 0.10,
- horses in total – 0.80,
- poultry, i.e. broilers, hens and adult roosters in total, intended for slaughter – 0.007; laying hens in total – 0.014; turkeys in total, geese, ducks and other poultry (except for ostriches) in total – 0.030; ostriches – 0.35,
- rabbits in total – 0.020.

Livestock production methods

Livestock buildings – are buildings designed for livestock. Depending on the animal species and the direction of production, various technological and functional and spatial solutions are adopted.

According to the intended use, livestock buildings are divided into: buildings for cattle (barns), pigs (pigsties), hens (hen-houses), and other species of livestock. In the livestock buildings designed and made for a given species of animals and direction of production, optimum microclimatic conditions are ensured (temperature, humidity, lighting), which condition the achievement of good production results.

Data collected concern buildings which in the period from 1 July 2009 to 30 June 2010 were settled by livestock. Buildings temporarily empty in case of technological break in production were also included.

Tractors, agricultural machinery and equipment

The survey included tractors and selected machinery and equipment used in holdings for work connected with agricultural activity within 12 months preceding the survey. The enumeration included owned equipment (constituting the sole property of the farm holder or a member of the farm), and common equipment (a property of several farmers and used by more than one holding). Tractors, agricultural machinery and equipment belonging to several farmers were assigned to the farmer who had them on 30 June 2010.

The enumeration did not include the equipment which had been out of order for more than a year or was withdrawn from use.

Data on tractors concern biaxial wheel and caterpillar tractors.

Fertiliser consumption

The survey collected data on mineral, lime organic fertilisers of animal origin utilised in holdings from 1 July 2009 to 30 June 2010.

The consumption of mineral fertilisers (nitrogen, phosphorus, potassium) and lime fertilisers is presented converted into pure ingredient NPK and CaO. The conversion of fertiliser consumption per 1 ha in the 2009/2010 farming year was made on the basis of the area of agricultural land in a good agricultural condition.

Information on equipment in holdings used for storing organic fertilisers of animal origin concern manure storage pads and liquid manure and slurry containers. The survey included covered equipment protecting against ammonium emission.

Organic farms

Holdings applying organic methods of agricultural production (organic farms) are agricultural holdings with a certificate issued by a certifying body or under conversion into organic methods of agricultural production (under control of a certifying body).

The income of households with a holder of agricultural holding

A household with a holder of agricultural holding is a group of persons residing together and with a common subsistence, if at least one of them has a private farm.

Total income of a household is total income of all persons living together with the agricultural farm holder and with a common subsistence, i.e. from agricultural and non-agricultural activity (also the one not connected with the farm) and from: paid work, retirement pays and pensions, social

assistance benefits, maternity benefit, alimony, scholarships, capital investments, foreign assistance, wins in numerical and other lotteries, etc.

For the purposes of this publication it was assumed that the main source of income is the source of income exceeding 50% of total income of a household.

The group of holdings getting income from agricultural activity or non agricultural activity contains also those holdings where above mentioned kinds of activity did not bring income yet or brought loses.

The data on the income structure concern the period of 12 months preceding the survey (i.e. the period from 1 July 2009 to 30 June 2010).

The employed

The data concern persons employed on holdings within 12 months preceding the survey (i.e. according to the permanent activity) broken down by private holdings and holdings owned by legal persons, as well as organisational units without legal personality.

Data on persons working in agriculture by permanent activity concern labour input on agricultural production within 12 months, i.e. they include the whole annual production cycle in a holding (providing that on 30 June 2010 agricultural activity was being conducted on the holding).

On the natural **persons' holdings** the survey concerned labour input of the holder and adult members of his/her family (i.e. persons aged 15 or more), regardless whether they constitute a single household or not, the labour input of permanent, occasional and contracted workers, as well as work performed within the framework of neighbourly assistance.

In case of the **legal persons' holdings and organisational units without legal personality** the survey concerned labour input of **permanent, occasional and contracted workers and other workers**.

As **working on one's own/family holding** is considered performing work directly connected with agricultural production (crop and livestock) and general work connected with running the holding, e.g.:

- the purchase of means of production,
- the sales of products and preparation for sales,
- work connected with storage,
- transport for the purposes of the agricultural holding,
- current repairs of agricultural equipment, maintenance work related to buildings, machinery and installations,
- organisation and management of labour on the holding, settling official matters, bookkeeping,
- completing applications for direct and other subsidies.

Due to the specific situation in the 2010, work in one's own holding also includes the work associated with eliminating the results of the 2010 flood.

The following types of work **are not treated** as work on the agricultural holding: preparing meals, washing, cleaning, taking care of children and other work related to running the household. This category also excludes work related to forestry, fishing or fish breeding (regardless whether conducted on the holding or not), as well as work performed as part of economic activity other than agricultural.

Working outside one's own/family holding refers to any work (including temporary) performed outside the family holding (salaried or own-account work, also in agriculture). This category includes any work performed as a part of family-owned economic activity (other than agricultural), e.g. in agro-tourism or service activity using one's own equipment.

All employed members of a household with the holder (referred to as "persons working on their own holding") were divided into the following categories:

1. working exclusively on their own holding,
2. working mainly on, and additionally outside, their own holding,
3. working mainly outside, and additionally on, their own holding.

The division into main and additional work was based on the working time criterion, i.e.:

- **main work** – refers to persons performing more than one work – means work which usually consumes the largest amount of time. If two (or more) types of work take the same amount of time, the one which generates the highest income should be treated as the main work,
- **additional work** means additional work which usually consumes the largest amount of time, apart from the main work. If two types of additional work take the same amount of time, the one which generates the highest income should be indicated.

Due to a large share of part-time work or seasonal employment of temporary workers, contracted workers, persons working as part of neighbourly assistance and "other working persons" **the labour input in agriculture was expressed in the conventional annual work units.**

Annual Work Unit (AWU) is the equivalent of full-time work. It is calculated through dividing the number of hours worked per year by the annual number of hours corresponding to full-time work. In Poland, the number of 2120 working hours per year, i.e. 265 working days of 8 working hours each, was adopted as the equivalent of full-time work. When calculating the labour input in AWU (based on the Eurostat methodology), it was assumed that no more than 1 AWU could be attributed to 1 person, even if in reality he/she had worked longer.

The table presenting data according to the number of working hours provides the following ranges of average working time per year on the holding:

- 0 – 530 hours means less than $\frac{1}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period of up to 3 months per year),
- 531 – 1060 hours means at least $\frac{1}{4}$ but less than $\frac{1}{2}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 3 to 6 months per year, inclusive),
- 1061 – 1590 hours means at least $\frac{1}{2}$ but less than $\frac{3}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 6 to 9 months per year, inclusive),
- 1591 – 2119 hours means at least $\frac{3}{4}$ but less than 1 full-time work (e.g. work was performed for a period from 9 to 12 months per year, inclusive),
- 2120 hours and more means 1 full-time work (e.g. work was performed for a period of 12 months per year).

The total labour input for agriculture also takes into consideration the input of employees on natural persons' holdings and on the holdings run by legal persons and by entities without legal personality.

Employees include persons hired on the basis of a written or oral employment contract, receiving remuneration in cash or in kind. Maintenance costs (e.g. accommodation and boarding) may also form part of remuneration.

Permanent employees include persons who performed work in each week of the year preceding the date of the survey, regardless of the number of working hours per week. This category also includes persons who only worked in some weeks of the year, due to:

- the specificity of agricultural production on the holding (e.g. growing fruit or field vegetables) which required employees to be hired only in several months of a year,
- leave, military service, illness, accident, death,
- the beginning or termination of work on the holding (i.e. persons who changed their workplace within a year),
- a complete stoppage of work on the holding caused by natural factors (flood, fire).

Temporary workers – persons who worked temporarily in the 12 months period, and who had no permanent employment contract.

Neighbourly assistance – exchange of the labour input between agricultural holdings. Such work must be performed without any remuneration paid by the holders of other holdings.

Contracted workers – persons performing specific services on the agricultural holding, who were not directly hired by this holding.

Other persons working on the holding include members of agricultural production cooperatives (provided that they worked in the agricultural holding), students working on the school-owned holdings, persons (including the clergy) working on agricultural holdings run by monasteries (except for permanent employees).

The sampling schemes

The sampling scheme for natural person's farms with less than 1 ha of agricultural land

The sampling of agricultural holdings was conducted separately for each gmina, based on a stratified sampling scheme. A sample comprising 150 thousand farms was divided between gminas in such a way that the relative estimation error for the total area of agricultural land (i.e. including farms with at least 1 ha of agricultural land, which were covered in the full-scope survey) would not exceed 0.15% for each gmina.

In order to allocate the sample between gminas, use was made of a special optimisation programme, as part of which:

- the farm sample was distributed between gminas,
- the population of farms with less than 1 ha of agricultural land, operating in each gmina, was divided into three optimal strata, as a result of which strata boundaries were determined separately for each gmina,
- the upper boundary was established for each gmina, comprising the largest farms in the group of farms with less than 1 ha of agricultural land; these farms were then surveyed on a 100% basis, accounting for approx. 37% of the entire sample,
- an optimal sample distribution between other strata was performed.

A list comprising all farms (not only those with less than 1 ha of agricultural land), in which, among others, a gmina symbol and the area of agricultural land were recorded for each farm, was used as a sampling frame.

The sampling scheme for the survey on agricultural production methods

In order to perform the sampling, use was made of an optimal stratified sampling scheme. It was assumed that the sample number would amount to 200 thousand farms, taking into consideration the financial and organisational means, the analysis of the results precision achieved in the Farm Structure Surveys in 2007, as well as the requirements regarding precision, stipulated in the Regulation (EC) No. 1166/2008.

Considering the specificity and scale of agricultural production, it was decided that certain farm categories would be surveyed on a 100% basis. This concerned:

- 1) organic farms,
- 2) entities operating in specific divisions of agricultural production, in the field of cattle, pigs and sheep rearing and breeding outside the holding, as well as farms conducting poultry rearing and breeding,
- 3) farms owned by natural persons with a large scale of cattle breeding (over 2 thousand heads) or pigs breeding (over 20 thousand heads),
- 4) farms with a considerable scale of sheep or goats breeding (over 50 heads).

In order to simultaneously allocate the sample between 16 voivodships and voivodship strata, use was made of an algorithm which allowed for optimising both the strata boundaries and the sample allocation between strata, based on the criteria adopted (the method applied has been described in further detail in the study by Lednicki, Wiczorkowski (2003), Optimal stratification and sample allocation between subpopulations and strata, *Statistics in Transition*, Vol. 6, No.2, 287-305).

The values of relative standard errors for the following variables were adopted as optimisation criteria:

- the area of agricultural land,
- the number of cattle,
- the number of pigs.

The choice of these variables stemmed from the fact that they provided a selection of the most significant agricultural characteristics, for which the relevant information was available in the sampling scheme. Having checked the anticipated estimation precision for the reference characteristics, one may expect that precise results will be achieved also for other correlated features which are included in the requirements regarding precision, stipulated in the Regulation No. 1166/2008, applicable to the survey on agricultural production methods.

The application of the optimisation algorithm allowed for:

- determining the strata boundaries with respect to the above variables, and assigning a stratum number to each farm
- determining the number of farms to be selected from individual strata,
- separating the so-called upper boundary to be surveyed on a 100% basis, comprising the largest farms, in terms of the criteria adopted,

- minimising the relative standard errors for the following variables: the area of agricultural land, number of cattle and the number of pigs, based on a pre-defined sample number.

The sample was derived from the sampling frame in which certain variable values that allowed for qualifying a farm to the sample without selection, as well as the values of stratification factors were assigned to each farm, along with identifiers and voivodship symbols.

While implementing the optimisation programme, it was assumed that the values of relative standard errors for the variables used as optimisation criteria for all voivodships should not exceed the level of 0.44% (this resulted from the assumed total size of the sample).

The sample was selected using the standard sampling procedures stipulated in SAS (the SURVEYSELECT procedure). The method of simple random sampling without replacement was applied separately to each strata.

The estimation method

The estimation method applied made use of the following elements:

- weights resulting from the sampling process,
- non-responses,
- outliers.

The basic weights resulting from the sampling scheme were adjusted separately for the sample of farms with less than 1 ha of agricultural land, and for the sample of farms used in the survey on agricultural production methods. The relevant formulas are given below. For the sample of farms with less than 1 ha of agricultural land, the reference to gminas (NUTS 5) should be considered instead of voivodships.

The sum of values of variable X , e.g. the number of pigs or the area of land, constituted the principal parameter estimated in the survey.

This parameter for wth voivodship (NUTS 2) was as follows:

$$(1) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M I_{whi} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, \max h)$$

where:

x_{whi} – the value of variable X in i^{th} farm selected from h^{th} stratum in wth voivodship,

$M I_{whi}$ – the weight assigned to i^{th} farm selected from h^{th} stratum in wth voivodship,

n_{wh} – the number of farms selected from h^{th} stratum in wth voivodship,

$\max h$ – the maximum number of strata in the sample for a given voivodship.

The sum of variable X for Poland corresponds to the sum of estimated voivodship values, i.e.

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Weights $M I_{whi}$ correspond to the reverse of the sampling fraction in h^{th} stratum in wth voivodship, i.e.

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

where:

N_{wh} – the number of farms in h^{th} stratum in wth voivodship,

Considering the cases of non-response (refusals, no contact with the farm selected, or farm liquidation), the basic weights resulting from the sampling process were properly adjusted.

The weight for i^{th} farm in h^{th} stratum of wth voivodship was adjusted using the adjustment factor r_{whi} , which was calculated as follows:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{1wh}},$$

where:

\hat{n}_{1wh} – the extrapolated number of the sample surveyed in h^{th} stratum in wth voivodship,

\hat{n}_{2wh} – the extrapolated number of farms which refused to participate in the survey in h^{th} stratum in wth voivodship.

The above values were estimated using the weights calculated according to formula (3). Then, $M2_{whi}$ adjusted weights were calculated as follows:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

The adjustment factor r_{whi} was employed to estimate the proportion of the units which should be surveyed to the units which were actually surveyed in a given stratum. The former included all cases of refusal.

The weight calculated according to formula (5) was properly adjusted in case the farm selected was considered an outlier. This referred to such farms for which relatively small values of the area of agricultural land or livestock were recorded in the sampling frame, whereas in reality these were large farms in terms of the reference variables. Applying weights (5) for this types of farms would result in a considerable overestimation of the area of agricultural land, or the livestock of pigs or cattle. In consequence, weight $M3_{whi}$ was introduced, taking the following values:

$$(6) M3_{whi} = 1 \text{ for outliers,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - n_{1wh}^*}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \text{ for other (typical) farms.}$$

where:

n_{1wh}^* – the number of outliers in h^{th} stratum of wth voivodship.

Weights $M1_{whi}$, calculated according to formula (1), were eventually replaced with weights $M3_{whi}$.

The weights adjustment triggered the necessity to modify the standard variance estimation method.

The estimation precision of the sum of values of variable X was established as follows:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{1wh}^1)$$

$$(9) s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{1wh}^1 - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{wh}^1} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right]$$

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{1wh}^1} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

where:

n_{1wh}^1 – the number of farms with weight $M3_{whi} > 1$,

\hat{N}_{wh} – an estimated number of farms (excluding outliers) in h^{th} stratum in wth voivodship.

$$(11) cv(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Value $cv(\hat{x}_w)$ represents the relative standard error of an estimated sum of values of variable X in wth voivodship. As regards Poland, the following formula is applicable:

$$(12) cv(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Major groups and the scope of published data

The survey results are presented at the voivodship level, subregion and poviat.

The tables include data for two groups of holdings, namely farms in total and natural persons' holdings. For basic characteristics, this grouping was extended by the private and public sector.

The private sector includes entities of state domestic ownership (private farms, cooperative farms and private domestic companies), foreign ownership and mixed ownership.

The public sector includes state-owned farms (of the State Treasury and state legal persons), farms owned by self-governments (gminas) and entities of mixed ownership (companies with a predominance of public property).

Data presented in this publication concerns:

- **farms conducting agricultural activity as of 30 June 2010,**
- all farms (both conducting and not conducting agricultural activity), only as regards the number of farms, land use and medium-sized farms.

Data presented in this publication was calculated **according to the seat of the holder.**

Depending on the thematic scope, data was compiled according to the following classifications:

- area groups of agricultural land,
- gender and age of managers of holdings,
- general and agricultural education of the manager,

- number of years of running the holding by the manager,
- labour input in AWU,
- type of activity conducted,
- area groups of crops,
- scale of breeding of animals,
- engine power of agricultural tractors,
- type of mineral and organic fertilisers,
- purpose of agricultural production of households with holder of agricultural holding,
- kind of households with holder of agricultural holding,
- economic size of holdings in euro,
- agricultural types of holdings.

The intervals of area groups of agricultural land are left-closed, except for groups:

- “0-1” , where the interval is closed on both sides $\langle 0,00- 1,00 \rangle$,
- “1-2” , where the interval is open on both sides $(1,01-1,99)$.

All intervals of area groups of crops and economic size classes are left-closed.

The tables containing summary data may exhibit certain calculation inconsistencies resulting from automatic rounding performed in the sample data generalisation process. Numerical data, in percentage terms, was presented to one decimal point and, considering an electronic rounding technique, it may not sum up to 100%.

UWAGI ANALITYCZNE

W okresie pomiędzy dwoma spisami rolnymi przeprowadzonymi w 2002 r. i 2010 r., podstawowe znaczenie dla procesu przemian w rolnictwie polskim miały:

- ✓ przygotowywanie się tego działu gospodarki do akcesji i dostosowywanie krajowej polityki rolnej do standardów Unii Europejskiej,
- ✓ realizacja przedakcesyjnych programów pomocowych (lata 2002-2004), a następnie wprowadzenie od 2004 r. narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej.

Należy również pamiętać, że rolnictwo podlega zmianom związanym z biologicznym charakterem produkcji rolnej, w tym wpływowi warunków atmosferycznych, często bardzo niekorzystnych i dynamicznych. W ostatnich latach na koniunkturę w rolnictwie światowym i krajowym wpłynęły rosnące wymogi jakościowe, zmieniające się nawyki żywieniowe ludzi oraz nowoczesne sposoby żywienia i utrzymania zwierząt gospodarskich, jak również poszukiwanie nowych źródeł energii.

Wszystko to wymusiło proces adaptacji gospodarstw rolnych do zmieniających się warunków. W części gospodarstw nastąpiło zintensyfikowanie procesu specjalizacji i modernizacji. Dzięki temu są one w stanie efektywnie konkurować na rynku europejskim i światowym, a nierazdo osiągają rezultaty porównywalne do najbardziej nowoczesnych podmiotów z Zachodniej Europy. Z drugiej strony wielu użytkowników, szczególnie najmniejszych i najsłabszych ekonomicznie gospodarstw albo całkowicie zrezygnowało z prowadzenia produkcji rolnej, sprzedało grunty rolne lub wykorzystuje je na cele nierolnicze, w tym rekreacyjne, czy też traktuje jako lokatę kapitału albo wytwarza produkty rolne tylko na potrzeby gospodarstwa domowego. Należy przy tym zaznaczyć, że istnieją gospodarstwa domowe, dla których prowadzona tylko na samozaopatrzenie działalność rolnicza jest głównym źródłem dochodów. Pojawiła się też grupa gospodarstw rolnych, w których działalność rolnicza sprowadza się przede wszystkim do utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej, a uzyskane dopłaty stanowią uzupełnienie dochodów gospodarstwa domowego z pracy najemnej czy działalności pozarolniczej.

Pomimo wprowadzenia narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz intensywnych zmian w rolnictwie, struktura polskich gospodarstw rolnych nadal pozostaje rozdrobniona. Dużą grupę stanowią gospodarstwa małe prowadzące ekstensywną produkcję. W początkowym okresie akcesji Polski do UE było to postrzegane jako zjawisko niekorzystne. Jednak w świetle nowych zasad WPR, ta cecha polskiego rolnictwa może stać się jego atutem. Obecnie coraz częściej mówi się o konieczności odejścia od traktowania gospodarstwa rolnego jedynie jako miejsca prowadzenia produkcji rolnej, najlepiej intensywnej i na dużą skalę, bez dbałości o otoczenie. Preferowany staje się model gospodarstwa wielofunkcyjnego i przyjaznego środowisku. Trend ten jest szczególnie istotny dla małych gospodarstw, gdzie może być prowadzona produkcja dobrej jakościowo i zdrowej żywności z wykorzystaniem tradycyjnych, regionalnych receptur. Dzięki temu mogą zostać zachowane walory krajobrazowe i kulturowe oraz powstawać atrakcyjne miejsca rekreacji i wypoczynku. Dywersyfikacja źródeł dochodów pozwala przetrwać gospodarstwom, gdzie produkcja rolnicza jest nieopłacalna.

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r., w porównaniu z Powszechnym Spisem Rolnym z 2002 r., w województwie kujawsko-pomorskim zaobserwowano:

- spadek liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni ogólnej oraz użytków rolnych (odpowiednio: z 10,54 ha do 14,33 ha oraz z 9,53 ha do 12,27 ha). Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą wzrosła z 10,75 ha do 13,90 ha;
- zmniejszenie ogólnej liczby gospodarstw rolnych głównie na skutek zaniechania prowadzenia działalności rolnej przez jednostki najmniejsze (o powierzchni do 2 ha użytków rolnych). W tym samym okresie zwiększyła się liczba gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 30 ha i więcej. Jednocześnie zwiększył się udział w ogólnej liczbie gospodarstw podmiotów prowadzących działalność rolniczą – z 85,3% do 87,9%;
- zmiany w strukturze gospodarstw rolnych, gdzie zmalał udział gospodarstw najmniejszych (o powierzchni do 2 ha użytków rolnych) w ogólnej liczbie gospodarstw, a jednocześnie wzrósł udział gospodarstw z pozostałych grup obszarowych użytków rolnych. Podkreślić przy tym należy, że zmiany te były powolne i w 2010 r. 48% gospodarstw miało powierzchnię nie przekraczającą 5 ha użytków rolnych podczas gdy odsetek gospodarstw o powierzchni 15 ha UR i więcej wyniósł 21,3% (w tym jednostek o powierzchni powyżej 50 ha – niespełna 2,7%). W 2002 r. było to odpowiednio: 55,6% i 16,8% oraz 1,5%;
- utrzymanie się zróżnicowania regionalnego struktury gospodarstw rolnych; nadal w powiatach: inowrocławskim, nakielskim, żnińskim, sępoleńskim, grudziądzkim i wąbrzeskim występują gospodarstwa, w których średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie jest największa;
- zmniejszenie liczby użytkowników i współmałżonków pracujących w gospodarstwach rolnych w ciągu roku, zarówno w osobach fizycznych, jak i w nakładach pracy (liczonych w pełnych jednostkach pracy), co jest wprost efektem zmniejszenia się liczby gospodarstw rolnych w analizowanym okresie. Jednocześnie zwiększyła się liczba pozostałych członków rodziny wnoszących swój wkład pracy w gospodarstwo rodzinne (zarówno liczonego w osobach fizycznych, jak i w AWU);
- wzrost udziału osób kierujących, które posiadają wykształcenie rolnicze (zawodowe, średnie, wyższe) w ogólnej liczbie osób kierujących gospodarstwami rolnymi, przy jednoczesnym spadku udziału osób, które ukończyły jedynie kurs rolniczy. Należy podkreślić, że nastąpił wzrost odsetka osób kierujących z wyższym wykształceniem rolniczym, choć nadal pozostaje on niewielki (2,8% ogółu kierujących), przy czym w grupie gospodarstw największych (100 ha UR i więcej) już ponad 27% kierujących legitymowało się wykształceniem wyższym;
- utrzymanie się na tym samym poziomie odsetka gospodarstw posiadających użytki rolne, przy spadku powierzchni użytków rolnych wynikającym ze zmniejszenia liczby gospodarstw (na skutek ich likwidacji i przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze, np. pod zabudowę, inwestycje drogowe itp.);
- zmniejszenie liczby gospodarstw z zasiewami, przy wzroście średniej powierzchni zasiewów w tych gospodarstwach z 9,78 ha do 13,0 ha. Jednocześnie udział podmiotów z powierzchnią zasiewów w ogólnej liczbie gospodarstw z działalnością rolniczą zmniejszył się z 94,5% do 89,3%;
- utrzymanie się na podobnym poziomie powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych, ale zmianę struktury zasiewów (wzrósł udział roślin przemysłowych i pastewnych w ogólnej powierzchni zasiewów, a zmalał zbóż ogółem i ziemniaków). Wpłynęło na to

przede wszystkim wprowadzenie narzędzi WPR, rozwój rynku biopaliw, a także zmiany w technologii żywienia zwierząt gospodarskich;

- zwiększenie udziału powierzchni sadów w ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- wzrost odsetka gospodarstw użytkujących łąki trwale i jednocześnie spadek odsetka gospodarstw użytkujących pastwiska trwale, co wskazuje na zmiany w sposobie żywienia bydła;
- zmniejszenie liczby gospodarstw rolnych utrzymujących bydło, co przy zwiększeniu stanu pogłowia bydła ogółem, skutkowało znaczącym wzrostem (o 69,9%) przeciętnej w województwie obsady bydła na 1 gospodarstwo prowadzące chów tego gatunku. Wzrosła również obsada bydła na 100 ha użytków rolnych, tj. 37,6 sztuk na 42,9 sztuk;
- zwiększenie stada krów mlecznych oraz wyraźną koncentrację pogłowia w gospodarstwach o największej skali chowu (10 i więcej sztuk – 77,1%) przy jednoczesnym zmniejszeniu o 40,6% ilości gospodarstw utrzymujących krowy spowodowane wysokimi wymaganiami jakościowymi dla mleka krowiego, którym część mniejszych producentów nie mogła sprostać;
- wzrost zainteresowania rolników produkcją bydła rzeźnego, która stała się opłacalna w wyniku wzrostu cen żywca wołowego po akcesji Polski do struktur unijnych;
- wycofywanie się rolników z produkcji żywca wieprzowego, co związane jest z dużymi wahaniami opłacalności chowu tego gatunku zwierząt. W gospodarstwach rolnych, które nadal utrzymywały trzodę chlewną, znacząco (o 37,4%) zwiększyła się obsada na 1 gospodarstwo. Jednocześnie odnotowano spadek obsady świń na 100 ha UR z 201,2 szt. na 164,7 sztuk;
- spadające zainteresowanie chowem owiec będące efektem malej popularności mięsa baraniego wśród konsumentów krajowych i niskimi cenami skupu;
- utrzymującą się koncentrację pogłowia kur niosek i brojlerów kurzych w gospodarstwach o największej skali ich chowu, przy jednoczesnym spadku pogłowia drobiu ogółem;
- zachodzący proces modernizacji gospodarstw pod względem wyposażenia w środki produkcji. Proces ten uzależniony był od zmian w strukturze użytkowania gruntów oraz powierzchni zasiewów, jak również od kierunku specjalizacji gospodarstw i poziomu intensywności działalności produkcyjnej. Po przystąpieniu Polski do UE, na poziom wyposażenia gospodarstw w maszyny rolnicze wpływ miał także stopień wykorzystania instrumentów wspierających Wspólnej Polityki Rolnej;
- zmniejszenie średniej powierzchni użytków rolnych przypadających na 1 ciągnik z 13,9 ha w 2002 r. do 12,2 ha w 2010 r., a także znaczący wzrost wyposażenia gospodarstw w kombajny zbożowe, prasy zbierające oraz agregaty uprawowe. Pomimo ograniczenia produkcji buraków cukrowych i ziemniaków wzrosła liczba kombajnów do zbioru tych ziemiopłodów. Ponadto przy spadku liczby gospodarstw wyposażonych w dojarki bańkowe wyraźnie zwiększyła się liczba gospodarstw posiadających dojarki rurociągowo;
- utrzymujące się zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw w ciągniki rolnicze w ujęciu terytorialnym. Najwyższy udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą odnotowano w powiatach: wąbrzeskim, chełmińskim i radziejowskim;
- wzrost zużycia NPK na 1 ha użytków rolnych – z ponad 132 kg do 157 kg;
- wzrost udziału (ok. 50%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, dla których głównym źródłem utrzymania jest działalność rolnicza w ogólnej

liczbie gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą i równoczesny spadek udziału (ok. 10%) dochodów gospodarstw domowych z emerytur i rent. Udział gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, dla których głównym źródłem utrzymania była praca najemna utrzymał się na podobnym poziomie (ok. 20%);

- pomimo spadkowej tendencji, utrzymujący się znaczny odsetek liczby gospodarstw indywidualnych, których gospodarstwa domowe przeznaczają wytworzone produkty rolnicze głównie na samozaopatrzenie (ok. 20% udziału). Podkreślić należy, że ponad 40% tych gospodarstw miała powierzchnię poniżej 2 ha UR, a w ponad 61% gospodarstw powierzchnia nie przekraczała 5 hektarów UR.

Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (PSR 2010) **liczba gospodarstw rolnych** w województwie kujawsko-pomorskim w czerwcu 2010 r. wyniosła 88,6 tys. Z tej liczby 57 gospodarstw należało do sektora publicznego. Spośród 67,9 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (UR) – 99,5% stanowiły gospodarstwa indywidualne (67,6 tys.).

W polskim rolnictwie dominują gospodarstwa z sektora prywatnego, w tym gospodarstwa indywidualne, które w 2010 r. stanowiły 99,6% ogółu gospodarstw rolnych. Gospodarstwa indywidualne z działalnością rolniczą posiadały ok. 87% ogółu użytków rolnych oraz 93,0% ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich znajdujących się w podmiotach prowadzących działalność rolniczą.

W porównaniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), w 2010 r. liczba gospodarstw rolnych ogółem zmniejszyła się o 27,4 tys. (o 23,6%), a w porównaniu z uogólnionymi danymi uzyskanymi w badaniu Struktury Gospodarstw Rolnych 2007 – o 10,5 tys. (o 10,6%).

Największą dynamikę spadku, zarówno w odniesieniu do 2002 r. jak i 2007 r. odnotowano w grupie obszarowej do 1 ha UR, gdzie liczba gospodarstw zmniejszyła się odpowiednio: o 40,0% i o 22,3%. W porównaniu ze spisem z 2002 r. znacząco (o 22,0%) zmalała również liczba gospodarstw o powierzchni 1-5 ha UR. Wzrosła natomiast liczba gospodarstw o powierzchni 30-50 ha UR oraz o powierzchni 50 ha UR i więcej (odpowiednio: o 9,4% i 34,0% w porównaniu z 2002 r. oraz o 2,0 % i o 13,3% w odniesieniu do roku 2007 r.).

Liczba gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR zmniejszyła się w porównaniu z 2002 r. o 14,7 %, a w odniesieniu do 2007 r. – o 6,4%.

Zmniejszanie się liczby gospodarstw, szczególnie tych najmniejszych, jest zjawiskiem korzystnym. Ma to swoje odzwierciedlenie w stałym wzroście **średniej powierzchni użytków rolnych przypadającej na 1 gospodarstwo**: z 9,53 ha w 2002 r., poprzez 10,57 ha w 2007 r., do 12,27 ha w 2010 r.

Tabl. 1. Liczba gospodarstw rolnych w latach 2002 i 2010

Liczba gospodarstw rolnych	Ogółem	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
		≤ 1	1-2	2-3	3-5	5-10	10-15	15-20	20-50	≥ 50
2002										
Ogółem w tys.	116,0	36,5	13,1	6,6	8,3	19,0	13,0	7,5	10,1	1,8
2010										
Ogółem w tys.	88,6	20,7	8,3	5,7	7,8	16,5	10,7	6,4	10,1	2,4
2002=100	76,4	56,7	63,5	87,1	93,7	86,7	82,2	84,7	99,5	134,0

Podobnie jak w 2002 r., najczęściej gospodarstw rolnych odnotowano w powiatach: wrocławskim (9,4% ogółu gospodarstw), lipnowskim (7,6%), świeckim (5,9%), a najmniej w miastach: Grudziądzu (1,0%), Toruniu (1,7%) i Włocławku (1,2%).

Nadal utrzymuje się zróżnicowanie regionalne struktury gospodarstw rolnych. Najwyższy udział gospodarstw o powierzchni do 2 ha UR w ogólnej liczbie gospodarstw powiatu odnotowano w: Grudziądzu (61,2%), Włocławku (15,8%) i Toruniu (15,0%). Omawiany udział był najmniejszy w powiecie radziejowskim – 6,0%.

Odsetek gospodarstw o powierzchni 50 ha UR i więcej był najwyższy w powiatach: sępoleńskim (6,1%) i nakielskim (5,8%), a najniższy w: rypińskim (0,6%) i we Włocławku (0,4%).

Nieznacznie poprawiła się **struktura gospodarstw rolnych**. Udział gospodarstw największych w ogólnej liczbie gospodarstw zwiększył się w przypadku gospodarstw o powierzchni 20-50 ha UR (z 8,7% w 2002 r. do 11,4% w 2010 r.), i gospodarstw 50 ha UR i więcej (z 1,5% do 2,7%). Odsetek gospodarstw najmniejszych, tj do 1 ha UR zmniejszył się z 31,4% w 2002 r. do 23,4% w 2010 r. Należy zauważyć, że odsetek gospodarstw o powierzchni 1-5 ha UR pozostał na tym samym poziomie co w 2002 r., czyli – ok. 24%, natomiast gospodarstw o powierzchni 5-20 ha UR wzrósł z 17,7% w 2002 r. do 19,3% w 2010 r.

W kujawsko-pomorskim w 2010 r. **średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą** wyniosła 13,90 ha UR.

Wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą 77,3 tys. (99,2%) posiadało użytki rolne, z czego 77,1 tys. (98,9%) – użytki rolne w dobrej kulturze rolnej, a 47,9 tys. (61,5%) utrzymywało zwierzęta gospodarskie.

W 2010 r. 89,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą posiadało powierzchnię pod zasiewami. Wśród upraw najbardziej popularne były zboża, które produkowało 81,0% jednostek.

Bydło utrzymywało 34,2% gospodarstw z działalnością rolniczą, 36,2% posiadało świnie, a 44,1% prowadziło produkcję drobiu kurzego.

Należy zauważyć, że gospodarstwa najmniejsze (do 1 ha UR włącznie) stanowiły prawie 1/4 ogółu gospodarstw rolnych, a użytkowały zaledwie 0,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze i posiadały 1,8% ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich. Ponad 71% ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze i 69,6% ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich znajdowało się w jednostkach o powierzchni 15 ha UR i więcej, które stanowiły 21,3% ogółu gospodarstw rolnych.

W 2010 r. 2,8 tys. gospodarstw rolnych (3,6% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) prowadziło **działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym**.

Odsetek gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – od 1,5% w grupie obszarowej 0-1 ha UR do 17,3% w grupie 100 ha UR i więcej.

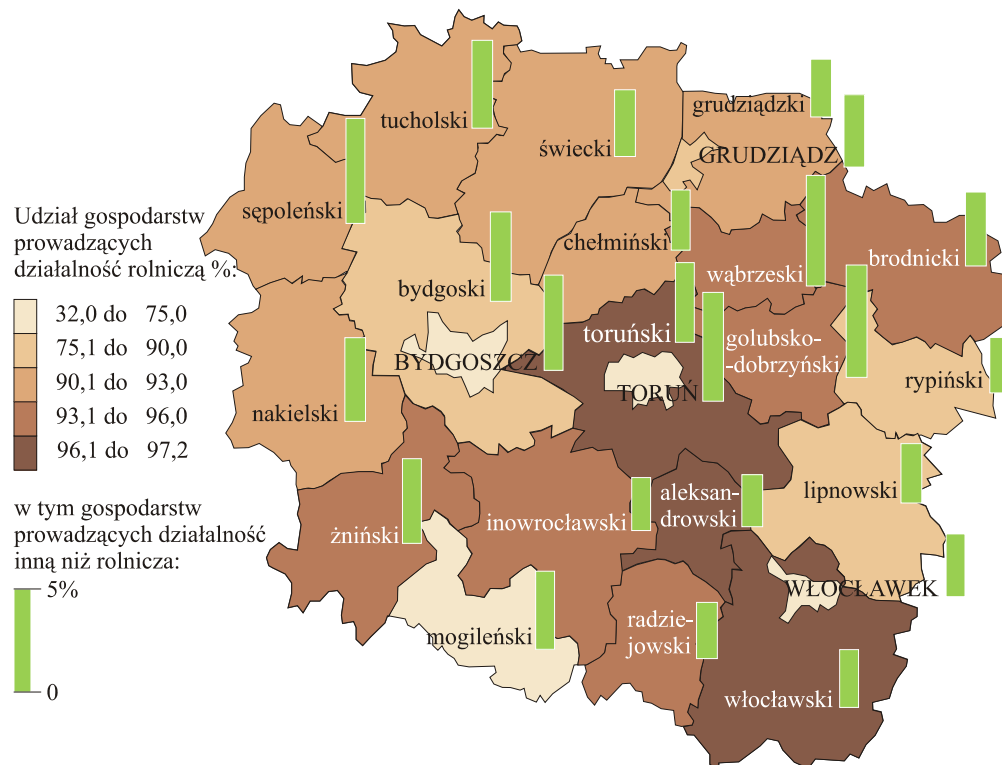
Udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:

- nie przekraczał 10% w przypadku 35,7% ogółu gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza,
- mieścił się w przedziale 11-50% dla 23,8% omawianych gospodarstw,
- wyniósł ponad 50% w przypadku 40,5% gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza.

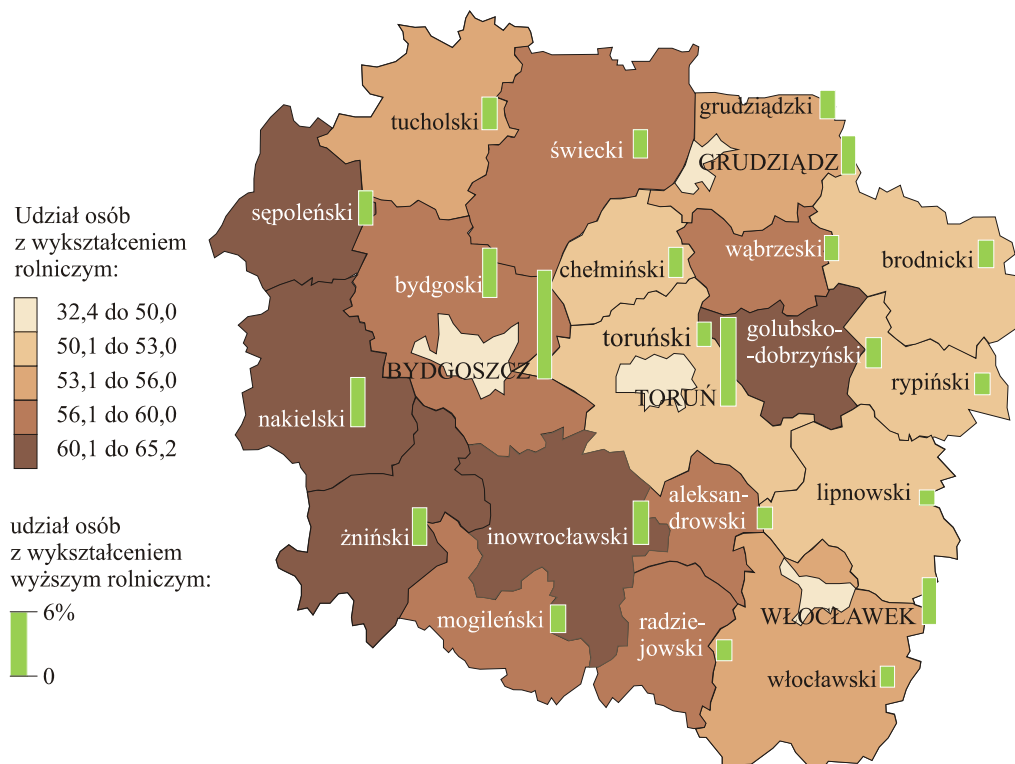
Przychody z działalności innej niż rolnicza były większe niż z działalności rolniczej przede wszystkim w gospodarstwach najmniejszych, tj. do 10 ha UR (ok. 58% omawianych gospodarstw). Dla porównania, sytuacja ta dotyczyła niespełna 22% jednostek o powierzchni 10 ha UR i więcej.

Według wyników PSR 2010 tylko ok. 300 gospodarstw rolnych (0,4% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) posiadało certyfikat **rolnictwa ekologicznego** nadany przez jednostkę certyfikującą lub było w trakcie przestawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej.

Rys. 1. Gospodarstwa według rodzaju działalności rolniczej

Rys. 2. Osoby kierujące gospodarstwem rolnym według wykształcenia

Spośród prawie 71 tys. gospodarstw rolnych produkujących na rynek (ponad 90% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) ponad 37% (26,5 tys.) sprzedawało część wytworzonych produktów bezpośrednio konsumentom. Z tej liczby dla prawie 1/3 gospodarstw **wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom** wyniosła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa.

Wyniki spisu wykazały, że ponad 60% gospodarstw indywidualnych, w tym 66% gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR wytwarzało produkty rolnicze przeznaczone **głównie na sprzedaż**.

W przypadku prawie 40% gospodarstw indywidualnych, w tym 34% gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR, **gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej produkcji rolniczej**, a więc produkowało **głównie na samozaopatrzenie**. W co czwartym gospodarstwie indywidualnym i prawie co piątym o powierzchni powyżej 1 ha UR produkcja rolnicza prowadzona była **wyłącznie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego użytkownika.

Według danych uzyskanych w spisie 41,0% (w 2002 r. 42,4%) **osób kierujących** gospodarstwem rolnym posiadało **wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy**. W miarę wzrostu powierzchni użytków rolnych odsetek ten wyraźnie wzrastał – z 22,5% w grupie 0-1 ha UR do ponad 75% dla gospodarstw o powierzchni 30 ha UR i więcej.

Ukończeniem kursu rolniczego (jako najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego) legitymowało się 19,7% osób kierujących (w 2002 r. 25,9%). Najwyższy odsetek omawianych osób odnotowano w gospodarstwach z grup obszarowych 5-10 ha UR i 10-15 ha UR (po ok. 24%), a najniższy w gospodarstwach najmniejszych o powierzchni do 1 ha UR włącznie (13,4%) i największych o powierzchni 100 ha UR i więcej (14,4%).

W porównaniu z poprzednim spisem rolnym wzrosła liczba osób kierujących gospodarstwem posiadających wyższe wykształcenie rolnicze, jednak nadal ich udział w ogólnej liczbie kierujących był niewielki i wyniósł 2,0% (w 2002 r. 1,0%). Udział ten był najniższy w grupie obszarowej do 1 ha UR (1,0%), a najwyższy w grupie 100 ha UR i więcej (25,2%).

Wśród gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR 46,1% ogółu osób kierujących posiadało wykształcenie lub kurs rolniczy. Kurs rolniczy ukończyło 21,4%, a wykształcenie wyższe rolnicze posiadało 2,1% osób kierujących gospodarstwami indywidualnymi powyżej 1 ha UR.

W przekroju terytorialnym według województw najwyższy odsetek gospodarstw (ponad 50%), w których osoba kierująca posiadała wykształcenie lub kurs rolniczy wystąpił w województwach: kujawsko-pomorskim, pomorskim i wielkopolskim. Omawianym wykształceniem legitymowała się niespełna 1/3 użytkowników w województwach: małopolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim.

Większość osób kierujących gospodarstwem (68,9%) posiadało ponad dziesięcioletnie **doświadczenie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego** (w 2002 r. 59,8%), w tym 36,3% (wobec 32,4%) stanowiły osoby prowadzące gospodarstwo ponad 20 lat. Najwyższy odsetek osób kierujących z ponad dziesięcioletnim stażem w prowadzeniu gospodarstwa rolnego odnotowano w grupie obszarowej 30-50 ha UR, tj – 76,7%, a najniższy w grupie 1-2 ha UR – 64,5%.

Osobami kierującymi gospodarstwami rolnymi byli przede wszystkim mężczyźni, którzy stanowili ponad 2/3 ogółu kierujących. Co czwarty kierujący nie przekroczył 40 lat, a wiek większości (64,0% ogółu kierujących) mieścił się w przedziale 40-64 lata.

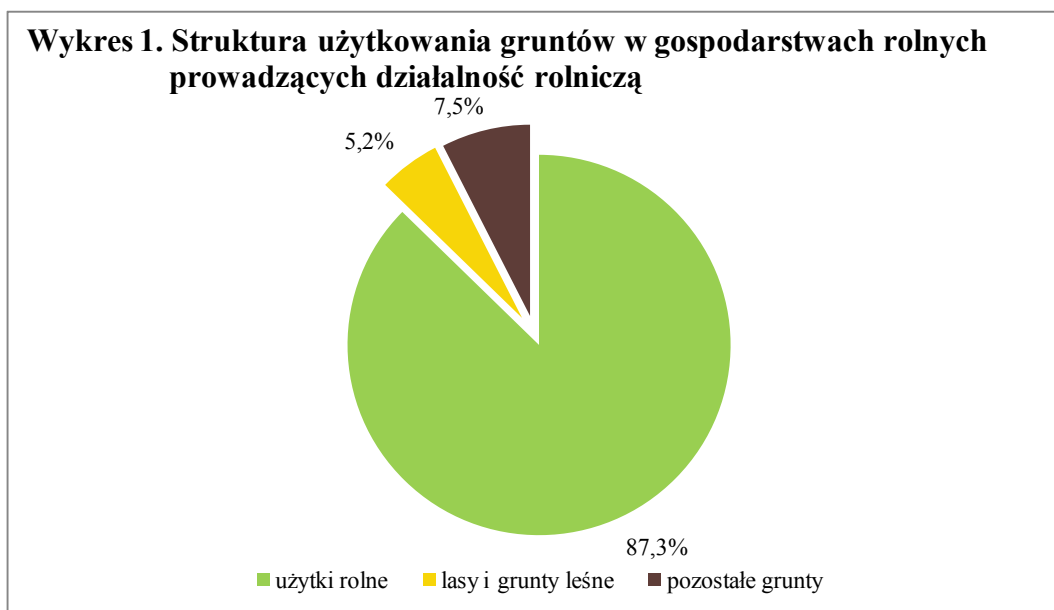
Prawie co dziesiąty użytkownik gospodarstwa indywidualnego planował, przejście na emeryturę lub rentę do 2013 r. i przekazanie gospodarstwa następcy. Większość omawianych użytkowników (ok. 80%) jako swojego następcę typowała osobę z rodziny.

Najwyższy odsetek użytkowników deklarujących przekazanie gospodarstwa następcy do 2013 r. odnotowano w grupach obszarowych 10-15 ha UR i 15-20 ha UR (po 12,8%), a najniższy wśród gospodarstw największych o powierzchni 100 ha UR i więcej – 4,6%.

W zdecydowanej większości gospodarstw indywidualnych (95,3% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą) **użytkownik był jednocześnie osobą kierującą** gospodarstwem. Omawiany odsetek zmalał w stosunku do lat 2002 i 2007, gdzie wyniósł odpowiednio: 97,7% i 96,6%. Należy zauważyć, że coraz częściej użytkownicy zatrudniają menadżerów do prowadzenia swoich gospodarstw rolnych.

Użytkowanie gruntów

W 2010 r. **ogólna powierzchnia gruntów** w użytkowaniu gospodarstw rolnych, których użytkownicy mieszkali (mieli siedzibę) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 1269,3 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z 2002 r. o 47,0 tys. ha, tj. o 3,8%.

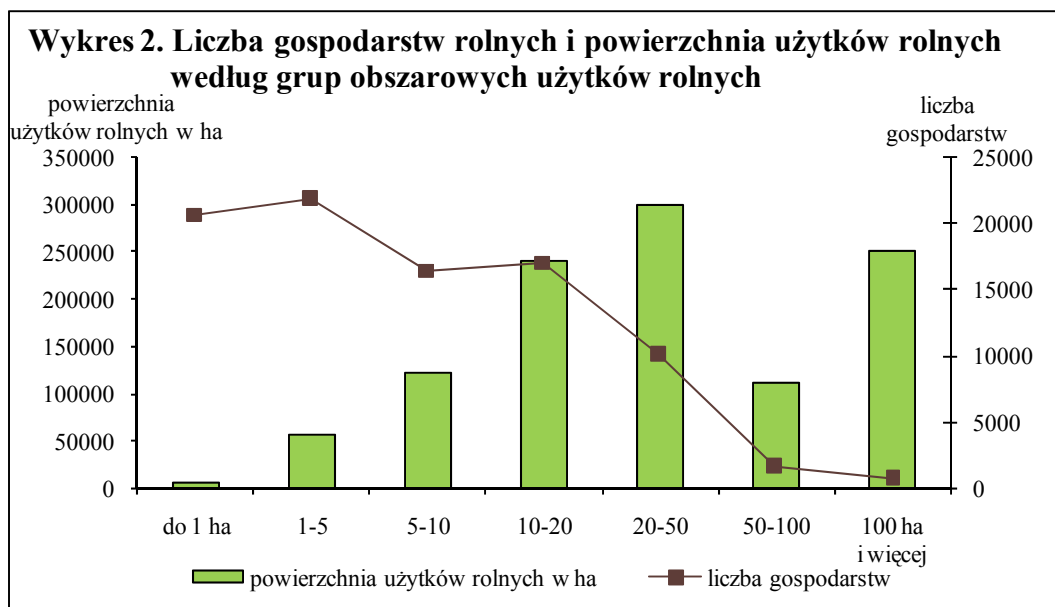

Najwięcej gruntów znajdowało się w użytkowaniu jednostek sektora prywatnego – 1225,3 tys. ha, tj. 96,5%, powierzchni gruntów ogółem, a w jednostkach sektora publicznego znajdowało się zaledwie 44,0 tys. ha (3,5%). Gospodarstwa indywidualne użytkowały 1086,5 tys. ha, tj. 85,6% powierzchni gruntów ogółem, w tym gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR – 1073,8 tys. ha gruntów, czyli 98,8% gruntów ogółem gospodarstw indywidualnych.

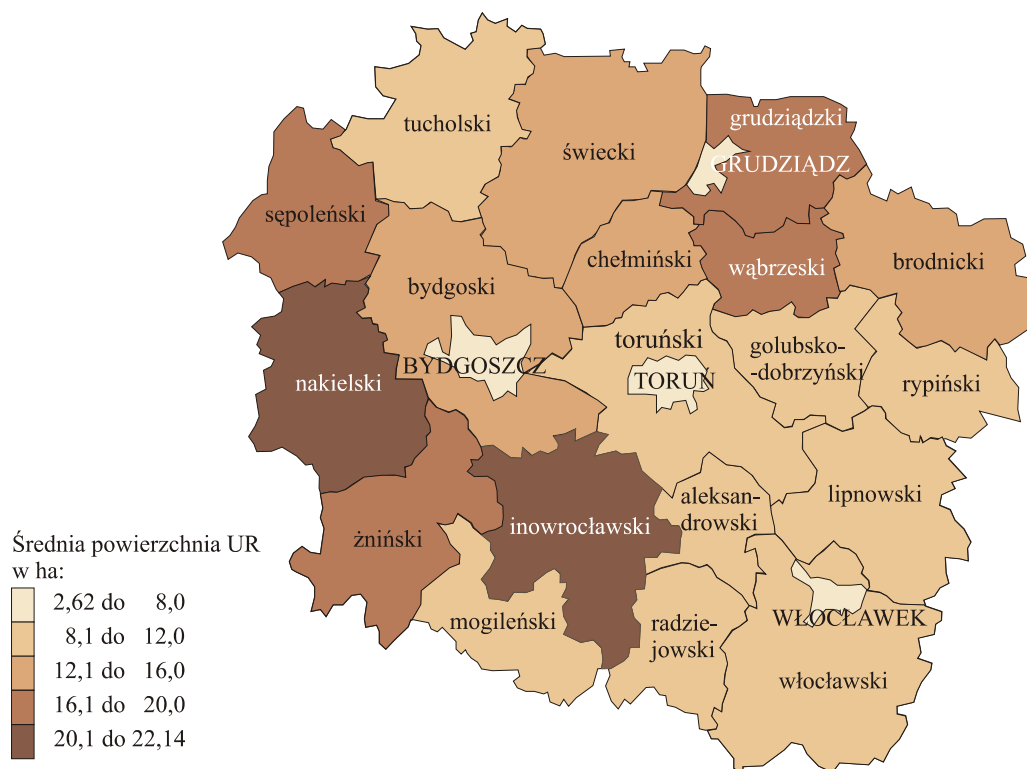
Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego w 2010 r. wyniosła 14,33 ha (w Polsce 7,93 ha) i była większa od tej z 2002 r. o 3,79 ha, przy czym średnia powierzchnia ogólna w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha wyniosła 18,50 ha (w 2002 r. – 15,14 ha), a w Polsce 11,2 ha.

W gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą powierzchnia gruntów ogółem wyniosła 1240,7 tys. ha, a **średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą** w 2010 r. wyniosła 15,93 ha (w Polsce 9,13 ha).

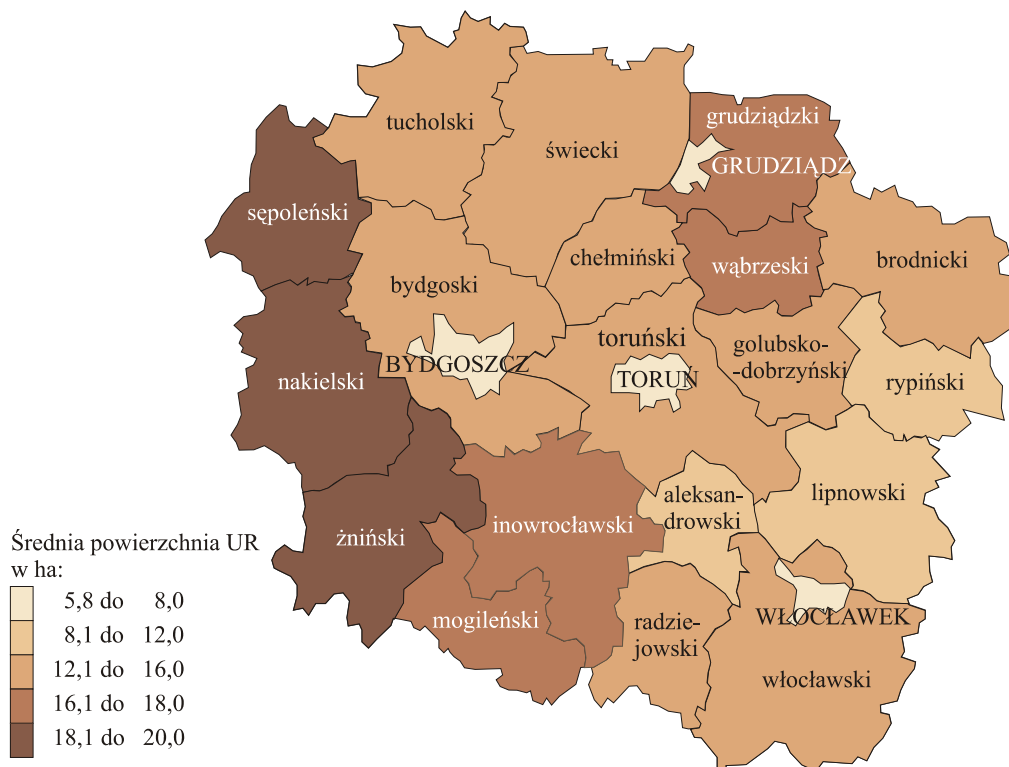
W 2010 r. areal **użytków rolnych** w gospodarstwach rolnych wynosił 1087,3 tys. ha, a liczba gospodarstw posiadających użytki rolne wyniosła prawie 88,0 tys., w tym 67,9 tys. gospodarstw użytkowało powyżej 1 ha UR, a 20,0 tys. gospodarstw posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie. W ciągu 8 lat – to jest od spisu rolnego 2002 r. nastąpiło zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o ponad 18 tys. ha, tj. o 1,7%. Odnotowano zaś wzrost **średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie rolnym posiadającym użytki rolne** do 12,36 ha, tj. o 2,83 ha.

Rys. 3. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych

Rys. 4. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR

Z ogólnej powierzchni użytków rolnych – ponad połowa (60,8%) znajdowało się w gospodarstwach rolnych o powierzchni 20 ha i więcej UR, choć jednostki te stanowiły tylko 14,2% ogólnej liczby gospodarstw posiadających użytki rolne (w tym w grupie obszarowej 100 ha i więcej UR znajdowało się 23,1% łącznej powierzchni użytków rolnych w województwie i niespełna 0,8% ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi).

Gospodarstwa najmniejsze (do 1 ha UR włącznie) stanowią prawie 1/4 ogółu gospodarstw posiadających użytki rolne, a użytkują zaledwie 0,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

W gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą powierzchnia użytków rolnych ogółem wyniosła 1082,8 tys. ha, natomiast liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających użytki rolne wyniosła 77,3 tys. Największą ogólną powierzchnie użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą odnotowano w województwie mazowieckim (1954,4 tys. ha), a najmniejsza w województwie śląskim (406,9 tys. ha). Województwo kujawsko-pomorskie zajęło 4 lokatę.

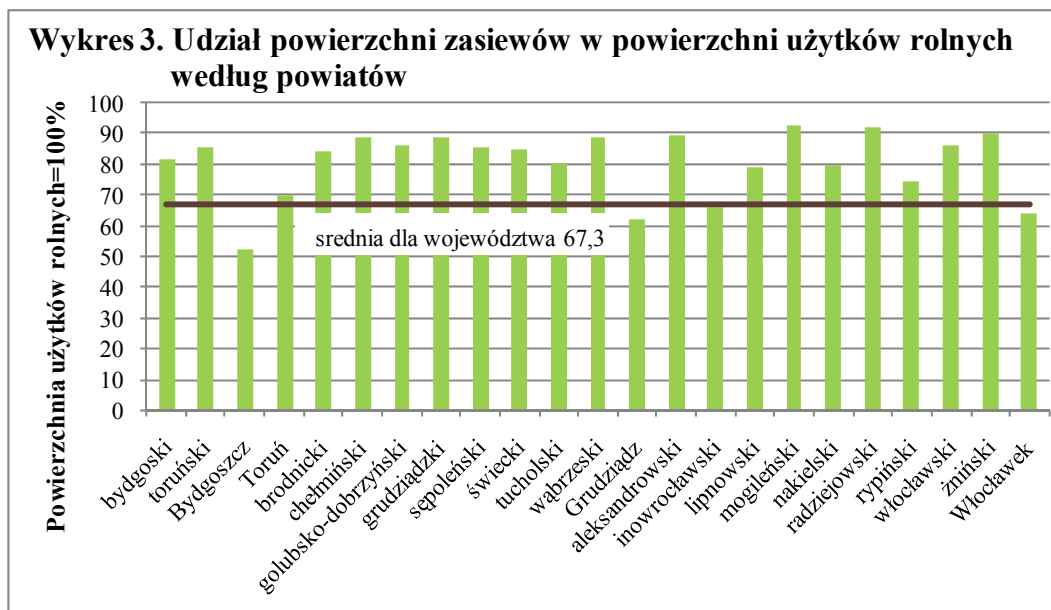
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą i posiadających użytki rolne wyniosła 14,02 ha (w kraju 8,00 ha). Odsetek gospodarstw rolnych posiadających UR w dobrej kulturze najniższy był w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie – 93,5%. W grupie obszarowej 1-5 ha UR oraz i 100 ha i więcej UR wyniósł po 99,7%, a w grupie 5-15 ha UR – 99,8%. Najwyższy był w grupach 15-20 ha UR i 30-50 ha UR (po 99,9%) oraz w grupie 20-30 ha UR i 50-100 ha UR, gdzie wszystkie użytki rolne utrzymywane były w dobrej kulturze rolnej.

Tabl. 2. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według powiatów

Udział użytków rolnych w powierzchni ogółem	Liczba powiatów	Powiaty
43,8 - 84,0%	2	Grudziądz (43,8), świecki (54,9),
84,1 - 87,0%	4	tucholski (84,9), Bydgoszcz (85,4), lipnowski (86,1), Toruń (86,3),
87,1 - 90,0%	3	żniński (87,1), rypiński (87,6), toruński (89,6),
90,1 - 93,0%	8	Włocławek (90,3), sepoleński (90,5), bydgoski (90,6), nakielski (90,7), włocławski (91,2), brodnicki (91,6), golubsko-dobrzyński (92,0), wąbrzeski (92,6),
93,1 - 95,3%	6	grudziądzki (93,2), radziejowski (93,7), aleksandrowski (94,1), chełmiński (94,1), mogileński (94,5), inowrocławski (95,3),

Największą ogólną powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą odnotowano w powiatach inowrocławskim i włocławskim, a najmniejszą – w miastach Grudziądzu i Toruniu.

Według danych ze spisu rolnego 2010 w strukturze użytkowania gruntów dominowała **powierzchnia zasiewów**, która stanowiła 82,9% ogółu powierzchni użytków rolnych przy czym stanowiła ona 83,2% ogółu powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą. W kraju było to odpowiednio: 67,3% i 69,4%.

W poszczególnych powiatach województwa kujawsko-pomorskiego widoczne było zróżnicowanie udziału powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych. W powiecie mogileńskim powierzchnia zasiewów stanowiła aż 93,0% powierzchni użytków rolnych, ale tylko 4,3% stanowiły łąki trwałe i 0,8% pastwiska trwałe. Podobną strukturę użytkowania gruntów zaobserwowano w powiecie radziejowskim, gdzie pod zasiewami było 92,0% powierzchni użytków rolnych, a trwałe użytki zielone zajmowały łącznie 5,2% powierzchni użytków rolnych.

W skali województwa ponad 7% gospodarstw ugorowało grunty, a powierzchnia tych gruntów stanowiła niespełna 1,3% ogólnej powierzchni użytków rolnych (w kraju 2,9%).

Powierzchnia **łąk trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 116,4 tys. ha i była w porównaniu z 2002 r. wyższa o 36,0%. Łąki trwałe znajdowały się w 34,7 tys. gospodarstwach rolnych. W gospodarstwach rolnych użytkujących od 5 do 50 ha UR znajdowało się ponad 50% ogólnej powierzchni łąk trwałych.

W strukturze użytkowania gruntów łąki trwałe stanowiły blisko 11% (w kraju 17%) powierzchni użytków rolnych. Zaobserwowano duże zróżnicowanie regionalne udziału łąk trwałych w strukturze użytkowania gruntów. Największy udział łąk trwałych w strukturze użytkowania gruntów obserwujemy w powiecie inowrocławskim – 31,2%, w Grudziądzu – 17,6% oraz w powiecie nakielskim – 16,0%, a najniższy udział w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 3,6%, mogileńskim – 4,3% oraz radziejowskim – 4,5%.

Odsetek gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających łąki wzrastał od 12,3% wśród gospodarstw najmniejszych (0-1 ha UR) do 63,9% w grupie obszarowej 30-50 ha UR. W gospodarstwach największych (50-100 ha UR oraz 100 ha UR i więcej) był mniejszy i wyniósł odpowiednio: 60,8% i 63,7%. Średnia powierzchnia łąk trwałych w omawianych gospodarstwach wyniosła 3,35 ha (w kraju 2,25 ha).

Powierzchnia **pastwisk trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 25,9 tys. ha i było to o 26,5% mniej niż w 2002 r. Pastwiska trwałe znajdowały się w 11,9 tys. gospodarstwach rolnych, gdzie ich średnia powierzchnia wynosiła 2,17 ha (w kraju 2,45 ha).

Najwyższy odsetek gospodarstw z działalnością rolniczą użytkujących pastwiska odnotowano w grupie obszarowej 20-30 ha (26,4%), a najniższy wśród gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 1 ha UR łącznie (2,2%). Blisko 74% ogólnej powierzchni pastwisk trwałych znajdowało się w gospodarstwach rolnych użytkujących od 5 do 50 ha UR.

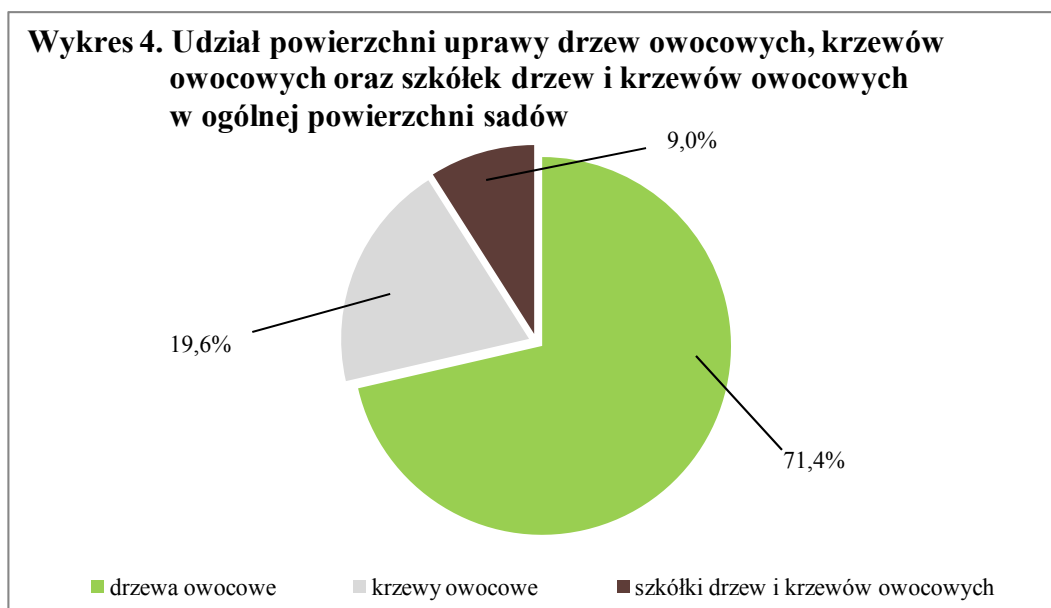
W strukturze użytkowania gruntów najwyższy udział pastwisk trwałych (przy procentowym udziale dla województwa wynoszącym 2,4%; w kraju – 4,2%) miały: powiat rypiński 6,0%, Bydgoszcz 5,4% oraz powiat lipnowski 5,3%, zaś najniższy – powiat aleksandrowski i radziejowski po 0,7% oraz mogileński – 0,8%.

Łączna powierzchnia **upraw trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 11,7 tys. ha i stanowiła 1,1% użytków rolnych, z czego powierzchnia sadów wyniosła 10,6 tys. ha, tj. 1,0% UR. Uprawy trwałe posiadało ponad 19% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą z grupy obszarowej 20-30 ha UR oraz 100 ha UR i więcej oraz ponad 20% gospodarstw z grupy 30-100 ha UR, a tylko 10,8% jednostek z grupy 0-1 ha UR. Średnia powierzchnia upraw trwałych przypadająca na 1 gospodarstwo wynosiła 1,03 ha.

Dominująca w powierzchni upraw trwałych powierzchnia **sadów** wyniosła 10,6 tys. ha i w porównaniu z 2002 r. wzrosła o 11,8%, a liczba gospodarstw użytkujących sady wyniosła 10,7 tys. Średnia powierzchnia tych upraw przypadająca na 1 gospodarstwo wyniosła prawie 1,0 ha.

W strukturze upraw w sadach zmniejszył się udział uprawy drzew owocowych. W porównaniu z 2002 r. powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach zmniejszyła się o 1,6% i wyniosła 7,6 tys. ha. Drzewa owocowe uprawiano w prawie 8 tys. gospodarstwach rolnych. Średnia powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach wyniosła 0,95 ha.

Nadal największy udział w strukturze uprawy drzew owocowych w sadach miały jabłonie – 43,5% (w porównaniu z 2002 r. odnotowano spadek o 6,9% p.proc.), natomiast ze względu na duże nasadzenia orzechów włoskich nastąpił znaczny wzrost udziału w strukturze upraw drzew w sadach grupy „pozostałe” (do której zaliczane są m.in. orzechy włoskie).

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach o powierzchni 1 ha i mniejszych stanowiła 22,2% ogólnej powierzchni uprawy drzew w sadach. Odsetek powierzchni uprawy drzew w sadach z gospodarstw posiadających 1-5 ha tych upraw wyniósł 21,0%. Udział powierzchni sadów z powierzchnią uprawy drzew owocowych od 5 do 20 ha wyniósł 29,5%, a z powierzchnią uprawy drzew owocowych 20 ha i więcej – 27,3%.

Najwięcej gospodarstw zajmujących się uprawą drzew owocowych w sadach zanotowano w powiatach: włocławskim i lipnowskim, a najmniej w Toruniu i Grudziadzu.

Areal uprawy krzewów owocowych w gospodarstwach rolnych wyniósł ponad 2 tys. ha, co stanowiło 19,6% łącznej powierzchni sadów. W porównaniu z 2002 r. zwiększyła się o 10,3% powierzchnia uprawy porzeczek i nadal przeważały one w strukturze uprawy krzewów owocowych w sadach (57,6% udziału). Wzrosła prawie trzykrotnie powierzchnia uprawy malin. Krzewy owocowe w sadach według wyników spisu rolnego z 2010 r. uprawiano w 2,2 tys. gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa z uprawą krzewów owocowych wyniosła 0,94 ha.

Powierzchnia **ogrodów przydomowych** wyniosła 1,4 tys. ha. Prowadzenie ogrodu przydomowego zadeklarowało 10,7 tys. gospodarstw rolnych (13,7% ogółu gospodarstw).

Odsetek gospodarstw posiadających ogrody przydomowe wahał się od 20,7% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) do 7,0% w gospodarstwach największych (100 ha i więcej UR). Średnia powierzchnia ogrodu przydomowego mieściła się w granicach 11-15 arów we wszystkich grupach obszarowych UR (z wyjątkiem grupy 100 ha i więcej UR, gdzie wyniosła 1,35 ha). W strukturze zasiewów w ogrodach przydomowych dominowały warzywa (prawie 50% powierzchni zasiewów).

Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych zajmowały 65,4 tys. ha i w ciągu 8 lat od poprzedniego spisu rolnego ich powierzchnia zwiększyła się o 32,4 tys. ha. Wzrost powierzchni lasów i gruntów leśnych w gospodarstwach rolnych świadczy o przeznaczaniu pod zalesianie gruntów słabszych i tych, gdzie produkcja rolna staje się mniej opłacalna. Średnia powierzchnia lasów i gruntów leśnych przypadających na 1 gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą wyniosła 3,51 ha. Użytkowanie lasów i gruntów leśnych deklaryowało ponad 21% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Lasy i grunty leśne posiadało prawie 50% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą

o powierzchni 100 ha UR i więcej, a tylko co jedenaste gospodarstwo o powierzchni do 1 ha UR łącznie.

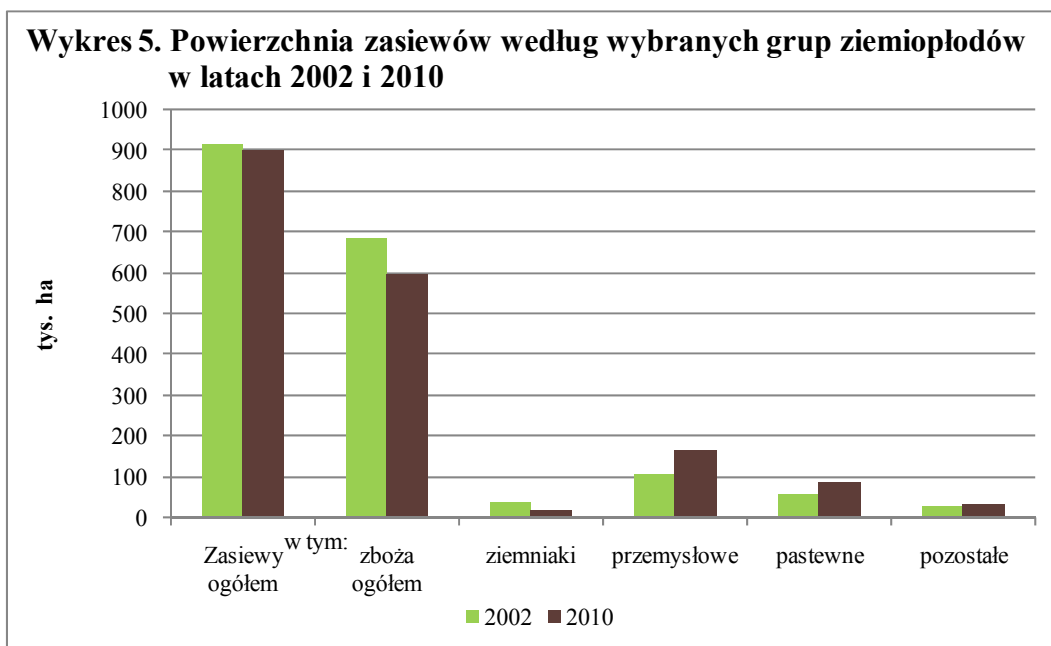
Ponad 9,0% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych (tj. ok. 117 tys. ha) zajmowały **pozostałe grunty**, tj. powierzchnia pod zabudowaniami, podwórzami, placami, ogrodami ozdobnymi, parkami, torfowiskami, nieużytkami itp. Było to o 33 tys. ha (o 39,5%) więcej niż w 2002 r.

Zdecydowana większość (ponad 77%) gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w każdej grupie obszarowej posiadała pozostałe grunty. Omawiany odsetek był najwyższy wśród gospodarstw należących do grupy obszarowej 30-50 ha UR (94,3%), a najniższy w grupie 1-2 ha UR (77,4%). Średnia powierzchnia pozostałych gruntów w omawianych gospodarstwach wyniosła 1,37 ha.

Powierzchnia zasiewów

W porównaniu z danymi PSR 2002, ogólna powierzchnia zasiewów zmniejszyła się z 914,0 tys. ha do 901,1 tys. ha w 2010 r., tj. o blisko 13 tys. ha (spadek o 1,4%). Udział powierzchni zasiewów w gospodarstwach o powierzchni do 1 ha UR łącznie był najmniejszy (0,4%), natomiast największy był w gospodarstwach rolnych należących do grupy 100 ha UR i więcej (22,0%).

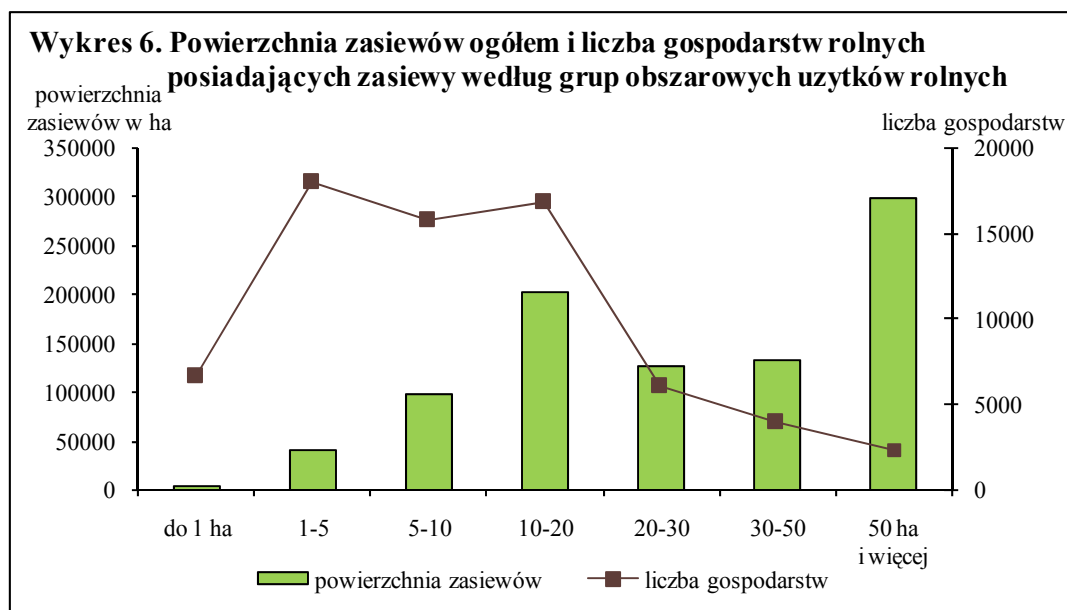
Liczba gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną zmniejszyła się z 93,5 tys. w 2002 r. do 69,5 tys. w 2010 r.

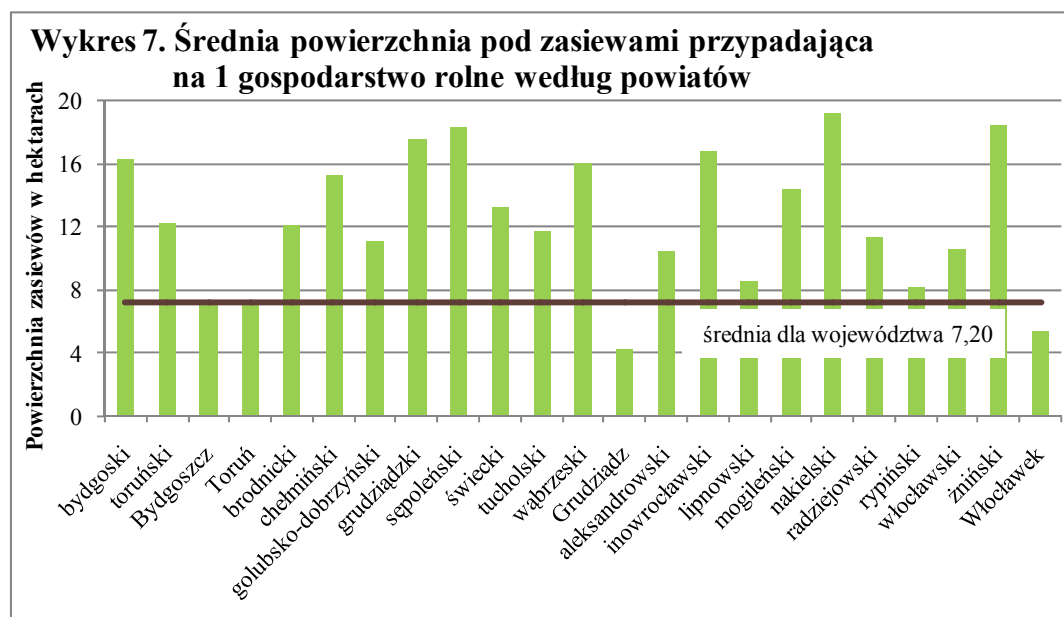
Analiza liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych w województwie kujawsko-pomorskim wykazała, że najniższy odsetek gospodarstw posiadających zasiewy wystąpił wśród gospodarstw najmniejszych (w grupie obszarowej do 1 ha UR łącznie wyniósł 61,0% i w grupie 1-2 ha UR – 82,0%), a najwyższy w grupie 50-100 ha UR, czyli 99,3% ogółu gospodarstw tej grupy. Wśród gospodarstw o powierzchni 50-100 ha UR odnotowano jednocześnie najniższy odsetek gospodarstw ugorujących grunty (4,7%). Omawiany odsetek był najwyższy w grupie 100 ha UR i więcej i wyniósł 8,2%.

W ogólnej powierzchni zasiewów zaobserwowano niewielki wzrost udziału zasiewów w gospodarstwach rolnych z sektora prywatnego, który wyniósł 98,4% i w porównaniu z 2002 r.

zwiększył się o 0,2 p.proc., natomiast udział zasiewów w gospodarstwach z sektora publicznego wyniósł 1,6% i w porównaniu z 2002 r. zmniejszył się o 0,2 p.proc.

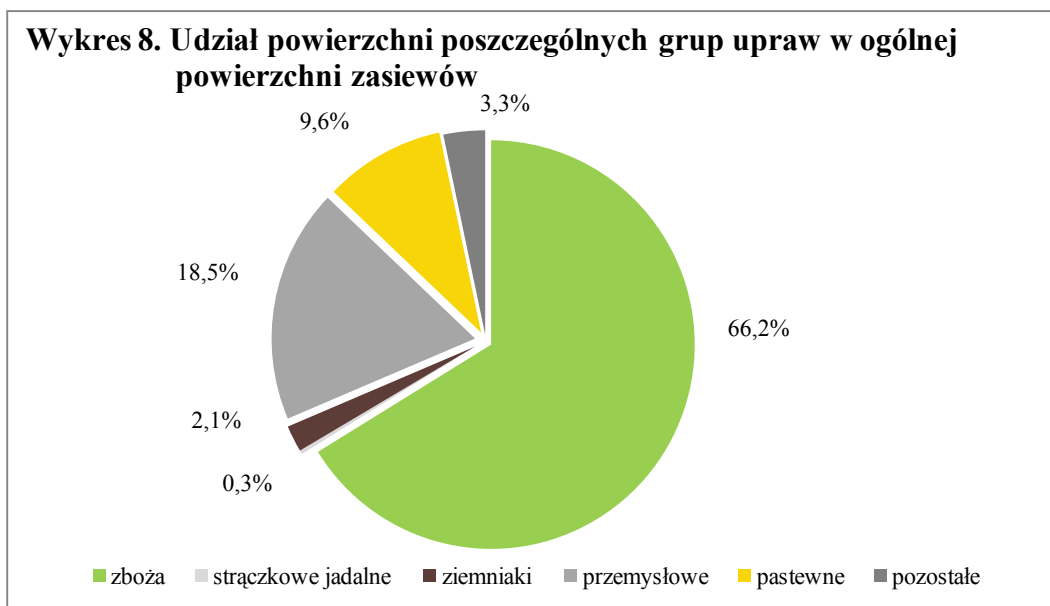

Średnia powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych posiadających zasiewy wyniosła 12,96 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych – 11,63 ha.

W 2010 r. struktura zasiewów przedstawiała się następująco:

- zboża ogółem (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi oraz gryka, proso i inne zbożowe łącznie z kukurydzą na ziarno) zajmowały powierzchnię ponad 596,4 tys. ha (tj. 66,2% ogólnej powierzchni zasiewów),
- rośliny strączkowe jadalne – 2,6 tys. ha (tj. 0,3% udziału),
- ziemniaki zajmowały prawie 18,8 tys. ha (tj. 2,1%),
- grupa roślin przemysłowych – 166,2 tys. ha (tj. 18,5%),
- rośliny pastewne łącznie z kukurydzą na zielonkę – 86,9 tys. ha (tj. 9,6%),
- pozostałe uprawy – nieco ponad 30 tys. ha (tj. 3,3% ogólnej powierzchni zasiewów).

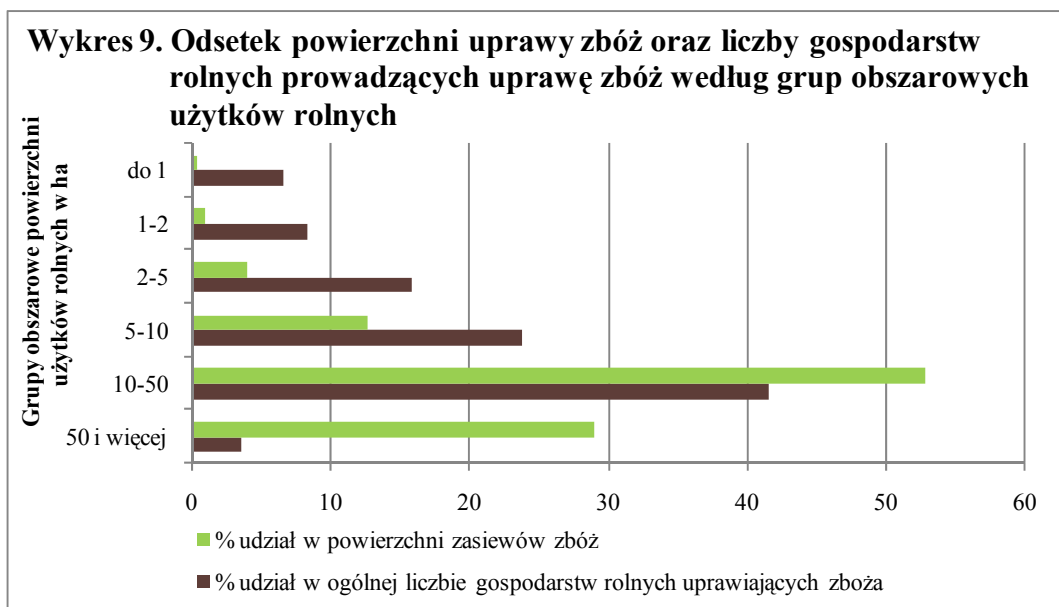
Zboża

W 2010 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 596,4 tys. ha, przy czym powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 564,0 tys. ha i była mniejsza w porównaniu z 2002 r. o 14,7%.

W województwie kujawsko-pomorskim 63,1 tys. gospodarstw rolnych uprawiało zboża, co stanowiło 90,8% ogółu gospodarstw zajmujących się uprawą ziemiopłodów. Zboża najczęściej uprawiano w gospodarstwach o większych arealach. Udział gospodarstw uprawiających zboża wzrastał od 63,7% ogółu gospodarstw z uprawami w grupie 0-1 ha UR do ponad 95% w grupie 5-10 ha UR, osiągając najwyższą wartość wśród gospodarstw o powierzchni 30-50 ha UR – 98,6%.

Udział powierzchni zasiewów zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów w poszczególnych grupach obszarowych UR wahał się od 56,8% w grupie 100 ha i więcej oraz 60,8% w grupie 50-100 ha do 75,9% w grupie 3-5 ha oraz 76,8% w grupie 5-10 ha.

Średnia powierzchnia zasiewów zbóż ogółem w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 9,45 ha (w Polsce 5,90 ha).

W gospodarstwach rolnych posiadających od 10 do 50 ha UR znajdowało się 52,8% całego areалу uprawy zbóż – i było to prawie 42% gospodarstw posiadających uprawę zbóż. Nieco więcej, bo 48,1% wszystkich gospodarstw uprawiających zboża posiadało od 1 do 10 ha UR, jednak w gospodarstwach tych znajdowało się tylko 17,8% zasiewów zbóż ogółem.

W porównaniu z 2002 r. o 37,3% wzrosła liczba wielkoobszarowych gospodarstw uprawiających zboża (tj. posiadających 100 ha i więcej UR), choć łączna powierzchnia uprawy zbóż w tych gospodarstwach zmniejszyła się o 15,0 tys. ha, tj. o 11,7%.

Tabl. 3. Liczba gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż ogółem oraz średnia powierzchnia zasiewów zbóż w gospodarstwach rolnych w latach 2002 i 2010

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha
Ogółem	78345	100,0	8,72	63108	100,0	9,45
do 1 ha włącznie	10935	14,0	0,40	4215	6,7	0,53
1 - 2	7492	9,6	1,07	5287	8,4	1,19
2 - 3	4396	5,6	1,76	3937	6,2	1,78
3 - 5	6393	8,2	2,73	6102	9,7	2,78
5 - 10	17423	22,2	5,01	15016	23,8	5,05
10 - 15	12591	16,1	8,09	10223	16,2	7,86
15 - 20	7380	9,4	11,23	6183	9,8	10,58
20 - 50	10014	12,8	19,15	9834	15,6	17,21
50 ha i więcej ...	1721	2,2	105,45	2311	3,7	74,92

W strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrósł udział zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta łącznie) z 66,3% w 2002 r. do 74,3% w 2010 r., natomiast zmniejszył się udział żyta – z 15,2% do 11,1%.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż liczba gospodarstw prowadzących poszczególne uprawy przedstawiała się następująco:

- pszenicę ozimą uprawiało 29,3 tys. gospodarstw rolnych, tj. 46,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających zboża;
- pszenicę jarą – 4,0 tys. gospodarstw, tj. 6,4%;
- żyto – 19,5 tys., tj. 31,0%;
- jęczmień ozimy – 7,4 tys., tj. 11,7%;
- jęczmień jary – 26,4 tys., tj. 41,9%;
- owies – 6,5 tys., tj. 10,2%;
- pszenżyto ozime – 30,8 tys., tj. 48,9%;
- pszenżyto jare – 2,3 tys., tj. 3,6%;
- mieszanki zbożowe ozime – 2,4 tys., tj. 3,8%;
- mieszanki zbożowe jare – 19,1 tys., tj. 30,3%;
- grykę uprawiało – 0,1 tys., tj. 0,2%;
- proso uprawiało – 0,1 tys., tj. 0,1%;

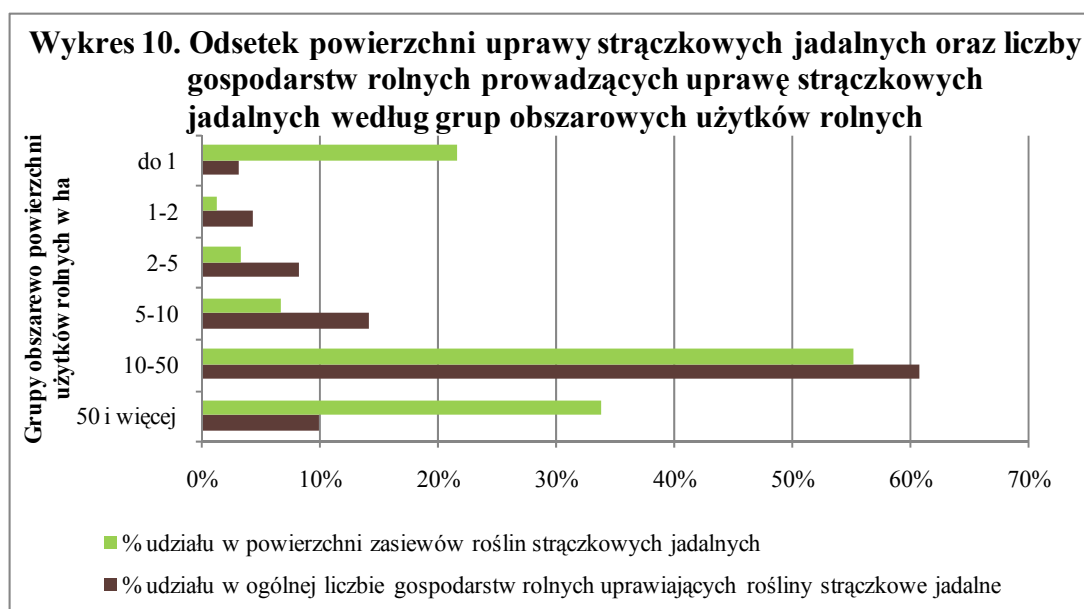
- pozostałe zbożowe uprawiało – 0,2 tys. gospodarstw, tj. 0,3%,
- kukurydzę na ziarno uprawiało 2,8 tys., tj. 4,4% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających zboża.

Strączkowe jadalne

W 2010 r. zasiewy roślin strączkowych jadalnych zajmowały powierzchnię 2,6 tys. ha, tj. o 2,1 tys. ha (o 44,3%) mniejszą niż w 2002 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych wyniosła 1,0 tys., czyli 1,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawy. Omawiany odsetek był najniższy w grupie obszarowej 2-3 ha UR (0,6% udziału), a najwyższy wśród dużych gospodarstw, tj o powierzchni 50-100 ha UR, gdzie wyniósł 4,4%.

We wszystkich grupach obszarowych UR udział powierzchni uprawy strączkowych jadalnych w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie nie przekraczał 0,4%.

Na 1 gospodarstwo posiadające strączkowe jadalne przypadało średnio 2,58 ha powierzchni tych upraw (w Polsce – 1,50 ha).

W województwie kujawsko-pomorskim w poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających rośliny strączkowe jadalne, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 32 gospodarstwa rolne, tj. 3,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rośliny strączkowe jadalne posiadały powierzchnię do 1 ha UR włącznie, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach wynoszącej 0,18 ha;
- 43 gospodarstwa rolne, tj. 4,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadały powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,74 ha;
- 83 gospodarstwa rolne, tj. 8,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,01 ha;

- 142 gospodarstwa rolne, tj. 14,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,22 ha;
- 616 gospodarstw rolnych, tj. 60,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię od 10 do 50 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 2,35 ha;
- 99 gospodarstw rolnych, tj. 9,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię 50 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 8,91 ha;

Największy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych zanotowano w powiatach: inowrocławskim (3,9%), mogileńskim (2,7%) i mieście Włocławku (2,5%), a najmniejszy odsetek w powiecie: rypińskim oraz mieście Toruniu (po 0,5%) a także w powiatach: lipnowskim i znińskim (po 0,7%).

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2010 r. wyniosła 18,8 tys. ha i w porównaniu z danymi PSR 2002 zmniejszyła się o 19,9 tys. ha, tj. o 51,4%.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą ziemniaków wyniosła 27,4 tys., tj. 39,5% ogólnej liczby gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami. Analiza liczby gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że uprawę ziemniaków prowadziło ponad 46% jednostek z grupy od 5-10 ha UR do 20-30 ha UR (najwięcej 50,9% w grupie 10-15 ha UR) posiadających zasiewy. Omawiana uprawa była prowadzona przez niespełna 16,3% jednostek z zasiewami o powierzchni 100 ha UR i więcej.

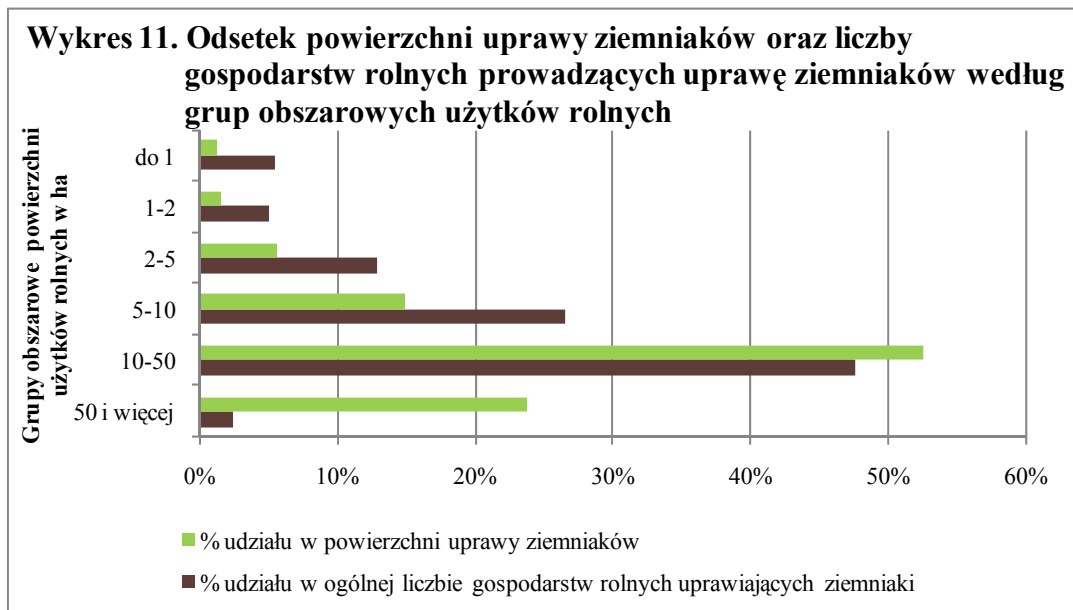
Powierzchnia uprawy ziemniaków wśród gospodarstw najmniejszych (0-1 ha UR) stanowiła 7,5% ogólnej powierzchni zasiewów w tej grupie. W gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR, omawiany odsetek malał, i tak: od 3,7% w grupie obszarowej 2-3 ha UR do zaledwie 1,2% w gospodarstwach o powierzchni 100 ha UR i więcej.

Średnia powierzchnia uprawy ziemniaków w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 0,69 ha (w Polsce – 0,52 ha).

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni UR liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających ziemniaki, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 1,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 11,9 tys.), tj. 5,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię do 1 ha UR włącznie, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach wynoszącej 0,16 ha (w 2002 r. – 0,14 ha);
- 1,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 3,9 tys.), tj. 5,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,22 ha (wobec – 0,28 ha);
- 3,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 6,5 tys.), tj. 12,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,30 ha (wobec – 0,38 ha);

- 7,3 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 13,4 tys.), tj. 26,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,39 ha (wobec – 0,53 ha);
- 13,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 23,5 tys.), tj. 47,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię od 10 do 50 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,76 ha (wobec – 0,92 ha);
- 0,7 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 0,8 tys.), tj. 2,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię 50 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 6,74 ha (wobec – 5,72 ha).

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki zanotowano w powiatach: sępoleńskim (50,4%), chełmińskim (47,6%) i tucholskim (47,1%), a najmniejszy w mieście Grudziądzu (14,3%) i mieście Bydgoszczy (19,0%).

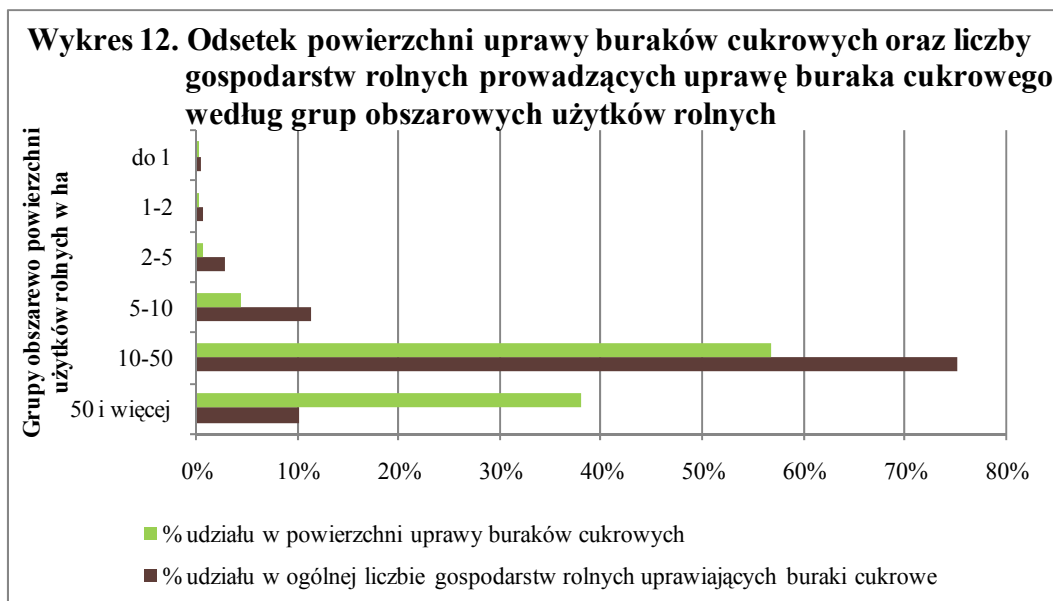
Buraki cukrowe

Uprawa buraków cukrowych w 2010 r. zajmowała 38,4 tys. ha, tj. o 15,6 tys. ha (o 29,0%) mniej niż w 2002 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą buraków cukrowych w 2010 r. wyniosła 8,4 tys., stanowiąc 12,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami.

Uprawę buraków cukrowych prowadziły przede wszystkim gospodarstwa duże. Udział gospodarstw produkujących buraki w ogólnej liczbie gospodarstw z zasiewami w danej grupie obszarowej UR wzrastał, i tak: od 0,4% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR włącznie i 0,8% w grupie 1-2 ha UR do 23,0% i więcej począwszy od grupy 15-20 ha UR. Odsetek ten był największy w grupie gospodarstw 50-100 ha UR i wyniósł 37,7%. Udział powierzchni uprawy buraków cukrowych w powierzchni zasiewów najwyższy był w gospodarstwach z grupy obszarowej 30-50 ha UR i wyniósł 5,7%, a najniższy odnotowano w gospodarstwach najmniejszych (o powierzchni do 1 ha UR).

Średnia powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 4,58 ha (w Polsce 4,02 ha).

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających buraki cukrowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 27 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 200 gospodarstw), tj. 0,3% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię do 1 ha UR włącznie, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach wynoszącej 0,48 ha (w 2002 r. – 0,12 ha);
- 54 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 119), tj. 0,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 0,98 ha (w 2002 r. – 0,85 ha);
- 224 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 453), tj. 2,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,02 ha (w 2002 r. – 1,08 ha);
- 937 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 3082), tj. 11,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,75 ha (w 2002 r. – 1,44 ha);
- 6282 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 11779), tj. 75,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię od 10 do 50 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 3,47 ha (w 2002 r. – 2,97 ha);
- 851 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 792), tj. 10,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię 50 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 17,13 ha (w 2002 r. – 17,56 ha).

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe zanotowano w powiatach: radziejowskim (23,1%), mogileńskim i aleksandrowskim (po 22,1%) oraz inowrocławskim (22,0%). W powiecie tucholskim żaden użytkownik gospodarstwa rolnego nie deklarował uprawy buraków cukrowych.

Rzepak i rzepik

Według wyników PSR 2010 powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 126,0 tys. ha i była większa o 74,7 tys. ha, tj. prawie dwa i pół raza od powierzchni zasiewów wykazanej w poprzednim spisie rolnym z 2002 r.

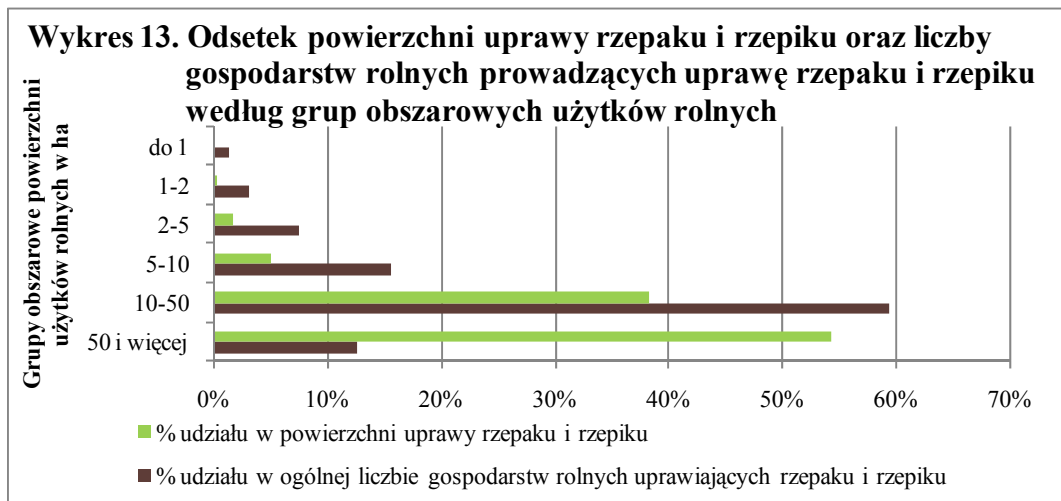
Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą rzepaku i rzepiku wyniosła 12,8 tys. i była wyższa o 6,7 tys., tj. ponad dwukrotnie od liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik w 2002 r.

Rzepak i rzepik uprawiało niespełna 3% gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR włącznie posiadających zasiewy, a ponad 75% jednostek o powierzchni 100 ha UR i więcej. W grupie obszarowej 0-1 ha UR rzepak i rzepik zajmował 3,8% powierzchni zasiewów w grupie 100 ha UR i więcej – prawie 25%.

Średnia powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się omawianymi uprawami wyniosła 9,82 ha (w Polsce – 11,04 ha).

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających rzepak i rzepik, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 188 gospodarstw rolnych (w 2002 r. było ich 222), tj. 1,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię do 1 ha UR włącznie, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach wynoszącej 0,64 ha (w 2002 r. – 0,09 ha);
- 399 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 91), tj. 3,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,27 ha (w 2002 r. – 1,22 ha);
- 972 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 204), tj. 7,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 2,30 ha (w 2002 r. – 2,10 ha);
- 2015 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 712), tj. 15,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 3,19 ha (w 2002 r. – 2,47 ha);
- 7624 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 4080), tj. 59,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię od 10 do 50 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 6,33 ha (w 2002 r. – 4,54 ha);

- 1636 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 851), tj. 12,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię 50 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 41,82 ha (w 2002 r. – 35,78 ha).

Największy odsetek gospodarstw w 2010 r. zajmujących się uprawą rzepaku i rzepiku zanotowano w powiatach: chełmińskim (38,3%), grudziądzkim (35,0%) oraz mogileńskim (28,3%), a najmniejszy odsetek w powiecie rypińskim (3,7%).

Warzywa gruntowe

Areał uprawy warzyw gruntowych (bez powierzchni ich uprawy w ogrodach przydomowych) wyniósł w 2010 r. 20,8 tys. ha. W porównaniu z 2002 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych zwiększyła się o 6,6 tys. ha (o 45,9%).

Warzywa gruntowe według wyników spisu z 2010 r. uprawiano w 6028 gospodarstwach rolnych, tj. 8,7% gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków (o 20,3 tys. gospodarstw, tj. o 77,1% mniej niż w 2002 r.), a średnia powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w 1 gospodarstwie wyniosła 3,45 ha (w 2002 r. – 0,54 ha).

Udział gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe w ogólnej liczbie gospodarstw z zasiewami w danej grupie obszarowej użytków rolnych wzrastał od 6,9% wśród gospodarstw o powierzchni 1-2 ha UR do 8,5% i więcej począwszy od grupy 15-20 ha UR oraz w grupie do 1 ha UR łącznie (10,5%). Odsetek ten najwyższy był w grupie obszarowej 100 ha UR i więcej gdzie wyniósł 14,3%

Udział powierzchni uprawy warzyw gruntowych w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie obszarowej UR największy był w grupie 0-1 ha (3,8%), a najmniejszy w grupie 10-15 ha UR oraz 15-20 ha (po 1,9%).

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 697 gospodarstw rolnych, tj. 11,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię do 1 ha UR łącznie, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach wynoszącej 0,18 ha (w 2002 r. – 0,01 ha);
- 446 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 2140), tj. 7,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,60 ha (w 2002 r. – 0,24 ha);
- 873 tys. gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 2512), tj. 14,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,07 ha (w 2002 r. – 0,42 ha);
- 1437 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 3999), tj. 23,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,66 ha (w 2002 r. – 0,59 ha);
- 833 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 2688), tj. 13,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię od 10 do 15 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 2,46 ha (w 2002 r. – 0,69 ha);

- 1742 gospodarstwa rolne (w 2002 r. – 3633), tj. 28,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię 15 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 8,65 ha (w 2002 r. – 2,06 ha).

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe zanotowano w powiatach: radziejowskim (25,7%), inowrocławskim (24,3%) i chełmińskim (16,6%), a najmniejszy w powiatach: tucholskim (1,4%), rypińskim (1,6%) i golubsko-dobrzyńskim (1,8%).

Truskawki i poziomki gruntowe

Według wyników PSR 2010 zmniejszyła się powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych – w 2010 r. wyniosła 1083 ha; w porównaniu z wynikiem z 2002 r. powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych była mniejsza o 758 ha (o 41,2%).

Uprawą truskawek i poziomek gruntowych w 2010 r. zajmowało się 1564 gospodarstw, tj. 2,2% ogółu gospodarstw rolnych prowadzących uprawy ziemiopłodów rolnych lub ogrodnich.

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 104 gospodarstwa rolne, tj. 6,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię do 1 ha UR włącznie, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach wynoszącej – 0,14 ha;
- 127 gospodarstw rolnych, tj. 8,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię od 1 do 2 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,33 ha;
- 292 gospodarstwa rolne, tj. 18,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię od 2 do 5 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,39 ha;
- 489 gospodarstw rolnych, tj. 31,3% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię od 5 do 10 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,48 ha;
- 266 gospodarstw rolnych, tj. 17,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię od 10 do 15 ha UR, przy średniej powierzchni tej uprawy – 0,57 ha;
- 286 gospodarstw rolnych, tj. 18,3% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię 15 ha UR i więcej, przy średniej powierzchni tej uprawy – 1,84 ha.

W przypadku powierzchni uprawy truskawek i poziomek najwyższy jej udział – 0,5% w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie obszarowej UR odnotowano w grupie 1-2 ha i do 1 ha włącznie. Poczynając od grupy 10-15 ha UR aż do 100 ha UR i więcej udział ten był bardzo niski i wynosił po 0,1%.

Truskawki i poziomki gruntowe uprawiane były w 1% gospodarstw o powierzchni od 30-50 ha UR oraz 50-100 ha UR. Największy odsetek zanotowano w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha UR gdzie wyniósł 3,1%

Największy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą truskawek i poziomek gruntowych zanotowano w powiatach: lipnowskim (9,25%), włocławski (6,13%) i m. Włocławku (5,64%), a najmniejszy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą truskawek i poziomek gruntowych zanotowano w powiatach: wąbrzeskim (0,28%), rypińskim (0,37%) oraz golubsko-dobrzyńskim (0,44%).

Metody uprawy gleby

Wyniki badania metod produkcji rolnej wykazały, że w 2010 r. prawie 90% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR i posiadających użytki rolne w dobrej kulturze stosowało orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym, 6,2% – orkę płytką (uprawa konserwująca), a 2,0% – uprawę bezorkową (siew bezpośredni).

Najwyższy odsetek gospodarstw z użytkami rolnymi w dobrej kulturze i stosujących orkę pługiem odnotowano w następujących w grupach obszarowych UR: 10-15 ha (95,5%), 30-50 ha (95,3%), 5-10 ha (93,0%) oraz 50-100 (92,9%), zaś najniższy – w grupie 2-3 ha UR (75,7%).

Najwyższy odsetek gospodarstw z użytkami rolnymi w dobrej kulturze rolnej i stosujących uprawę konserwującą odnotowano w grupach obszarowych UR: 15-20 ha (7,3%), 10-15 ha (6,9%) oraz 5-10 ha i 20-30 ha (po 6,5%). Najniższy odsetek wystąpił w grupie 30-50 ha UR i wyniósł 4,2%.

W grupach gospodarstw największych, tj. o powierzchni 50-100 ha UR i 100 ha UR i więcej wystąpił najwyższy odsetek jednostek stosujących siew bezpośredni (odpowiednio: 5,4% i 13,4%). Omawiany odsetek był najniższy (0,6%) w grupach obszarowych 10-15 ha UR.

Zwierzęta gospodarskie

W województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. odnotowano 47,9 tys. gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie, co stanowiło 54,1% ogółu gospodarstw rolnych i 61,6% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Pogłowie poszczególnych gatunków zwierząt w czerwcu 2010 r. wyniosło:

- bydło – 466,0 tys. szt.,
 - w tym krowy – 177,0 tys. szt.,
- trzoda chlewna – 1791,4 tys. szt.,
 - w tym lochy – 190,3 tys. szt.,
- owce – 14,1 tys. szt.,
- konie – 9,6 tys. szt.,
- kozy – 3,0 tys. szt.,
- drób ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) – 8934,3 tys. szt.,
- króliki (samice) – 8,1 tys. szt.,
- pozostałe zwierzęta futerkowe (samice) – 20,7 tys. szt.,
- pnie pszczele – 19,9 tys.

W porównaniu z informacjami uzyskanymi ze spisu rolnego przeprowadzonego w 2002 r. zmniejszyła się populacja następujących gatunków zwierząt gospodarskich: trzody chlewnej – spadek o 19,5% (w tym loch na chów – o 16,3%); owiec – o 53,9%; kóz – o 63,7%; samic króliczych – o 54,6%; drobiu ogółem – o 25,8% oraz liczba pni pszczelich – spadek o 20,2%. Wzrost liczebności pogłowia w ciągu minionych 8 lat dotyczył: bydła ogółem – o 12,2% (w tym liczba krów

wzrosła w tym czasie o 2,0%) oraz koni – o 13,0%. Trzykrotnie zwiększyła się też liczebność samic pozostałych zwierząt futerkowych.

W gospodarstwach rolnych należących do sektora publicznego stan pogłowia zwierząt większości badanych gatunków, w porównaniu z danymi z 2002 r., znacznie się obniżył, co wynikało przede wszystkim z trwających nadal zmian systemowych w rolnictwie, zapoczątkowanych jeszcze w 1990 r., a związanych z likwidacją wielu podmiotów tego sektora własnościowego bądź prywatyzacją gospodarstw rolnych.

W 2010 r. udział gospodarstw indywidualnych w rolnictwie ogółem był znaczący i dla stada bydła kształtował się na poziomie 91,3% wobec 91,5% w 2002 r.; dla pogłowia trzody chlewnej – 93,9% udziału, wobec 93,6% w 2002 r., a dla owiec – 80,3%, wobec 75,4%.

W **strukturze pogłowia bydła** ogółem, w porównaniu z 2002 r., wzrósł udział młodego bydła w wieku 1-2 lat oraz bydła dorosłego pozostałego (bez krów) odpowiednio: o 1,6 p.proc. i o 3,4 p.proc. kosztem udziału krów (spadek o 3,8 p.proc.) i cieląt poniżej 1 roku (spadek o 1,2 p.proc.). Notowana w 2010 r. struktura stada bydła wskazuje na stopniowy wzrost znaczenia chowu bydła w kierunku produkcji żywca wołowego.

W **stadzie trzody chlewnej**, w porównaniu z wynikami spisu rolnego z 2002 r., odnotowano spadek udziału grupy prosiąt (o 3,8 p.proc.) i warchlaków (o 0,6 p.proc.), natomiast wzrost udziału loch na chów (o 0,4 p.proc.) i tuczników (o 4,2 p.proc.).

Tabl. 4. Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych^a/ gruntów ornych w latach 2002 i 2010

Lata	Bydło	Owce	Konie	Drób kurzy	Trzoda chlewna	
	w sztukach na 100 ha UR				w sztukach na 100 ha gruntów ornych	
2002	37,6	2,8	0,8	984,0	201,2	228,0
2010	42,9	1,3	0,9	725,7	164,7	195,7

^a Użytki rolne bez gruntów różnych niestanowiących gospodarstw rolnych.

Obsada bydła na 100 ha UR w 2010 r. wyniosła 42,9 szt. i była większa od notowanej w 2002 r. o 5,3 szt. (o 14,1%). **Obsada trzody chlewnej na 100 ha UR** wyniosła 164,7 szt. i była mniejsza o 36,5 szt. od wykazanej w 2002 r. (o 1,8%).

Średnio **na 1 gospodarstwo rolne** ogółem w województwie kujawsko-pomorskim przypadało:

- 5,3 szt. bydła (wobec 3,6 szt. w 2002 r.),
- 20,2 szt. trzody chlewnej (wobec 19,2 szt.),
- 0,3 szt. owiec, koni i kóz, (wobec 0,4),
- 100,8 szt. drobiu ogółem (wobec 103,8 szt. w 2002 r.).

W 2010 r. w gospodarstwach najmniejszych obszarowo w województwie (tj. o powierzchni do 1 ha UR włącznie) znajdowało się: 0,3% pogłowia bydła (w 2002 r. – 0,5%), 0,3% – trzody chlewnej, (wobec 0,7% w 2002 r.), 0,4% – owiec (wobec 0,2%), 4,3% – koni (wobec 4,4%), 3,8% – kóz (wobec 21,9%), 8,2% – królików (wobec 26,4%), 18,6% – zwierząt futerkowych (wobec 29,1%), 14,4% – drobiu ogółem (wobec 9,2%) oraz 27,6% – ogólnej liczby pni pszczelich (w 2002 r. – 43,3%).

W gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha UR, które utrzymywały na stanie większość wojewódzkiej populacji zwierząt gospodarskich poszczególnych gatunków, najwyższy odsetek pogłowa:

- bydła (20,2%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 20-30 ha UR (w 2002 r. w gospodarstwach o powierzchni 10-15 ha UR),
- trzody chlewnej, owiec oraz drobiu ogółem (odpowiednio 26,8%, 41,5% i 26,4%) – w gospodarstwach o powierzchni 50 ha UR i więcej (analogicznie jak w 2002 r.),
- koni (19,9%) – w gospodarstwach należących do grupy obszarowej 5-10 ha UR (w 2002 r. – 1-5 ha),
- kóz (17,5%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha UR (w 2002 r. – 1-5 ha UR),
- samic pozostałych zwierząt futerkowych (29,2%) odnotowano w gospodarstwach należących do grupy 2-5 ha UR (w 2002 r. – 1-2 ha UR).

Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych kształtowała się następująco:

- do 5 ha:
 - bydło – 0,2 (tyle samo co w 2002r.),
 - trzoda chlewna – 1,4, (wobec 1,5 w 2002 r.),
 - owce – 0,01 (tyle samo co w 2002r.),
 - konie 0,1,
 - kozy – 0,02,
 - drób ogółem – 252,6,
- 5 - 10 ha:
 - bydło – 2,8 (w 2002 r. – 3,1),
 - trzoda chlewna – 18,4 (wobec 13,8 w 2002 r.),
 - owce – 0,03, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
 - konie – 0,1,
 - kozy – 0,01,
 - drób ogółem – 53,4,
- 10 ha i więcej:
 - bydło – 13,8 (w 2002 r. – 10,6),
 - trzoda chlewna – 51,8 (wobec 63,3),
 - owce – 0,5, (wobec 0,9),
 - konie – 0,2,
 - kozy – 0,1,
 - drób ogółem – 168,3.

W 2010 r. pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, konie, drób ogółem oraz króliki) w **przeliczeniowych sztukach dużych (SD)** wyniosło 874,3 tys. sztuk.

Wśród gospodarstw utrzymujących ww. gatunki zwierząt:

- 15,4% posiadało poniżej 1 SD,
- 23,5% – 1-5 SD,
- 16,3% – 5-10 SD,
- 19,8% – 10-20 SD,
- 29,0% posiadało 20 SD i więcej.

Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha UR ogółem wynosiła 80,4 SD. Na 1 gospodarstwo rolne ogółem przypadało 9,9 SD, a na 1 gospodarstwo prowadzące chów zwierząt gospodarskich – 18,2 SD.

Bydło

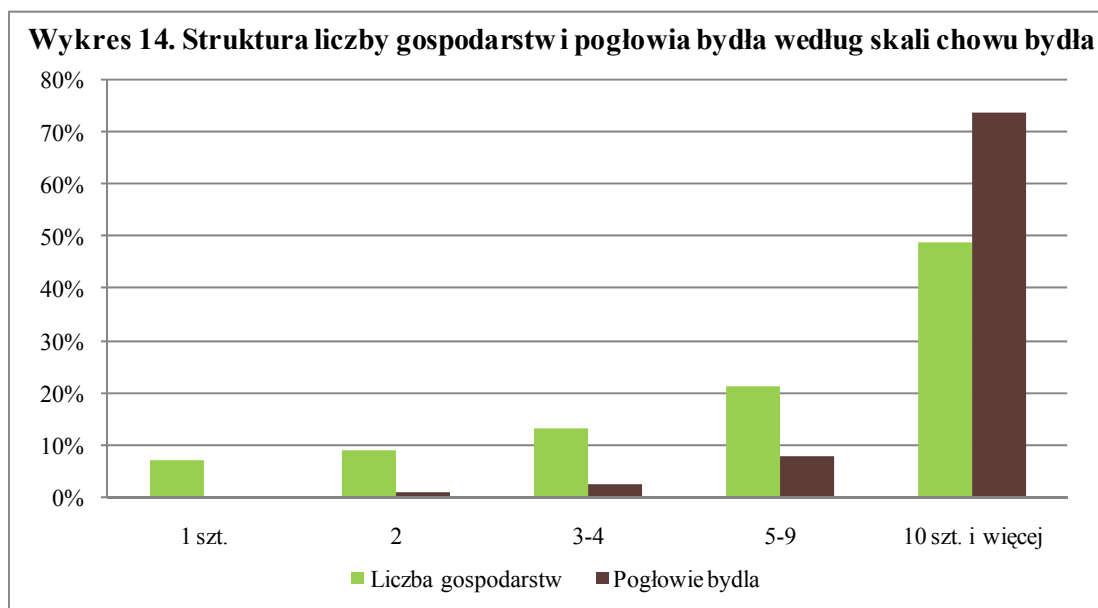
Według wyników PSR 2010 chów i hodowlę bydła prowadziło 26,6 tys gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 40,3 tys.), w tym gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły – 98,7% (w 2002 r. – 95,7%).

W skali kraju ponad połowa (55,6%) gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadała bydło. Analiza liczby gospodarstw rolnych utrzymujących bydło w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta był największy w grupach obszarowych 15-20 ha i 20-30 ha, gdzie wynosił kolejno 73,7% i 74,3%, a najniższy wśród gospodarstw najmniejszych należących do grupy UR do 1 ha włącznie (9,7%) oraz 1-2 ha (12,7%).

Przeciętnie wśród gospodarstw utrzymujących bydło:

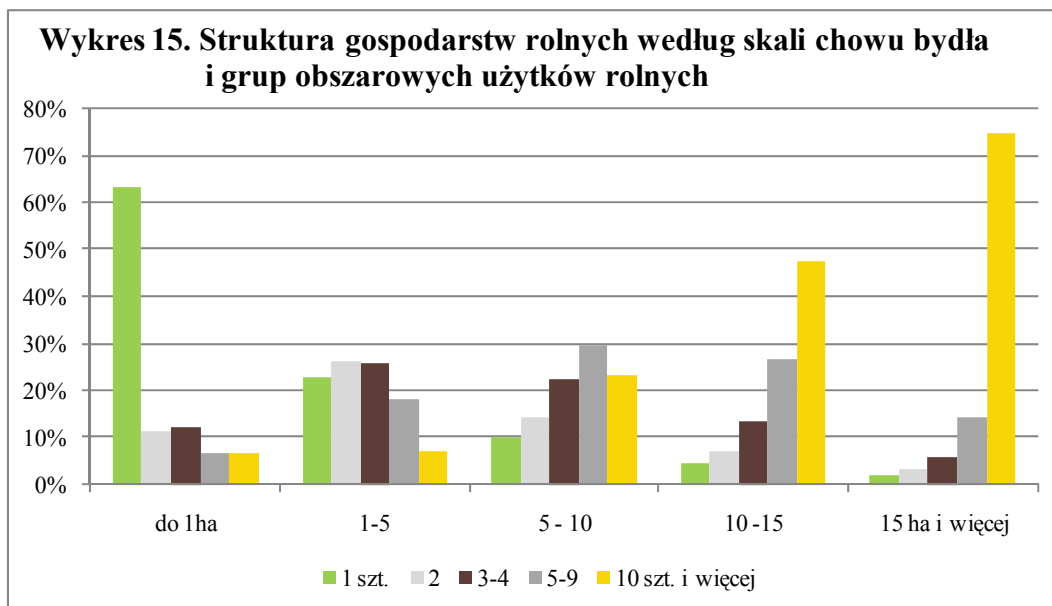
- 7,3% posiadało 1 szt. (w 2002 r. – 10,3%),
- 9,0% " 2 szt. (12,2%),
- 13,4% " 3-4 szt. (17,2%),
- 21,3% " 5-9 szt. (26,2%),
- 48,9% " 10 sztuk i więcej (34,2%).

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni UR do 1 ha włącznie, 63,1% (w 2002 r. – 52,3%) posiadało tylko 1 sztukę bydła. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w grupie obszarowej 1-5 ha użytków rolnych stanowiły podmioty utrzymujące 2 sztuki bydła – 26,4% (w 2002 r. – 29,8%), w grupie obszarowej 5-10 ha użytków rolnych najczęściej było gospodarstw z 5-9 sztukami bydła – 29,8% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej też najczęściej było gospodarstw z 5-9 sztukami bydła – 33,4%), w grupie obszarowej 10-15 ha najczęściej było gospodarstw z 10 i więcej sztukami bydła – 47,5% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej najczęściej było podmiotów z 5-9 szt. bydła – 35,2%), a w grupie obszarowej 15 ha i więcej największy odsetek stanowiły jednostki utrzymujące 10 i więcej sztuk bydła – 74,3% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej największy udział miały także podmioty z 10 i więcej sztukami bydła – 62,6%).

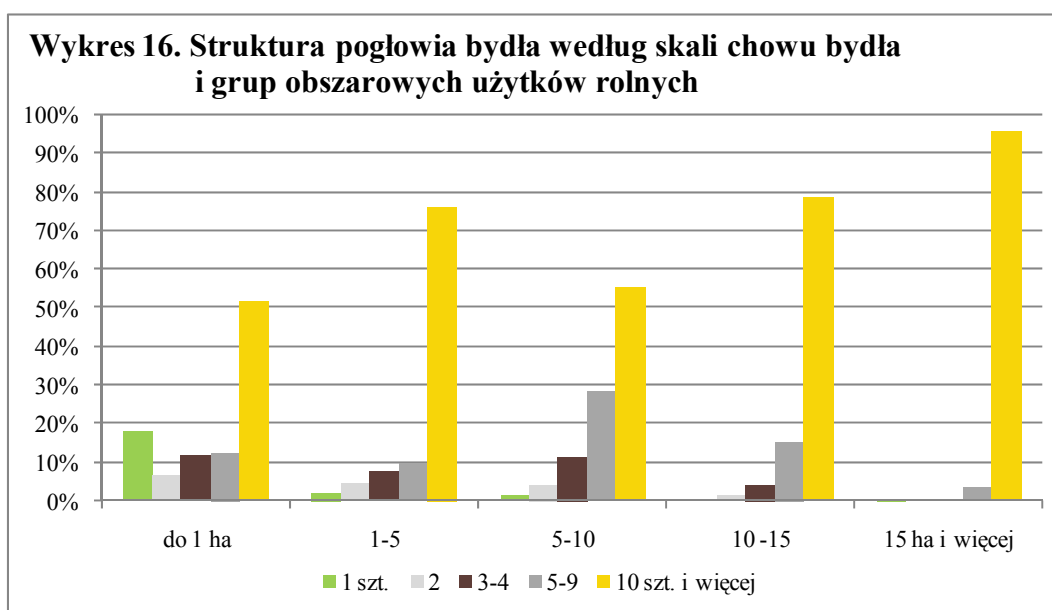

W 2010 r. 0,6% (w 2002 r. – 0,5%) ogólnego stanu bydła znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR włącznie, a 99,4% (wobec – 99,5%) w pozostałych jednostkach.

Wyniki spisu wykazały ponadto, że 0,4% (w 2002 r. – 1,0%) pogłowia bydła w województwie znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 sztukę bydła, 1,0% w podmiotach z 2 sztukami bydła (2,4% w 2002 r.), 0,7% – w jednostkach posiadających 3-4 szt. (5,7% w 2002 r.), 8,2% w gospodarstwach z 5-9 szt. (17,1% w 2002 r.), a większość, bo 87,7% – w jednostkach utrzymujących 10 i więcej sztuk bydła (73,8% w 2002 r.).

Odsetek pogłowia bydła utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 sztukę bydła, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W podmiotach o powierzchni do 1 ha UR włącznie wyniósł 17,7%, w jednostkach o powierzchni 1-5 ha UR – 5,9%, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5-10 ha UR – 1,5%, z grupy obszarowej 10-15 ha UR – 0,4%, a w gospodarstwach o powierzchni 15 ha UR i więcej – tylko 0,1%.

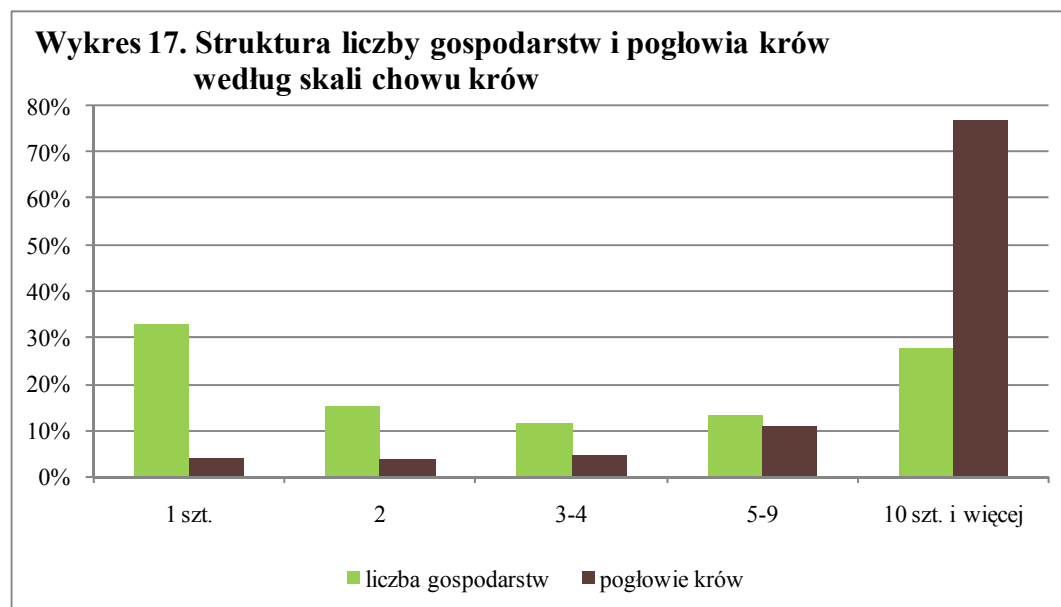
W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu bydła, tj. utrzymujących 10 szt. i więcej, odsetek pogłowa bydła ukształtował się w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha) na poziomie 51,5%, a w podmiotach o powierzchni 15 ha UR i więcej wyniósł 95,7%.

Obsada tego gatunku zwierząt na 100 ha UR wynosiła 42,9 szt. (w 2002 r. – 37,6 szt.). Na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące bydło przypadało średnio 17,5 szt. bydła (wobec – 10,3 szt.).

W 2010 r. chowem i hodowlą **krów** zajmowało się 21,3 tys. gospodarstw (w 2002 r. – 35,9 tys.), w tym gospodarstwa o powierzchni do 1 ha UR stanowiły 1,3% (wobec – 2,4%), a pozostałe gospodarstwa – 98,7% (wobec 97,6%).

Przeciętnie wśród gospodarstw utrzymujących krowy:

- 33,1% gospodarstw posiadało 1 szt. (w 2002 r. – 33,5%),
- 15,0% " 2 szt. (18,2%),
- 11,2% " 3-4 szt. (17,4%),
- 13,0% " 5-9 szt. (18,2%),
- 27,7% " 10 sztuk i więcej (12,7%).

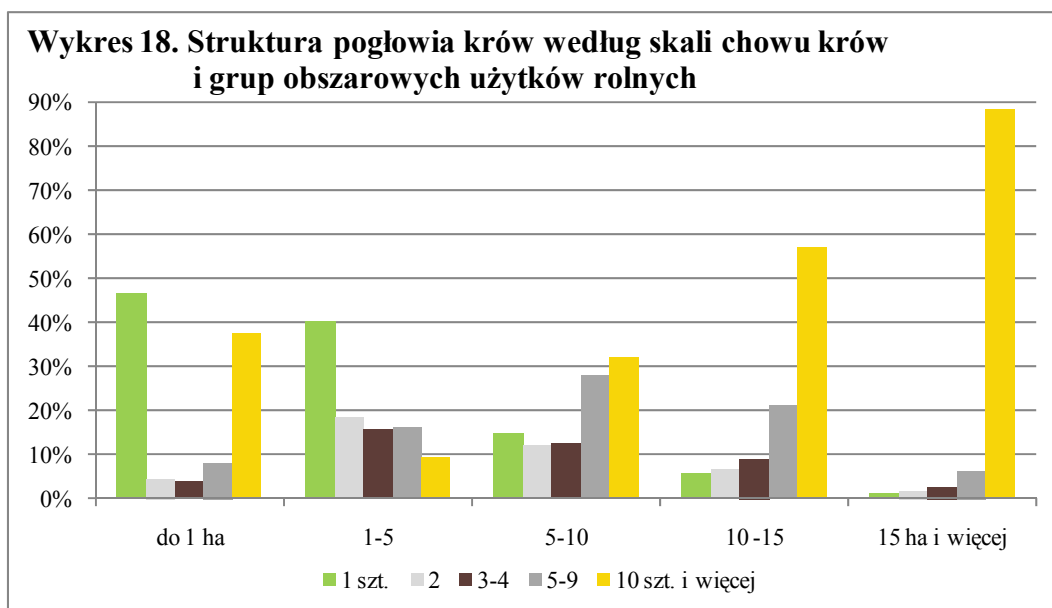

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni do 1 ha UR, 88,3% (w 2002 r. – 81,3%) posiadało tylko 1 krowę. Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR: największy odsetek w grupie obszarowej 1-5 ha UR stanowiły podmioty utrzymujące 1 krowę – 70,1% (w 2002 r. – 68,7%), w grupie obszarowej 5-10 ha UR oraz grupie 10-15 ha UR również najwięcej było gospodarstw z 1 krową, odpowiednio: 47,7% i 31,4% (w 2002 r. największy odsetek w tych grupach obszarowych też stanowiły podmioty z 1 krową odpowiednio: 40,5% i 27,2%), a w grupie obszarowej 15 ha UR i więcej największy odsetek stanowiły jednostki utrzymujące 10 krów i więcej – 47,2% (w 2002 r. również największy odsetek – 28,2% stanowiły podmioty o tej skali chowu).

Wyniki spisu wykazały, że 4,0% (w 2002 r. – 6,9%) pogłowa krów znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 krowę, 3,6% pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 krowami (wobec 7,5% w 2002 r.), 4,6% w jednostkach posiadających 3-4 krowy (wobec 12,4%), 10,7% w gospodarstwach z 5-9 krowami (wobec 24,5%), a 77,1% w jednostkach utrzymujących 10 krów i więcej (wobec 48,6%).

Odsetek pogłowia krów utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 krowę, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków

rolnych. W podmiotach o powierzchni do 1 ha UR wyniósł 46,6%, w jednostkach o powierzchni 1-5 ha UR – 40,3%, z grupy obszarowej 5-10 ha UR – 14,9%, z grupy obszarowej 10-15 ha UR – 5,9%, a w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni 15 ha UR i więcej – 1,3%.

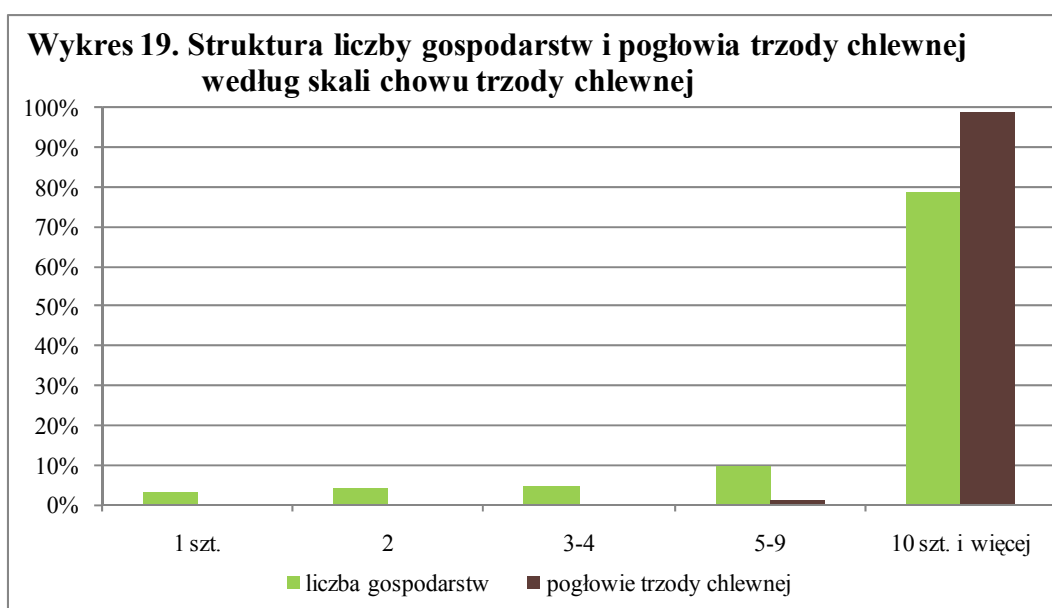

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu krów, tj. utrzymujących 10 szt. i więcej, odsetek pogłowia krów zdecydowanie wzrastał, i tak: z 37,4% w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha UR włącznie) do 88,2% w podmiotach o powierzchni 15 ha UR i więcej.

Obsada krów na 100 ha UR wyniosła 16,3 szt. (w 2002 r. – 15,7 szt.). Na 1 gospodarstwo posiadające bydło przypadało średnio 6,6 krów (wobec – 4,3 szt. krów), a na 1 gospodarstwo utrzymujące krowy przypadało ich 8,3 szt. (wobec – 4,8 sztuki).

Trzoda chlewna

W województwie kujawsko-pomorskim 2010 r. chowem i hodowlą trzody chlewnej zajmowało się 28,2 tys. gospodarstw (w 2002 r. było to 48,0 tys.), w tym podmioty o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 98,5% (w 2002 r. – 95,3%).

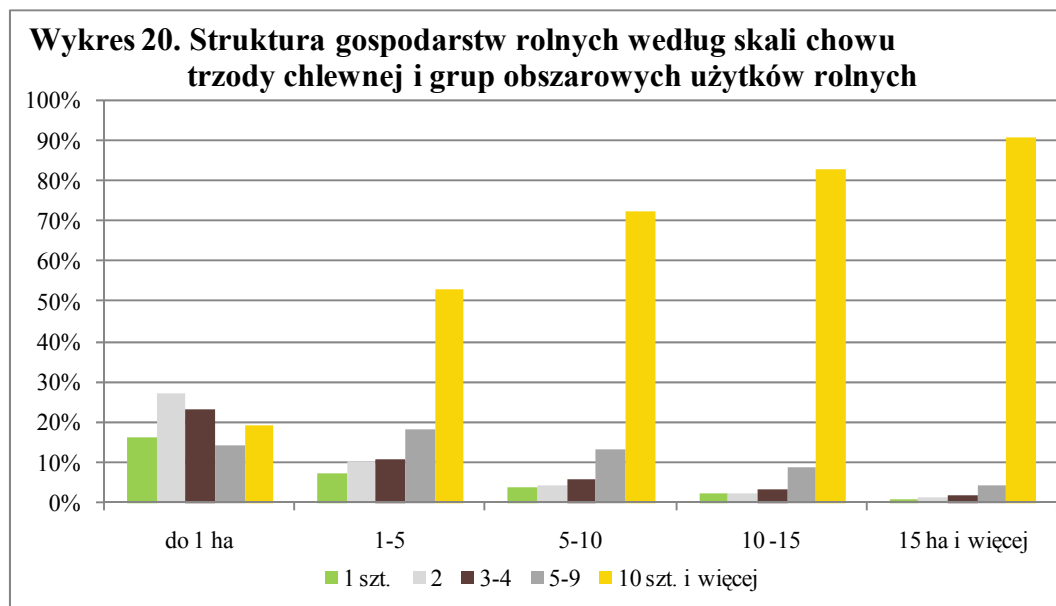

Wśród gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie 58,8% prowadziło produkcję trzody chlewnej. Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających świnie odnotowano w grupie obszarowej 10-15 ha UR i 15-20 ha UR (odpowiednio: 70,8% i 71,6% ogółu gospodarstw posiadających zwierzęta w danej grupie obszarowej). Chów trzody chlewnej był najmniej popularny wśród najmniejszych gospodarstw utrzymujących zwierzęta, gdzie omawiany odsetek wyniósł: w grupie do 1 ha UR włącznie – 12,6%, a w grupie 1-2 ha UR – 25,7%.

Przeciętnie w województwie wśród gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną:

- 3,1% jednostek posiadało 1 szt. (w 2002 r. – 3,4%),
- 3,9% " 2 szt. (wobec 5,2%),
- 4,7% " 3-4 szt. (wobec 6,4%),
- 9,7% " 5-9 szt. (wobec 11,4%),
- 78,5% " 10 sztuk i więcej (73,6% w 2002 r.).

Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR, największy odsetek we wszystkich grupach obszarowych stanowiły podmioty utrzymujące 10 sztuk i więcej trzody chlewnej, i tak: 1-5 ha UR – 52,9% udziału (w 2002 r. – 38,1%); 5-10 ha UR – 72,2% udziału (wobec 70,4%), 10-15 ha UR – 82,9% (wobec 84,8%) oraz 15 ha UR i więcej – 90,5% udziału (92,2% w 2002 r.).

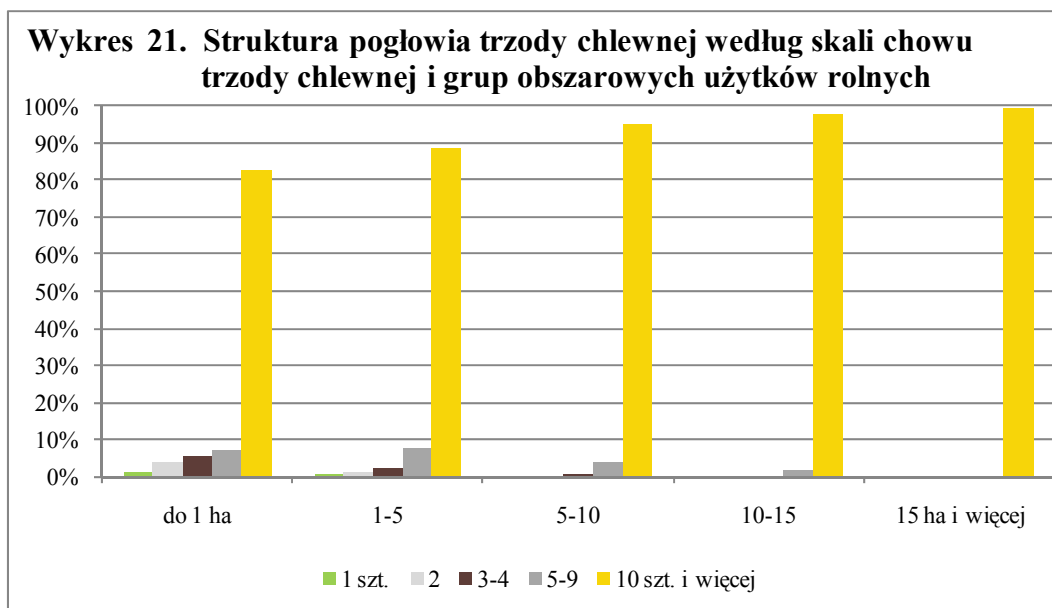

W 2010 r. 98,5% (przed ośmioma laty 99,3%) ogólnego stanu trzody chlewnej znajdowało w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Wyniki spisu wykazały, że 0,05% (w 2002 r. – 0,1%) pogłowia świń znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 szt.; 0,1% pogłowia (0,2% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 świniami; 0,3% (wobec 0,5%) – w jednostkach posiadających 3-4 szt. trzody; 1,1% (wobec 1,6%) – w gospodarstwach z 5-9 szt. trzody, a najwięcej pogłowia, bo 98,6% (97,6% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 szt. i więcej trzody chlewnej.

Odsetek pogłowia trzody chlewnej utrzymywanej w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 świnie, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W podmiotach o powierzchni do 1 ha UR wyniósł 1,1%, w jednostkach o powierzchni 1-5 ha UR – 0,4% udziału, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5-10 ha UR – 0,2% udziału, w podmiotach z grupy obszarowej 10-15 ha UR – 0,1% udziału, a w gospodarstwach, o powierzchni 15 ha UR i więcej – 0,01%.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu trzody chlewnej, tj. utrzymujących 10 szt. i więcej odsetek pogłowia świń zdecydowanie wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – z 82,7% w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha włącznie) do 99,6% w podmiotach o powierzchni 15 ha UR i więcej.

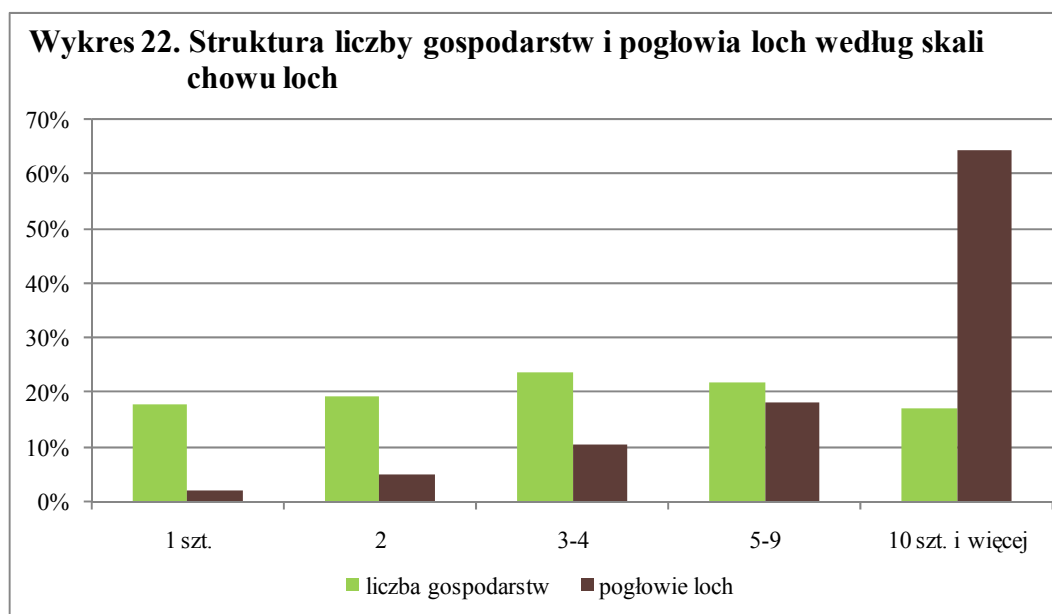

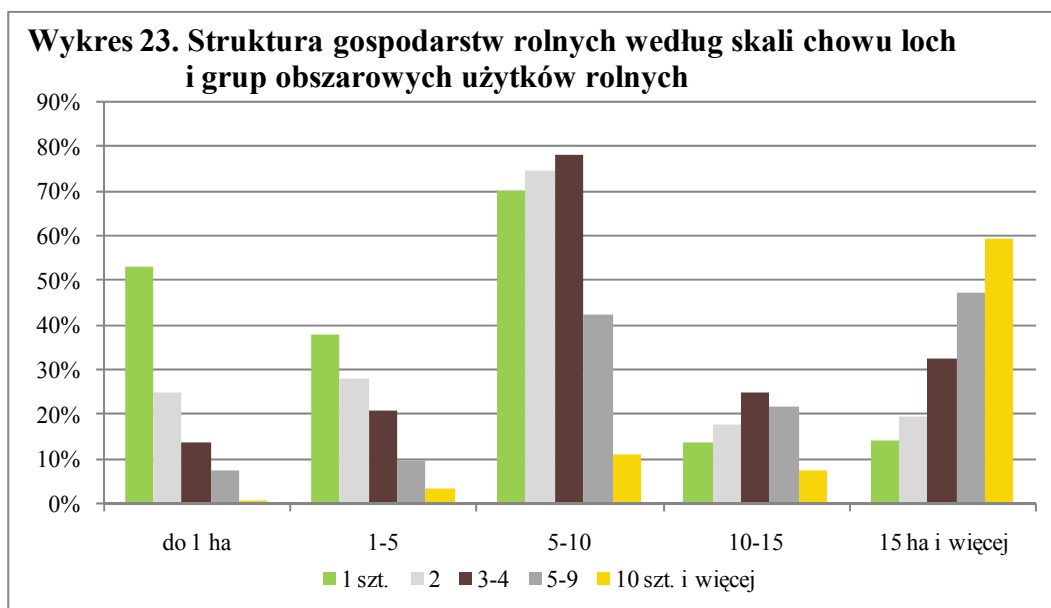
Obsada świń na 100 ha UR wyniosła 195,7 szt. (w 2002 r. – 228,0 szt.). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę świń przypadało przeciętnie 63,6 szt. tego gatunku (w 2002 r. – 46,3 szt.).

Chowem loch zajmowało się w analizowanym roku 24,4 tys. gospodarstw (w 2002 r. – 38,6 tys.), tj. 86,6% gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną ogółem (wobec – 80,4%).

Przeciętnie, wśród gospodarstw utrzymujących lochy:

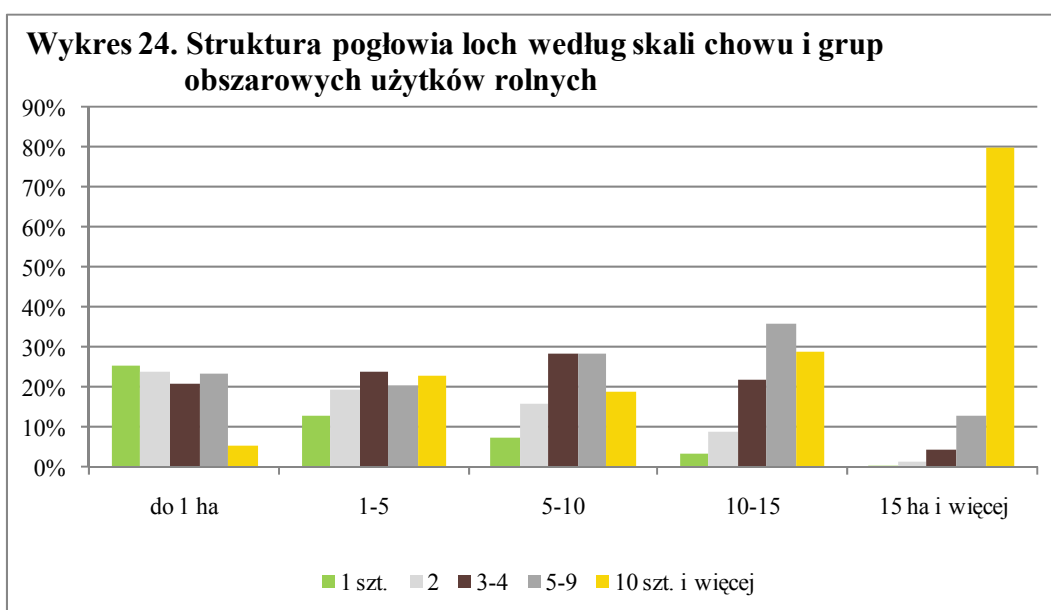
- 17,8% gospodarstw posiadało 1 szt. (w 2002 r. – 19,1%),
- 19,3% " 2 szt. (21,0%),
- 23,8% " 3-4 szt. (25,2%),
- 21,8% " 5-9 szt. (21,1%),
- 17,2% " 10 sztuk i więcej (13,6%).

Wyniki spisu wykazały, że 2,3% (w 2002 r. – 3,2%) pogłowia loch znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 maciorę; 5,0% (7,1% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 lochami; 10,5% (wobec 14,6%) – w jednostkach posiadających 3-4 lochy; 18,1% (wobec 22,6%) – w gospodarstwach z 5-9 lochami; a 64,2% (52,5% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 loch i więcej.

Odsetek pogłowia loch na chów utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 maciorę, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W gospodarstwach o powierzchni do 1 ha UR wyniósł 25,5%, w jednostkach o powierzchni 1-5 ha UR – 13,0%, z grupy obszarowej 5-10 ha UR – 7,6%, z grupy obszarowej 10-15 ha UR – 3,6%, a w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni 15 ha UR i więcej – 0,6%.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu macior, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia loch w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha UR) wyniósł 5,5%, w kolejnych trzech grupach obszarowych gospodarstw, tj. 1-5 ha, 5-10 ha i 10-15 ha użytków rolnych

odsetek ten kształtował się odpowiednio: 23,1%, 19,2% i 29,1%, a w gospodarstwach, o powierzchni 15 ha UR i więcej wyniósł 80,1%.

W 2010 r. obsada macior na 100 ha UR wyniosła 17,5 szt. (w 2002 r. – 20,6 szt.). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę trzody chlewnej przypadało 6,7 lochy (w 2002 r. – 4,7 szt.), a na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące maciory przypadało ich 7,8 szt. (wobec – 5,8 szt.).

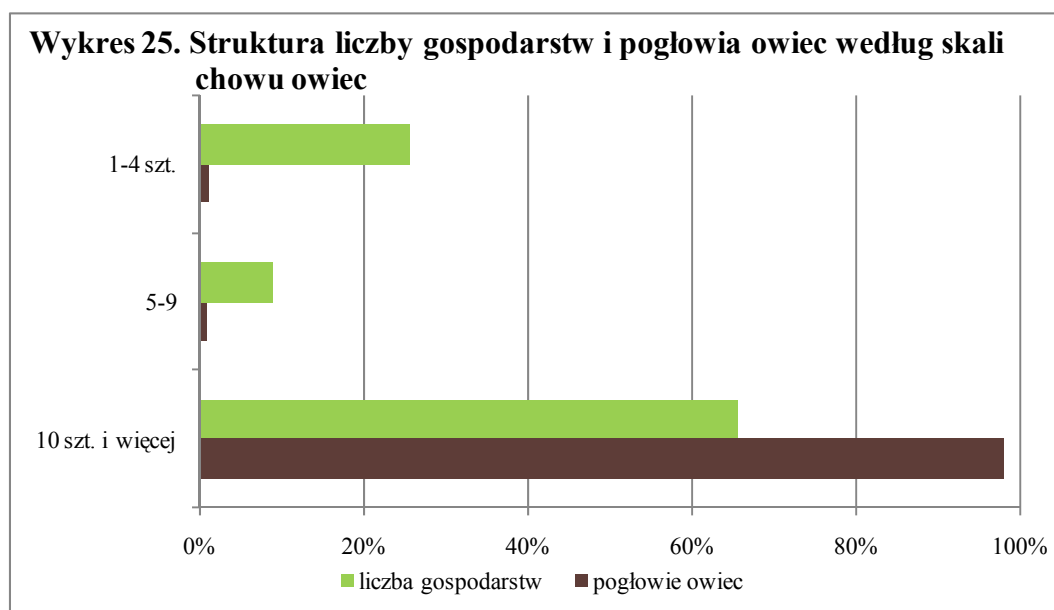
Owce

Wyniki spisu wykazały, że w 2010 r. chów i hodowlę owiec prowadziło 247 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 419 gospodarstw). W 2010 r., gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 93,9% w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących owce (94,7% w 2002 r.).

W skali województwa zaledwie 0,5% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadało owce. Analiza liczby gospodarstw rolnych utrzymujących owce w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta był najwyższy w gospodarstwach największych o powierzchni 100 ha UR i więcej, gdzie wyniósł 3,5%, a najniższy był (0,2%) wśród gospodarstw należących do grupy 5-10 ha UR.

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących owce:

- 25,5% gospodarstw posiadało 1-4 szt. (w 2002 r. – 30,3%),
- 8,9% " 5-9 szt. (wobec 8,0%),
- 65,6% " 10 sztuk i więcej (61,7%).

W grupie gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni do 1 ha UR, 80,0% posiadało 1-4 szt. owiec (w 2002 r. – 77,3%). Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR: największy odsetek w grupie obszarowej 1-5 ha stanowiły podmioty utrzymujące również tylko 1-4 owce – 36,7% (w 2002 r. – 69,2%); w grupach obszarowych 5-10 ha UR, 10-15 ha oraz 15 ha i więcej użytków rolnych najczęściej było podmiotów z 10 szt. i więcej owiec – odpowiednio: 52,4%, 73,0% i 78,9% (w 2002 r. w grupie obszarowej 10-15 ha UR największy odsetek stanowiły podmioty utrzymujące 1-4 owce – 40,6%, a w grupach obszarowych 5-10 ha oraz 15 ha UR i więcej najczęściej było podmiotów z 10 szt. i więcej owiec porównywalnie: 60,0% i 82,0%).

W 2010 r. 0,4% (w PSR 2002 – 0,2%) ogólnego stanu owiec znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR włącznie, a 99,6% (w 2002 r. – 99,8%) w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 1,1% (w 2002 r. – 0,9%) pogłowia owiec znajdowało się w gospodarstwach posiadających 1-4 szt., 1,0% pozostawało w posiadaniu jednostek z 5-9 owcami (0,7% w 2002 r.), a 97,9% w jednostkach posiadających 10 owiec i więcej (98,4% w 2002 r.).

Odsetek pogłowia owiec utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1-4 szt. owiec wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych gospodarstw – z 40,7% w podmiotach o powierzchni do 1 ha UR – do 0,5% w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni 15 ha UR i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu owiec, tj. utrzymujących 10 szt. i więcej, odsetek pogłowia owiec sukcesywnie zwiększał się wraz ze wzrostem areалу użytków rolnych – z 47,5% w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha UR) do 99,1% w gospodarstwach największych (o powierzchni 15 ha UR i więcej).

Obsada owiec na 100 ha UR wyniosła 1,3 szt. (w 2002 r. – 2,8 szt.). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę owiec przypadało średnio 57 owiec (wobec – 70,2 szt.).

Konie

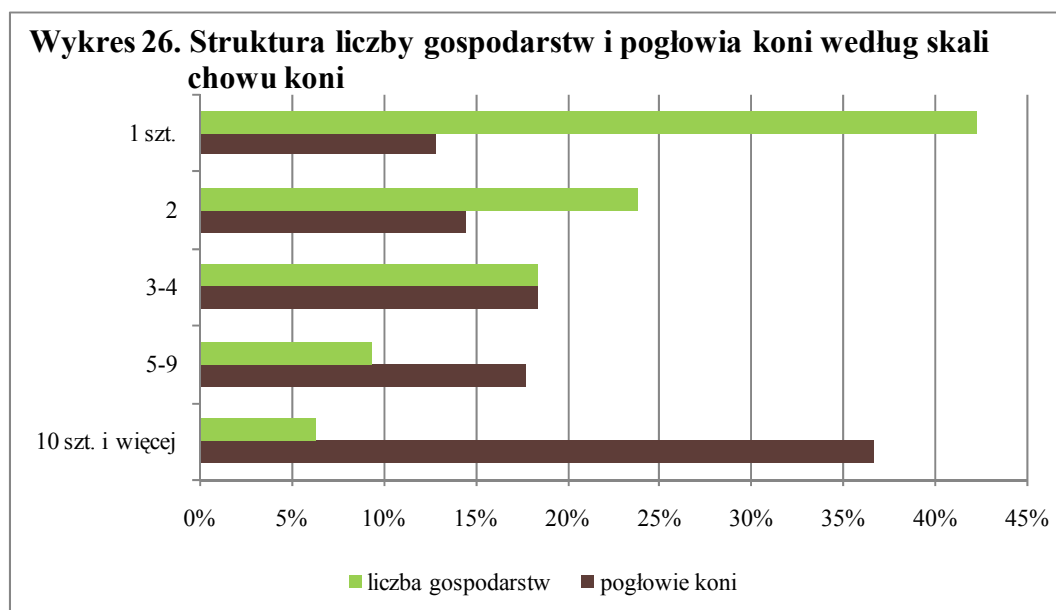
Wyniki spisu wykazały, że w 2010 r. chowem i hodowlą koni zajmowało się 2,9 tys. gospodarstw rolnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

W 2010 r., w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących konie, gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 93,1%.

Wśród gospodarstw prowadzących chów i hodowlę zwierząt gospodarskich 6,1% posiadało konie. Omawiany odsetek był najwyższy wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej) – 15,8% udziału, a najniższy w grupie gospodarstw najmniejszych (do 1 ha UR) – 5,8%.

Przeciętnie w kujawsko-pomorskim, wśród gospodarstw utrzymujących konie:

- 42,2% jednostek posiadało 1 szt.,
- 23,8% " 2 szt.,
- 18,4% " 3-4 szt.,
- 9,4% " 5-9 szt.,
- 6,3% " 10 sztuk i więcej.

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni do 1 ha UR, 55,5% posiadało 1 konia. Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR, największy odsetek w każdej grupie obszarowej (tj. 1-5 ha, 5-10 ha, 10-15 ha oraz 15 ha i więcej użytków rolnych) również stanowiły podmioty utrzymujące tylko 1 konia – odpowiednio: 45,7%, 46,7%, 41,9% oraz 33,7%.

W 2010 r. 4,3% wojewódzkiego pogłowia koni znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR, a 95,7% – w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 12,8% ogólnego pogłowia koni znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 konia; 14,4% pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 końmi; 18,4% o skali chowu koni 3-4 szt; 17,7% było w gospodarstwach posiadających 5-9 koni, a 36,6% pozostawało w jednostkach posiadających 10 koni i więcej.

Odsetek pogłowia koni utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 konia utrzymywał się na stosunkowo wysokim poziomie w jednostkach o powierzchni do 1 ha UR (27,1%), a wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych gospodarstw – z 17,4% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 1-5 ha UR do 7,3% w gospodarstwach o powierzchni 15 ha UR i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu koni, tj. utrzymujących 10 sztuk i więcej, odsetek pogłowia koni w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha) wyniósł 12,2%, a w gospodarstwach największych, wyniósł 50,3%.

Obsada koni na 100 ha UR wyniosła 0,9 szt. (w 2002 r. – 0,8 szt.). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę koni przypadały średnio 3,3 konie.

Kozy

Powszechny spis rolny w 2010 r. wykazał, że chów i hodowlę kóz prowadziło 820 gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim. W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących kozy podmioty o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 92,8%.

W skali województwa 1,7% gospodarstw posiadających zwierzęta prowadziło chów kóz. Analiza wielkości omawianego odsetka w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że był on najwyższy w grupie gospodarstw o powierzchni 1-2 ha UR (3,9%), a najniższy w grupie 15-20 ha UR (1,2%).

Przeciętnie wśród gospodarstw utrzymujących kozy:

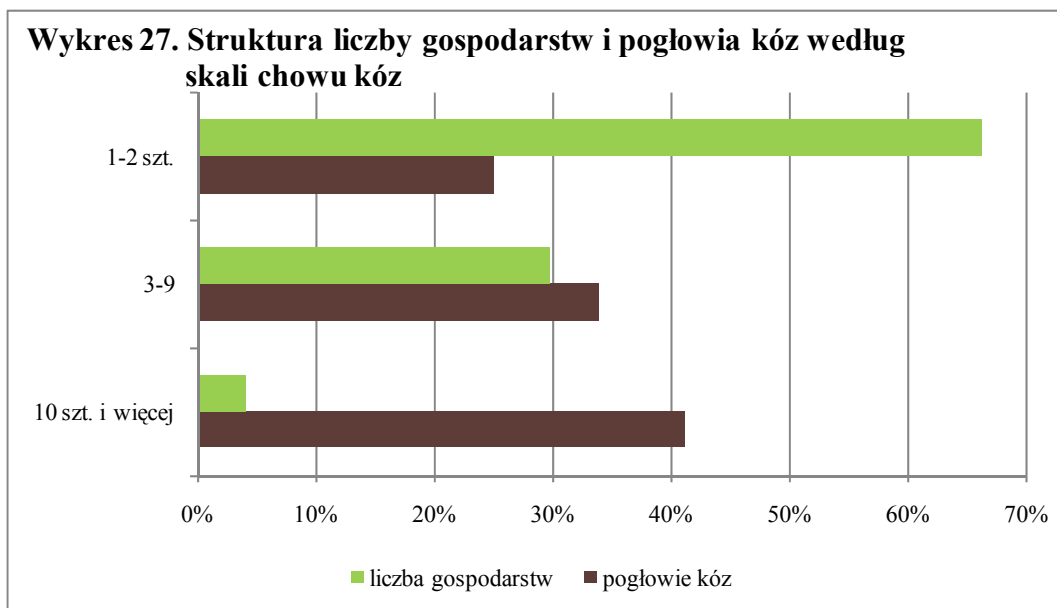
- 87,9% gospodarstw posiadało 1-4 szt.,
- 8,0% " 5-9 szt.,
- 4,0% " 10 sztuk i więcej.

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących kozy zdecydowanie największy odsetek, niezależnie od wielkości gospodarstwa, stanowiły podmioty posiadające tylko 1-4 szt. kóz – w poszczególnych grupach obszarowych zaczynając od najmniejszych było to: 93,2%, 87,4%, 91,0%, 83,7% i 79,9%.

W 2010 r. 3,8% (w 2002 r. – 21,9%) stanu kóz znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR, a 96,2% (wobec – 78,1%) w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 45,1% ogólnego pogłowia kóz znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1-4 szt. kóz; 13,9% pozostawało w posiadaniu jednostek z 5-9 szt. kóz, a 41,1% – utrzymywały gospodarstwa o skali chowu kóz 10 sztuk i więcej.

Odsetek pogłowia kóz utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1-4 szt. kóz, zmniejszał się sukcesywnie wraz ze wzrostem powierzchni

gospodarstw: z 78,4% w jednostkach o powierzchni do 1 ha UR włącznie do 13,2% w podmiotach o powierzchni 15 ha UR i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu kóz, tj. utrzymujących 10 sztuk i więcej, odsetek pogłowia kóz zwiększał się stopniowo wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstw: z 8,6% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) do 80,9% w jednostkach obszarowo największych (o powierzchni 15 ha UR i więcej).

Obsada kóz na 100 ha UR wynosiła 0,3 szt. Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę kóz przypadało ich 3,7 szt.

Drób kurzy

W 2010 r. 71,6% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadało drób kurzy. Najczęściej chowem drobiu kurzego zajmowały się gospodarstwa z grup obszarowych do 1 ha, 1-2 ha i 2-3 ha UR (kolejno: 77,4%, 80,6% i 76,9% ogółu gospodarstw ze zwierzętami w tych grupach obszarowych), a najrzadziej – gospodarstwa największe, tj. o powierzchni 100 ha UR i więcej (33,3%).

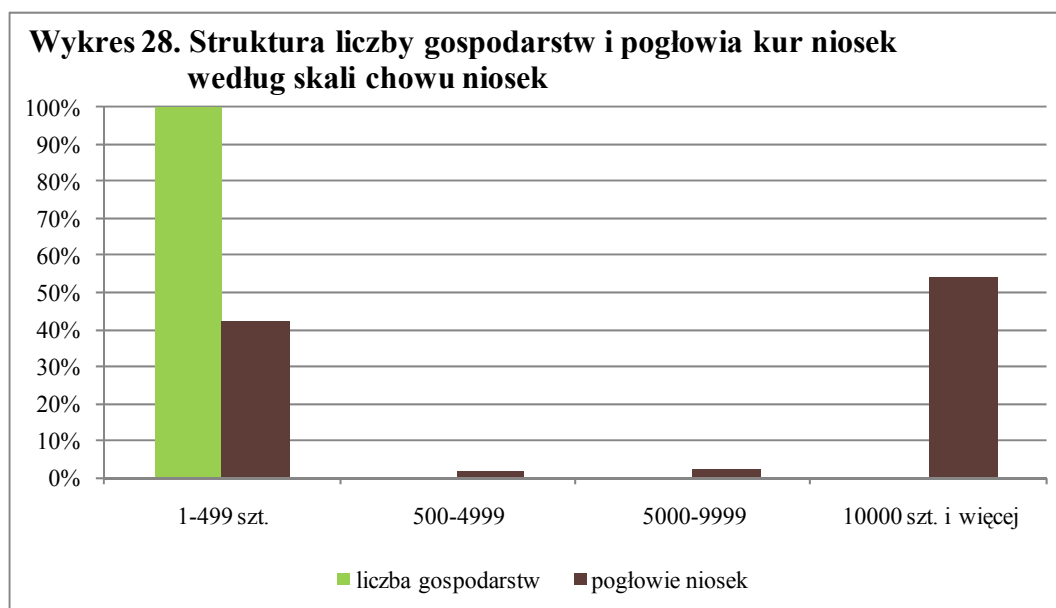
Chowem i hodowlą **niosek kurzych** (utrzymywanych w celu pozyskania jaj konsumpcyjnych i wylęgowych) zajmowało się 31,9 tys. (w 2002 r. – 44,3 tys.), tj. 66,0% ogółu gospodarstw utrzymujących zwierzęta.

Podobnie jak w przypadku drobiu kurzego ogółem, najwyższy odsetek gospodarstw utrzymujących nioski kurze odnotowano w grupach obszarowych 1-2 ha UR (74,8%) i 2-3 ha UR (71,2%), a najniższy w grupie 100 ha UR i więcej – 29,4%.

W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących nioski kurze podmioty o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 92,4% (w 2002 r. – 68,6%).

Przeciętnie w województwie, wśród gospodarstw utrzymujących kury nioski:

- 99,8% jednostek posiadało 1-499 szt. (w 2002 r. – 99,7%),
- 0,1% " 500-4999 szt. (wobec 0,1%),
- 0,0% " 5000-9999 szt. (wobec 0,0%),
- 0,1% " 10000 sztuk i więcej (0,1% w 2002 r.).

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących nioski kurze, niezależnie od areалу użytków rolnych w tych gospodarstwach, zdecydowanie największy odsetek stanowiły podmioty z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na stanie tylko 1-499 kur niosek.

Według wyników spisu z 2010 r. 20,6% (w 2002 r. – 7,1%) wojewódzkiego stanu niosek kurzych znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR włącznie, a 79,4% (w 2002 r. – 92,9%) w jednostkach o areale powyżej 1 ha UR.

Z ogólnego pogłowia kur niosek 42,3% (38,6% w 2002 r.) znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1-499 niosek; 1,6% (w 2002 r. – 3,4%) pozostawało w jednostkach o skali chowu 500-4999 sztuk; 2,0% (wobec – 3,8%) utrzymywały gospodarstwa o skali chowu 5000-9999 niosek kurzych, a 54,1% (wobec – 54,2%) w gospodarstwach utrzymujących 10000 szt. i więcej niosek kurzych.

W gospodarstwach o najmniejszej skali chowu kur niosek, tj. posiadających tylko 1-499 sztuk, największy odsetek pogłowia niosek (34,4%) znajdował się w gospodarstwach o powierzchni 15 ha UR i więcej, a najmniejszy (5,4%) w gospodarstwach o areale użytków rolnych do 1 ha włącznie.

Gospodarstwa rolne o skali chowu niosek kurzych 10000 szt. i więcej, niezależnie od posiadanej powierzchni użytków rolnych utrzymywały największy odsetek pogłowia kur niosek. W jednostkach o powierzchni 15 ha UR i więcej odsetek ten kształtował się na poziomie 52,9%, a w gospodarstwach o najmniejszym areale użytków rolnych (do 1 ha włącznie) wyniósł 88,2%.

Przeciętnie, na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę niosek kurzych przypadało ich 59,8 sztuk (w 2002 r. przypadało ich 56,9 szt.).

Chowem **brojlerów kurzych** zajmowało się 9,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 17,5 tys.), tj. niespełna 20% ogółu gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie.

Udział gospodarstw prowadzących chów brojlerów kurzych w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta w danej grupie obszarowej powierzchni UR był w miarę równomierny i kształtował się następująco: do 1 ha – 17,5%, 1-2 ha – 18,8%, 2-3 ha – 17,4%, 3-5 ha – 18,2%, 5-10 ha – 20,1%, 10-15 ha – 20,9%, 15-20 ha – 20,6%, 20-30 ha – 21,5%, 30-50 ha – 19,2%. Najniższy odsetek, bo 12,8%, odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 100 ha UR i więcej.

W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących brojlerzy kurze podmioty o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły 93,6% (w 2002 r. było to 89,1%).

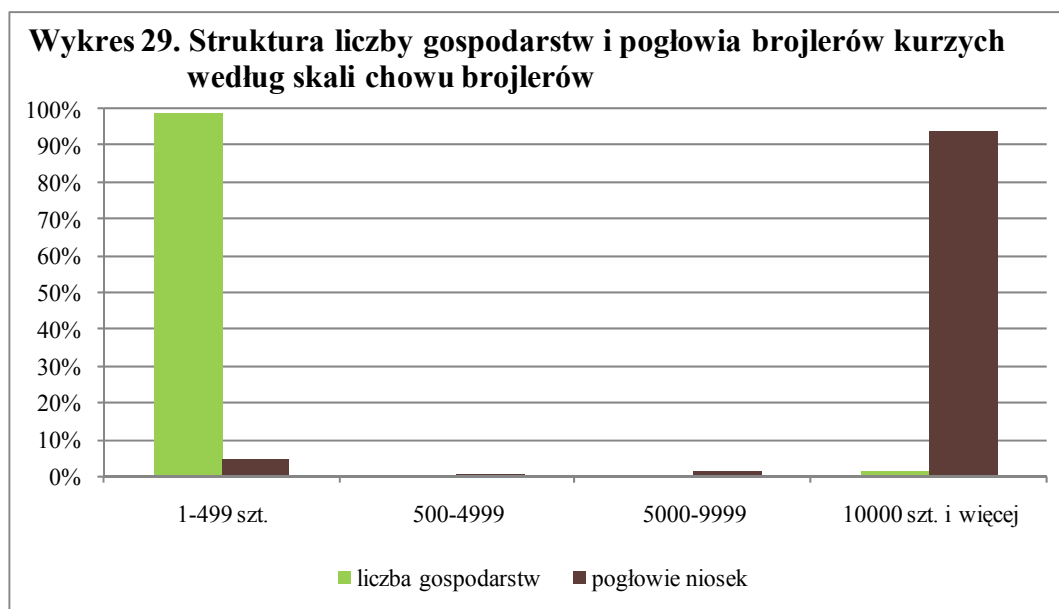
Przeciętnie w województwie kujawsko-pomorskim, wśród gospodarstw utrzymujących brojlery:

- 98,8% jednostek posiadało 1-499 szt. (w 2002 r. – 99,2%),
- 0,1% " 500-4999 szt. (wobec 0,1%),
- 0,1% " 5000-9999 szt. (wobec 0,04%),
- 1,0% " 10000 sztuk i więcej (0,6% w 2002 r.).

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących brojlery kurze, niezależnie od arealu użytków rolnych w tych gospodarstwach, zdecydowanie największy odsetek stanowiły podmioty z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na stanie tylko od 1 do 499 brojlerów.

Według wyników spisu przeprowadzonego w 2010 r. 14,4% (w 2002 r. – 10,6%) stanu brojlerów kurzych w województwie znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR włącznie, a 85,6% (wobec – 89,4%) w jednostkach o areale 1 ha UR.

Z ogólnego погоłowia brojlerów 4,6% (w 2002 r. – 6,9%) znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1-499 brojlerów; 0,5% (wobec 0,5%) pozostawało w jednostkach o skali chowu 500-4999 szt.; 1,2% (wobec – 0,6%) o skali chowu 5000-9999 brojlerów, a 93,8% (w 2002 r. – 92,0%) w gospodarstwach utrzymujących 10000 szt. i więcej brojlerów kurzych.

W gospodarstwach o najmniejszej skali chowu brojlerów, tj. posiadających tylko 1-499 sztuk, największy odsetek погоłowia brojlerów (12,2%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 10-15 ha UR, a najmniejszy (3,2%) w gospodarstwach o areale do 1 ha UR włącznie.

Gospodarstwa rolne o skali chowu brojlerów kurzych 10000 szt. i więcej niezależnie od posiadanej powierzchni użytków rolnych, utrzymywały największy odsetek погоłowia brojlerów. W jednostkach o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha, 1-5 ha oraz 15 ha i więcej odsetek ten kształtował się na poziomie 95,0%, a w jednostkach 5-10 ha UR i 10-15 ha UR wynosił kolejno: 84,5% i 87,7%.

Przeciętnie na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów brojlerów kurzych przypadało ich 605,2 szt. (w 2002 r. przypadało 69,3 szt.).

Budynki inwentarskie

Według wyników badania metod produkcji rolnej przeprowadzonego w 2010 r. 43,3 tys. (97,3%) gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR prowadzących chów i hodowlę zwierząt gospodarskich posiadało budynki inwentarskie, tj. obory, chlewnie, kurniki dla niosek.

Obory odnotowano w 28,6 tys., tj. w 66,1% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających budynki inwentarskie, w których było łącznie 567,1 tys. stanowisk dla bydła.

Spośród wszystkich omawianych gospodarstw z oborami 83,8% deklarowało posiadanie obór stanowiskowych z utwardzonym podłożem, 0,5% – posiadało obory stanowiskowe z podłogą rusztową, 13,1% – wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu, 0,7% – wolnostanowiskowe z podłogą rusztową, a 28,7% gospodarstw deklarowało posiadanie obór innych typów.

Analiza liczby omawianych gospodarstw z oborami w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że najwyższy ich odsetek wystąpił w grupach 15-20 ha i 20-30 ha (odpowiednio: 76,7% i 75,4%), a najniższy w grupie 1-2 ha (35,3%).

Wśród gospodarstw posiadających obory niezależnie od posiadanego areалу użytków rolnych zdecydowanie dominowały podmioty posiadające obory stanowiskowe o litym, utwardzonym podłożu. Ich odsetek we wszystkich grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych przekraczał 50% osiągając najwyższą wartość w grupie 15-20 ha UR, gdzie 88,6% gospodarstw posiadało omawiany typ obór. Najmniej było gospodarstw posiadających obory z podłogą rusztową zarówno stanowiskowe jak i wolnostanowiskowe. Odsetek tych gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych UR nie przekraczał 4% osiągając najwyższe wartości dla obór stanowiskowych i wolnostanowiskowych – wśród jednostek o powierzchni 100 ha UR i więcej (odpowiednio: 1,7% i 3,9%). Gospodarstwa największe charakteryzowały się również najwyższym odsetkiem podmiotów posiadających obory wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu (43,7%). Obory innych typów najczęściej występowały wśród gospodarstw należących do grupy obszarowej 1-2 ha UR. W grupie tej odsetek podmiotów z oborami innych typów wyniósł 46,7%.

Przeciętnie w województwie na 1 gospodarstwo o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadające obory przypadało blisko 20 stanowisk dla bydła.

W 2010 r. odnotowano 29,7 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających **chlewnie** (co stanowiło 68,6% gospodarstw z budynkami inwentarskimi), w których było łącznie 2236,3 tys. stanowisk dla trzody chlewnej.

Spośród wszystkich gospodarstw z chlewniami 6,2% posiadało chlewnie z podłogą rusztową na części powierzchni, 1,8% – chlewnie z podłogą rusztową na całej powierzchni, 21,3% chlewni z głęboką, luźną ściółką, a 84,2% gospodarstw deklarowało posiadanie chlewni innych typów.

Największe obszarowo (100 ha UR i więcej) gospodarstwa posiadające chlewnie charakteryzował najwyższy odsetek podmiotów posiadających chlewnie z podłogą rusztową zarówno na części, jak i na całej powierzchni (odpowiednio: 18,9% i 10,2%), ale także posiadających chlewnie z głęboką ściółką (41,6%). Budynki dla trzody innych typów najczęściej występowały wśród gospodarstw z grup obszarowych 10-15 ha UR i 2-3 ha UR (w grupach tych omawiane typy budynków inwentarskich posiadało ok. 86% gospodarstw, które deklarowały posiadanie chlewni).

Przeciętnie w województwie na 1 gospodarstwo z chlewniami przypadały ponad 75 stanowisk dla świń.

Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających budynki inwentarskie odnotowano 29,8 tys. (68,8%) podmiotów posiadających **kurniki dla kur niosek**, w których było łącznie 3347,3 tys. stanowisk.

Spośród wszystkich gospodarstw z kurnikami dla niosek 0,02% deklaroowało posiadanie kurników klatkowych, 83,5% posiadało kurniki z głęboką, luźną ściółką, a 25,5% gospodarstw deklaroowało posiadanie kurników wolnowybiegowych.

W prawie wszystkich grupach obszarowych użytków rolnych udział gospodarstw posiadających kurniki z głęboką, luźną ściółką wśród wszystkich gospodarstw posiadających kurniki w danej grupie obszarowej przekraczał 80%, osiągając najwyższą wartość w grupie 3-5 ha – 86,7%. Wyjątek stanowiły grupy obszarowe 2-3 ha UR i 100 ha UR i więcej, gdzie omawiany odsetek wyniósł odpowiednio: 77,3% i 76,5%. Grupa obszarowa 100 ha UR i więcej charakteryzowała się jednocześnie najwyższymi odsetkami gospodarstw posiadających kurniki klatkowe (1,8%) oraz kurniki innych typów (34,1%).

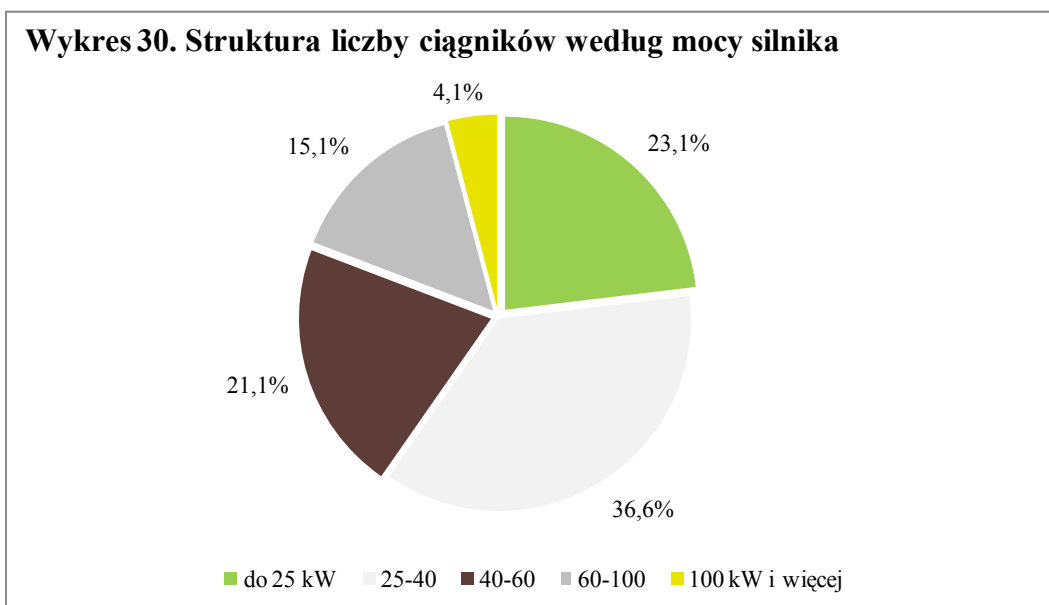
W województwie kujawsko-pomorskim przeciętnie na 1 gospodarstwo z kurnikami dla niosek przypadały blisko 132 stanowiska.

Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Według wyników spisu rolnego w 2010 r. 51,0 tys. (65,4%) gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w **ciągniki**. Spisano 89,3 tys. ciągników, tj. o 7,5% więcej niż w 2002 r. W gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR znajdowało się 88,1 tys. (98,7% udziału) ciągników. W gospodarstwach indywidualnych było 87,3 tys. szt., co stanowiło 97,8% ogólnej liczby ciągników, w tym w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR – 86,2 tys. szt.

Udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie jednostek prowadzących działalność rolniczą był zróżnicowany w zależności od powierzchni użytkowanych gruntów i zwiększał się: od 9,9% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) i 23,7% w grupie gospodarstw 1-2 ha do 97,7% w grupie gospodarstw o powierzchni 30-50 ha UR, po czym malał do 94,8% w gospodarstwach największych (100 ha UR i więcej).

Analizując wyposażenie gospodarstw w ciągniki pod względem **mocy silnika** należy zauważyć, że najczęściej gospodarstw wyposażonych było w ciągniki o mocy silnika 15-25 kW i 25-40 kW – stanowiły one odpowiednio: 23,7% i 36,6% w jednostkach prowadzących działalność rolniczą. Najmniej było gospodarstw z ciągnikami zarówno o najmniejszej (do 15 kW), jak i o największej mocy (100 kW i więcej). Ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyniósł odpowiednio: 1,3% i 3,5%. Odsetek gospodarstw z ciągnikami o mocy 60-100 kW wyniósł 14,2%.

W ciągu ośmiu lat między spisami odnotowano niewielkie zmiany w strukturze mocy ciągników. Podobnie jak w 2002 r. przeważały ciągniki o mocy od 25 do 40 kW; stanowiły one w ogólnej liczbie ciągników 36,6% (w 2002 r. – 35,0%).

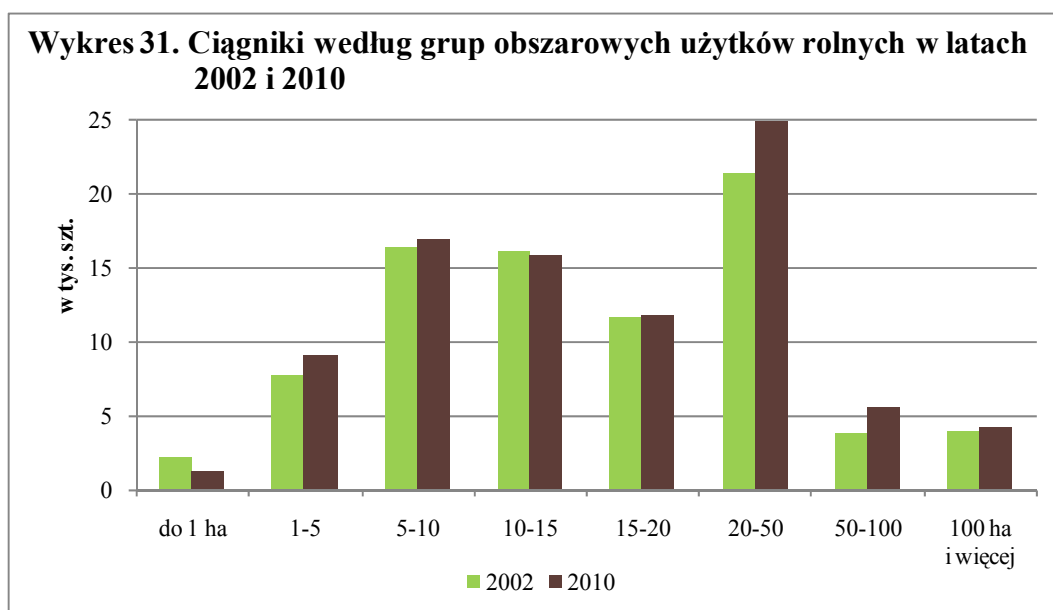
W gospodarstwach rolnych w określonych grupach obszarowych użytków rolnych obserwuje się zróżnicowanie liczby posiadanych ciągników, jak również ich mocy z tendencją do wzrostu liczby ciągników i ich mocy wraz ze wzrostem powierzchni użytkowanych gruntów. Odsetek ciągników o mocy 100 kW i więcej wzrastał: od 0,1% w grupie do 1 ha UR włącznie i 0,6% w grupie 1-2 ha UR do 16,5% w grupie 50-100 ha UR oraz 26,6% wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej). Najwyższy odsetek podmiotów z ciągnikami o mocy do 15 kW wystąpił w grupie do 1 ha UR włącznie (8,8%), a najniższy w grupie 30-50 ha UR (0,3%).

Średnio **na jedno gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą i posiadające ciągniki** przypadało 1,8 szt. ciągników. Omawiany wskaźnik wzrastał od 1,1 szt. wśród gospodarstw o powierzchni poniżej 1 ha UR do 6,1 szt. w grupie gospodarstw o powierzchni 100 ha UR i więcej. Liczba ciągników w tej grupie wzrosła o ok. 46%.

Tabl. 5. Ciągniki w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010

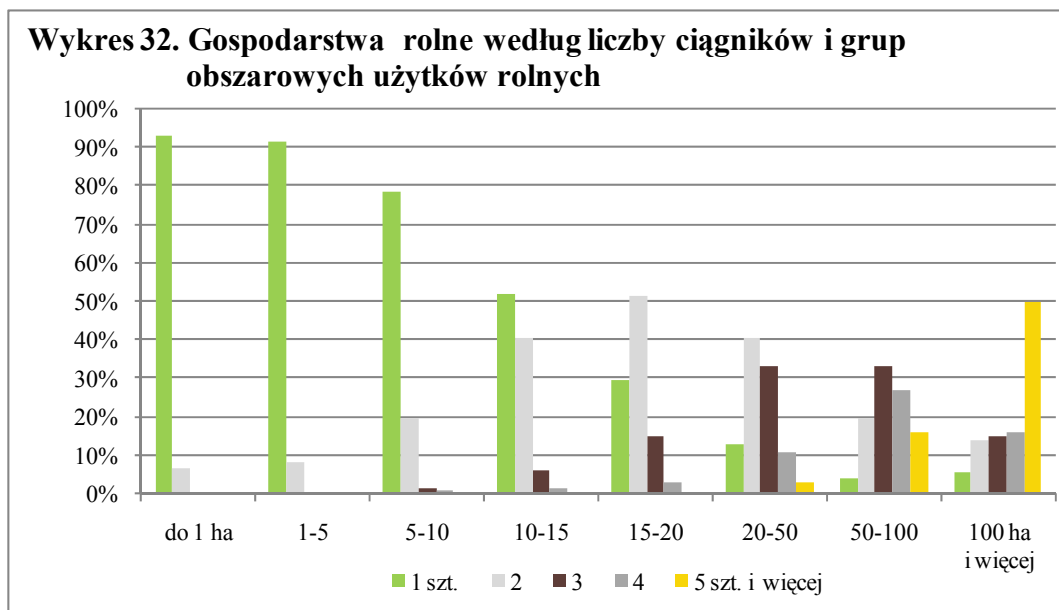
Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha							
		≤ 1	1-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	≥ 100
2002									
Liczba ciągników	83089	2106	7751	16379	16107	11601	21403	3760	3982
2010									
Gospodarstwa z ciągnikami	50974	1071	8222	13516	9984	6070	9816	1605	690
Liczba ciągników	89302	1165	9051	16890	15836	11807	24847	5513	4193
2002=100	107,5	55,3	116,8	103,1	98,3	101,8	116,1	146,6	105,3

Zdecydowana większość gospodarstw wyposażona była w 1 ciągnik – 35,1% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Po 2 ciągniki spisano w 19,2 % gospodarstw, 3 szt.

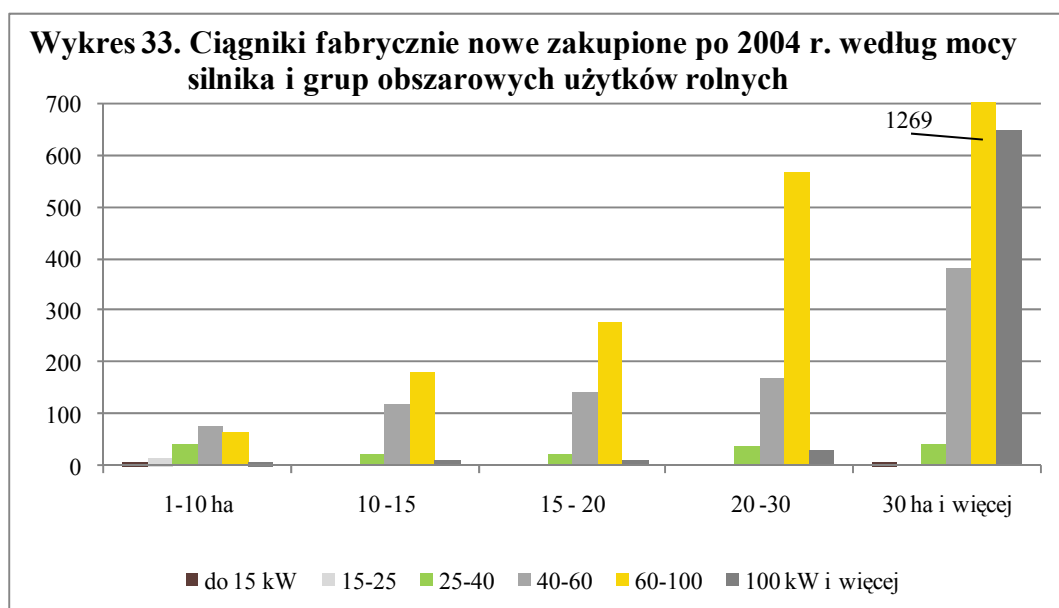

– w 7,2% i 4 szt.– w 2,6% gospodarstw. Gospodarstwa posiadające ponad 5 ciągników stanowiły 1,3% ogólnej liczby gospodarstw z działalnością rolniczą, a największy udział miały w grupie gospodarstw największych (100 ha UR i więcej) – 47,1%. Najwięcej gospodarstw z 1 ciągnikiem spisano w grupie jednostek o powierzchni 5-10 ha UR, tj. ponad 64% udziału w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w tej grupie obszarowej: z 2 ciągnikami w grupie 15-20 ha UR – 49,0%; z 3 ciągnikami w grupie 20-50 ha UR – 32,1% i z 4 ciągnikami – w grupie 50-100 ha UR – 26,0%.

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik w 2010 r. wyniosła 12,2 ha (wobec 13,9 ha w 2002 r.)

Po 2004 r. użytkownicy gospodarstw zakupili 4,2 tys. nowych ciągników, z tego 2,4 tys. szt. (56,2%) znalazło się w gospodarstwach o powierzchni 30 ha UR i więcej.

Wyniki PSR 2010 wskazują na duże zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw w ciągniki rolnicze w ujęciu terytorialnym. Najwyższy udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą odnotowano w powiatach wąbrzeskim (75,0%),

chełmińskim (72,5%) i radziejowskim (72,1%). Średnio w województwie kujawsko-pomorskim na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało 114 ciągników. Powiaty charakteryzujące się najwyższą liczbą ciągników w przeliczeniu na 100 gospodarstw to powiaty: sępoleński (143 szt.) i nakielski (141 szt.).

W 2010 r. 47,2 tys. zbadanych gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w **maszyny i urządzenia rolnicze**.

Przy utrzymującej się przewadze zbóż w wojewódzkiej strukturze powierzchni zasiewów i jednoczesnym znacznym wzroście powierzchni uprawy rzepaku w 12,4 tys. gospodarstw odnotowano 12,8 tys. **kombajnów** do zbioru tych upraw. Udział gospodarstw posiadających kombajny w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą wyniósł blisko 16%. Omawiany udział był najwyższy (77,6%) wśród gospodarstw największych (o powierzchni 50 ha UR i więcej). Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało średnio 15,9 kombajnów. Przeciętnie na 100 ha powierzchni zasiewów zbóż i rzepaku przypadało 1,7 maszyny tego typu.

Spadkowa tendencja powierzchni uprawy buraków cukrowych i ziemniaków nie miała wpływu na liczbę kombajnów do zbioru tych ziemniaków. W 2010 r. ziemniaki uprawiało 27,4 tys. gospodarstw. **Kombajny ziemniaczane** w liczbie 4,7 tys. szt. spisano w 4,7 tys. gospodarstw, tj. w 6,0% jednostek prowadzących działalność rolniczą. Najwięcej gospodarstw z kombajnami odnotowano w grupach gospodarstw o powierzchni 30-50 ha UR i 50 ha UR i więcej (odpowiednio 23,2% i 22,6%). W tych gospodarstwach spisano łącznie ok. 12% tych maszyn. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało ok. 6 kombajnów. W 2010 r. średnio na 100 ha uprawy ziemniaków przypadało 25,2 szt. kombajnów ziemniaczanych (wobec 11,7 w 2002 r.).

Znacznie więcej gospodarstw wykorzystywało do zbioru ziemniaków **kopaczki** (19,0% jednostek prowadzących działalność rolniczą), przy czym najwięcej tych maszyn znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni 15-20 ha UR i 20-30 ha UR (ok. 25% spisanych kopaczek). We wspomnianych grupach obszarowych użytków rolnych odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw posiadających kopaczki (ok. 36%). Na 100 gospodarstw przypadało średnio 19 kopaczek, najwięcej (36 szt.) w grupach 15-20 ha UR i 20-30 ha UR.

W 2010 r. w 5,6 tys. gospodarstw rolnych (7,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) spisano 5,7 tys. szt. **kombajnów buraczanych**, przy czym uprawę buraków prowadziło ogółem 8,4 tys. gospodarstw. Prawie 67% gospodarstw zajmujących się produkcją buraków cukrowych wyposażona była w specjalistyczny sprzęt do ich zbioru. Najwięcej tych maszyn znajdowało się w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR i 30-50 ha UR – łącznie ok. 47%. Na 100 gospodarstw prowadzących działalnością rolniczą przypadało średnio w województwie 7,2 kombajnu buraczanego. Najlepiej były wyposażone gospodarstwa o powierzchni 30-50 ha UR, gdzie omawiany wskaźnik wyniósł 30,2 szt.

Silosokombajny w ilości 1,4 tys. szt. znajdowały się w 1,3 tys. gospodarstw. Z terenu województwa kujawsko-pomorskiego tylko 1,6% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w sprzęt tego rodzaju. Najwięcej gospodarstw z silosokombajnami spisano w gospodarstwach w grupach obszarowych użytków rolnych 100 i więcej ha, 50-100 ha, 30-50 ha, było to kolejno: 10,0%, 7,0% i 6,9% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Zdecydowana większość tych maszyn spisana została w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR i 30-50 ha UR; stanowiły razem ok. 45% ogólnej liczby spisanych silosokombajnów. Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przeciętnie przypadały niespełna 2 silosokombajny; wskaźnik ten osiągnął najwyższą wartość wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 100 ha UR – tj. 13 sztuk.

W 33,4 tys. gospodarstw (42,9% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) spisano 34,2 tys. **polowych opryskiwaczy ciągnikowych**, które mogą obejmować nie tylko maszyny stosowane w ochronie roślin (opryskiwacze w użyciu), ale również do nawożenia, nawadniania i innych celów gospodarczych. We wszystkich grupach gospodarstw od 10 ha UR wzwyż, ponad 60% jednostek wyposażonych było w opryskiwacze polowe, przy czym najwyższy odsetek wystąpił w grupie 30-50 ha UR, czyli 89,7%. Najwięcej, bo ponad 22% tych maszyn, spisano w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha UR. W przeliczeniu na 100 gospodarstw najwięcej opryskiwaczy (110 szt.) przypadało w grupie jednostek największych (100 ha UR i więcej).

W 2010 r. 36,7 tys. gospodarstw, tj. 47,1% z ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, wyposażonych było w **agregaty uprawowe**. Agregaty spisano w ponad 90% gospodarstw o powierzchni użytków rolnych: 30-50 ha i 50-100 ha. Najwięcej agregatów (23,1%) – znajdowało się w grupie gospodarstw o powierzchni 5-10 ha UR. Przeciętnie na 100 gospodarstw przypadało 77 agregatów uprawowych. W miarę wzrostu powierzchni użytków rolnych wzrastała liczba agregatów przypadających na 100 gospodarstw – 6 szt. w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie do ponad 110 począwszy od grupy 10-15 ha UR, osiągając najwyższą wartość w grupie 100 ha UR i więcej – 205,5 sztuki.

W 2010 r. gospodarstwa wyposażone w **kosiarki ciągnikowe, rozsiewacze nawozów i wapna** oraz **rozzutniki obornika** stanowiły odpowiednio: 26,7%, 50,1%, 32,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Gospodarstwa w grupach obszarowych UR: 20-30 ha, 30-50 ha i 50-100 ha w ok. 90% były wyposażone w rozsiewacze nawozów i wapna oraz w ponad 76% w rozzutniki obornika. Gospodarstwa z kosiarkami ciągnikowymi najliczniej wystąpiły w grupach obszarowych: 20-30 ha UR – 60,3%, 30-50 ha UR – 60,9% i 15-20 ha UR – 54,6% gospodarstw. Kosiarek ciągnikowych i rozzutników obornika spisano najwięcej w grupie gospodarstw 10-15 ha UR (odpowiednio: 23,1% i 22,9%), a rozsiewaczy nawozów i wapnia w grupie 5-10 ha UR (25,3%).

W województwie na 100 gospodarstw przypadało średnio:

- 28 kosiarek ciągnikowych (najwięcej w grupie obszarowej 30-50 ha UR – 65 szt.),
- 53 rozsiewaczy nawozów i wapna (najwięcej w grupie obszarowej 100 ha UR i więcej – 148 szt.),
- 34 szt. rozzutników obornika (również najwięcej w grupie obszarowej 100 ha UR i więcej – 104 szt.).

Nawozy, środki ochrony roślin i nawadnianie

Wyniki spisu wykazały, że 66,2 tys. gospodarstw rolnych w województwie (85,0% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) w roku gospodarczym 2009/2010 stosowało **nawozy**. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne, wapniowe i organiczne pochodzenia zwierzęcego w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyniósł odpowiednio: 82,5%, 16,0% i 54,5%.

Nawożenie azotem stosowało 78,7% gospodarstw, natomiast znacznie mniej jednostek wykorzystywało nawozy fosforowe i potasowe (odpowiednio: 9,6% i 11,1%). Popularne było również stosowanie nawozów wieloskładnikowych (52,8% gospodarstw stosowało te nawozy).

Wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych odsetek gospodarstw stosujących:

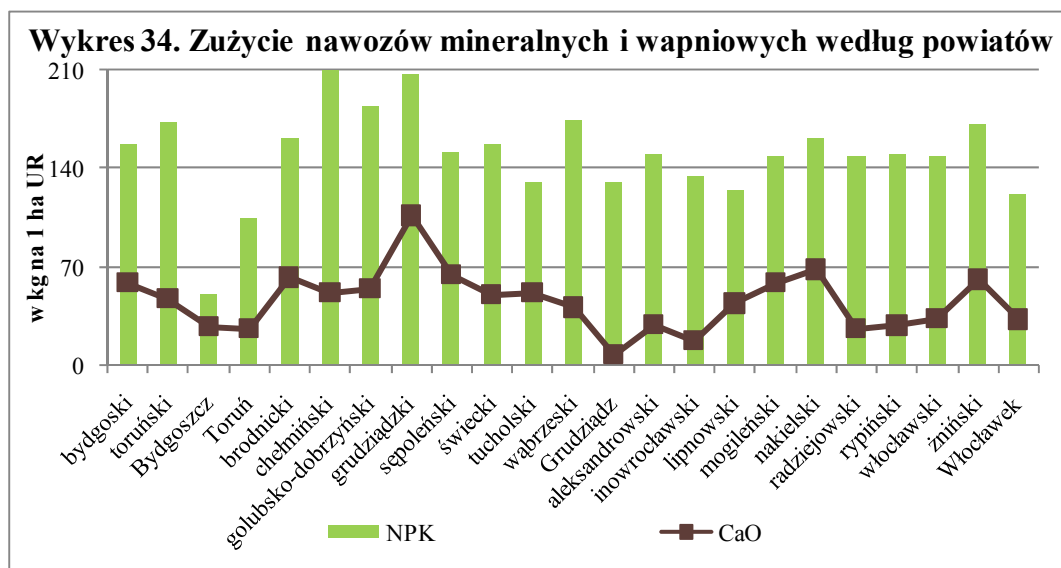
- nawożenie mineralne – wzrastał od 40,4% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR łącznie poprzez 74,5% w grupie 1-2 ha UR do 97,5% w grupie 50-100 ha UR, po czym malał do 94,6% wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej),
- nawożenie organiczne – wzrastał od 10,2% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR łącznie i 24,5% w grupie 1-2 ha UR do 84,9% w grupie 20-30 ha UR, po czym malał do 54,0% wśród gospodarstw największych,
- nawożenie wapniowe – wzrastał odpowiednio od 2,1% i 6,1% w grupach do 1 ha UR łącznie i 1-2 ha UR do 47,3% i 52,3% wśród gospodarstw największych o powierzchni UR odpowiednio: 50-100 ha i 100 ha UR i więcej.

Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne najmniejszy i największy udział gospodarstw stosujących:

- nawozy azotowe odnotowano w grupach: najmniejszy 1-2 ha UR oraz największy 100 ha UR i więcej – odpowiednio: 88,1% i 99,7%,
- nawozy fosforowe – w grupach do 1 ha UR łącznie oraz 100 ha i więcej – odpowiednio: 5,8% i 17,4%,
- nawozy potasowe – w grupach do 1 ha UR łącznie oraz 100 ha i więcej – odpowiednio: 4,7% i 34,0%,
- nawozy wieloskładnikowe – w grupach do 1 ha UR łącznie oraz 50-100 ha – odpowiednio: 43,6% i 84,3%.

Zużycie nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2009/10 w przeliczeniu na 1 ha UR w dobrej kulturze osiągnęło poziom 157,2 kg czystego składnika NPK. Jednocześnie ze wzrostem użytkowanych gruntów zwiększało się zużycie nawozów na jednostkę powierzchni. Intensywne nawożenie (prawie 200 kg/ha) stosowano w gospodarstwach dużych o powierzchni 50 ha UR i więcej, przy czym w gospodarstwach o powierzchni 50-100 ha UR wyniosło ponad 220 kg/ha, a w gospodarstwach o powierzchni 100 ha UR i więcej – prawie 190 kg/ha. W grupach gospodarstw o powierzchni od 10 do 50 ha UR nawożenie przekraczało 145 kg NPK/ha, przy czym w grupie gospodarstw 20-30 ha UR – wyniosło ponad 155 kg/ha, a w grupie 30-50 ha – prawie 134 kg/ha. W gospodarstwach mniejszych obszarowo mieściło się w granicach od 87 kg/ha – w gospodarstwach do 1 ha łącznie do 107 kg/ha – w grupie 5-10 ha UR.

Z uwagi na duże regionalne zróżnicowanie intensywności produkcji roślinnej istnieją znaczne różnice zużycia nawozów mineralnych pod względem terytorialnym. W powiatach: chełmińskim,

grudziądzkim, golubsko-dobrzyńskim, wąbrzeskim, toruńskim i żnińskim nawożenie mineralne było największe i wyniosło od 209,9 kg do 171,2 kg NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze.

Wyniki spisu z 2010 r. wykazały, że pod zbiory 2010 r., w 12,4 tys. gospodarstw zużyto 52,1 tys. ton nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik. Przeciętne w województwie zużycie nawozów wapniowych kształtowało się na poziomie 48,6 kg/ha UR w dobrej kulturze (w kraju zużycie to wyniosło 40,5 kg/ha).

Zużycie nawozów wapniowych jest również silnie zróżnicowane regionalnie. W 2010 r. największe jednostkowe zużycie wapna nawozowego w kg na 1 ha UR w dobrej kulturze odnotowano w powiecie grudziądzkim – ponad 106.

Tabl. 6. Zużycie nawozów wapniowych według sektorów własności

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w kg				
Na 1 ha użytków rolnych	47,9	47,4	41,6	78,5
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze	48,6	48,1	42,3	83,2

Badanie wykazało, że 42,5 tys. gospodarstw stosowało **nawozy organiczne** pochodzenia zwierzęcego, a wśród nich 99,3% stosowało nawożenie obornikiem, 31,6% – gnojówką i 9,3% – gnojowicą.

Analizując liczbę gospodarstw stosujących nawozy organiczne w poszczególnych grupach obszarowych UR należy zauważyć, że najwyższy ich odsetek odnotowano w grupach 20-30 ha oraz 30-50 ha, odpowiednio: 84,9% oraz 82,4% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Najniższy odsetek odnotowano wśród gospodarstw najmniejszych – 10,2% w grupie do 1 ha UR włącznie i 24,5% w grupie 1-2 ha UR.

Wśród gospodarstw stosujących nawożenie organiczne dominowały jednostki wykorzystujące obornik, których udział przekraczał 99% w grupach UR od 3-5 ha do 30-50 ha. Najniższy odsetek podmiotów stosujących obornik wystąpił wśród największych gospodarstw (100 ha UR i więcej) stosujących nawożenie organiczne – 96,2%. Najczęściej nawożenie gnojówką stosowały gospodarstwa z grupy obszarowej 30-50 ha UR (56,1%), a gnojowicą – o powierzchni 100 ha UR i więcej (26,7%).

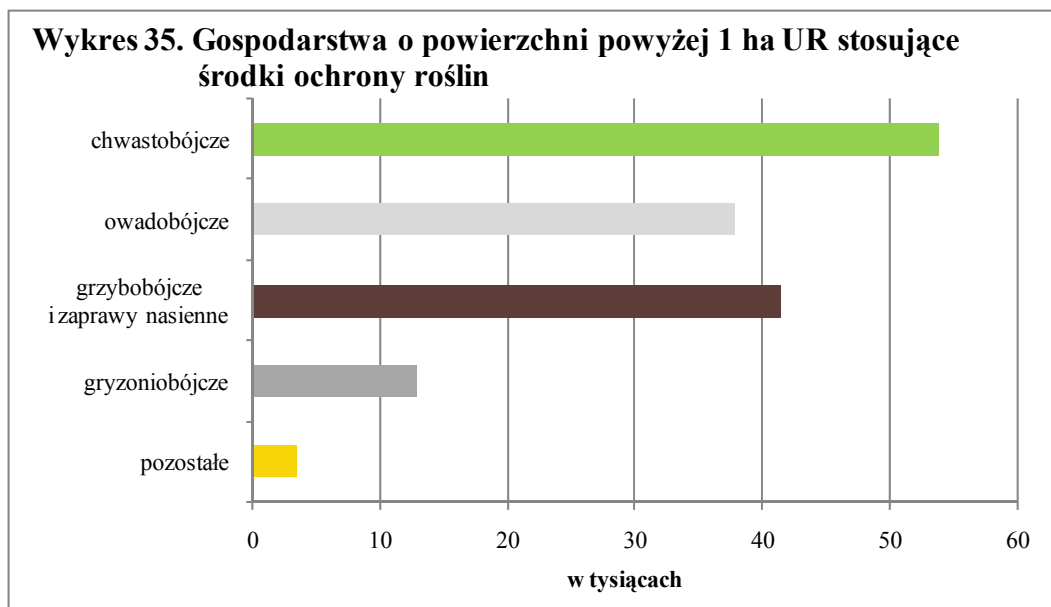
Najwyższe zużycie obornika na 1 ha UR w dobrej kulturze odnotowano w grupach 20-30 ha i 15-20 ha, odpowiednio: 7,9 dt i 4,3 dt, przy przeciętnym nawożeniu w województwie kujawsko-pomorskim wynoszącym 3,9 dt (w kraju – 4,8 dt).

Według wyników badania metod produkcji w 2010 r. wiele gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą posiadało **urządzenia do magazynowania odchodów zwierzęcych**. Ponad 17 tys. gospodarstw dysponowało urządzeniami do magazynowania obornika, ponad 21,5 tys. gospodarstw do magazynowania gnojówki i ponad 7 tys. gospodarstw do magazynowania gnojowicy. O ile urządzenia do magazynowania obornika były w zdecydowanej większości odkryte, to do przechowywania gnojówki i gnojowicy były urządzeniami zakrytymi.

Najwięcej gospodarstw z urządzeniami do magazynowania obornika zarejestrowanych zostało w grupach gospodarstw o powierzchni 30-50 ha UR i 50-100 ha UR (odpowiednio: 62,7% i 59,1% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą). Najwięcej gospodarstw z urządzeniami do

magazynowania gnojówki zarejestrowano w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR i 30-50 ha UR (odpowiednio 60,7% i 64,7%) gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Po ponad 20% gospodarstw w grupach: 20-30 ha UR (20,9%), 30-50 ha UR (22,7%) i 50-100 ha UR (23,5%) wyposażonych było w urządzenia do magazynowania gnojowicy.

W badaniu metod produkcji rolnej w 2010 r. zebrane zostały również informacje o rodzaju zastosowanych **środków ochrony roślin** w podziale na: owadobójcze, grzybobójcze i zaprawy nasienne, chwastobójcze, gryzoniobójcze oraz pozostałe. Spośród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą o powierzchni powyżej 1 ha UR 83,9% jednostek (56,3 tys.) stosowało przynajmniej jedną z ww. grup środków.

Wśród jednostek o powierzchni powyżej 1 ha UR stosujących środki ochrony roślin:

- 95,6% – stosowało środki chwastobójcze,
- 67,0% – środki owadobójcze,
- 73,6% – środki grzybobójcze i zaprawy nasienne,
- 23,0% – środki gryzoniobójcze,
- 6,3% – pozostałe środki.

Według wyników PSR 2010 zaledwie 1,2 tys. gospodarstw stosowało **nawadnianie**, a powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku wynosiła ponad 8 tys. ha, tj. 0,9% powierzchni upraw ogółem.

W badaniu metod produkcji rolnej zebrano informacje o **metodach nawadniania i źródłach wody**. Z ich analizy wynika, że w gospodarstwach powyżej 1 ha UR nawadnianie kropelkowe stosowało prawie 140 jednostek, powierzchniowe – 206, a zraszaczami – ponad 340 gospodarstw. Najwięcej gospodarstw wykorzystywało do nawadniania wodę gruntową – prawie 300 gospodarstw, a następnie wodę powierzchniową w obrębie gospodarstwa – prawie 170 jednostek, a wodę powierzchniową spoza gospodarstwa – 70 gospodarstw.

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r. w województwie kujawsko-pomorskim 77,6 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego prowadziło działalność rolniczą, w tym 66,8 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

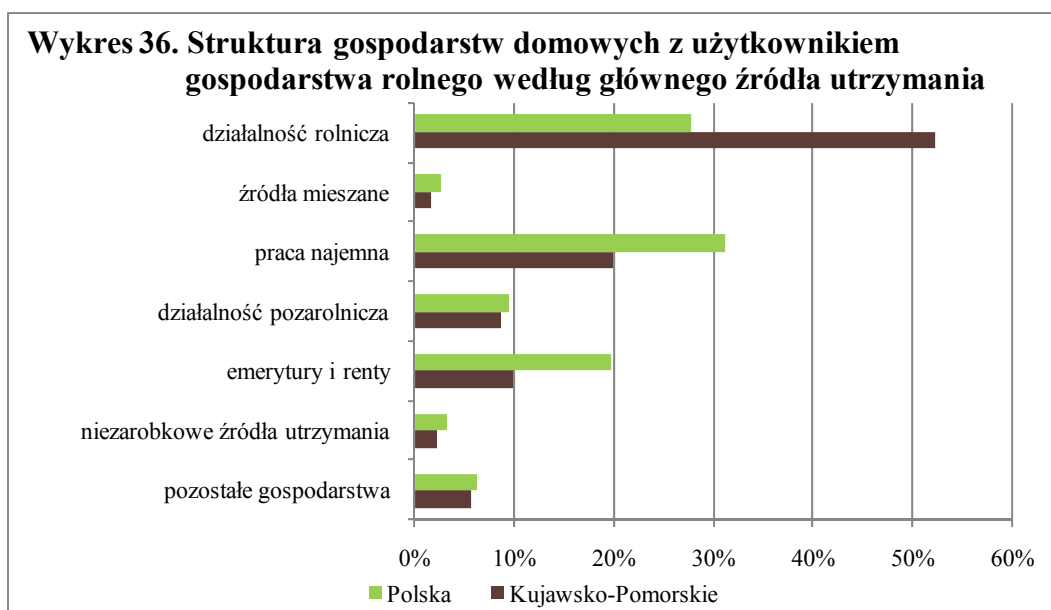
Obok dochodów z działalności rolniczej gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego uzyskiwały dochody z następujących źródeł:

- pracy najemnej – 35,5% ogółu omawianych gospodarstw,
- emerytur i rent – 20,1%,
- działalności pozarolniczej – 19,0%,
- innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą – 4,9%.

Działalność rolnicza dla 52,2% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego oraz 58,8% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiła główne źródło utrzymania, czyli źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem.

Emerytury i renty dla 9,8% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego i 6,1% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły główne źródło dochodów.

Dochody z **pracy najemnej** przekraczały 50% dochodów ogółem w przypadku 19,9% ogółu omawianych gospodarstw domowych i 17,6% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Działalność pozarolnicza stanowiła główne źródło utrzymania dla 8,6% omawianych gospodarstw domowych oraz 7,9% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Inne niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą) były głównym źródłem utrzymania dla 2,2% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, w tym dla 1,8% gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Wśród omawianych gospodarstw domowych wyodrębniono również gospodarstwa uzyskujące główne dochody z dwóch rodzajów **źródeł mieszanych**. Odsetek gospodarstw domowych, dla których

łącznie dochody z **działalności rolniczej i pracy najemnej** (z przewagą dochodów z działalności rolniczej) przekraczały 50% dochodów ogółem, dla gospodarstw indywidualnych oraz dla gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR – wyniósł 0,6%. Odsetek gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z **pracy najemnej i działalności rolniczej** (z przewagą dochodów z pracy najemnej) przekraczały 50% dochodów ogółem, dla gospodarstw indywidualnych oraz dla gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR – wyniósł 1,0%.

Dla 5,7% ogółu gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne i 6,2% użytkujących gospodarstwo indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR, żadne z powyższych wymienionych źródeł dochodów nie przekroczyło 50% dochodów ogółem.

Analizując główne źródła utrzymania gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, należy zauważyć, że wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych:

- rósł odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z działalności rolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 11,7% w grupie obszarowej 0-1 ha UR i 15,8% w grupie 1-2 ha UR do 93,3% w grupie 50-100 ha UR (po czym małał do 89,0% dla gospodarstw o powierzchni 100 ha UR i więcej),
- małał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z pracy najemnej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 33,9% w grupie obszarowej do 1 ha UR łącznie i 38,9% w grupie 1-2 ha UR do 0,6% w grupie obszarowej 50-100 ha UR (po czym nieznacznie wzrósł – do 0,7% w grupie obszarowej 100 ha UR i więcej),
- małał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z emerytur i rent przekraczały 50% ogółu dochodów – z 32,7% w grupie obszarowej do 1 ha UR łącznie i 18,0% w grupie 1-2 ha UR do 0,2% w grupie 30-50 ha UR. W grupie obszarowej 50-100 ha UR badany odsetek był nieznacznie wyższy (0,4%), natomiast w grupie 100 ha UR i więcej w województwie kujawsko-pomorskim nie było gospodarstw domowych, w których dochody z emerytur i rent przekraczały 50% ogółu dochodów.

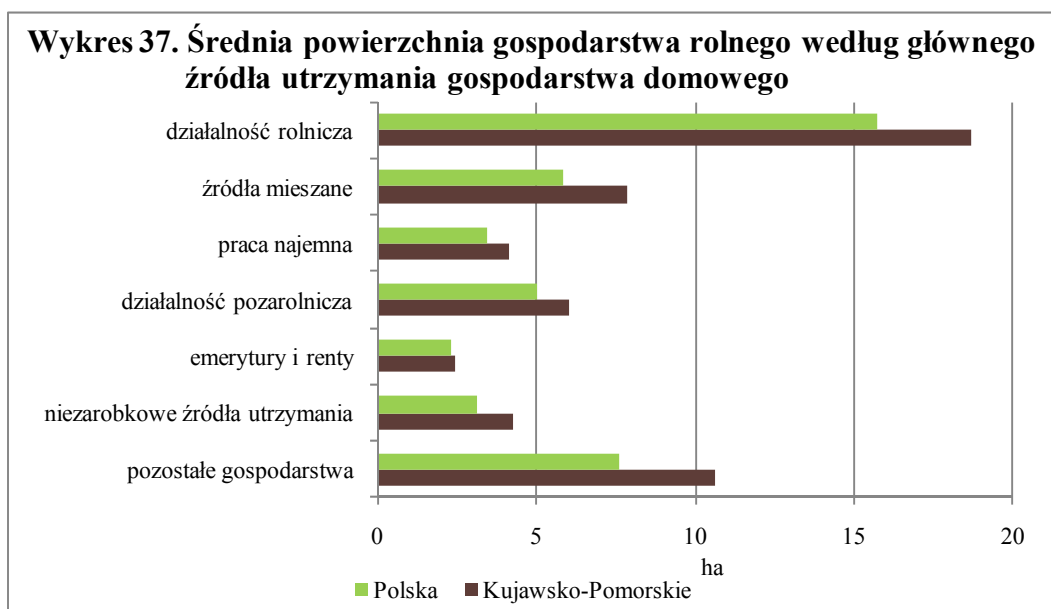
Odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z działalności pozarolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów był najwyższy w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni 1-2 ha UR (15,8%), a najniższy w grupie gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR (1,9%).

Wśród ogółu gospodarstw rolnych, których gospodarstwa domowe uzyskiwały ponad 50% dochodów z działalności rolniczej dominowały gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha UR (23,7%) i 10-15 ha UR (20,1%). Gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania były: praca najemna, emerytury i renty, działalność pozarolnicza, niezarobkowe źródła, użytkowały przede wszystkim małe gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 1-2 ha. Wśród gospodarstw domowych uzyskujących główny dochód ze źródeł mieszanych dominowały gospodarstwa rolne o powierzchni 5-10 ha UR.

W grupie gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem dochodów była działalność rolnicza odnotowano najwyższy odsetek osób kierujących gospodarstwem rolnym posiadających **wykształcenie rolnicze** (69,6%). Najmniej kierujących gospodarstwem posiadało wykształcenie rolnicze wśród gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były dochody z pracy najemnej (36,4%). Najwyższy odsetek osób kierujących z wykształceniem wyższym rolniczym (3,8%) wystąpił w grupie gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza oraz pozostałych źródeł, a najniższy (1,7%) wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z emerytur i rent.

Prawie wszystkie omawiane gospodarstwa domowe posiadały gospodarstwa rolne z **użytkami rolnymi ogółem i w dobrej kulturze rolnej**. Najwyższy odsetek gospodarstw bez użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej odnotowano w grupach gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były emerytury i renty (2,7%) oraz dochody z pracy najemnej (1,7%). Najwięcej gospodarstw rolnych z powierzchnią ugorów (ok. 11%) zaobserwowano w gospodarstwach, w których głównym źródłem utrzymania były dochody niezarobkowe poza emeryturą i rentą oraz dochody pozarolnicze. Najniższy odsetek gospodarstw z ugorami odnotowano wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza – 6,0%.

Gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza posiadały największe obszarowo gospodarstwa rolne. **Średnia powierzchnia użytków rolnych** w tych gospodarstwach wyniosła 18,69 ha. Najmniejsze obszarowo gospodarstwa rolne (średnia powierzchnia – 2,46 ha UR) były użytkowane przez gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania były emerytury i renty.

Okolo 92% gospodarstw rolnych z grup gospodarstw domowych, których główne źródło utrzymania stanowiły dochody z działalności rolniczej i pracy najemnej oraz z działalności rolniczej **uprawiało** zboża, a tylko 57,2% gospodarstw rolnych, w których inne niezarobkowe źródła utrzymania stanowiły ponad 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza charakteryzował najwyższy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających rośliny przemysłowe (35,3% ogółu omawianych gospodarstw domowych), warzywa gruntowe (10,0%), rośliny strączkowe jadalne (1,9%) i warzywa pod osłonami (1,2%).

Wśród gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza i praca najemna odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki (46,8%) oraz truskawki (3,6%).

Gospodarstwa, których głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza najrzadziej podejmowały się uprawy ziemniaków (15,1% omawianych gospodarstw domowych). Wśród gospodarstw domowych, których główne źródło dochodów stanowiła emerytura i renta odnotowano najniższy odsetek gospodarstw rolnych prowadzących produkcję roślin strączkowych jadalnych i roślin przemysłowych. Najniższy odsetek gospodarstw zajmujących się uprawą warzyw gruntowych

i truskawek wystąpił w grupie gospodarstw domowych, gdzie ponad 50% dochodów ogółem stanowiły niezarobkowe źródła utrzymania inne niż emerytura i renta, a warzyw pod osłonami w gospodarstwach, w których głównym źródłem utrzymania było źródło mieszane – działalność najemna i działalność rolnicza.

Zwierzęta gospodarskie posiadało 80,2% gospodarstw rolnych z grupy gospodarstw domowych, które jako główne źródło utrzymania deklarowały źródło mieszane – działalność rolnicza i praca najemna oraz 78,6% gospodarstw, których źródłem utrzymania była działalność rolnicza. Najniższy odsetek gospodarstw rolnych (29,0%) prowadzących chów zwierząt odnotowano wśród gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza.

W grupie gospodarstw domowych, których 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z działalności rolniczej odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw rolnych posiadających bydło (52,6%) i trzodę (53,5%). Omawiany odsetek był najniższy wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej (odpowiednio: 8,2% i 10,7%).

Gospodarstwa domowe, których głównym źródłem dochodów była działalność rolnicza i praca najemna charakteryzowały się najwyższym odsetkiem gospodarstw rolnych utrzymujących: drób kurzy (63,7%) oraz konie (6,5%). Najniższe omawiane odsetki odnotowano w grupach gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania były odpowiednio: praca najemna (2,7%) oraz działalność pozarolnicza (19,6%). Najwyższy odsetek gospodarstw rolnych (0,5%) prowadzących chów owiec odnotowano wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była praca najemna i działalność rolnicza, a najniższy (0,1%) wśród utrzymujących się głównie z pracy najemnej.

Wyniki badania pokazały, że ponad 65% gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą posiadała **ciągniki**. Ciągniki odnotowano w ponad 83% gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza oraz źródło mieszane (działalność rolnicza i praca najemna), a tylko w 27,8% gospodarstw domowych uzyskujących ponad 50% dochodów z emerytur i rent.

W 2010 r., ponad 2/3 ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą **stosowało nawozy** mineralne i wapniowe, a niespełna połowa nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego. Najwyższe odsetki gospodarstw stosujących nawożenie mineralne i wapniowe oraz organiczne odnotowano w grupie gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza – odpowiednio: 93,9% i 74,9% oraz źródło mieszane – odpowiednio: 91,6% i 67,9%, a najniższe wśród gospodarstw, których głównym źródłem dochodów była emerytura i renta – odpowiednio: 58,8% i 24,6%.

Zużycie NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze było najwyższe wśród gospodarstw, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza wyniosło 165 kg, a najniższe wśród gospodarstw, których głównym źródłem dochodów były inne (niż emerytura i renta) niezarobkowe źródła utrzymania – 72 kg.

W przekroju terytorialnym, najwyższy odsetek gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania były dochody z działalności rolniczej wystąpił w powiatach: radziejowskim (66,9% ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego), sępoleńskim (63,1%), grudziądzkim (62,0%) golubsko-dobrzyńskim (58,8%) oraz inowrocławskim (58,4%).

Powiaty o najwyższym udziale gospodarstw, które uzyskiwały ponad 50% dochodów z działalności pozarolniczej wśród ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa

indywidualnego to: m. Toruń (30,1%), m. Bydgoszcz (23,8%), m. Włocławek (19,5%), zaś o najniższym udziale powiat mogileński i świecki (po 6,1%) oraz radziejowski (6,5%).

Odsetek gospodarstw domowych, których dochody z pracy najmniej przekraczały 50% dochodów ogółem był najwyższy w m. Grudziądzu (34,2%), m. Włocławku (30,0%), m. Bydgoszczy (29,3%), m. Toruniu (28,1%) oraz powiecie tucholskim (25,5%), natomiast najniższy w powiecie sepoleńskim (10,1%), radziejowskim (11,7%) oraz golubsko-dobrzyńskim (15,3%).

Najwyższy odsetek gospodarstw domowych, których dochody z emerytur i rent stanowiły główne źródło utrzymania wystąpił w m. Bydgoszczy (18,6%), m. Grudziądzu (17,1%), m. Toruniu (15,8%), m. Włocławku (15,5%) oraz powiecie żnińskim (12,3%), a najniższy w powiecie chełmińskim (6,1%), sepoleńskim (6,3%) oraz inowrocławskim (6,7%).

Cele produkcji gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Wyniki spisu z 2010 r. wykazały, że w województwie kujawsko-pomorskim 15,4 tys. gospodarstw indywidualnych produkowało **głównie na samozaopatrzenie**, czyli gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej. Gospodarstwa te stanowiły 19,8% (w kraju – 38,3%) ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą. W grupie obszarowej powyżej 1 ha UR liczba tych gospodarstw wyniosła 11,1 tys., tj. 16,7% (w kraju – 34,0%) ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą. Odsetek omawianych gospodarstw produkujących głównie na potrzeby gospodarstwa malał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych z 39,1% w grupie obszarowej 0-1 ha do 0,0% wśród gospodarstw o powierzchni 30 ha i więcej.

Wśród gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na samozaopatrzenie 7,0 tys. gospodarstw indywidualnych (9,1% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą) produkowało **wyłącznie na samozaopatrzenie**. Spośród tych gospodarstw 3,2 tys. posiadało powierzchnię powyżej 1 ha UR, co stanowiło 4,8% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą. Odsetek omawianych gospodarstw wahał się w przedziale od 0,0% w grupie obszarowej 10-15 ha UR do 18,5% – w grupie 1-2 ha UR. Wśród gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 15 ha UR nie odnotowano gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie.

W grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie wyodrębniono poza ww. także podgrupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe **zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe **zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej**. Podgrupy te stanowiły odpowiednio: 3,3% i 7,5% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą.

Ponad 62,2 tys. gospodarstw indywidualnych produkowało **głównie na sprzedaż**, czyli gospodarstwo domowe użytkownika zużywało 50% i mniej wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej. Gospodarstwa te stanowiły 80,2% (w kraju – 61,7%) ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą. W grupie obszarowej powyżej 1 ha UR liczba tych gospodarstw wyniosła 55,6 tys., tj. 83,3% (w kraju – 66,0%) ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR z działalnością rolniczą. Odsetek omawianych gospodarstw produkujących głównie na rynek rósł wraz ze wzrostem powierzchni UR z 60,9% dla gospodarstw posiadających 0-1 ha i 74,7% w grupie 1-2 ha do prawie 100% dla gospodarstw o powierzchni 30 ha i więcej.

Wśród gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na sprzedaż 17,7 tys. gospodarstw indywidualnych produkowało **wyłącznie na sprzedaż**, w tym 14,2 tys. posiadało powierzchnię powyżej 1 ha UR. Stanowiło to odpowiednio: 22,8% i 21,3% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą. Najwyższy odsetek omawianych gospodarstw odnotowano w grupie obszarowej 1-5 ha UR – 36,2%, a najniższy w grupie 15-20 ha UR – 11,1%.

W grupie gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na sprzedaż wyodrębnić można ponadto grupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe **zużywało od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe **zużywało od 26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej**. Podgrupy te stanowiły odpowiednio: 42,6% i 14,8% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą.

Tabl. 7. Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego

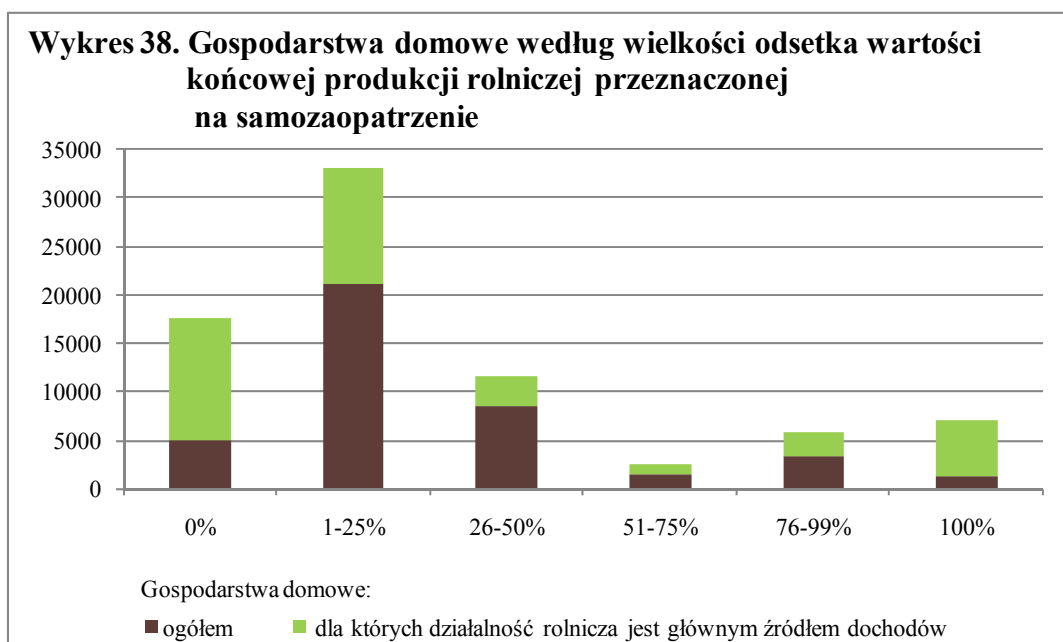
Wyszczególnienie	Ogółem	Odsetek wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w %					
		0	1-25	26-50	51-75	76-99	100
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	22,8	42,6	14,8	3,3	7,5	9,1
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	55,9	45,5	63,0	64,6	54,1	54,3	37,0
Nakłady pracy na 1 gospodarstwo w AWU	1,3	0,8	1,5	1,6	1,3	1,4	0,7
Nakłady pracy na 100 ha UR w AWU	10,6	8,1	9,8	10,7	17,2	17,2	52,8
Odsetek gospodarstw, gdzie działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego	52,2	28,3	63,9	73,1	55,9	55,9	18,7
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza	3,5	4,0	3,6	3,0	3,8	3,9	1,9
Odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższają przychody z działalności rolniczej	41,1	56,3	34,7	25,4	47,0	50,2	39,8
Wielkość ekonomiczna gospodarstwa w tys. euro ...	17,8	12,6	24,8	23,2	7,9	7,8	1,2

Wykształcenie rolnicze posiadało 58,3% **osób kierujących** gospodarstwami, których produkcja rolnicza przeznaczona była głównie na sprzedaż oraz 46,4% – kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na samozaopatrzenie (w tym 37,0% – wyłącznie na samozaopatrzenie). Wśród osób posiadających wykształcenie rolnicze wykształceniem wyższym rolniczym legitymowało

się 5,1% kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na rynek (w tym co dziesiąty kierujący gospodarstwami produkującymi wyłącznie na sprzedaż), a tylko 3,4% kierujących jednostkami produkującymi głównie na samozaopatrzenie. Kurs rolniczy jako najwyższy poziom wykształcenia rolniczego posiadało 42,0% kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na samozaopatrzenie (w tym 41,5% – produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie), a 31,3% – produkujących głównie na rynek.

Analizując **źródła dochodów** gospodarstw domowych z użytkownikami gospodarstw indywidualnych należy zauważyć, że odsetek gospodarstw domowych uzyskujących dochody z działalności pozarolniczej był zbliżony w grupie jednostek produkujących głównie: na rynek i na samozaopatrzenie wyniósł odpowiednio: 18,8% i 19,8%. W poszczególnych podgrupach omawiany odsetek przyjmował wartości od 14,0% w gospodarstwach, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej do 25,8% w jednostkach produkujących wyłącznie na sprzedaż. Odsetki gospodarstw domowych uzyskujących dochody z pracy najemnej jak i emerytury i renty były wyższe w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie, osiągając najwyższe wartości w podgrupie jednostek produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio: 44,8% i 34,8%). Omawiane odsetki były najniższe, zarówno w przypadku pracy najemnej jak i w przypadku emerytur i rent, w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej (odpowiednio: 28,4% i 16,4%).

Prowadzenie działalności rolniczej było **głównym źródłem dochodów** dla 55,5% gospodarstw domowych produkujących głównie na rynek i 38,8% gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie. W podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej ok. 64% podmiotów uzyskiwało główne dochody z działalności rolniczej. Omawiany odsetek był najniższy (18,7%) wśród gospodarstw domowych zużywających całą wytworzoną produkcję.

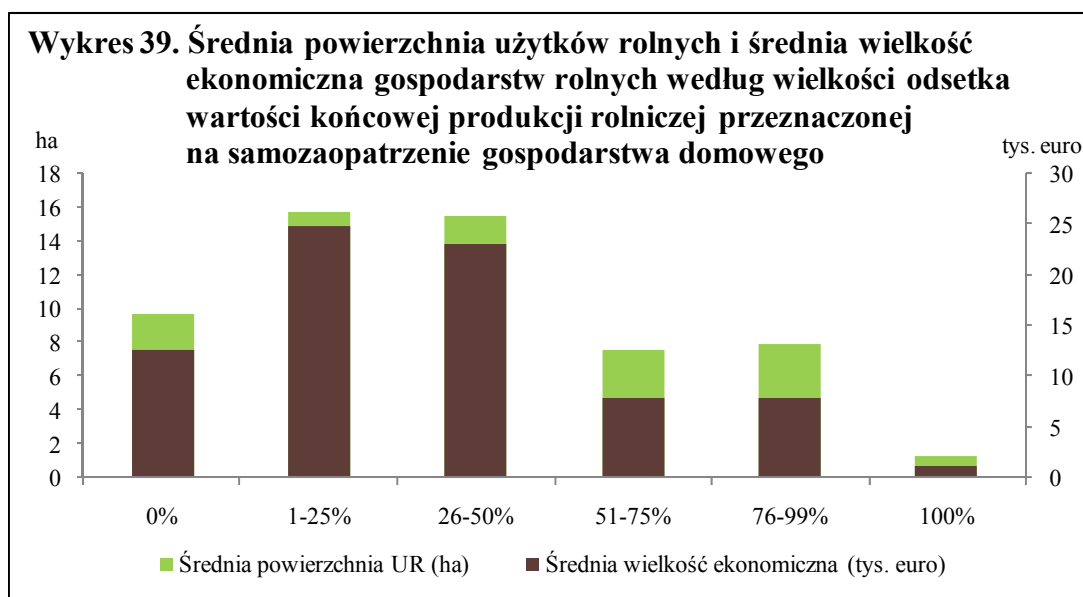

Co dwunaste gospodarstwo domowe (8,3%) produkujące głównie na rynek wskazało działalność pozarolniczą jako główne źródło dochodów. W podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek jednostki ze wspomnianym źródłem stanowiły 16,7% ogółu gospodarstw należących do tej podgrupy, a w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od

26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej – 3,5%. W grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie odsetek gospodarstw domowych, których głównym źródłem dochodów była działalność pozarolnicza wyniósł 9,5%.

W przypadku pracy najemnej oraz emerytury i renty, to gospodarstwa domowe produkujące głównie na samozaopatrzenie częściej deklarowały, że wspomniane źródła są głównymi źródłami ich dochodów (odpowiednio: 24,5% i 17,2%). Omawiane odsetki były najwyższe wśród gospodarstw domowych zużywających całą wytworzoną produkcję (odpowiednio: 32,7% i 28,2%). Należy przy tym zauważyć, że w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek odnotowano również wysoki odsetek gospodarstw deklarujących, że praca najemna była ich głównym źródłem dochodów (31,0%).

W województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. **średnia wielkość ekonomiczna** gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą wyniosła 17,8 tys. euro. W grupie gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż omawiana średnia wyniosła 21,0 tys. euro, osiągając najwyższą wartość w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej – 24,8 tys. euro. Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa produkującego wyłącznie na rynek była nieco niższa od średniej wojewódzkiej i wyniosła 12,6 tys. euro.

Średnia wielkość ekonomiczna w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie wyniosła 4,8 tys. euro i była prawie 4,5-krotnie niższa niż w grupie produkujących głównie na rynek. Wpływ na to miała liczna podgrupa jednostek produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie, gdzie średnia wielkość ekonomiczna wyniosła zaledwie 1,2 tys. euro (w pozostałych jednostkach omawianej grupy gospodarstw średnia wielkość ekonomiczna wyniosła 7,9 tys. euro).

Działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym prowadziło 3,6% gospodarstw produkujących głównie na rynek i 3,0% – głównie na potrzeby gospodarstwa domowego (w tym zaledwie 1,9% – wyłącznie na samozaopatrzenie). Gospodarstwa produkujące głównie na samozaopatrzenie częściej niż jednostki wytwarzające głównie na rynek prowadziły działalność z zakresu agroturystyki i inne działalności. Wśród gospodarstw wytwarzających głównie na sprzedaż popularniejsza była akwakultura.

gospodarstw indywidualnych produkujących **głównie na sprzedaż** średnia powierzchnia użytków rolnych wyniosła 13,97 ha i była wyższa od przeciętnej dla kraju (7,09 ha). Największe były gospodarstwa, w których zużycie wartości końcowej produkcji kształtowało się od 1% do 25%. Średnia powierzchnia tych gospodarstw wyniosła 15,72 ha UR. Dla gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż średnia powierzchnia użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 9,72 ha UR.

W przekroju terytorialnym najwyższy odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na rynek wystąpił w m. Grudziądzu (93,9% ogółu gospodarstw indywidualnych) oraz w powiatach: nakielskim (86,1%) oraz świeckim i toruńskim (po 84,7%). Najniższy udział gospodarstw domowych, które zużywają na swoje potrzeby całość wytworzonej produkcji rolniczej wystąpił również w m. Grudziądzu (3,7%) oraz w powiatach: inowrocławskim (5,0%), wąbrzeskim (6,2%) i brodnickim (6,4%). Najwięcej, zaś, bo prawie 2/3 gospodarstw, produkowało wyłącznie na sprzedaż w Grudziądzu, a ponad połowa w Bydgoszczy i Toruniu.

Najwyższym odsetkiem gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego produkujących głównie na samozaopatrzenie charakteryzowały się powiaty: tucholski (32,3%), radziejowski (27,2%) i lipnowski (26,3%). W powiatach tucholskim i radziejowskim odnotowano jednocześnie najwyższe odsetki gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio: 16,5% i 13,1%).

Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych

Działalność rolnicza prowadzona w gospodarstwach rolnych wymaga udziału i wkładu pracy człowieka. W gospodarstwach indywidualnych jest to zazwyczaj pracujący użytkownik i członkowie jego rodziny (tworzący wspólne gospodarstwo domowe z użytkownikiem lub utrzymujący się oddzielnie), wspomagani przez opłacanych pracowników najemnych lub pracowników kontraktowych (tj. osoby zatrudnione przy świadczeniu zakontraktowanych usług), a czasem także bezpłatną pomoc sąsiedzka. W pozostałych gospodarstwach rolnych w zależności od formy własności, trzon stanowią pracownicy najemni lub inne osoby pracujące bez wynagrodzenia (członkowie spółdzielni, zakonów, uczniowie szkół itp.), wspomagane pracownikami najemnymi i kontraktowymi. Osobą zarządzającą, podejmującą decyzję co do kierunku i rozmiarów prowadzonej w gospodarstwie produkcji, jest kierujący gospodarstwem rolnym. W gospodarstwach indywidualnych w przeważającej części jest to sam użytkownik, w gospodarstwach pozostałych – najczęściej zatrudniony do tego celu pracownik najemny.

W niniejszej publikacji skoncentrowano się na charakterystyce gospodarstw rolnych i prowadzonej w nich produkcji rolnej, a więc i temat dotyczący pracujących wymaga takiego ujęcia, które pozwoli na pokazanie wielkości **nakładów pracy ludzkiej poniesionych na działalność rolniczą w gospodarstwach rolnych w ciągu całego roku gospodarczego**. Uwzględniono zatem nawet minimalny wkład pracy każdej z osób pracujących w gospodarstwie rolnym przy produkcji rolnej w każdym z 12 miesięcy poprzedzających dzień referencyjny PSR 2010, niezależnie od tego czy praca w gospodarstwie rolnym była dla tych osób pracą wyłączną, główną czy dodatkową. Warto w tym miejscu nadmienić, że takie podejście (stosowane w cyklicznych badaniach struktury gospodarstw rolnych) znacząco różni się od metodologii rekomendowanej dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy i wykorzystywaną m.in. do zbilansowania pracujących

w całej Gospodarce Narodowej. Temu drugiemu podejściu poświęcono odrębne opracowania wykorzystujące wyniki PSR 2010.

Bardzo ważnym zagadnieniem przy ocenie nakładów pracy w rolnictwie w ciągu roku jest wymiar czasu pracy, w jakim pracują poszczególne osoby – zarówno rodzinna siła robocza, jak i pozostali pracownicy. Duży udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu zmniejsza w pewnym stopniu obraz z punktu widzenia pracochłonności poszczególnych typów gospodarstw. Ponadto m.in. w przypadku pracowników dorywczych, kontraktowych, pomocy sąsiedzkiej – bardziej istotny jest łączny wkład pracy mierzony w godzinach, niż sama liczba osób pracujących (tym bardziej, że najczęściej jest to praca zadaniowa, poszczególne osoby wymieniają się w ciągu roku, a wkład pracy każdej z tych osób może być różny). W związku z powyższym podstawą prowadzonej analizy są **nakłady pracy wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (z ang. Annual Work Unit – AWU)**, będących odpowiednikiem rocznego wkładu pracy osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy (tj. po przeliczeniu pracujących w niepełnym wymiarze na pełne etaty). Informacje o osobach fizycznych (zaprezentowane także w poniższym schemacie) omówione zostaną szerzej jedynie w przypadku wybranych charakterystyk, istotnych dla prowadzonej analizy.

Wyniki PSR 2010 wykazały, że **nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej** we wszystkich gospodarstwach rolnych w województwie kujawsko-pomorskim w roku gospodarczym 2009/2010 wyniosły 103,6 tys. AWU, w tym 99,9 tys. AWU w gospodarstwach indywidualnych.

Wśród **gospodarstw indywidualnych** dominowały gospodarstwa prowadzone wyłącznie siłami użytkownika i jego rodziny, a w mniejszości były te, w których zatrudnia się pracowników najemnych. W efekcie, w gospodarstwach indywidualnych 94,9% ogółu nakładów pracy ponoszonych na prowadzenie działalności rolniczej stanowiła **rodzinna siła robocza** (94,9 tys. AWU z 99,9 tys.).

Prowadzenie działalności rolniczej w **gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej** wymagało zaangażowania 3,7 tys. osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych AWU.

W gospodarstwach indywidualnych najwięcej nakładów pracy poniesiono w powiecie włocławskim – 10,5 tys. AWU (10,5% ogółu nakładów w województwie w gospodarstwach indywidualnych) i lipnowskim – 7,3 tys. AWU (7,3%), a najmniej w miastach: Toruniu – 0,4 tys. AWU (0,4%), Grudziądzu – 0,5 tys. AWU (0,5%) i Włocławku – 0,5 tys. AWU (0,5%). W gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej najwięcej osób zaangażowanych w prowadzenie działalności rolniczej w przeliczeniu na pełnozatrudnionych było w powiecie inowrocławskim – 0,6 tys. AWU (16,2% ogółu nakładów w województwie) i w grudziądzkim – 0,4 tys. AWU (10,9%). Najmniej nakładów pracy poniesiono w miastach Włocławku (0,0%) i Grudziądzu (0,3%). W Toruniu nie wykazano nakładów pracy w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

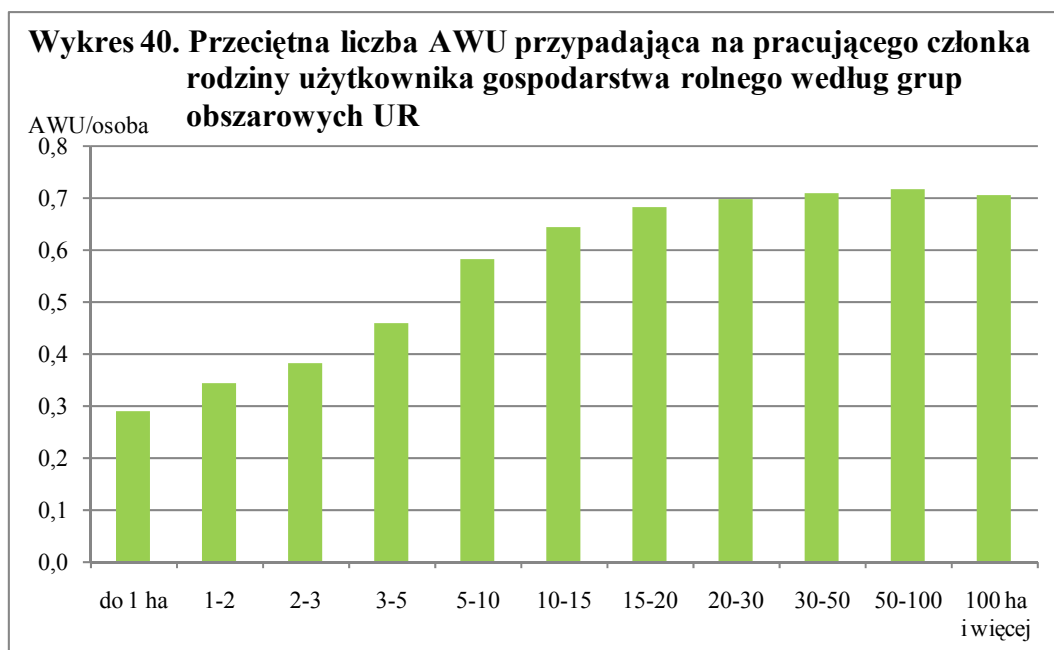
Schemat – Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych

PRACUJĄCY		W GOSPODARSTWACH ROLNYCH		$\frac{X}{103,6}$		$\frac{\text{tys. osób}}{\text{tys. AWU}}$	
NAKLADY PRACY		W CIĄGU ROKU					
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE							$\frac{X}{99,9}$
Członkowie rodziny użytkownika		$\frac{172,8}{94,9}$	Pracownicy najemni		$\frac{X}{4,5}$	Pracownicy kontraktowi	Pomoc sąsiedzka
Użytkownicy	Współmałżonkowie użytkowników	Inni członkowie rodziny	Pracownicy najemni stali	Pracownicy najemni dorywczy			
$\frac{76,7}{50,0}$	$\frac{44,6}{28,5}$	$\frac{51,5}{16,4}$	$\frac{3,1}{2,6}$	$\frac{X}{1,9}$	$\frac{X}{0,1}$		$\frac{X}{0,4}$
GOSPODARSTWA OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIEMAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ							$\frac{X}{3,7}$
Pracownicy najemni			$\frac{X}{3,3}$		Pracownicy kontraktowi	Pozostałe osoby ^{a)}	
Pracownicy najemni stali	$\frac{3,3}{3,0}$	Pracownicy najemni dorywczy	$\frac{X}{0,2}$		$\frac{X}{0,0}$		$\frac{X}{0,4}$

X – brak danych w osobach (jako pełnego odpowiednika danych w AWU)

a) Patrz "Uwagi metodyczne"

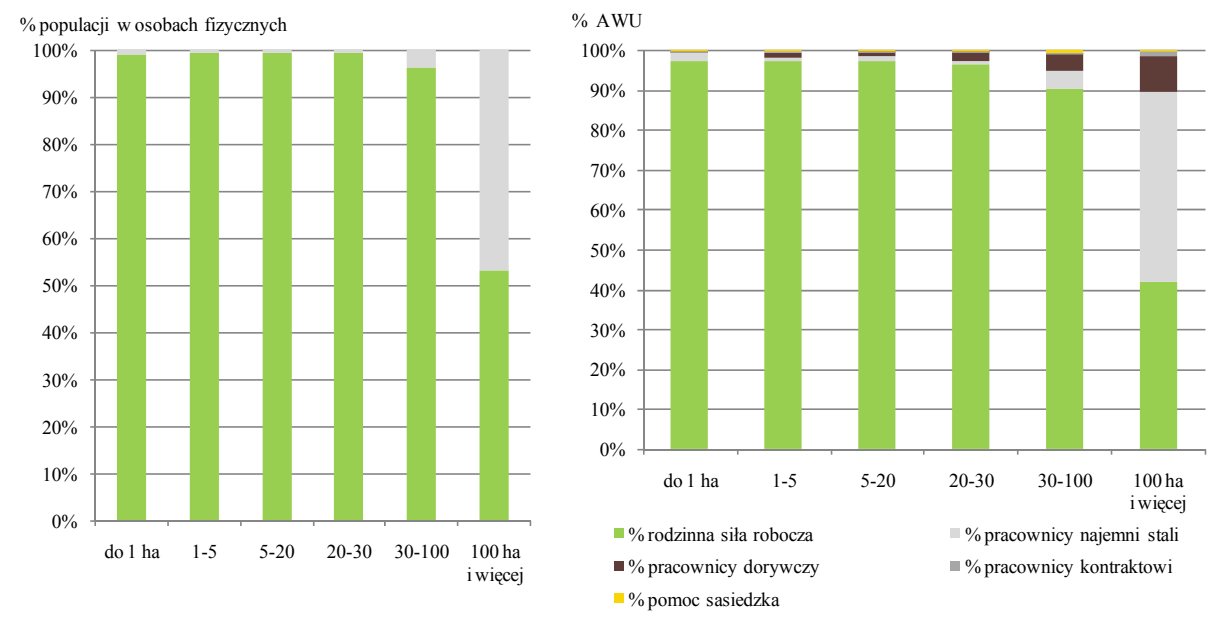
Struktura gospodarstw według powierzchni użytków rolnych oraz sytuacja na lokalnym rynku pracy przekłada się na strukturę ludności wnoszącej jakikolwiek wkład pracy w gospodarstwo rolne w ciągu roku. Zgodnie z wynikami PSR 2010 41,0% gospodarstw rolnych prowadzących działalność

rolniczą posiadało do 5 ha UR, a 24,2% – 15 ha UR i więcej (w kraju odpowiednio: 63,3% i 10,4%). Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą wyniosła 13,90 ha (w kraju – 7,95 ha). W gospodarstwach najmniejszych (do 5 ha UR) prowadzonych

głównie nakładami rodzinnej siły roboczej wykazano 33,3% ogólnej liczby pracujących w ciągu roku (liczonych w osobach), a 21,4% w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Wykres 41. Struktura pracujących i nakładów pracy w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku według grup obszarowych użytków rolnych

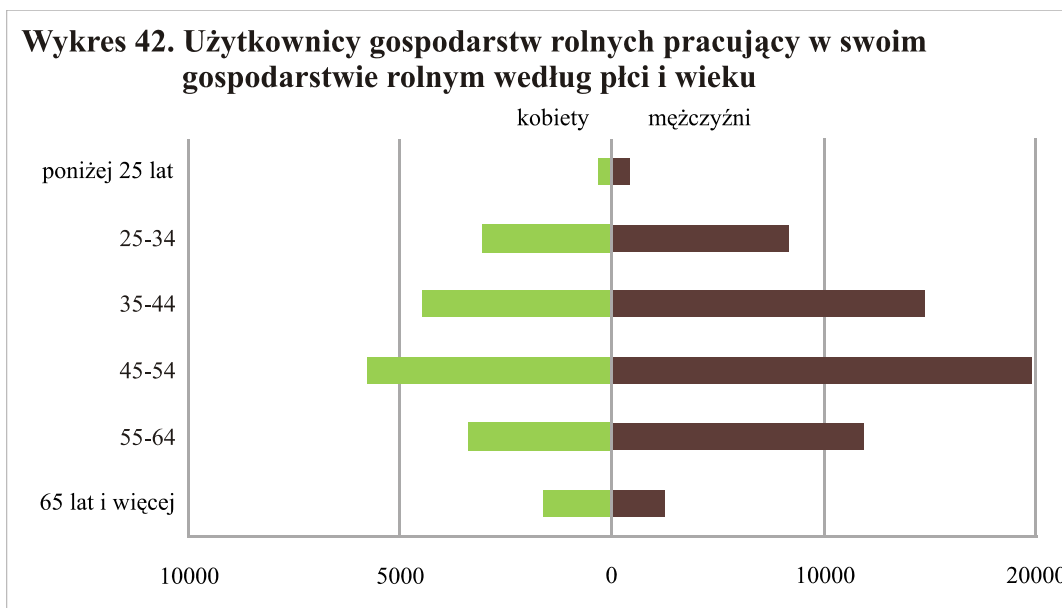
Większość użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych zadeklarowała pracę przy produkcji rolnej w ciągu roku, pomimo że praca ta mogła być wykonywana także przez innych członków rodziny. Kierowanie gospodarstwem rolnym również może być zlecane innym osobom z rodziny, bądź zatrudnionym w tym celu pracownikom najemnym. Zdecydowaną większość użytkowników (ponad 97%) stanowili **pracujący i kierujący** własnym gospodarstwem rolnym. Na 77,6 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą 75,4 tys. kierowanych było przez użytkowników, 1,5 tys. – przez współmałżonków użytkowników, a 0,6 tys. – przez innego członka rodziny. Tylko 0,2 tys. indywidualnych gospodarstw do zarządzania gospodarstwem rolnym zatrudniało pracownika najemnego.

W zdecydowanej większości pracującymi użytkownikami gospodarstw rolnych byli **mężczyźni** (75,6%). **Kobiety** w porównaniu z mężczyznami użytkowały mniejsze obszarowo gospodarstwa rolne. Na ogólną liczbę 18,7 tys. gospodarstw, w których pracującym użytkownikiem była kobieta – 11,6 tys. (61,9%) to gospodarstwa o powierzchni do 5 ha UR. W gospodarstwach 15 ha UR i więcej liczba kobiet, które były użytkownikami wyniosła 1,8 tys. i stanowiła 9,7% wszystkich kobiet użytkujących gospodarstwa indywidualne. Wśród 58,0 tys. gospodarstw użytkowanych przez mężczyzn liczba gospodarstw najmniejszych wyniosła 19,7 tys. i stanowiła 34,0% ogółu gospodarstw użytkowanych przez mężczyzn, natomiast liczba gospodarstw o powierzchni 15 ha UR i więcej wyniosła 16,7 tys. tj. 28,8%.

Ponad połowę (58,6%) użytkowników pracujących w swoich gospodarstwach rolnych stanowiły osoby **w wieku** 45 lat i więcej. Co dwudziesty pracujący użytkownik przekroczył 65 lat.

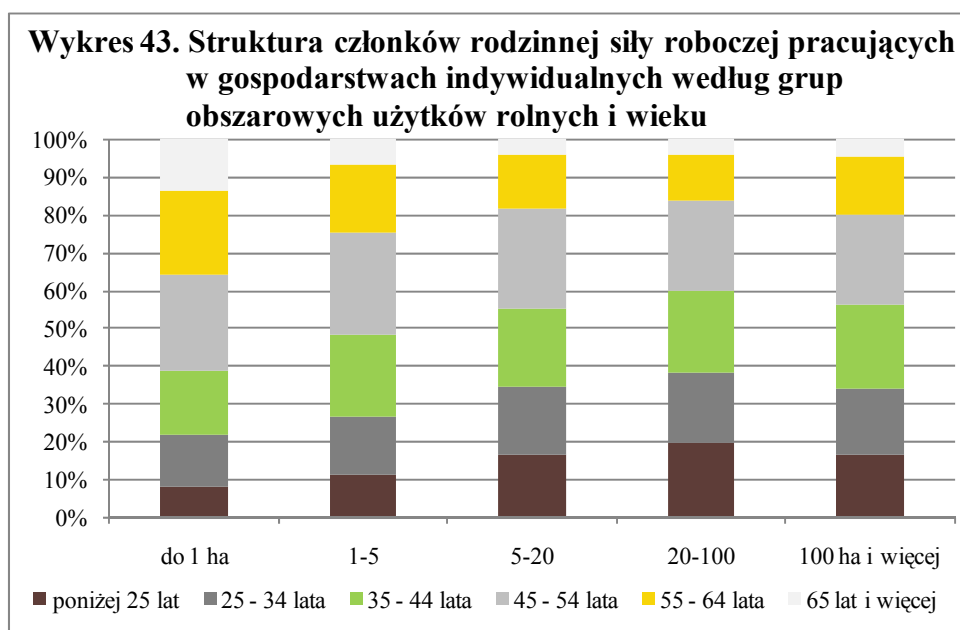
Wśród kobiet użytkowników udział osób w wieku powyżej 44 roku życia wyniósł 57,9%, z tego: 30,9% stanowiły osoby w wieku 45-54 lata, 18,3% – w wieku 55-64 lata, 8,7% – w wieku 65 lat i więcej. Dla mężczyzn odsetek ten ukształtował się na poziomie 58,8% (w analogicznych grupach wieku wyniósł: 34,2%, 20,5% i 4,1%).

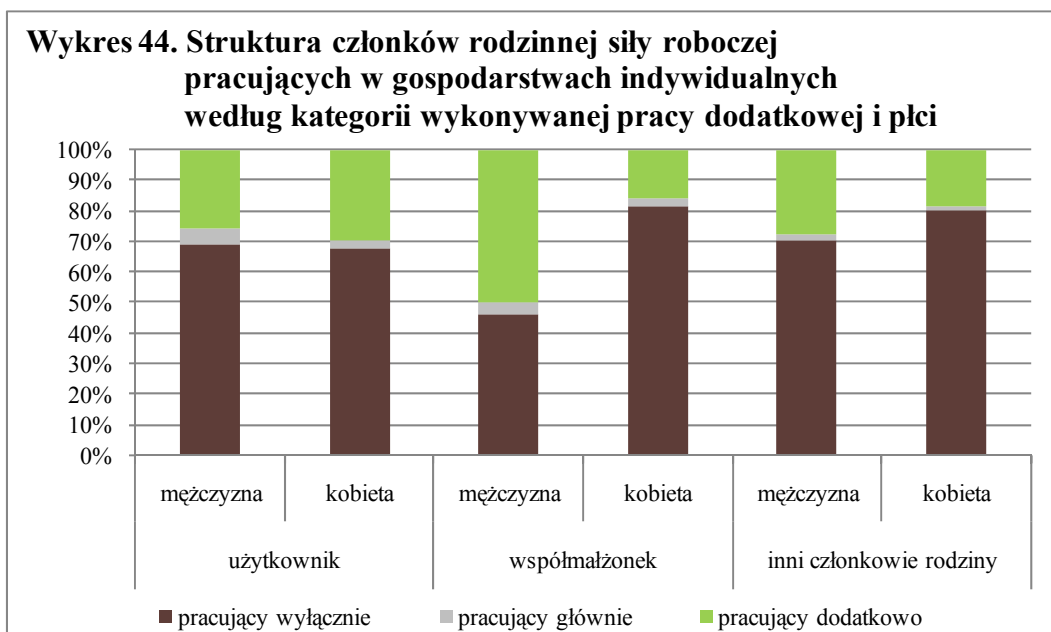
Zdecydowanie młodszy od użytkowników, a także ich współmałżonków, byli pozostali członkowie rodzin pracujący w gospodarstwach rolnych, wśród których średnio co czwarty przekroczył 44 rok życia (26,3% ogółu pomagających).

Na ogólną liczbę 172,8 tys. członków rodziny pracujących w swoich rodzinnych gospodarstwach rolnych – 28,0% łączyło tę pracę z inną, przy czym dla zdecydowanej większości **praca poza gospodarstwem** była pracą główną. Wyłącznie w gospodarstwie rolnym pracowało 124,4 tys., (72,0%) ogółu pracujących w ramach rodzinnej siły roboczej, 5,5 tys. (3,2%) pracowało głównie w gospodarstwie, a dodatkowo poza. Dla 42,9 tys. (24,8%) praca w gospodarstwie była tylko dodatkową do innej wykonywanej.

Pracę w gospodarstwie rolnym z inną pracą relatywnie częściej łączyli mężczyźni niż kobiety.

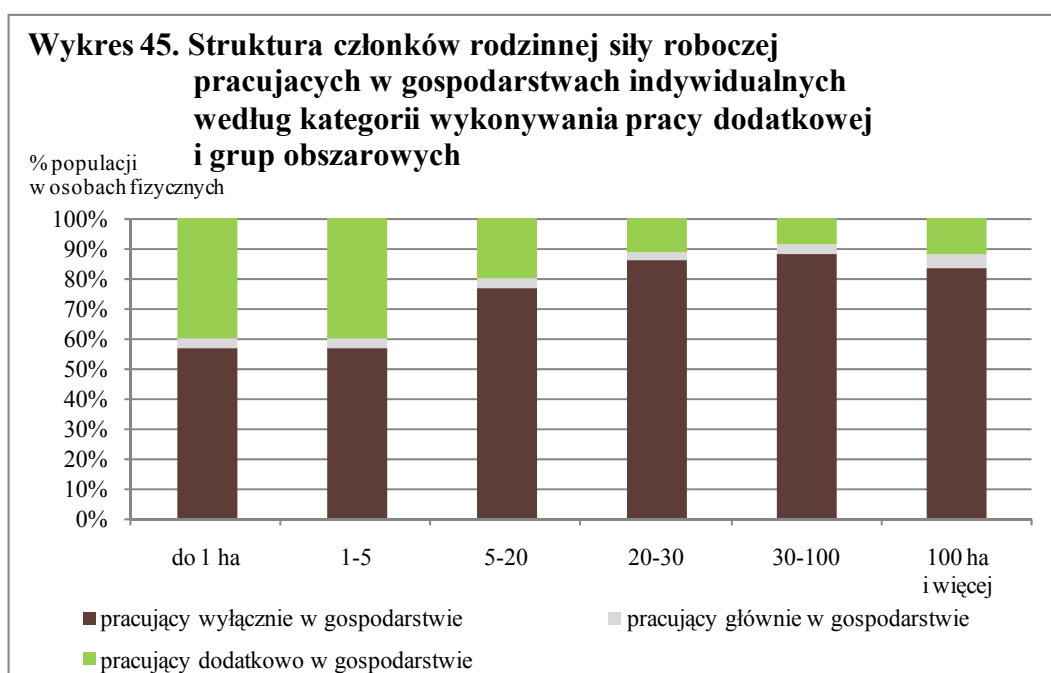

Im większe gospodarstwo rolne, tym bardziej zwiększa się przewaga członków rodziny pracujących **wyłącznie w gospodarstwie rolnym**. I tak dla przykładu w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:

- do 1 ha odsetki te wyniosły:
 - 56,6% – pracujący wyłącznie w gospodarstwie,
 - 3,4% – pracujący głównie w gospodarstwie, dodatkowo poza,
 - 39,9% – pracujący dodatkowo w gospodarstwie, głównie poza;
- 5-10 ha – odpowiednio: 72,4%, 3,5%, 24,1%;
- 30-50 ha – odpowiednio: 88,1%, 2,7% i 9,2%.

W gospodarstwach wielkoobszarowych, w których na większą nieco skalę zatrudniani byli pracownicy najemni – członkowie rodziny częściej mogli pozwolić sobie na łączenie pracy w gospodarstwie z inną.

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABL. 1. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach
O g ó ł e m	88605	100,0	1087295	100,0
Sektor prywatny	88548	99,9	1069480	98,4
w tym gospodarstwa indywidualne	88285	99,6	948162	87,2
w grupach obszarowych użytków rolnych:				
0 - 1 ha	20679	23,3	6165	0,6
1 - 2	8286	9,4	12126	1,1
2 - 3	5729	6,5	13904	1,3
3 - 5	7783	8,8	30582	2,8
5 - 10	16483	18,6	121832	11,2
10 - 15	10710	12,1	131489	12,1
15 - 20	6370	7,2	109729	10,1
20 - 30	6102	6,9	148228	13,6
30 - 50	3969	4,5	150176	13,8
50 - 100	1637	1,8	108980	10,0
100 - 200	356	0,4	47324	4,4
200 - 300	103	0,1	25559	2,4
300 - 500	46	0,1	17338	1,6
500 - 1000	26	0,0	17124	1,6
1000 ha i więcej	6	0,0	7608	0,7
Sektor publiczny	57	0,1	17815	1,6

TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
Liczba gospodarstw				
O g ó ł e m	88605	88548	88285	57
W % ogółem	100,0	99,9	99,6	0,1
Powierzchnia użytków rolnych				
W hektarach	1087295	1069480	948162	17815
W % ogółem	100,0	98,4	87,2	1,6
Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą				
Ogółem	77905	77855	77595	50
Wyłącznie rolniczą	75124	75082	74887	42
Rolniczą i inną niż rolniczą	2781	2773	2708	8
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą				
W hektarach	1082783	1065155	943851	17628
W % ogółem	100,0	98,4	87,2	1,6
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą				
W hektarach	13,90	13,68	12,17	353,57
Pogłowie zwierząt gospodarskich				
W sztukach dużych	874348	864171	810690	10176
W % ogółem	100,0	98,8	92,7	1,2
W sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych	80	81	86	57
Liczba ciągników				
Na jedno gospodarstwo w sztukach	1,0	1,0	1,0	5,5
Na 1 ha użytków rolnych w szt.	0,1	0,1	0,1	0,0
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze				
W kg	157,2	156,2	156,5	219,0
Liczba pełnozatrudnionych ^a				
W tys. AWU	103642	102927	99928	715

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

A. OGÓLEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.		
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej	
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50			50 - 100
w liczbach bezwzględnych															
1.	Gospodarstwa ogółem	88605	20691	67914	8290	5736	7795	16506	10721	6379	6114	3983	1662	728	1.
2.	Gospodarstwa z powierznia:														
3.	ogółem	88524	20610	67914	8290	5736	7795	16506	10721	6379	6114	3983	1662	728	3.
4.	użytków rolnych	87959	20045	67914	8290	5736	7795	16506	10721	6379	6114	3983	1662	728	4.
5.	użytków rolnych w dobrej kulturze	77072	10142	66930	7879	5536	7618	16385	10685	6360	6107	3977	1657	726	5.
6.	pod zasiewami	69531	6618	62913	6494	4657	6849	15770	10482	6294	6063	3945	1646	713	6.
7.	gruntów ugorowanych	5723	687	5036	613	569	661	1207	775	422	423	228	78	60	7.
8.	ogrodów przydomowych	10653	2230	8423	897	599	860	2023	1532	894	846	513	208	51	8.
9.	łąk trwałych	34720	1321	33399	2089	2011	3245	8201	6219	3853	3764	2545	1008	464	9.
10.	pastwisk trwałych	11935	235	11700	319	374	851	2894	2551	1615	1613	941	345	137	10.
11.	upraw trwałych	11349	1168	10181	875	588	928	2327	1825	1135	1188	816	360	199	11.
12.	w tym sadow	10736	956	9780	818	547	883	2222	1772	1105	1148	795	354	136	12.
13.	użytków rolnych pozostałych	18672	10127	8545	1057	839	1006	1916	1356	798	735	508	231	99	13.
14.	lasów i gruntów leśnych	18992	1368	17624	1004	1043	1785	3977	3112	1993	2135	1497	716	362	14.
15.	pozostałych gruntów	73493	13539	59954	6309	4461	6471	15056	10007	5922	5751	3755	1550	672	15.
w hektarach															
16.	Powierzchnia:														
16.	ogółem	1269309	12783	1256526	15559	17188	36913	143604	149028	166906	160113	180721	118971	267523	16.
17.	użytków rolnych	1087295	6167	1081128	12132	13920	30627	121991	131627	109887	148527	150765	110873	250780	17.
18.	użytków rolnych w dobrej kulturze	1070563	4739	1065824	11271	12990	29104	119242	129690	108578	147161	149476	109688	248624	18.
19.	pod zasiewami	901071	3186	897885	8328	9383	22313	98729	108923	92843	127497	132141	99908	197819	19.
20.	gruntów ugorowanych	14129	332	13797	545	658	872	2279	1854	1251	1332	1256	450	3299	20.
21.	ogrodów przydomowych	1381	335	1046	108	79	105	219	173	105	90	71	27	69	21.
22.	łąk trwałych	116360	560	115800	1657	2115	4305	12884	12939	9987	12387	11580	6731	41215	22.
23.	pastwisk trwałych	25882	77	25805	199	325	810	3421	4269	3525	4475	3376	1730	3674	23.
24.	upraw trwałych	11741	249	11491	433	430	698	1709	1531	867	1380	1052	842	2548	24.
25.	w tym sadow	10596	215	10381	404	401	658	1582	1442	813	1234	923	744	2180	25.
26.	użytków rolnych pozostałych	16732	1428	15304	862	930	1523	2750	1936	1309	1366	1288	1184	2156	26.
27.	lasów i gruntów leśnych	65417	1757	63660	1353	1376	2954	6480	6793	30846	4695	3534	2359	3269	27.
28.	pozostałych gruntów	116597	4860	111737	2073	1892	3332	15132	10608	26173	6891	26423	5740	13474	28.
Średnia powierznia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:															
29.	ogółem	14,33	0,62	18,50	1,88	3,00	4,74	8,70	13,90	26,16	26,19	45,37	71,58	367,48	29.
30.	użytków rolnych	12,27	0,30	15,92	1,46	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,85	66,71	344,48	30.
31.	użytków rolnych w dobrej kulturze ...	12,08	0,23	15,69	1,36	2,26	3,73	7,22	12,10	17,02	24,07	37,53	66,00	341,52	31.

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
w liczbach bezwzględnych														
1.	Gospodarstwa ogółem	88285	20679	8286	5729	7783	16483	10710	6370	6102	3969	1637	537	
Gospodarstwa z powierzchni:														
2.	ogółem	88204	20598	8286	5729	7783	16483	10710	6370	6102	3969	1637	537	
3.	użytków rolnych	87648	20042	8286	5729	7783	16483	10710	6370	6102	3969	1637	537	
4.	użytków rolnych w dobrej kulturze	76772	10139	7877	5531	7606	16362	10678	6352	6095	3964	1633	535	
5.	pod zasiewami	69249	6616	6492	4652	6839	15750	10477	6286	6052	3935	1625	525	
6.	gruntów ugorowanych	5678	687	613	569	659	1205	775	421	421	225	75	28	
7.	ogrodów przydomowych	10636	2230	8406	599	859	2021	1532	894	845	513	207	39	
8.	łąk trwałych	34513	1320	2089	374	3237	8191	6212	3850	3758	2538	989	318	
9.	pastwisk trwałych	11809	235	11574	319	848	2890	2548	1612	1610	937	332	104	
10.	upraw trwałych	11318	1168	875	588	927	2326	1825	1134	1184	815	358	118	
11.	w tym sadow	10710	956	818	547	882	2222	1772	1104	1145	795	352	117	
12.	użytków rolnych pozostałych	18623	10127	8496	837	1006	1913	1352	796	735	504	225	73	
13.	lasów i gruntów leśnych	18867	1364	17503	1042	1781	3972	3110	1991	2130	1493	710	270	
14.	pozostałych gruntów	73244	13528	6306	4457	6465	15043	10000	5917	5745	3745	1535	503	
w hektarach														
15.	Powierzchnia:													
15.	ogółem	1086493	12648	15538	17147	36821	137776	144576	166667	159579	159369	114857	121514	
16.	użytków rolnych	948162	6165	12126	13904	30582	121832	131489	109729	148228	150176	108980	114952	
17.	użytków rolnych w dobrej kulturze	932959	4737	11268	12979	29058	119091	129605	108438	146861	148947	107960	114015	
18.	pod zasiewami	805624	3185	8326	9371	22284	98626	108882	92725	127297	131849	98596	104484	
19.	gruntów ugorowanych	11846	332	545	658	870	2273	1854	1251	1328	1222	441	1073	
20.	ogrodów przydomowych	1313	335	108	79	104	218	173	105	88	71	27	5	
21.	łąk trwałych	79925	559	79366	2115	4296	12854	12908	9974	12328	11483	6404	5349	
22.	pastwisk trwałych	23481	77	23404	325	807	3416	4256	3519	4470	3279	1653	1479	
23.	upraw trwałych	10770	249	10521	430	698	1704	1531	865	1350	1044	840	1624	
24.	w tym sadow	9959	215	404	401	658	1582	1442	811	1207	923	743	1573	
25.	użytków rolnych pozostałych	15203	1428	858	925	1523	2741	1885	1290	1366	1229	1020	937	
26.	lasów i gruntów leśnych	61696	1695	1353	1374	2948	6470	5191	30828	4599	3495	2231	1512	
27.	pozostałych gruntów	76635	4788	71847	1869	3291	9475	7896	26111	6752	5698	3645	5050	
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:														
28.	ogółem	6,94	0,75	1,89	3,08	4,74	8,29	13,72	19,84	26,55	40,67	72,77	235,13	
29.	użytków rolnych	6,01	0,36	1,46	2,45	3,89	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,85	219,99	
30.	użytków rolnych w dobrej kulturze	10,57	0,23	1,36	2,27	3,73	7,23	12,10	17,02	24,07	37,53	65,95	212,32	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
A. OGÓLEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha łącznie	powyżej 1 ha										
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
w liczbach bezwzględnych														
1.	Gospodarstwa ogółem	77905	10846	7915	5552	7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	1.
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:													
2.	wyższe	7515	1286	1076	738	830	1226	664	448	428	323	241	255	2.
3.	policealne	803	167	102	63	117	145	90	45	27	30	17	3.	
4.	średnie zawodowe	18642	2251	1982	1386	1749	3279	2315	1641	1773	1385	625	256	4.
5.	średnie ogólnokształcące	3573	520	538	400	430	749	352	214	173	111	40	46	5.
6.	zasadnicze zawodowe	33341	3798	3052	2168	3093	7455	5213	2982	2986	1802	647	145	6.
7.	gimnazjalne, podstawowe	13277	2662	1090	757	1326	3356	1967	1004	692	316	89	18	7.
8.	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	755	163	75	40	92	200	101	33	30	15	6	8.	
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:													
9.	ogółem	77905	10846	7915	5552	7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	9.
10.	wyższe	2219	148	193	163	188	313	240	195	219	201	160	199	10.
11.	policealne	180	6	11	9	32	31	23	26	15	18	6	3	11.
12.	średnie zawodowe	10730	668	688	544	740	1868	1589	1295	1441	1163	543	211	12.
13.	zasadnicze zawodowe	16145	1135	778	643	1056	3561	3011	1913	2057	1347	526	118	13.
14.	kurs rolniczy	14368	1353	1303	968	1506	3581	2375	1266	1116	614	193	93	14.
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:													
15.	do 1 roku	1672	442	202	119	140	290	162	144	97	40	15	21	15.
16.	2 - 5	9481	1654	1170	770	974	1786	1169	758	639	350	132	79	16.
17.	6 - 10	12138	1616	1722	1172	1392	2441	1399	867	724	509	184	112	17.
18.	11 - 20	24782	2870	2495	1778	2498	5493	3376	1981	2046	1382	625	238	18.
19.	21 lat i więcej	29833	4265	2326	1713	2633	6400	4596	2617	2603	1701	701	278	19.
	Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:													
20.	agroturystyka	238	14	30	30	32	51	29	13	16	15	8	20.	
21.	rękodzieło	36	36			36							21.	
22.	przetwórstwo produktów rolnych	69	5	7	7	4	10	10	6			3	15	
23.	produkcja energii odnawialnej	16			6			4			6		23.	
24.	przetwarzanie surowego drewna w gospodarstwie	30		3	4	7		4					24.	
25.	akwakultura	425	15	28	31	41	110	54	24	35	34	29	24	
26.	rolnicze prace kontraktowe	112		4	4	3	12	11	12	14	24	19	13	
27.	nierolnicze prace kontraktowe	45		7	7	5	7	6	4	4	5		27.	
28.	leśnictwo	73	11	5	5	18	13	17	3	6			28.	
29.	inne	1559	108	105	82	183	356	224	135	142	125	56	43	29.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.		
			powyżej 1 ha												
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100	100 i więcej
w liczbach bezwzględnych (dok.)															
1.	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%.	1126	96	1030	102	99	183	354	93	35	49	48	31	36	1.
2.	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego	8336	1122	7214	1319	952	1218	1819	817	395	369	195	88	42	2.
Użytkowanie gruntów w liczbach bezwzględnych															
3.	Gospodarstwa z powierzchni:	77823	10764	67059	7915	5552	7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	3.
4.	ogółem	77258	10199	67059	7915	5552	7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	4.
5.	użytków rolnych	77072	10142	66930	7879	5536	7618	16385	10685	6360	6107	3977	1657	726	5.
6.	pod zasiewami	69531	6618	62913	6494	4657	6849	15770	10482	6294	6063	3945	1646	713	6.
7.	gruntów ugorowanych	5723	687	5036	613	569	661	1207	775	422	423	228	78	60	7.
8.	ogrodów przydomowych	10653	2230	8423	897	599	8423	2023	1532	894	846	513	208	51	8.
9.	łąk trwałych	34720	1321	33399	2089	2011	3245	8201	6219	3853	3764	2545	1008	464	9.
10.	pastwisk trwałych	11935	235	11700	319	374	851	2894	2551	1615	1613	941	345	197	10.
11.	upraw trwałych	11349	1168	10181	875	588	928	2327	1825	1135	1188	816	360	139	11.
12.	w tym sadow	10736	956	9780	818	547	883	2222	1772	1105	1148	795	354	136	12.
13.	użytków rolnych pozostałych	7971	281	7690	682	655	848	1820	1337	786	730	507	226	99	13.
14.	lasów i gruntów leśnych	18354	977	17377	926	992	1731	3930	3107	1987	2132	1496	714	362	14.
15.	pozostałych gruntów	68343	8823	59520	6130	4362	6390	15001	10000	5915	5749	3754	1547	672	15.
Powierzchnia:															
16.	ogółem	1240663	8759	1231904	14867	16627	36186	142805	148527	166700	159982	160667	118020	267523	16.
17.	użytków rolnych	1082783	4842	1077942	11600	13482	30026	121329	131399	109690	148409	150720	110508	250780	17.
18.	użytków rolnych w dobrej kulturze	1070563	4739	1065824	11271	12990	29104	119242	129690	108578	147161	149476	109688	248624	18.
19.	pod zasiewami	901071	3186	897885	8328	9383	22313	98729	108923	92843	127497	132141	99908	197819	19.
20.	gruntów ugorowanych	14129	332	13797	545	658	872	2279	1854	1251	1332	1256	450	3299	20.
21.	ogrodów przydomowych	1381	335	1046	108	79	1046	219	173	105	90	71	27	69	21.
22.	łąk trwałych	116360	560	115800	1657	2115	4305	12884	12939	9987	12387	11580	6731	41215	22.
23.	pastwisk trwałych	25882	77	25805	199	325	810	3421	4269	3525	4475	3376	1730	3674	23.
24.	upraw trwałych	11741	249	11491	433	430	698	1709	1531	867	1380	1052	842	2548	24.
25.	w tym sadow	10596	215	10381	404	401	658	1582	1442	813	1234	923	744	2180	25.
26.	użytków rolnych pozostałych	12220	103	12117	329	492	922	2087	1709	1112	1249	1244	819	2156	26.
27.	lasów i gruntów leśnych	64496	1228	63268	1271	1304	2855	6391	6778	30839	4691	3532	2337	3269	27.
28.	pozostałych gruntów	93384	2689	90695	1996	1842	3305	15085	10349	26171	6881	6415	5176	13474	28.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.
			powyżej 1 ha										
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	
Użytkowanie gruntów (dok.)													
w liczbach bezwzględnych													
Srednia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:													
1.	ogółem	15,93	18,37	1,88	2,99	4,74	8,70	13,88	26,18	40,35	71,23	367,48	
2.	użytków rolnych	13,90	16,07	1,47	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	37,85	66,69	344,48	
3.	użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej	13,74	15,89	1,42	2,34	3,81	7,27	12,12	17,05	37,54	66,20	341,50	
Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:													
4.	ogółem	11349	10181	875	588	928	2327	1825	1135	816	360	139	
5.	w tym:												
6.	plantacje drzew owocowych	7997	7312	620	385	668	1706	1318	825	592	252	89	
7.	w tym orzech włoski	2284	2112	174	65	188	493	384	264	194	80	24	
8.	plantacje krzewów owocowych	2205	2081	187	136	174	434	396	228	166	87	33	
9.	w tym leszczyna	81	76	8	7	7	16	16	6	3	5	—	
10.	szkółki drzew i krzewów owocowych	1053	869	75	58	87	186	135	98	65	37	22	
11.	szkółki drzew i krzewów ozdobnych	106	98	14	8	13	20	14	13	5	4	10	
	szkółki drzew leśnych do celów handlowych	69	26	3	6	6	5	4	3	5	5	11.	
w hektarach													
12.	Powierzchnia upraw trwałych:	11741	11491	433	430	698	1709	1531	867	1052	842	2548	
13.	w tym:												
14.	plantacje drzew owocowych	7571	7411	305	310	527	1239	1068	528	574	417	1617	
15.	w tym orzech włoski	1199	1193	11	6	31	44	39	29	81	24	894	
16.	plantacje krzewów owocowych	2074	2048	74	62	92	243	241	202	218	236	413	
17.	w tym leszczyna	78	76	8	2	5	36	10	5	6	2	—	
18.	szkółki drzew i krzewów owocowych	951	922	25	29	39	100	132	83	131	92	150	
19.	szkółki drzew i krzewów ozdobnych	291	288	8	7	16	39	27	25	51	65	1	
	szkółki drzew leśnych do celów handlowych	364	352	2	9	9	7	2	7	324	5	19.	
Powierzchnia zasiewów w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:													
20.	ogółem	63108	58893	5287	3937	6102	15016	10223	6183	3889	1619	692	
21.	poniżej 1 ha	7567	3352	1558	736	550	369	77	32	19	—	3	
22.	1 - 2	6629	6629	3729	1204	927	599	111	34	8	9	—	
23.	2 - 5	14811	14811	1997	1997	4625	6106	1474	377	165	67	—	
24.	5 - 10	17446	17446	—	—	—	7942	5978	2232	192	27	4	
25.	10 - 20	11318	11318	—	—	—	—	2583	3508	1415	145	11	
26.	20 ha i więcej	5337	5337	—	—	—	—	—	—	2211	1436	672	
w hektarach													
Powierzchnia uprawy zbóż według skal uprawy:													
27.	ogółem	596449	594228	6285	6989	16942	75813	80396	66393	83785	60709	112427	
28.	poniżej 1 ha	4377	2156	1064	437	331	229	53	22	6	—	2	
29.	1 - 2	9672	9672	5221	1845	1420	924	173	51	13	—	—	
30.	2 - 5	50204	50204	—	4707	15191	22511	5560	1415	226	197	30	
31.	5 - 10	124471	124471	—	—	—	52149	44849	17285	1451	1451	30	
32.	10 - 20	154036	154036	—	—	—	—	29761	46620	22100	2288	147	
33.	20 ha i więcej	253690	253690	—	—	—	—	—	—	60032	58186	112242	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych											Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha											100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
Powierzchnia zasiewów (dok.)															
w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych:															
1.	ogółem	1015	32	43	30	53	142	160	140	161	155	72	27	1.	
2.	poniżej 1 ha	405	32	24	19	35	91	71	44	48	36	5	—	2.	
3.	1 - 2	206	—	19	3	10	25	35	39	34	35	6	—	3.	
4.	2 - 5	273	—	—	8	8	21	46	45	60	53	27	5	4.	
5.	5 - 10	93	—	—	—	—	5	7	9	17	23	24	8	5.	
	10 - 20	25	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	3		
	20 ha i więcej	13	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	11		
w hektarach															
Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:															
6.	ogółem	2622	6	32	30	54	173	284	310	375	476	406	476	6.	
7.	poniżej 1 ha	220	6	7	8	18	51	42	29	32	25	4	—	7.	
8.	1 - 2	294	—	25	4	14	35	49	54	50	54	9	—	8.	
9.	2 - 5	767	—	—	19	22	54	136	137	157	146	81	15	9.	
10.	5 - 10	610	—	—	—	—	33	47	50	108	151	159	61	10.	
11.	10 - 20	338	—	—	—	—	—	—	—	291	—	—	47	11.	
12.	20 ha i więcej	393	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	352	12.	
w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków:															
13.	ogółem	27440	1496	1377	1252	2290	7289	5340	3152	2912	1669	547	116	13.	
14.	poniżej 1 ha	24581	1496	1348	1203	2186	6858	4866	2728	2354	1200	300	42	14.	
15.	1 - 2	1127	—	29	28	67	277	237	164	185	98	36	6	15.	
16.	2 - 5	1199	—	—	21	37	140	214	218	273	215	69	12	16.	
17.	5 - 10	371	—	—	—	—	14	23	39	88	121	72	14	17.	
18.	10 - 20	108	—	—	—	—	—	—	—	42	—	53	13	18.	
19.	20 ha i więcej	54	—	—	—	—	—	—	—	8	—	17	29	19.	
w hektarach															
Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:															
20.	ogółem	18816	238	303	349	731	2821	2644	2051	2653	2554	2044	2427	20.	
21.	poniżej 1 ha	7113	238	263	262	534	1946	1567	897	858	425	106	15	21.	
22.	1 - 2	1572	—	40	37	94	386	326	229	260	140	52	8	22.	
23.	2 - 5	3548	—	—	49	102	398	609	633	609	679	220	36	23.	
24.	5 - 10	2436	—	—	—	—	92	142	252	553	794	501	103	24.	
25.	10 - 20	1429	—	—	—	—	—	—	—	528	—	708	193	25.	
26.	20 ha i więcej	2718	—	—	—	—	—	—	—	189	—	456	2073	26.	
w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych:															
27.	ogółem	18580	266	616	509	906	3046	3263	2601	3051	2520	1236	566	27.	
28.	poniżej 1 ha	1418	266	203	118	183	337	166	84	41	13	4	3	28.	
29.	1 - 2	2159	—	413	148	218	701	425	150	76	22	6	—	29.	
30.	2 - 5	7344	—	—	243	505	1629	1963	1380	1126	437	57	19	30.	
31.	5 - 10	4094	—	—	—	—	379	626	867	1225	811	167	4	31.	
32.	10 - 20	2262	—	—	—	—	—	83	120	555	1032	432	40	32.	
33.	20 ha i więcej	1303	—	—	—	—	—	—	—	28	205	570	500	33.	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia zasiewów (dok.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:														
1.	ogółem	6028	697	5331	446	366	507	1437	833	537	559	366	178	102
2.	poniżej 0,1 ha	524	213	311	60	30	45	90	39	25	16	6	3	3
3.	0,1 - 0,5	1625	421	1204	183	133	139	396	183	81	61	22	3	11
4.	0,5 - 1	972	63	909	91	90	128	274	145	78	66	26	11	35
5.	1 - 2	820	-	820	112	56	72	252	143	78	72	93	27	9
6.	2 - 5	1101	-	1101	-	57	123	299	195	144	154	191	134	86
7.	5 ha i więcej	986	-	986	-	-	-	126	128	131	190	134	134	86
w hektarach														
8.	ogółem	20824	123	20702	269	314	618	2387	2046	1778	2770	3336	2757	4425
9.	poniżej 0,1 ha	23	9	14	3	1	2	4	2	1	1	0	1	1
10.	0,1 - 0,5	365	66	299	42	32	38	100	45	21	15	5	1	8
11.	0,5 - 1	728	47	681	66	68	93	204	110	58	52	21	8	21
12.	1 - 2	1205	-	1205	159	83	107	368	213	115	107	53	8	53
13.	2 - 5	3356	-	3356	-	130	379	901	601	440	472	306	96	30
14.	5 ha i więcej	15147	-	15147	-	-	-	809	1075	1143	2123	2958	2648	4390
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw pod osłonami:														
15.	ogółem	687	133	554	119	105	91	124	62	22	18	8	5	15.
16.	poniżej 0,05 ha	86	24	62	16	15	7	13	7	7	4	8	5	16.
17.	0,05 - 0,1	122	38	84	24	15	10	17	10	6	8	4	4	17.
18.	0,1 - 0,2	130	21	109	27	23	15	22	12	6	4	3	3	18.
19.	0,2 - 0,5	189	37	152	26	27	33	41	12	6	7	6	6	19.
20.	0,5 ha i więcej	160	13	147	26	25	26	31	21	5	7	6	6	20.
w hektarach														
21.	ogółem	232	24	208	40	33	37	52	25	8	8	3	2	21.
22.	poniżej 0,05 ha	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	2	22.
23.	0,05 - 0,1	8	2	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	23.
24.	0,1 - 0,2	17	3	14	4	3	2	3	2	1	1	1	1	24.
25.	0,2 - 0,5	55	10	45	8	8	9	12	3	2	6	1	1	25.
26.	0,5 ha i więcej	150	8	142	26	20	26	36	19	5	6	4	4	26.
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek i poziomki gruntowych														
27.	ogółem	1564	104	1460	127	109	183	489	266	113	109	38	16	10
28.	poniżej 1 ha	1373	104	1269	119	106	168	439	233	89	86	23	6	-
29.	1 - 2	94	-	94	10	7	7	29	12	12	15	6	3	27.
30.	2 - 5	72	-	72	-	9	-	18	18	9	3	6	6	28.
31.	5 - 10	13	-	13	-	-	-	3	3	7	7	6	6	29.
32.	10 - 20	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.
33.	20 ha i więcej	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	7	5	31.
														32.
														33.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia zasiewów (dok.)														
w hektarach														
1.	Powierzchnia upraw truskawek i poziomek gruntowych	1083	15	1068	42	38	75	235	151	92	92	72	58	212
2.	ogółem	378	15	364	32	33	119	63	28	28	11	2	-	
3.	poniżej 1 ha	137	-	137	13	9	43	18	18	21	9	5	-	
4.	1 - 2	202	-	202	21	21	54	51	22	6	20	18	9	
5.	2 - 5	86	-	86	-	-	18	19	49	-	-	-	-	
6.	5 - 10	87	-	87	-	-	-	-	-	-	86	-	-	
7.	10 - 20	193	-	193	-	-	-	-	-	-	193	-	-	
7.	20 ha i więcej													
Gospodarstwa prowadzące uprawę drzew i krzewów owocowych w sadach według skali uprawy:														
w liczbach bezwzględnych														
8.	ogółem	9875	795	9080	761	506	813	2078	1655	1022	1063	737	328	117
9.	poniżej 1 ha	8696	795	7901	619	379	653	1816	1495	941	967	672	286	73
10.	1 - 2	401	-	401	142	45	46	59	35	22	22	20	11	3
11.	2 - 5	420	-	420	-	82	114	100	43	29	24	17	7	4
12.	5 - 10	191	-	191	-	-	103	16	37	16	14	8	7	6
13.	10 - 20	110	-	110	-	-	-	18	45	18	22	10	7	8
14.	20 ha i więcej	57	-	57	-	-	-	-	-	-	14	10	10	23
Powierzchnia uprawy drzew i krzewów owocowych w sadach według skali uprawy:														
w hektarach														
15.	ogółem	9646	187	9459	379	372	619	1482	1309	730	1093	792	653	2030
16.	poniżej 1 ha	2130	187	1943	179	110	167	407	337	219	241	173	84	27
17.	1 - 2	569	-	569	201	66	64	84	48	27	31	28	15	5
18.	2 - 5	1291	-	1291	-	197	387	324	132	87	76	54	20	14
19.	5 - 10	1311	-	1311	-	-	667	667	265	120	101	64	52	43
20.	10 - 20	1467	-	1467	-	-	-	-	527	278	310	136	107	109
21.	20 ha i więcej	2878	-	2878	-	-	-	-	-	-	334	338	374	1832
Gospodarstwa prowadzące uprawy:														
w liczbach bezwzględnych														
22.	poplonów jarych	3795	127	3668	151	146	258	851	746	497	481	348	133	57
23.	poplonów ozimych	4421	96	4325	135	110	211	754	687	589	741	654	326	118
24.	grzybów jadalnych	37	15	22	6	-	5	4	4	-	-	3	-	24.
Powierzchnia upraw:														
w hektarach														
25.	poplonów jarych	17459	54	17405	152	207	417	1996	2258	1994	2605	2826	1869	3082
26.	poplonów ozimych	34889	40	34850	144	166	455	2321	2969	3206	5426	6806	5770	7587
27.	grzybów jadalnych	2	1	1	0	-	0	0	0	-	-	0	-	27.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia zasiewów (dok.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawy na przyoranie (nawozy zielone):														
1.	ogółem	374	14	360	32	30	35	94	65	37	34	24	6	3
2.	strączkowych (bez łubinu gorzkiego)	69	4	65	7	4	9	20	6	5	8	6		2.
3.	łubinu gorzkiego	75	4	71	10	7	16		16	7	5	7	3	3.
4.	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych	77	3	74	5		27		12			18		4.
5.	traw polowych	37	-	37		15			9			13		5.
6.	innych upraw	128	4	124	14	11	11	33	23	17	7	8		6.
w hektarach														
Powierzchnia upraw na przyoranie (nawozów zielonych):														
7.	ogółem	708	6	702	23	33	33	145	151	104	105	60	28	20
8.	strączkowych (bez łubinu gorzkiego)	99	1	98	3	5	9	22	14	6	20	18		8.
9.	łubinu gorzkiego	108	2	106	6	8	21		26	13	6	13	14	9.
10.	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych	135	1	133	4		38		23			61		10.
11.	traw polowych	64	-	64		18			14			32		11.
12.	innych upraw	302	2	300	9	11	14	58	73	72	30	33		12.
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa stosujące orkę:														
13.	plugiem lemieszowym lub talerzowym	x	x	59962	6849	4189	6113	15240	10201	5831	5620	3792	1539	588
14.	plytką orkę	x	x	4152	448	320	438	1060	733	463	399	168	83	42
15.	uprawę bezorkową	x	x	1343	491	93	69	188	65	111	54	84	90	97
w hektarach														
Powierzchnia, na której zastosowano orkę:														
16.	plugiem lemieszowym lub talerzowym	x	x	764256	8420	8885	18723	91724	100266	79042	110722	120929	88186	137358
17.	plytką orkę	x	x	24846	438	701	1028	3723	3642	3109	3489	2445	2421	3850
18.	uprawę bezorkową	x	x	30094	462	219	44	321	290	497	299	1147	2684	24132

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										100 i więcej
			razem										
			1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
Zwierzęta gospodarskie													
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące bydło:													
1.	ogółem	26648	327	474	1430	6653	6193	3969	3894	2386	751	236	
2.	1 - 2 szt.	4357	200	264	632	1627	752	323	193	86	27	3	
3.	3 - 9	9266	107	183	688	3471	2500	1130	721	313	73	16	
4.	10 szt. i więcej	13026	20	27	110	1555	2941	2516	2980	1987	651	217	
w sztukach													
Pogłowie bydła według skali chowu:													
5.	ogółem	466043	1079	1659	5865	46393	72773	66771	93713	79552	37586	59474	
6.	1 - 2 szt.	6764	304	396	986	2573	1210	519	304	136	42	6	
7.	3 - 9	50785	469	822	3194	18276	14283	6692	4430	1852	414	69	
8.	10 szt. i więcej	408494	306	441	1685	25544	57280	59560	88979	77564	37130	59399	
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące krowy:													
9.	ogółem	21348	208	308	998	5091	5047	3264	3322	1988	634	214	
10.	1 - 2 szt.	10271	196	277	833	3431	2467	1214	942	497	137	24	
11.	3 - 9	5178	38	51	153	1275	1539	916	791	350	88	16	
12.	10 szt. i więcej	5899	5	12	12	385	1041	1134	1589	1141	409	174	
w sztukach													
Pogłowie krów według skali chowu:													
13.	ogółem	177038	289	474	1871	16258	26768	25336	36205	30063	14892	24563	
14.	1 - 2 szt.	13480	215	330	1005	4435	3349	1698	1290	684	182	28	
15.	3 - 9	27083	149	149	687	6564	8119	4919	4167	1882	450	85	
16.	10 szt. i więcej	136475	69	179	5259	6529	15300	18719	30748	27497	14060	24450	
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną:													
17.	ogółem	28165	665	740	1811	7595	6243	3856	3619	2221	782	199	
18.	1 - 2 szt.	1993	189	136	246	633	306	144	101	37	14	14	
19.	3 - 9	4062	216	257	472	1477	760	350	224	113	29	19	
20.	10 - 49	13323	232	306	994	4544	3425	1756	1333	535	105	16	
21.	50 - 99	4785	22	29	82	767	1311	1000	936	511	110	13	
22.	100 - 199	2590	11	11	12	139	374	501	734	601	198	20	
23.	200 szt. i więcej	1412	7	5	5	35	67	105	291	424	329	147	
w sztukach													
Pogłowie trzody chlewnej według skali chowu:													
24.	ogółem	1791453	9118	12845	32204	197346	250836	214551	299441	289681	195176	284041	
25.	1 - 2 szt.	3104	300	220	388	960	469	219	158	60	25	25	
26.	3 - 9	23879	1068	1437	2809	8889	4632	2096	1322	674	179	26	
27.	10 - 49	331484	4701	5716	20776	107509	89157	46575	36919	15087	2875	454	
28.	50 - 99	332158	1340	1912	5396	50537	89798	70116	66832	37039	7968	941	
29.	100 - 199	346151	1522	1566	1566	17487	47704	65690	97882	83241	27890	3169	
30.	200 szt. i więcej	754678	3747	1269	1269	11964	19076	29855	96328	153580	156249	279467	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
		Ogółem	powyżej 1 ha										
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30		30 - 50
Zwierzęta gospodarskie (cd.)													
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące lochy:													
1.	ogółem	24403	24212	411	519	1433	6508	5626	3536	3324	1998	683	174
2.	1 - 2 szt.	9068	8919	264	359	929	3401	2077	941	644	251	50	3
3.	3 - 9	11145	11105	125	138	459	2839	3063	1930	1633	747	152	19
4.	10 - 49	3869	3867	40	45	45	262	481	658	1008	931	381	61
5.	50 szt. i więcej	321	321	4	0	0	6	5	7	39	69	100	91
w sztukach													
6.	ogółem	190265	189869	1335	1586	3910	21723	25376	22184	29668	28736	19292	36059
7.	1 - 2 szt.	13787	13591	364	498	1351	5154	3241	1499	1019	380	80	5
8.	3 - 9	54370	54192	549	601	1888	12392	14748	9916	8874	4240	900	84
9.	10 - 49	68343	68321	422	317	671	3732	7073	10344	17057	18349	8749	1717
10.	50 szt. i więcej	53765	53765	422	170	-	445	314	425	2718	5767	9563	34253
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące owce:													
11.	ogółem	247	232	7	7	16	21	37	25	44	35	26	14
12.	1 - 4 szt.	63	51	3	8	3	7	10	5	9	4	6	3
13.	5 - 9 szt.	22	21	4	3	3	3	-	5	-	5	6	3
14.	10 - 19	30	28	4	5	4	5	4	-	8	8	8	4
15.	20 - 49	46	46	-	3	4	3	17	6	9	4	4	10
16.	50 szt. i więcej	86	86	-	-	4	3	6	9	18	22	17	10
w sztukach													
17.	ogółem	14136	14077	38	74	188	422	1174	1015	2131	3188	2769	3078
18.	1 - 4 szt.	150	126	6	18	19	25	25	10	18	11	39	9
19.	5 - 9 szt.	146	139	32	20	19	18	-	38	-	58	123	3078
20.	10 - 19	410	382	410	67	80	61	62	-	108	105	123	3078
21.	20 - 49	1465	1465	-	80	277	99	509	205	344	105	123	3078
22.	50 szt. i więcej	11965	11965	-	-	-	445	578	762	1661	3014	2643	3030
w liczbach bezwzględnych													
Gospodarstwa utrzymujące kozy:													
23.	ogółem	820	761	102	74	118	189	129	66	51	24	8	23.
24.	1 - 4 szt.	721	666	92	57	108	172	108	59	44	19	7	24.
25.	5 - 9	66	63	7	12	8	14	13	9	9	11	-	25.
26.	10 szt. i więcej	33	32	3	5	2	3	8	11	11	11	-	26.
w sztukach													
27.	ogółem	3030	2914	265	263	281	453	400	160	545	514	33	27.
28.	1 - 4 szt.	1366	1275	177	113	212	333	207	106	77	38	12	28.
29.	5 - 9	420	405	44	82	48	80	88	63	63	956	-	29.
30.	10 szt. i więcej	1244	1234	44	68	21	40	105	21	21	21	-	30.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha łącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Zwierzęta gospodarskie (cd.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy:														
1.	ogółem	34322	2673	31649	2081	1623	2850	8467	6398	3706	3590	2098	701	135
2.	1 - 49 szt.	27218	2353	24865	1780	1352	2352	6868	5020	2828	2634	1501	456	74
3.	50 - 149	6508	282	6226	267	240	457	1457	1291	825	895	541	215	38
4.	150 - 499	412	10	402	22	30	30	114	71	37	44	46	13	5
5.	500 - 9999	57	5	52	3	5	5	14	4	4	8	3	7	4
6.	10000 szt. i więcej	127	23	104	9	8	8	14	12	12	9	7	10	14
w sztukach														
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:														
7.	ogółem	7892665	1226319	6666346	350532	663121	636116	773145	629890	616265	560285	342223	574350	1520419
8.	1 - 49 szt.	611750	45727	566023	36063	28604	51123	152748	114832	68841	64597	37235	12132	1848
9.	50 - 149	462499	17519	444980	18799	17127	32260	101674	93062	59190	64833	39583	15688	2764
10.	150 - 499	88558	2480	86078	4520	3954	6841	24405	15657	8067	9539	9543	2434	1118
11.	500 - 9999	164770	27214	137556	13250	7476	27981	21460	3572	21460	18772	2610	27837	14598
12.	10000 szt. i więcej	6565087	1133378	5431709	277900	611349	540503	466337	402767	460707	402544	253252	516259	1500091
Gospodarstwa utrzymujące kury niośki:														
13.	ogółem	31902	2426	29476	1932	1501	2632	7874	5955	3459	3354	1986	664	119
14.	1 - 49 szt.	28638	2354	26284	1794	1366	2394	7150	5325	3047	2918	1673	534	83
15.	50 - 149	2934	61	2873	119	114	216	639	577	384	403	279	115	27
16.	150 - 499	268	5	263	14	14	19	76	49	24	28	30	7	2
17.	500 szt. i więcej	62	6	56	5	7	3	9	4	4	5	4	8	7
w sztukach														
Pogłowie kur niosek według skali chowu:														
18.	ogółem	1908320	393003	1515317	118873	162370	130204	221812	196563	137919	116573	129923	119212	181868
19.	1 - 49 szt.	560637	38454	522183	31636	25337	44342	134875	106153	63330	63656	38030	12920	1904
20.	50 - 149	189839	3809	186030	7819	7473	14492	40197	37225	25077	26267	18153	7557	1770
21.	150 - 499	56232	1300	54932	2800	2660	4470	15990	10185	5012	5850	6230	1235	500
22.	500 szt. i więcej	1101612	349440	752172	76618	126900	66900	30750	43000	44500	20800	67510	97500	177694
Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze:														
23.	ogółem	9475	603	8872	484	366	697	2327	1846	1109	1125	635	231	52
24.	1 - 99 szt.	9271	576	8695	474	358	684	2285	1822	1091	1105	622	215	39
25.	100 - 9999	107	9	98	6	4	7	29	13	7	12	9	11	25.
26.	10000 szt. i więcej	97	18	79	4	4	6	13	11	11	8	4	7	11
w sztukach														
Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:														
27.	ogółem	5734370	824265	4910105	198149	376822	496758	524785	413598	467709	433640	207099	453130	1338415
28.	1 - 99 szt.	247736	14775	232961	12018	9547	17617	58547	47655	29137	32141	18437	6616	1246
29.	100 - 9999	109443	24180	85263	5169	826	4638	22901	3176	7865	16955	7700	16033	29.
30.	10000 szt. i więcej	5377191	785310	4591881	180962	366449	474503	443337	362767	430707	384544	180962	440225	1327425

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										Lp.	
			do 1 ha włącznie	razem										
				1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		100 i więcej
Zwierzęta gospodarskie (dok.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące konie:														
1.	ogółem	2919	200	2719	164	168	303	687	468	291	270	208	96	64
2.	1 szt.	1231	111	1120	75	66	149	321	196	112	97	68	23	13
3.	2	694	40	654	38	56	61	170	116	70	47	50	30	16
4.	3 - 9	809	45	764	42	42	82	162	133	83	95	71	31	23
5.	10 szt. i więcej	184	3	181	9	4	11	34	23	26	31	19	12	5.
w sztukach														
Pogłowie koni według skali chowu:														
6.	ogółem	9631	410	9221	488	426	757	1835	1405	1022	1173	837	430	848
7.	1 szt.	1231	111	1120	75	66	149	321	196	112	97	68	23	13
8.	2	1388	80	1308	76	112	122	340	232	140	94	100	60	32
9.	3 - 9	3485	169	3316	168	167	337	661	580	390	445	315	144	109
10.	10 szt. i więcej	3527	50	3477	169	81	149	513	397	380	537	354	203	694
Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie (dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej):														
11.	obory	x	x	28614	962	630	1961	7918	6365	3834	3721	2274	717	232
12.	chlewnie	x	x	29697	880	877	2078	8609	6703	3704	3546	2271	822	207
13.	kurniki dla niosek	x	x	29794	2237	1287	2498	8059	6275	3314	3444	1902	668	110
Ciągniki i maszyny rolnicze														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:														
14.	ogółem	50974	1071	49903	1878	2084	4260	13516	9984	6070	5924	3892	1605	690
15.	do 15 kW	1016	96	920	127	120	157	228	126	55	53	28	11	15
16.	15 - 25	18437	481	17956	793	842	1688	4965	3646	2180	1986	1253	451	152
17.	25 - 40	28528	401	28127	746	854	1941	7318	6033	3823	3808	2394	905	305
18.	40 - 60	15811	110	15701	229	291	606	2516	3109	2541	3002	2107	892	408
19.	60 kW i więcej	13764	29	13735	43	68	160	806	1464	1872	3073	3231	1946	1072
w sztukach														
Liczba ciągników o mocy silnika:														
20.	ogółem	89302	1165	88137	2028	2268	4755	16890	15836	11807	13883	10964	5513	4193
21.	do 15 kW	1119	102	1017	132	125	172	265	136	59	59	29	24	16
22.	15 - 25	19493	491	19002	827	870	1750	5214	3845	2306	2124	1347	498	221
23.	25 - 40	32656	420	32236	778	894	2018	7786	6750	4443	4638	3023	1190	716
24.	40 - 60	18873	121	18752	245	302	643	2750	3523	2955	3576	2638	1194	926
25.	60 kW i więcej	17161	31	17130	46	77	172	875	1582	2044	3486	3927	2607	2314

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

A. OGÓŁEM (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia nawadniana w ha														
w liczbach bezwzględnych														
1.	Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku: ogółem	4542	-	4542	9	18	23	310	303	434	377	1244	1012	811
2.	Gospodarstwa wykorzystujące jako źródło wody do nawadniania wodę (dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej):													
3.	gruntową	x	292	-	27	45	22	23	26	44	52	35	18	
4.	powierzchniową w obrębie gospodarstwa	x	169	-	-	49	21	21	31	20	23	19	8	
5.	powierzchniową spoza gospodarstwa spoza gospodarstwa z ogólnie dostępnymi sieciami wodociągowymi	x	67	-	-	3	3	10	10	14	11	3	6	
6.	inne źródła wody	x	41	17	3	9	9	11	11	-	-	-	-	
		x	39	-	-	-	-	11	11	22	22	7	-	
Nawożenie i środki ochrony roślin w liczbach bezwzględnych														
7.	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:													
8.	Mineralne	64257	4381	59876	4212	6322	15037	10176	6128	5931	3871	1615	689	
9.	azotowe	61300	3739	57561	3843	5892	14554	9998	6051	5886	3852	1606	687	
10.	fosforowe	7486	253	7486	381	644	1754	1322	880	865	573	213	120	
11.	potasowe	8684	206	8478	384	696	1724	1520	1090	1103	863	379	234	
12.	wieloskładnikowe	41099	1911	39188	2244	3520	9116	6918	4540	4632	3180	1361	568	
	Wapniowe	12439	231	12208	400	768	2368	2245	1601	1763	1417	783	381	
13.	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:													
14.	ogółem	42466	1102	41364	1701	3316	10676	8408	5229	5186	3281	1231	393	
15.	obornik	42162	1091	41071	1666	3294	10616	8374	5207	5163	3255	1208	378	
16.	gnojówka	13409	18	13391	116	309	2280	2970	2320	2643	1842	665	164	
	gnojowica	3970	20	3950	43	114	642	824	654	735	532	253	105	
17.	Zużycie NPK na 1 hektar użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej ogółem	157,2	87,2	157,5	108,8	99,5	107,1	145,1	154,1	155,1	133,9	221,6	189,1	
18.	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin (dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej): ogółem	x	x	56280	5341	5422	14684	10004	5707	5552	3787	1550	613	
Pracujący w gospodarstwie rolnym w AWU														
19.	Liczba pełnozatrudnionych^{a)}: ogółem	103642	5556	98086	5134	7393	22222	17469	11671	11997	8514	3917	5626	

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiadka.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										Lp.		
			do 1 ha włącznie	w liczbach bezwzględnych										100 i więcej	
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50			50 - 100
1.	Gospodarstwa ogółem	77595	10834	7913	5546	7625	16387	10695	6359	6097	3969	1633	537	1.	
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:														
2.	wyższe	7355	1282	1075	736	823	1210	663	443	422	315	229	157	2.	
3.	policealne	798	167	102	63	116	145	90	45	27	29	14	196	3.	
4.	średnie zawodowe	18547	2247	1982	1383	1747	3275	2312	1638	1768	1381	618	28	4.	
5.	średnie ogólnokształcące	3547	518	538	400	430	748	351	214	172	111	37	134	5.	
6.	zasadnicze zawodowe	33321	3796	3051	2167	3091	7454	5212	2982	2986	1802	646	18	6.	
7.	gimnazjalne, podstawowe	13275	2662	1090	757	1326	3355	1967	1004	692	316	88	7.		
8.	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	753	163	75	40	92	200	100	33	30	15	5	8.		
9.	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:														
9.	ogółem	77595	10834	7913	5546	7625	16387	10695	6359	6097	3969	1633	537	9.	
10.	wyższe	2099	145	193	163	185	304	239	191	217	196	152	114	10.	
11.	policealne	178	6	11	9	32	31	23	26	15	17	8	11.		
12.	średnie zawodowe	10662	667	668	541	738	1863	1588	1294	1441	1160	542	160	12.	
13.	zasadnicze zawodowe	16136	1135	778	643	1056	3560	3011	1912	2057	1347	526	111	13.	
14.	kurs rolniczy	14335	1352	1303	967	1505	3578	2374	1265	1115	613	263	14.		
15.	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:														
15.	do 1 roku	1643	442	202	119	139	288	161	143	96	39	9	5	15.	
16.	2 - 5	9421	1650	1169	770	971	1784	1167	756	636	350	128	40	16.	
17.	6 - 10	12067	1611	1721	1172	1388	2434	1399	865	719	504	181	73	17.	
18.	11 - 20	24686	2868	2495	1773	2496	5484	3374	1979	2043	1378	619	177	18.	
19.	21 lat i więcej	29779	4264	2326	1712	2631	6397	4594	2616	2603	1698	696	242	19.	
20.	Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym w zakresie:														
20.	agroturystyka	236	13	30	30	32	50	29	13	16	15	8	20.		
21.	rękodzieło	36	36	7	7	4	10	10	6	-	-	-	21.		
22.	przetwórstwo produktów rolnych	58	5	3	4	7	109	54	24	35	34	29	24	22.	
23.	produkcja energii odnawialnej	16	-	28	31	41	12	11	10	14	23	19	4	23.	
24.	przetwarzanie surowego drewna w gospodarstwie	30	-	3	4	7	6	4	6	4	6	6	24.		
25.	akwakultura	424	15	409	31	3	109	54	24	35	34	29	24	25.	
26.	rolnicze prace kontraktowe	100	-	4	4	3	12	11	10	14	23	19	4	26.	
27.	nierolnicze prace kontraktowe	43	-	7	7	5	6	6	4	4	4	4	27.		
28.	leśnictwo	73	11	5	8	18	13	17	5	142	4	-	28.		
29.	inne	1524	107	105	81	180	356	224	135	142	121	53	20	29.	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.		
			powyżej 1 ha												
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100	100 i więcej
w liczbach bezwzględnych (dok.)															
1.	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%:	1113	94	1019	102	98	181	352	93	35	49	46	31	32	1.
2.	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego	8322	1122	7200	1318	952	1217	1819	817	394	368	195	85	35	2.
Użytkowanie gruntów															
3.	Gospodarstwa z powierznia:														
4.	ogółem	77513	10752	66761	7913	5546	7625	16387	10695	6359	6097	3969	1633	537	3.
5.	użytków rolnych	76957	10196	66761	7913	5546	7625	16387	10695	6359	6097	3969	1633	537	4.
6.	użytków rolnych w dobrej kulturze	76772	10139	66633	7877	5531	7606	16362	10678	6352	6095	3964	1633	535	5.
7.	pod zasiewami	69249	6616	62633	6492	4652	6839	15750	10477	6286	6052	3935	1625	525	6.
8.	gruntów ugorowanych	5678	687	4991	613	569	659	1205	775	421	421	225	75	28	7.
9.	ogrodów przydomowych	10636	2230	8406	897	599	859	2021	1532	894	845	513	207	39	8.
10.	łąk trwałych	34513	1320	33193	2089	2011	3237	8191	6212	3850	3758	2538	989	318	9.
11.	pastwisk trwałych	11809	235	11574	319	848	848	2890	2548	1612	1610	937	332	104	10.
12.	upraw trwałych	11318	1168	10150	875	588	927	2326	11825	1134	1184	815	358	118	11.
13.	w tym sadow	10710	956	9754	818	547	882	2222	1772	1104	1145	795	352	117	12.
14.	użytków rolnych pozostałych	7932	281	7651	682	654	848	1817	1337	785	730	504	221	73	13.
15.	lasów i gruntów leśnych	18230	973	17257	926	991	1727	3925	3105	1985	2127	1493	708	270	14.
16.	pozostałych gruntów	68098	8812	59286	6128	4358	6384	14988	9994	5910	5743	3745	1533	503	15.
Powierzchnia:															
17.	ogółem	1078869	8624	1070245	14854	16589	36094	136977	144381	166476	159447	159369	114543	121514	16.
18.	użytków rolnych	943851	4839	939012	11598	13468	29980	121169	131313	109547	148110	150176	108700	114952	17.
19.	użytków rolnych w dobrej kulturze	932959	4737	928222	11268	12979	29058	119091	129605	108438	146861	148947	107960	114015	18.
20.	pod zasiewami	805624	3185	802439	8326	9371	22284	98626	108882	92725	127297	131849	98596	104484	19.
21.	gruntów ugorowanych	11846	332	11514	545	658	870	2273	1854	1251	1328	1222	441	1073	20.
22.	ogrodów przydomowych	1313	335	978	108	79	104	218	173	105	88	71	27	5	21.
23.	łąk trwałych	79925	559	79366	1657	2115	4296	12854	12908	9974	12328	11483	6404	5349	22.
24.	pastwisk trwałych	23481	77	23404	199	325	807	3416	4256	3519	4470	3279	1653	1479	23.
25.	upraw trwałych	10770	249	10521	433	430	698	1704	1531	865	1350	1044	840	1624	24.
26.	w tym sadow	9959	215	9743	404	401	658	1582	1442	811	1207	923	743	1573	25.
27.	użytków rolnych pozostałych	10893	103	10790	329	489	922	2078	1709	1108	1249	1229	740	937	26.
28.	lasów i gruntów leśnych	60776	1166	59610	1271	1302	2849	6381	5176	30821	4595	3495	2209	1512	27.
29.	pozostałych gruntów	74241	2618	71623	1986	1819	3265	9427	7892	26109	6743	5698	3633	5050	28.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych											Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha											100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
Użytkowanie gruntów (dok.)															
Srednia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:															
1.	ogółem	13,90	0,80	16,03	1,88	2,99	4,73	8,36	13,50	26,18	26,15	40,15	70,14	226,28	1.
2.	użytków rolnych	12,16	0,45	14,07	1,47	2,43	7,39	12,28	12,28	17,23	24,29	37,84	66,56	214,06	2.
3.	użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej	12,02	0,44	13,90	1,42	2,34	7,17	12,12	12,12	17,50	24,09	37,53	66,11	212,32	3.
Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:															
4.	ogółem	11318	1168	10150	875	588	927	2326	1825	1134	1184	815	358	118	4.
w tym:															
5.	plantacje drzew owocowych	7978	685	7293	620	385	667	1706	1318	824	854	592	251	76	5.
6.	w tym orzech włoski	2282	172	2110	174	65	188	493	384	264	246	194	80	22	6.
7.	plantacje krzewów owocowych	2199	124	2075	187	136	174	434	396	228	240	166	86	28	7.
8.	w tym leszczyna	81	5	76	8	8	11	16	16	6	4	5	5	-	8.
9.	szkółki drzew i krzewów owocowych	1047	184	863	75	58	87	186	135	98	106	65	37	16	9.
10.	szkółki drzew i krzewów ozdobnych	105	8	97	14	8	13	20	14	13	7	5	3	10.	
11.	szkółki drzew lesnych do celów handlowych	67	43	24	3	6	5	4	3	3	3	-	-	11.	
w hektarach															
12.	Powierzchnia upraw trwałych:	10770	249	10521	433	430	698	1704	1531	865	1350	1044	840	1624	12.
w tym:															
13.	plantacje drzew owocowych	7141	161	6981	305	310	527	1239	1068	526	799	574	416	1217	13.
14.	w tym orzech włoski	1199	6	1193	11	6	31	44	39	29	35	81	24	894	14.
15.	plantacje krzewów owocowych	1962	26	1936	74	62	92	243	241	202	267	218	236	301	15.
16.	w tym leszczyna	78	2	76	8	2	5	36	10	5	2	6	2	-	16.
17.	szkółki drzew i krzewów owocowych	855	28	826	25	29	39	100	132	83	141	131	92	54	17.
18.	szkółki drzew i krzewów ozdobnych	290	3	287	8	7	16	39	27	25	49	51	65	-	18.
19.	szkółki drzew lesnych do celów handlowych	41	13	28	2	9	7	2	2	7	1	-	-	-	19.
Powierzchnia zasiewów w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż:															
20.	ogółem	62857	4214	58643	5286	3934	6093	15002	10218	6176	5936	3880	1604	514	20.
21.	poniżej 1 ha	7563	4214	3349	1558	736	549	368	77	32	19	10	8	-	21.
22.	1 - 2	6620	-	6620	3728	1204	924	596	111	34	16	7	7	-	22.
23.	2 - 5	14792	-	14792	-	1994	4620	6099	1471	376	165	56	11	-	23.
24.	5 - 10	17439	-	17439	-	-	7939	9977	5977	2232	1071	190	26	4	24.
25.	10 - 20	11300	-	11300	-	-	-	3502	2582	3649	1413	145	145	9	25.
26.	20 ha i więcej	5143	-	5143	-	-	-	-	-	-	1016	2207	1423	497	26.
w hektarach															
Powierzchnia uprawy zbóż według skal uprawy:															
27.	ogółem	544916	2220	542696	6283	6982	16919	75760	80370	66301	85346	83585	60075	62074	27.
28.	poniżej 1 ha	4374	2220	2154	1064	437	330	228	53	22	12	8	8	-	28.
29.	1 - 2	9658	-	9658	5219	1845	1416	919	173	51	25	10	10	-	29.
30.	2 - 5	50142	-	50142	-	4700	15173	22487	5551	1411	593	186	40	30.	
31.	5 - 10	124421	-	124421	-	-	-	52126	44842	17285	8509	1437	192	30	
32.	10 - 20	153784	-	153784	-	-	-	46532	29751	46532	53025	22069	2288	119	
33.	20 ha i więcej	202537	-	202537	-	-	-	-	-	-	23182	59878	57560	61917	33.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia zasiewów (cd.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych:														
1.	ogółem	5998	697	5301	445	366	507	1435	833	536	556	365	176	82
2.	poniżej 0,1 ha	524	213	311	60	30	45	90	39	25	16	6	—	—
3.	0,1 - 0,5	1620	421	1199	182	133	139	396	183	81	59	26	9	—
4.	0,5 - 1	968	63	905	91	90	128	274	145	77	65	26	9	—
5.	1 - 2	819	—	819	112	56	72	252	143	78	72	28	6	—
6.	2 - 5	1100	—	1100	—	57	123	299	195	144	154	93	27	8
7.	5 ha i więcej	967	—	967	—	—	—	124	128	131	190	191	133	70
w hektarach														
8.	ogółem	19658	123	19536	269	314	618	2377	2046	1777	2769	3334	2703	3328
9.	poniżej 0,1 ha	23	9	14	3	1	2	4	2	1	1	0	—	—
10.	0,1 - 0,5	364	66	298	42	32	38	100	45	21	14	6	7	—
11.	0,5 - 1	725	47	678	66	68	93	204	110	57	51	21	7	—
12.	1 - 2	1204	—	1204	159	83	107	368	213	115	107	43	9	—
13.	2 - 5	3354	—	3354	—	130	379	901	601	440	472	306	96	28
14.	5 ha i więcej	13989	—	13989	—	—	—	799	1075	1143	2123	2958	2594	3296
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw pod osłonami:														
15.	ogółem	684	133	551	119	105	91	123	62	22	18	8	3	—
16.	poniżej 0,05 ha	85	24	61	16	15	7	13	7	—	3	—	—	—
17.	0,05 - 0,1	122	38	84	27	15	10	17	10	6	8	—	—	—
18.	0,1 - 0,2	130	21	109	24	23	15	22	12	6	4	—	—	—
19.	0,2 - 0,5	188	37	151	26	27	33	41	12	6	7	6	—	—
20.	0,5 ha i więcej	159	13	146	26	25	26	30	21	5	7	6	6	—
w hektarach														
21.	ogółem	226	24	202	40	33	37	46	25	8	8	3	2	—
22.	poniżej 0,05 ha	2	1	2	1	0	0	0	0	—	0	—	—	—
23.	0,05 - 0,1	8	2	6	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—
24.	0,1 - 0,2	17	3	14	4	3	2	3	2	1	1	—	—	—
25.	0,2 - 0,5	54	10	45	8	8	9	12	3	2	6	2	—	—
26.	0,5 ha i więcej	144	8	136	26	20	26	30	19	5	6	4	—	—
Powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami według skali uprawy														
27.	ogółem	1561	104	1457	127	109	183	489	266	113	109	38	16	7
28.	poniżej 1 ha	1373	104	1269	119	106	168	439	233	89	86	23	6	—
29.	1 - 2	93	—	93	8	9	—	29	12	12	15	8	—	—
30.	2 - 5	72	—	72	—	9	—	18	18	9	3	6	—	—
31.	5 - 10	13	—	13	—	—	—	3	3	—	7	—	—	—
32.	10 - 20	5	—	5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—
33.	20 ha i więcej	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych														
27.	ogółem	1561	104	1457	127	109	183	489	266	113	109	38	16	7
28.	poniżej 1 ha	1373	104	1269	119	106	168	439	233	89	86	23	6	—
29.	1 - 2	93	—	93	8	9	—	29	12	12	15	8	—	—
30.	2 - 5	72	—	72	—	9	—	18	18	9	3	6	—	—
31.	5 - 10	13	—	13	—	—	—	3	3	—	7	—	—	—
32.	10 - 20	5	—	5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—
33.	20 ha i więcej	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.		
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej	
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50			50 - 100
Powierzchnia zasiewów (dok.)															
w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa prowadzące uprawy na przyoranie (nawozy zielone):															
1.	ogółem	371	14	32	30	35	93	65	37	33	24	8	1.		
2.	strączkowych (bez łubinu gorzkiego)	67	4	7	9	19	6	5	5	8	5	-	2.		
3.	łubinu gorzkiego	74	4	10	3	13	16	7	7	4	7	3	3.		
4.	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych	77	3	5	12	27	12	18	13	7	13	-	4.		
5.	traw polowych	37	-	15	15	9	23	17	7	8	8	-	5.		
6.	innych upraw	128	4	14	11	44	44	44	44	44	44	44	6.		
w hektarach															
Powierzchnia upraw na przyoranie (nawozów zielonych):															
7.	ogółem	696	6	23	33	33	143	151	104	103	60	14	7.		
8.	strączkowych (bez łubinu gorzkiego)	90	1	3	5	9	20	14	6	20	11	-	8.		
9.	łubinu gorzkiego	106	2	6	8	1	20	26	13	4	13	14	9.		
10.	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych	135	1	44	7	38	23	61	32	30	33	-	10.		
11.	traw polowych	64	-	18	18	14	73	73	72	30	33	-	11.		
12.	innych upraw	302	2	9	11	72	72	72	72	30	33	33	12.		
w liczbach bezwzględnych															
Gospodarstwa stosujące orkę:															
13.	plugiem leniszowym lub talarzowym	x	x	6846	4179	6098	15215	10196	5821	5605	3771	1521	448		
14.	plytką orkę	x	x	448	320	438	1060	733	462	397	168	79	30		
15.	uprawę bezorkową	x	x	491	93	67	186	65	111	52	83	80	68		
w hektarach															
Powierzchnia, na której zastosowano orkę:															
16.	plugiem leniszowym lub talarzowym	x	x	8416	8863	18682	91600	100216	78901	110420	120424	87155	77234		
17.	plytką orkę	x	x	438	701	1028	3723	3642	3100	3480	2445	2314	2612		
18.	uprawę bezorkową	x	x	462	219	44	302	290	497	298	1110	2144	12541		

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Zwierzęta gospodarskie														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące bydło:														
1.	ogółem	26553	333	26220	327	474	1430	6652	6192	3967	3893	2385	744	156
2.	1 - 2 szt.	4353	250	4103	200	264	632	1626	751	323	192	86	27	2
3.	3 - 9	9266	64	9202	107	183	688	3471	2500	1130	721	313	73	16
4.	10 szt. i więcej	12935	20	12915	20	27	110	1555	2941	2514	2980	1986	644	138
w sztukach														
5.	ogółem	425647	933	424714	1079	1659	5865	46391	72772	66694	93711	79514	37443	19586
6.	1 - 2 szt.	6757	288	6469	304	396	986	2571	1209	519	302	136	42	4
7.	3 - 9	50785	284	50501	469	822	3194	18276	14283	6692	4430	1852	414	69
8.	10 szt. i więcej	368105	361	367744	306	441	1685	25544	57280	59483	88979	77526	36987	19513
Gospodarstwa utrzymujące krowy:														
9.	ogółem	21264	272	20992	208	308	998	5090	5046	3263	3321	1988	631	139
10.	1 - 2 szt.	10268	253	10015	196	277	833	3430	2466	1214	941	497	137	24
11.	3 - 9	5175	12	5163	38	153	153	1275	1539	916	791	350	88	13
12.	10 szt. i więcej	5821	7	5814	5	12	12	385	1041	1133	1589	1141	406	102
w sztukach														
13.	ogółem	161203	400	160803	289	474	1871	16257	26767	25321	36203	30063	14631	8927
14.	1 - 2 szt.	13476	264	13212	215	330	1005	4434	3348	1698	1288	684	182	28
15.	3 - 9	27060	61	26999	149	687	6564	8119	8119	4919	4167	1882	450	62
16.	10 szt. i więcej	120667	75	120592	69	179	179	5259	15300	18704	30748	27497	13999	8837
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną:														
17.	ogółem	28100	434	27666	665	740	1811	7594	6242	3856	3617	2220	775	146
18.	1 - 2 szt.	1992	187	1805	189	136	246	633	306	144	101	37	13	18.
19.	3 - 9	4061	164	3897	216	257	472	1477	759	350	224	113	29	19.
20.	10 - 49	13320	77	13243	232	306	994	4543	3425	1756	1332	535	105	20.
21.	50 - 99	4784	22	4780	22	29	82	767	1311	1000	936	511	110	12
22.	100 - 199	2584	6	2584	11	12	139	139	374	501	734	600	196	17
23.	200 szt. i więcej	1359	7	1357	7	5	5	35	67	105	290	424	325	99
w sztukach														
24.	ogółem	1682207	6214	1675993	9118	12845	32204	197335	250833	214551	298907	289547	193379	177274
25.	1 - 2 szt.	3103	305	2798	300	220	388	960	469	219	158	60	22	2
26.	3 - 9	23876	773	23103	1068	1437	2809	8889	4629	2096	1322	674	171	8
27.	10 - 49	331410	1715	329695	4701	5716	20776	107498	89157	46575	36886	15087	2875	424
28.	50 - 99	332066	3422	331787	1340	1912	5396	50537	89798	70116	66832	37039	7968	849
29.	100 - 199	345249	3422	345249	1522	17487	1566	17487	47704	65690	97882	83107	27645	2646
30.	200 szt. i więcej	646504	3747	643361	3747	1269	1269	11964	19076	29855	95827	153580	154698	173345

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										Lp.	
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Zwierzęta gospodarskie (cd.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące lochy:														
1.	ogółem	24346	191	24155	411	519	1433	6508	5626	3536	3322	1998	677	125
2.	1 - 2 szt.	9067	149	8918	264	359	3401	2077	941	941	643	251	50	3
3.	3 - 9	11143	42	11103	125	138	2839	3063	1930	1930	1633	747	151	18
4.	10 - 49	3857	42	3855	40	45	262	481	658	658	1008	931	378	52
5.	50 szt. i więcej	279	279	279	4	-	6	5	7	7	38	69	98	52
w sztukach														
6.	ogółem	170805	396	170409	1335	1586	3910	21723	25376	22184	29616	28736	19008	16935
7.	1 - 2 szt.	13785	196	13589	364	498	1351	5154	3241	1499	1017	380	80	5
8.	3 - 9	54354	200	54176	549	601	1888	12392	14748	9916	8874	4240	893	75
9.	10 - 49	67987	200	67965	629	671	3732	10344	7073	10344	17057	18349	8688	1422
10.	50 szt. i więcej	34679	280	34679	280	-	445	445	314	425	2668	5767	9347	15433
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące owce:														
11.	ogółem	238	15	223	7	7	16	21	37	25	44	35	26	5
12.	1 - 4 szt.	62	12	50	3	8	3	7	10	5	9	4	3	1
13.	5 - 9 szt.	22	3	21	4	3	3	3	-	5	-	5	4	13.
14.	10 - 19	30	3	28	4	5	5	5	4	-	8	5	4	14.
15.	20 - 49	46	-	46	-	3	3	3	17	6	9	4	4	15.
16.	50 szt. i więcej	78	-	78	-	3	4	3	6	9	18	22	19	16.
w sztukach														
17.	ogółem	11357	59	11298	38	74	188	422	1174	1015	2131	3188	2769	299
18.	1 - 4 szt.	147	24	123	6	18	25	25	25	10	18	11	7	3
19.	5 - 9 szt.	146	35	139	32	20	19	18	-	38	-	58	38	19.
20.	10 - 19	410	-	382	32	67	61	61	62	-	108	105	123	20.
21.	20 - 49	1465	-	1465	-	80	99	99	509	205	344	105	123	21.
22.	50 szt. i więcej	9189	-	9189	-	80	277	277	578	762	1661	3014	2897	22.
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące kozy:														
23.	ogółem	820	59	761	102	74	118	189	129	66	51	24	8	23.
24.	1 - 4 szt.	721	55	666	92	57	108	172	108	59	44	19	7	24.
25.	5 - 9	66	4	63	7	12	8	14	13	9	9	11	-	25.
26.	10 szt. i więcej	33	32	32	3	5	2	3	8	-	-	-	-	26.
w sztukach														
27.	ogółem	3030	116	2914	265	263	281	453	400	160	545	514	33	27.
28.	1 - 4 szt.	1366	91	1275	177	113	212	333	207	106	77	38	12	28.
29.	5 - 9	420	25	405	44	82	48	80	88	63	63	956	-	29.
30.	10 szt. i więcej	1244	25	1234	44	68	21	40	105	-	-	-	-	30.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
Zwierzęta gospodarskie (cd.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy:														
1.	ogółem	34311	2670	31641	2081	1623	2850	8466	6397	3706	3588	2098	701	131
2.	1 - 49 szt.	27217	2353	24864	1780	1352	2352	6868	5020	2828	2633	1501	456	74
3.	50 - 149	6506	282	6224	267	240	457	1456	1290	825	895	541	215	38
4.	150 - 499	411	10	401	22	20	30	114	71	37	43	46	13	5
5.	500 - 999	56	5	51	3	5	8	14	4	4	8	3	7	3
6.	10000 szt. i więcej	121	20	101	9	9	8	14	12	12	9	7	10	11
w sztukach														
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:														
7.	ogółem	7384964	912500	6472464	350532	663121	636116	773065	629840	616265	560095	342223	574350	1326857
8.	1 - 49 szt.	611710	45727	565983	36063	28604	51123	152748	114832	66841	64557	37235	12132	1848
9.	50 - 149	462369	17519	444850	18799	17127	32260	101594	93012	59190	64833	39583	15688	2764
10.	150 - 499	88408	2480	85928	4520	3954	6841	24405	15657	8067	9389	9543	2434	1118
11.	500 - 999	160992	27214	133778	13250	7476	27981	21460	3572	21460	18772	2610	27837	10820
12.	10000 szt. i więcej	6061484	819559	5241925	277900	611349	540503	466337	402767	460707	402544	253252	516259	1310307
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące kury niośki:														
13.	ogółem	31893	2423	29470	1932	1501	2632	7873	5954	3459	3352	1986	664	117
14.	1 - 49 szt.	28637	2354	26283	1794	1366	2394	7150	5325	3047	2917	1673	534	83
15.	50 - 149	2932	61	2871	119	114	216	638	576	384	403	279	115	27
16.	150 - 499	267	5	262	14	14	19	76	49	24	27	30	9	9
17.	500 szt. i więcej	57	3	54	5	7	3	9	4	4	5	4	8	5
w sztukach														
Pogłowie kur niosek według skali chowu:														
18.	ogółem	1563239	79184	1484055	118873	162370	130204	221732	196513	137919	116403	129923	119212	150906
19.	1 - 49 szt.	560617	38454	522163	31636	25337	44342	134875	106153	63330	63636	38030	12920	1904
20.	50 - 149	189709	3809	185900	7819	7473	14492	40117	37175	25077	26267	18153	7557	1770
21.	150 - 499	56082	1300	54782	2800	2660	4470	15990	10185	5012	5700	6230	1735	21
22.	500 szt. i więcej	756831	35621	721210	76618	126900	66900	30750	43000	44500	20800	67510	97500	146732
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze:														
23.	ogółem	9472	603	8869	484	366	697	2327	1846	1109	1124	635	231	50
24.	1 - 99 szt.	9270	576	8694	474	358	684	2285	1822	1091	1104	622	215	39
25.	100 - 999	107	9	98	6	4	7	29	13	7	12	9	11	9
26.	10000 szt. i więcej	95	18	77	4	4	6	13	11	11	8	4	7	9
w sztukach														
Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:														
27.	ogółem	5571750	824265	4747485	198149	376822	496758	524785	413598	467709	433620	207099	453130	1175815
28.	1 - 99 szt.	247716	14775	232941	12018	9547	17617	58547	47655	29137	32121	18437	6616	1246
29.	100 - 999	109443	24180	85263	5169	826	4638	22901	3176	7865	16955	7700	16033	29
30.	10000 szt. i więcej	5214591	785310	4429281	180962	366449	474503	443337	362767	430707	384544	180962	440225	1164825

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha łącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Zwierzęta gospodarskie (dok.)														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa utrzymujące konie:														
1.	ogółem	2890	198	2692	163	168	303	685	468	291	270	207	93	44
2.	1 szt.	1228	111	1117	75	66	149	321	196	112	97	68	23	10
3.	2	688	40	648	38	56	61	170	116	70	47	50	28	12
4.	3 - 9	973	46	752	41	42	82	160	133	83	95	70	31	15
5.	10 szt. i więcej	}	}	175	9	4	11	34	23	26	31	19	11	7
w sztukach														
Pogłowie koni według skali chowu:														
6.	ogółem	9069	376	8693	482	426	757	1824	1405	1022	1173	832	410	362
7.	1 szt.	1228	111	1117	75	66	149	321	196	112	97	68	23	10
8.	2	1376	80	1296	76	112	122	340	232	140	94	100	56	24
9.	3 - 9	6465	185	3257	162	167	337	650	580	390	445	310	144	72
10.	10 szt. i więcej	}	}	3023	169	81	149	513	397	380	537	354	187	256
Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie (dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej):														
11.	obory	28688	147	28541	962	630	1961	7916	6363	3832	3721	2273	715	168
12.	chlewnie	29658	23	29635	878	877	2078	8607	6701	3704	3545	2269	814	162
13.	kurniki dla niosek	29845	59	29785	2237	1287	2498	8057	6273	3314	3442	1902	668	107
Ciągniki i maszyny rolnicze														
w liczbach bezwzględnych														
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:														
14.	ogółem	50728	1067	49661	1877	2081	4254	13505	9981	6064	5914	3881	1592	512
15.	do 15 kW	998	96	902	127	120	154	226	126	54	52	27	11	5
16.	15 - 25	18371	480	17891	793	842	1688	4963	3644	2177	1983	1252	449	100
17.	25 - 40	28385	398	27987	745	853	1935	7311	6031	3817	3804	2388	898	205
18.	40 - 60	15650	109	15541	228	290	603	2512	3109	2539	2998	2100	886	276
19.	60 kW i więcej	13443	28	13415	42	67	155	802	1464	1869	3067	3226	1933	790
w sztukach														
Liczba ciągników o mocy silnika:														
20.	ogółem	87317	1154	86163	2023	2264	4735	16864	15832	11779	13861	10935	5471	2399
21.	do 15 kW	1100	102	998	132	125	169	263	136	58	58	28	24	5
22.	15 - 25	19393	490	18903	827	870	1750	5211	3843	2302	2121	1346	496	137
23.	25 - 40	32234	415	31819	776	893	2012	7776	6748	4430	4634	3017	1176	357
24.	40 - 60	18363	118	18245	244	300	637	2743	3523	2950	3569	2626	1184	469
25.	60 kW i więcej	16227	29	16198	44	76	167	871	1582	2039	3479	3918	2591	1431

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Powierzchnia nawadniana														
w ha														
w liczbach bezwzględnych														
1.	Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:	4463	-	9	18	23	301	303	434	377	1244	1012	741	1.
2.	Gospodarstwa wykorzystujące jako źródło wody do nawadniania wodę:													2.
3.	gruntową	x	x	289	-	27	45	20	23	44	52	35	17	3.
4.	powierzchniową w obrębie gospodarstwa	x	x	166	-	-	-	49	21	20	23	19	5	4.
5.	powierzchniową spoza gospodarstwa spoza gospodarstwa z ogólnie dostępnych sieci wodociągowych	x	x	66	-	-	-	3	21	14	11	3	5	5.
6.	inne źródła wody	x	x	41	17	3	-	9	3	-	-	-	-	6.
		x	x	39	-	-	-	-	11	7	22	7	-	
Nawożenie i środki ochrony roślin														
w liczbach bezwzględnych														
7.	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:													7.
8.	Mineralne	64001	4381	5895	4207	6314	15018	10171	6121	5921	3862	1602	509	8.
9.	azotowe	61051	3739	5192	3838	5884	14537	9993	6044	5877	3845	1593	509	9.
10.	fosforowe	7443	253	481	381	643	1751	1321	880	862	572	211	88	10.
11.	potasowe	8590	206	485	384	696	1721	1519	1089	1100	861	374	155	11.
12.	wieloskładnikowe	40899	1911	3109	2241	3519	9101	6915	4533	4628	3173	1351	418	12.
	Wapniowe	12329	231	482	399	767	2366	2245	1601	1762	1415	780	281	
13.	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:													13.
14.	ogółem	42343	1102	1943	1701	3315	10673	8407	5228	5181	3279	1221	293	14.
15.	obornik	42042	1091	1910	1666	3293	10613	8373	5206	5159	3253	1198	280	15.
16.	gnojówka	13365	18	82	116	309	2280	2970	2320	2642	1842	660	126	16.
	gnojowica	3936	20	48	43	114	642	824	653	732	532	252	76	
w kilogramach														
17.	Zużycie NPK na 1 hektar użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej													17.
	ogółem	156.5	87.2	108.8	98.2	99.6	107.1	145.2	154.2	155.2	134.2	223.6	218.9	
Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin														
18.	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin													18.
	ogółem	x	x	5339	3611	5410	14662	10000	5699	5537	3770	1531	460	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.		
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej	
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50			50 - 100
Pracujący w gospodarstwie rolnym															
w liczbach bezwzględnych															
1.	Gospodarstwa, w których użytkownik planuje do 2013 roku przejść na emeryturę lub rentę (w tym rentę strukturalną) i przekazać gospodarstwo rolne następcy ogółem	8291	680	7611	527	368	640	2091	1606	943	831	458	117	30	1.
2.	Gospodarstwa domowe z użytkownikami gospodarstwa rolnego, w których wystąpiły dochody z tytułu: prowadzenia działalności pozarolniczej	14712	2225	12487	2035	1471	1833	2983	1582	843	804	541	263	132	2.
3.	pracy najemnej	27560	4750	22810	3993	2711	3464	5975	3066	1432	1241	617	235	76	3.
4.	emerytury lub renty	15619	4315	11304	2103	1324	1575	2760	1578	820	661	333	117	33	4.
5.	innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą lub rentą	3839	836	3003	582	324	490	756	404	193	138	77	24	15	5.
6.	Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów: z działalności rolniczej	40505	1267	39238	1254	1178	2527	9586	8147	5402	5472	3671	1923	478	6.
7.	z działalności rolniczej i pracy najemnej	449	16	433	24	21	57	138	105	38	31	12	7	7.	
9.	z pracy najemnej	15424	3676	11748	3075	2011	2330	2937	886	277	165	53	10	4	9.
9.	z pracy najemnej i działalności rolniczej	806	132	674	129	110	101	209	75	27	19	19	4	9.	
10.	z działalności pozarolniczej	6638	1392	5246	1253	914	997	1190	453	177	117	81	35	29	10.
11.	z emerytury i renty	7630	3541	4089	1427	779	807	771	190	67	41	41	7	-	11.
12.	z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą	1706	506	1200	343	191	243	244	93	35	26	20	5	-	12.
13.	pozostałe	4436	303	4133	408	342	563	1312	746	336	237	121	45	23	13.
14.	Gospodarstwa domowe użytkownika zużywające więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej gospodarstwa: ogółem	15359	4241	11118	2003	1336	1817	3671	1537	500	254	254	-	-	14.

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			powyżej 1 ha											
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		50 - 100
Pracujący w gospodarstwie rolnym (cd.)														
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:														
1.	ogółem	172796	18353	154443	14472	10526	15653	37469	26503	16230	16551	11140	4580	1319
2.	mężczyźni	97797	9698	88099	8103	5984	9002	21358	15161	9329	9438	6337	2607	780
3.	kobiety	74998	8654	66344	6369	4542	6651	16111	11342	6901	7113	4803	1973	539
osoby w wieku:														
4.	do 24	25690	1425	24265	1376	1073	2034	5659	4639	2891	3219	2238	918	218
5.	25 - 34	29453	2551	26902	2064	1590	2560	6608	4701	3171	3073	2074	835	226
6.	35 - 44	35619	3140	32479	3236	2316	3296	7836	5281	3273	3465	2474	1005	297
7.	45 - 54	44921	4607	40314	3899	2940	4239	10079	6951	4140	4109	2531	1111	315
8.	55 - 64	27133	4152	22981	2747	1877	2684	5578	3835	2130	2045	1361	522	202
9.	65 lat i więcej	9980	2478	7502	1150	730	840	1709	1096	625	640	462	189	61
10.	użytkownicy gospodarstw rolnych													
	razem	76700	10575	66125	7744	5461	7535	16232	10628	6333	6080	3953	1630	529
11.	mężczyźni	57989	5915	52074	4908	3613	5306	12598	8938	5532	5509	3668	1527	475
12.	kobiety	18711	4660	14051	2836	1848	2229	3634	1690	801	571	285	103	54
osoby w wieku:														
13.	do 24	1081	126	955	77	70	78	220	166	146	113	60	14	11
14.	25 - 34	11429	1224	10205	975	742	1109	2567	1671	1152	1001	647	263	78
15.	35 - 44	19255	1977	17278	1980	1398	1914	4196	2688	1636	1665	1182	473	146
16.	45 - 54	25635	2766	22869	2402	1763	2504	5832	3836	2215	2193	1350	608	166
17.	55 - 64	15284	2821	12463	1652	1100	1567	2974	2056	1080	1021	654	251	108
18.	65 lat i więcej	4017	1662	2355	658	388	363	443	211	104	87	60	21	20
19.	małżonkowie użytkowników razem ..	44586	4302	40284	3704	2694	3926	9633	6837	4317	4469	3034	1306	364
20.	mężczyźni	9048	1724	7324	1399	923	1166	1933	888	443	318	166	64	24
21.	kobiety	35538	2578	32960	2305	1771	2760	7700	5949	3874	4151	2868	1242	340
osoby w wieku:														
22.	do 24	504	7	497	23	21	35	117	87	91	61	42	16	4
23.	25 - 34	7023	437	6586	439	335	579	1574	1142	845	808	567	246	51
24.	35 - 44	13510	849	12661	1006	761	1102	3011	2138	1356	1558	1127	478	124
25.	45 - 54	16312	1346	14966	1300	1017	1489	3661	2662	1605	1630	1024	454	124
26.	55 - 64	6085	1127	4958	747	459	632	1163	761	393	386	256	106	55
27.	65 lat i więcej	1152	536	616	101	89	89	107	47	27	26	18	6	6
28.	pozostali członkowie rodziny razem	51510	3476	48034	3024	2371	4192	11604	9038	5580	6002	4153	1644	426
29.	mężczyźni	30761	2060	28701	1796	1448	2530	6827	5335	3354	3611	2503	1016	281
30.	kobiety	20749	1416	19333	1228	923	1662	4777	3703	2226	2391	1650	628	145
osoby w wieku:														
31.	do 24	24105	1292	22813	1276	982	1921	5322	4386	2654	3045	2136	888	203
32.	25 - 34	11001	890	10111	650	513	872	2467	1888	1174	1264	860	326	97
33.	35 - 44	2854	314	2540	250	157	280	629	455	281	242	165	54	27
34.	45 - 54	2974	495	2479	197	160	246	586	453	320	286	157	49	25
35.	55 - 64	5764	204	5560	348	318	485	1441	1018	657	638	451	165	39
36.	65 lat i więcej	4811	280	4531	303	241	388	1159	838	494	527	384	162	35

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
Pracujący w gospodarstwie rolnym (dok.)														
Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym:														
1.	ogółem	124404	114012	7753	5753	9573	27117	21083	13545	14209	9817	4061	1101	
2.	mężczyźni	66109	60930	3590	2791	4716	14234	11557	7564	8000	5547	2291	640	
3.	kobiety	58295	53082	4163	2962	4857	12883	9526	5981	6209	4270	1770	461	
Pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem:														
4.	ogółem	5508	4877	424	361	539	1320	840	468	436	298	133	58	
5.	mężczyźni	3767	3526	274	256	385	973	629	343	311	213	98	44	
6.	kobiety	1742	1351	150	105	154	347	211	125	125	85	35	14	
Pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie:														
7.	ogółem	42884	35554	6295	4412	5541	9032	4580	2217	1906	1025	386	160	
8.	mężczyźni	27922	23643	4239	2937	3901	6151	2975	1422	1127	577	218	96	
9.	kobiety	14962	11911	2056	1475	1640	2881	1605	795	779	448	168	64	
Pracownicy najemni (spoza gospodarstwa domowego) zatrudnieni w gospodarstwie rolnym na stałe:														
10.	ogółem	3095	2919	107	70	131	168	134	385	122	234	411	1157	
Liczba pełnozatrudnionych^{a)}:														
11.	ogółem	99928	94501	5132	4142	7385	22162	17459	11645	11978	8503	3858	2236	
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:														
12.	ogółem	94862	89596	4971	4017	7156	21700	17066	11061	11533	7880	3281	930	
13.	użytkownicy gospodarstw rolnych ...	49995	46882	2817	2285	4021	11786	8959	5655	5624	3727	1530	478	
14.	małżonkowie użytkowników	28451	27092	1408	1133	2037	6399	5173	3417	3668	2514	1069	274	
15.	pozostali członkowie rodziny	16415	15623	747	600	1098	3515	2934	1989	2242	1639	682	178	

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 5. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ROLNICZEGO OSOBY KIERUJĄCEJ ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze					Gospodarstwa, w których osoba kierująca nie posiada wykształcenia rolniczego
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	kurs rolniczy	
w liczbach bezwzględnych							
Województwo	77905	2219	180	10730	16145	14368	34263
Podregion bydgosko-toruński	10468	463	29	1158	1815	1877	5126
Powiaty:							
bydgoski	3498	160	7	409	643	785	1493
toruński	4874	109	12	591	1073	790	2299
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	1278	127	107	49	212	781	
m.Toruń	818	67	60	49	89	554	
Podregion grudziądzki	27328	742	60	3773	6055	4893	11805
Powiaty:							
brodnicki	4725	120	16	614	904	817	2254
chełmiński	2625	72	361	548	989	396	1248
golubsko-dobrzyński	3673	102	3	680	959	651	1279
grudziądzki	3103	80	7	396	804	441	1375
sępoleński	2244	70	7	324	454	569	820
świecki	4767	124	9	500	1041	1052	2041
tucholski	3205	96	6	388	733	566	1416
wąbrzeski	2311	54	8	441	557	306	946
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	675	24	73	56	97	425	
Podregion wrocławski	40109	1014	91	5799	8275	7598	17332
Powiaty:							
aleksandrowski	3454	69	4	411	997	464	1510
inowrocławski	4874	194	10	884	989	882	1915
lipnowski	5915	83	11	721	1046	1220	2835
mogileński	2875	73	6	564	701	369	1162
nakielski	3024	137	6	467	563	729	1122
radziejowski	4186	79	7	608	895	894	1703
rypiński	3682	74	19	377	585	800	1827
wrocławski	7967	156	18	1034	1623	1599	3537
zniński	3385	117	7	664	833	534	1230
Miasto na prawach powiatu:							
m.Wrocławek	746	32	3	70	43	108	490

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze					Gospodarstwa, w których osoba kierująca nie posiada wykształcenia rolniczego
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	kurs rolniczy	
w liczbach bezwzględnych							
Województwo	77595	2099	178	10662	16136	14335	34185
Podregion bydgosko-toruński	10412	434	29	1151	1815	1871	5112
Powiaty:							
bydgoski	3472	149	7	404	643	781	1487
toruński	4855	98	12	590	1073	788	2294
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	1267	120	107	49	212	778	
m.Toruń	818	67	60	49	89	554	
Podregion grudziądzki	27189	694	59	3743	6051	4875	11767
Powiaty:							
brodnicki	4712	115	16	606	904	817	2254
chełmiński	2607	64	361	546	989	395	1242
golubsko-dobrzyński	3667	98	3	679	959	651	1278
grudziądzki	3061	70	7	387	804	429	1364
sępoleński	2224	62	7	318	454	568	815
świecki	4751	119	9	497	1041	1052	2033
tucholski	3192	92	6	386	732	565	1411
wąbrzeski	2302	51	8	440	556	304	944
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	673	23	73	56	96	425	
Podregion wrocławski	39994	971	90	5768	8270	7589	17306
Powiaty:							
aleksandrowski	3448	69	4	409	996	463	1508
inowrocławski	4853	184	10	880	988	882	1909
lipnowski	5910	82	11	719	1046	1219	2834
mogileński	2866	70	6	561	700	369	1160
nakielski	2997	125	5	459	563	727	1118
radziejowski	4180	76	7	606	895	894	1702
rypiński	3675	72	19	375	585	799	1825
wrocławski	7953	151	18	1031	1623	1597	3533
zniński	3368	111	7	659	831	532	1228
Miasto na prawach powiatu:							
m.Wrocławek	743	31	3	70	43	108	488

TABL. 6. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG LAT PROWADZENIA GOSPODARSTWA PRZEZ OSOBĘ KIERUJĄCĄ ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres				
		do 1 roku	2 - 5	6 - 10	11 - 20	21 lat i więcej
	w liczbach bezwzględnych					
Województwo	77905	1672	9481	12138	24782	29833
Podregion bydgosko-toruński	10468	164	1408	2035	3303	3558
Powiaty:						
bydgoski	3498	81	381	565	1135	1337
toruński	4874	56	620	748	1529	1921
Miasta na prawach powiatu:						
m.Bydgoszcz	1278	9	239	441	404	184
m.Toruń	818	17	169	281	235	117
Podregion grudziądzki	27328	573	3305	4086	8590	10774
Powiaty:						
brodnicki	4725	86	534	659	1509	1936
chełmiński	2625	80	357	367	862	959
golubsko-dobrzyński	3673	61	427	568	1089	1529
grudziądzki	3103	88	382	427	959	1247
sępoleński	2244	68	329	300	684	863
świecki	4767	80	526	782	1555	1825
tucholski	3205	50	345	481	1037	1293
wąbrzeski	2311	43	294	340	695	940
Miasto na prawach powiatu:						
m.Grudziądz	675	17	112	163	201	182
Podregion włocławski	40109	936	4768	6016	12888	15500
Powiaty:						
aleksandrowski	3454	143	483	483	1017	1330
inowrocławski	4874	85	596	850	1495	1848
lipnowski	5915	194	719	783	1995	2225
mogileński	2875	99	372	362	896	1147
nakielski	3024	61	342	488	942	1192
radziejowski	4186	71	516	592	1365	1642
rypiński	3682	66	419	458	1300	1440
włocławski	7967	151	829	1195	2672	3119
żniński	3385	52	400	611	926	1397
Miasto na prawach powiatu:						
m.Włocławek	746	15	92	196	282	161

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres				
		do 1 roku	2 - 5	6 - 10	11 - 20	21 lat i więcej
	w liczbach bezwzględnych					
Województwo	77595	1643	9421	12067	24686	29779
Podregion bydgosko-toruński	10412	163	1403	2021	3279	3546
Powiaty:						
bydgoski	3472	81	379	561	1124	1328
toruński	4855	55	618	743	1521	1918
Miasta na prawach powiatu:						
m.Bydgoszcz	1267	9	238	436	399	184
m.Toruń	818	17	169	281	235	117
Podregion grudziądzki	27189	550	3274	4054	8558	10753
Powiaty:						
brodnicki	4712	85	531	655	1506	1934
chełmiński	2607	80	352	362	857	956
golubsko-dobrzyński	3667	61	424	567	1088	1528
grudziądzki	3061	70	373	420	953	1245
sępoleński	2224	66	325	294	679	860
świecki	4751	79	521	779	1549	1824
tucholski	3192	50	344	478	1034	1287
wąbrzeski	2302	42	293	338	692	938
Miasto na prawach powiatu:						
m.Grudziądz	673	17	112	162	201	181
Podregion włocławski	39994	931	4744	5991	12848	15479
Powiaty:						
aleksandrowski	3448	143	481	481	1015	1330
inowrocławski	4853	84	592	847	1487	1843
lipnowski	5910	194	718	782	1992	2225
mogileński	2866	98	371	360	893	1145
nakielski	2997	60	336	482	933	1187
radziejowski	4180	71	515	590	1363	1641
rypiński	3675	66	417	455	1299	1439
włocławski	7953	151	826	1193	2667	3115
żniński	3368	51	396	607	921	1394
Miasto na prawach powiatu:						
m.Włocławek	743	14	92	196	280	161

TABL. 7. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE WEDŁUG OSOBY KIERUJĄCEJ ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa, w których osobą kierującą jest			
		użytkownik	członek rodziny użytkownika		pracownik najemny
			razem	w tym współmałżonek użytkownika	
w liczbach bezwzględnych					
Województwo	77595	75397	1472	566	159
Podregion bydgosko-toruński	10412	10017	288	84	22
Powiaty:					
bydgoski	3472	3361	85	15	11
toruński	4855	4657	151	44	3
Miasta na prawach powiatu:					
m.Bydgoszcz	1267	1209	32	26	
m.Toruń	818	790	21	7	
Podregion grudziądzki	27189	26504	440	164	82
Powiaty:					
brodnicki	4712	4585	60	22	45
chełmiński	2607	2548	44	15	
golubsko-dobrzyński	3667	3569	75	20	3
grudziądzki	3061	2994	45	15	7
sępoleński	2224	2205	12	3	4
świecki	4751	4609	91	35	16
tucholski	3192	3114	60	14	4
wąbrzeski	2302	2233	39	31	
Miasto na prawach powiatu:					
m.Grudziądz	673	647	14	12	–
Podregion włocławski	39994	38876	744	319	55
Powiaty:					
aleksandrowski	3448	3358	67	18	6
inowrocławski	4853	4716	53	84	
lipnowski	5910	5728	139	36	7
mogileński	2866	2746	83	35	3
nakielski	2997	2942	30	19	6
radziejowski	4180	4108	47	25	
rypiński	3675	3601	40	18	16
włocławski	7953	7692	197	54	10
zniński	3368	3273	65	27	3
Miasto na prawach powiatu:					
m.Włocławek	743	714	22	7	

TABL. 8. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
1.	Województwo	88285	20679	8286	5729	7783	16483	10710	6370	6102	3969	1637	537	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	948162	6165	12126	13904	30582	121832	131489	109729	148228	150176	108929	114952	2.
3.	Powiaty:	14360	5093	1632	1123	1277	2116	1177	651	424	186	583	98	3.
4.	bydgoski	117312	1236	2360	2721	4967	15485	14328	11266	14174	16302	12082	22391	4.
5.	toruński	3919	751	343	343	405	657	422	265	263	206	92	43	5.
6.	Miasta na prawach powiatu:	47900	296	688	838	1598	4856	5106	4614	6368	7991	6007	9537	6.
7.	m. Bydgoszcz	4992	827	403	403	507	1118	647	328	194	194	77	35	7.
8.	m. Toruń	53593	366	801	978	1989	8207	7901	5662	7151	7349	4925	8264	8.
9.	Podregion grudziądzki	3977	2789	376	246	205	205	62	37	18	15	9	15	9.
10.	Powiaty:	9821	445	552	595	778	1465	761	633	443	626	629	2896	10.
11.	brodnicki	1471	725	131	131	160	136	46	21	9	9	8	5	11.
12.	chełmiński	5997	130	319	310	603	956	559	356	212	336	520	1693	12.
13.	Miasto na prawach powiatu:	29434	5570	3166	2049	2646	5338	3766	2285	2247	1505	656	206	13.
14.	grudziądzki	347348	1951	4625	4972	10379	39730	46370	39366	54432	56954	44367	44203	14.
15.	Powiaty:	4944	654	470	359	478	1076	716	431	407	246	87	20	15.
16.	brodnicki	56394	259	691	874	1879	8002	8812	7419	9925	9376	5994	3163	16.
17.	chełmiński	2846	515	271	174	209	655	384	224	192	142	62	18	17.
18.	golubsko-dobrzyński	33637	160	393	418	826	4840	4674	3876	4594	5247	4222	4387	18.
19.	grudziądzki	3875	740	347	210	362	882	545	287	282	150	53	17	19.
20.	sepolenski	40165	273	507	516	1455	6530	6663	4929	6781	5663	3346	3500	20.
21.	świecki	3376	676	400	226	307	390	370	330	266	178	93	35	21.
22.	tucholski	43548	208	585	550	1206	4296	4787	3936	6393	6801	6325	8460	22.
23.	wąbrzeski	2452	526	115	115	146	331	284	284	249	182	101	35	23.
24.	Miasto na prawach powiatu:	38156	192	343	276	560	1946	4095	4915	6055	6969	5853	5853	24.
25.	grudziądzki	5227	1012	647	410	527	830	626	344	374	291	123	43	25.
26.	sepolenski	61869	404	951	991	2065	6203	7750	5896	9108	11020	8370	9112	26.
27.	świecki	3457	807	2650	319	536	252	391	252	242	144	58	17	27.
28.	tucholski	34156	233	33922	716	1232	4863	4353	5848	3805	5430	3805	3175	28.
29.	wąbrzeski	2405	308	2097	163	208	435	362	226	224	168	73	18	29.
30.	Miasto na prawach powiatu:	36298	127	314	397	813	3324	4481	3925	5471	6316	4932	6199	30.
31.	grudziądzki	851	331	186	98	90	94	21	7	11	4	6	3	31.
32.	Miasto na prawach powiatu:	3125	96	262	234	342	666	245	117	258	149	403	354	32.
33.	Podregion włocławski	44492	10017	3488	2557	3860	9029	5767	3434	3272	2040	795	233	33.
34.	Powiaty:	483502	2977	5142	6211	15236	66617	70792	59097	79622	76919	52532	48358	34.
35.	aleksandrowski	3578	679	339	230	375	781	434	252	268	166	44	10	35.
36.	inowrocławski	35091	211	496	559	1474	5618	5278	4353	6453	6198	2858	1593	36.
37.	lipnowski	5208	928	469	304	705	942	705	469	452	334	147	71	37.
38.	mogileński	74689	1613	684	724	1529	8765	8129	8129	11049	12621	9962	13807	38.
39.	radziejowski	6726	475	505	416	753	1534	835	423	385	188	63	11	39.
40.	toruński	56175	475	747	1023	2978	11287	10156	7282	9343	7064	4057	1773	40.
41.	włocławski	4089	1837	256	143	164	443	420	265	262	189	92	18	41.
42.	Miasto na prawach powiatu:	38761	401	376	350	645	3351	5203	4554	6494	7219	6191	3979	42.
43.	aleksandrowski	3224	517	195	195	245	441	441	333	333	244	120	50	43.
44.	inowrocławski	54306	178	409	475	949	3519	5492	5696	8163	9319	7964	12142	44.
45.	radziejowski	4465	945	267	219	328	1072	650	384	344	187	62	7	45.
46.	toruński	45431	249	400	328	1321	8016	7876	6581	8310	6949	3974	1226	46.
47.	mogileński	4356	1117	312	218	433	1025	591	276	253	105	26	20	47.
48.	włocławski	34765	302	461	536	1739	7511	536	4727	6063	3937	2235	48.	
49.	aleksandrowski	8279	1326	589	514	798	2165	1186	661	594	315	111	20	49.
50.	inowrocławski	84334	478	868	1248	3148	15824	14484	11355	14442	11755	7276	3456	50.
51.	zniesiony	3535	685	311	178	245	459	464	351	371	299	132	40	51.
52.	Miasto na prawach powiatu:	55504	243	461	433	951	3484	5795	6039	9066	11349	8730	9197	52.
53.	zniesiony	1031	369	164	140	132	136	41	22	10	13	4	53.	
54.	Miasto na prawach powiatu:	4203	91	241	333	504	934	490	381	239	519	470	54.	

TABL. 9. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓLEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych powyżej 1 ha										Lp.			
			I – liczba gospodarstw	p – powierzchnia użytków rolnych w ha	do 1 ha włącznie										100 i więcej	
					razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30		30 - 50		50 - 100
1.	Województwo	77905	10846	7915	5552	7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	1.		
2.	Podregion bydgosko-toruński	1082783	4842	11600	13482	30026	121329	131399	109690	150720	148409	110508	250780	2.		
3.	Powiaty:	10468	8908	1037	1211	1433	2077	1173	651	428	188	125	3.			
4.	bydgoski	131040	770	2080	2515	4719	15219	14280	11269	16449	12174	37325	4.			
5.	toruński	3498	404	320	389	650	266	420	266	209	94	56	5.			
6.	Miasta na prawach powiatu:	55829	239	782	1536	4808	5084	5084	4636	8106	6140	17473	6.			
7.	m. Bydgoszcz	4874	721	395	506	1117	647	293	194	194	81	48	7.			
8.	m. Toruń	60236	346	958	1986	7901	7901	7901	5662	7349	5165	14745	8.			
9.	Miasta na prawach powiatu:	1278	311	201	165	178	60	36	36	16	5	16	9.			
10.	m. Bydgoszcz	9201	133	488	631	1280	735	615	496	658	349	3413	10.			
11.	m. Toruń	818	124	121	151	132	46	21	8	9	8	5	11.			
12.	Podregion grudziądzki	5775	51	287	566	934	559	356	191	336	520	1693	12.			
13.	Powiaty:	27328	3501	2010	2625	3768	2284	2284	1507	1507	670	302	13.			
14.	brodnicki	397485	1661	4879	10300	39696	46394	39346	54501	57047	45535	93622	14.			
15.	chełmiński	4725	457	354	471	1075	714	430	407	246	87	31	15.			
16.	golubsko-dobrzyński	62482	230	861	1855	8790	8790	7400	9925	9376	5994	9383	16.			
17.	grudziądzki	2625	286	172	209	655	385	224	142	142	64	29	17.			
18.	sepolenski	41940	131	414	827	4840	4686	3876	4621	5247	4369	12545	18.			
19.	świecki	3673	555	204	360	882	545	287	282	150	53	22	19.			
20.	tucholski	43295	234	502	1449	6630	6663	4929	6781	5683	3346	6708	20.			
21.	wąbrzeski	3103	381	221	306	572	389	230	266	178	100	69	21.			
22.	Miasto na prawach powiatu:	58038	177	539	1203	4277	3936	4277	6801	6801	6940	22426	22.			
23.	m. Grudziądz	2244	303	115	147	255	332	283	249	183	105	46	23.			
24.	Podregion włocławski	43657	156	276	563	1949	4900	6055	7000	7303	11009	24.				
25.	aleksandrowski	4767	575	398	523	345	345	291	376	291	123	52	25.			
26.	inowrocławski	66520	337	962	2050	7750	5911	9149	11020	8370	13846	26.				
27.	lipnowski	3205	564	288	316	534	393	252	242	144	58	27.				
28.	mogileński	39759	208	701	1220	4884	4353	3605	5848	5430	3605	8837	28.			
29.	nakielski	2311	208	163	207	436	362	224	224	169	74	23	29.			
30.	radziejowski	38720	115	397	808	3332	4481	3925	5471	6361	5004	8514	30.			
31.	rypiński	675	172	95	86	93	22	7	11	4	6	3	31.			
32.	włocławski	3073	74	227	325	659	259	117	258	149	403	354	32.			
33.	Miasto na prawach powiatu:	40109	5785	2505	3801	9002	5761	3432	3274	2047	799	301	33.			
34.	m. Włocławek	55458	2411	6089	15006	66413	70726	59075	79668	77223	52798	119832	34.			
35.	Podregion wrocławski	3454	557	229	373	781	434	253	268	166	44	13	35.			
36.	aleksandrowski	35609	197	557	1466	5618	5278	4370	6453	6198	2858	2123	36.			
37.	inowrocławski	4874	584	304	466	940	706	385	452	335	147	86	37.			
38.	lipnowski	115677	307	680	1522	7058	8129	8129	11049	12670	9962	54798	38.			
39.	mogileński	5915	895	397	723	1522	832	420	384	189	63	13	39.			
40.	nakielski	56133	338	979	2864	11203	10122	7232	9319	7102	4057	2209	40.			
41.	radziejowski	2875	618	142	164	443	420	265	261	101	92	25	41.			
42.	rypiński	41587	276	347	645	3351	5203	4584	6466	7302	6191	6880	42.			
43.	włocławski	3024	308	191	242	471	442	330	333	245	122	68	43.			
44.	Miasto na prawach powiatu:	65436	155	466	937	3505	5681	5681	8163	9365	8089	23169	44.			
45.	m. Włocławek	4186	220	521	1302	1072	649	384	344	187	62	12	45.			
46.	Podregion wrocławski	49681	466	396	7864	8018	7864	6581	8310	6949	3974	5546	46.			
47.	aleksandrowski	3682	197	211	426	1021	590	254	254	105	27	47.				
48.	inowrocławski	34911	440	521	1712	7480	7242	4766	6084	3937	2553	25	48.			
49.	lipnowski	7967	1040	508	792	2158	1185	661	596	316	111	25	49.			
50.	mogileński	87078	848	1234	3121	15773	14472	11357	14992	7276	7276	6265	50.			
51.	radziejowski	3385	532	173	244	459	463	351	371	300	134	52	51.			
52.	rypiński	64037	228	422	946	3483	5782	6039	9066	11386	8872	17361	52.			
53.	Miasto na prawach powiatu:	746	104	134	129	135	40	21	11	13	4	4	53.			
54.	m. Włocławek	4108	48	318	492	923	480	366	265	519	470	470	54.			

TABL. 10. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW
A. OGÓŁEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	do 1 ha włącznie	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha										Lp.	
				powyżej 1 ha											100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
1.	Województwo	12,27	0,30	15,92	1,46	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,85	66,71	344,48	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	9,22	0,24	14,14	1,45	2,42	3,89	7,32	12,17	17,30	24,34	38,43	64,87	298,60	2.
	Powiaty:														
3.	bydgoski	14,24	0,39	17,51	1,46	2,44	3,95	7,39	12,10	17,41	24,25	38,78	65,32	312,02	3.
4.	toruński	12,03	0,44	14,33	1,42	2,42	3,92	7,34	12,21	17,26	24,41	37,88	63,77	307,19	4.
	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	2,62	0,16	8,37	1,47	2,42	3,79	7,17	12,24	17,11	24,79	41,12	69,91	213,33	5.
6.	m.Toruń	4,08	0,18	7,87	1,44	2,37	3,77	7,03	12,22	16,97	23,56	37,35	65,03	338,70	6.
7.	Podregion grudziądzki	13,47	0,35	16,51	1,46	2,43	3,92	7,44	12,31	17,23	24,22	37,85	67,96	310,01	7.
	Powiaty:														
8.	brodnicki	12,63	0,40	14,49	1,47	2,43	3,93	7,44	12,31	17,21	24,39	38,11	68,90	302,69	8.
9.	chełmiński	14,66	0,31	17,81	1,45	2,40	3,95	7,39	12,17	17,30	23,94	36,95	68,26	432,58	9.
10.	goubsko-dobrzyński	11,18	0,37	13,72	1,46	2,46	4,02	7,40	12,23	17,18	24,05	37,75	63,14	304,91	10.
11.	grudziądzki	17,01	0,31	21,12	1,46	2,44	3,93	7,47	12,28	17,11	24,03	38,21	69,40	325,02	11.
12.	sepolenski	17,69	0,36	22,38	1,50	2,40	3,83	7,64	12,37	17,31	24,32	38,25	69,55	239,32	12.
13.	świecki	12,72	0,40	15,67	1,47	2,42	3,92	7,47	12,38	17,14	24,33	37,87	68,05	266,28	13.
14.	tucholski	11,48	0,29	14,87	1,46	2,44	3,86	7,32	12,43	17,27	24,17	37,71	65,60	327,30	14.
15.	wąbrzeski	16,05	0,41	18,34	1,43	2,43	3,91	7,64	12,38	17,37	24,42	37,64	67,63	370,16	15.
	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	3,69	0,29	5,84	1,41	2,38	3,80	7,07	11,75	16,66	23,42	37,14	67,25	118,03	16.
17.	Podregion włocławski	12,46	0,30	15,99	1,47	2,43	3,95	7,38	12,28	17,21	24,33	37,73	66,10	398,11	17.
	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	9,95	0,31	12,20	1,46	2,43	3,93	7,19	12,16	17,27	24,08	37,34	64,95	163,27	18.
19.	inowrocławski	22,14	0,37	26,84	1,46	2,38	3,95	7,51	12,43	17,33	24,44	37,82	67,77	637,19	19.
20.	lipnowski	8,42	0,29	10,98	1,48	2,46	3,95	7,36	12,16	17,22	24,27	37,58	64,39	169,96	20.
21.	mogileński	10,18	0,22	18,28	1,47	2,45	3,93	7,57	12,39	17,18	24,79	38,23	67,29	275,19	21.
22.	nakielski	20,16	0,35	23,91	1,48	2,44	3,87	7,44	12,45	17,21	24,51	38,22	66,30	340,72	22.
23.	radziejowski	11,13	0,26	14,04	1,50	2,41	4,03	7,48	12,12	17,14	24,16	37,16	64,09	462,14	23.
24.	rypiński	8,07	0,27	10,76	1,48	2,46	4,01	7,33	12,27	17,14	23,95	37,50	64,40	267,95	24.
25.	włocławski	10,52	0,36	12,46	1,47	2,43	3,94	7,31	12,21	17,18	24,31	37,33	65,55	250,58	25.
26.	żniński	18,04	0,36	22,28	1,48	2,43	3,88	7,58	12,49	17,21	24,44	37,95	66,21	333,86	26.
	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	4,14	0,25	6,30	1,47	2,38	3,82	6,86	11,96	17,31	24,11	40,29	59,22	136,95	27.

TABL. 10. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha											Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha											100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
1.	Województwo	10,74	0,30	13,93	1,46	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,84	66,57	214,06	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	8,17	0,24	12,53	1,45	2,42	3,89	7,32	12,17	17,31	24,31	38,45	64,96	228,48	2.
	Powiaty:														
3.	bydgoski	12,22	0,39	15,03	1,46	2,44	3,95	7,39	12,10	17,41	24,21	38,79	65,30	221,79	3.
4.	toruński	10,73	0,44	12,78	1,42	2,43	3,92	7,34	12,21	17,26	24,41	37,88	63,96	236,12	4.
	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	2,47	0,16	7,89	1,47	2,42	3,79	7,15	12,27	17,11	24,59	41,71	69,91	193,10	5.
6.	m.Toruń	4,08	0,18	7,86	1,44	2,37	3,77	7,03	12,16	16,97	23,56	37,35	65,03	338,70	6.
7.	Podregion grudziądzki	11,80	0,35	14,47	1,46	2,43	3,92	7,44	12,31	17,23	24,22	37,84	67,63	214,58	7.
	Powiaty:														
8.	brodnicki	11,41	0,40	13,09	1,47	2,43	3,93	7,44	12,31	17,21	24,39	38,11	68,90	158,16	8.
9.	chełmiński	11,82	0,31	14,36	1,45	2,40	3,95	7,39	12,17	17,30	23,93	36,95	68,09	243,71	9.
10.	goubsko-dobrzyński	10,37	0,37	12,72	1,46	2,46	4,02	7,40	12,23	17,18	24,05	37,75	63,14	205,89	10.
11.	grudziądzki	12,90	0,31	16,05	1,46	2,43	3,93	7,47	12,28	17,11	24,03	38,21	68,01	241,71	11.
12.	sepolenski	15,56	0,37	19,71	1,50	2,40	3,83	7,63	12,37	17,31	24,32	38,20	69,00	167,24	12.
13.	świecki	11,84	0,40	14,58	1,47	2,42	3,92	7,47	12,38	17,14	24,35	37,87	68,05	211,90	13.
14.	tucholski	9,88	0,29	12,80	1,46	2,44	3,86	7,32	12,44	17,27	24,17	37,71	65,60	186,77	14.
15.	wąbrzeski	15,09	0,41	17,25	1,43	2,43	3,91	7,64	12,38	17,37	24,42	37,60	67,56	344,41	15.
	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	3,67	0,29	5,82	1,41	2,38	3,80	7,08	11,65	16,66	23,42	37,14	67,25	118,03	16.
17.	Podregion włocławski	10,87	0,30	13,94	1,47	2,43	3,95	7,38	12,28	17,21	24,33	37,71	66,08	207,55	17.
	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	9,81	0,31	12,03	1,46	2,43	3,93	7,19	12,16	17,27	24,08	37,34	64,95	159,28	18.
19.	inowrocławski	14,34	0,37	17,37	1,46	2,38	3,95	7,51	12,43	17,33	24,44	37,79	67,77	194,46	19.
20.	lipnowski	8,35	0,29	10,89	1,48	2,46	3,95	7,36	12,16	17,22	24,27	37,52	64,39	161,15	20.
21.	mogileński	9,48	0,22	17,03	1,47	2,45	3,93	7,57	12,39	17,18	24,79	38,20	67,29	221,04	21.
22.	nakielski	16,85	0,35	20,00	1,48	2,44	3,87	7,45	12,45	17,21	24,51	38,19	66,37	242,84	22.
23.	radziejowski	10,18	0,26	12,84	1,50	2,41	4,03	7,48	12,12	17,14	24,16	37,16	64,09	175,19	23.
24.	rypiński	7,98	0,27	10,64	1,48	2,46	4,02	7,33	12,27	17,13	23,96	37,50	63,53	258,08	24.
25.	włocławski	10,19	0,36	12,06	1,47	2,43	3,94	7,31	12,21	17,18	24,31	37,32	65,55	172,82	25.
26.	żniński	15,77	0,35	19,48	1,48	2,43	3,88	7,59	12,49	17,21	24,44	37,96	66,14	229,93	26.
	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	4,08	0,25	6,21	1,47	2,38	3,82	6,87	11,96	17,31	23,90	39,94	59,22	136,95	27.

TABL. 11. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW
A. OGÓŁEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
1.	Województwo	13,90	0,45	1,47	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,85	66,69	344,48	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	12,52	0,49	1,45	2,42	3,90	7,33	12,17	17,31	24,34	38,43	64,75	298,60	2.
	Powiaty:													
3.	bydgoski	15,96	0,59	1,46	2,44	3,95	7,40	12,10	17,43	24,26	38,78	65,32	312,02	3.
4.	toruński	12,36	0,48	1,42	2,42	3,92	7,34	12,21	17,26	24,41	37,88	63,77	307,19	4.
	Miasta na prawach powiatu:													
5.	m.Bydgoszcz	7,20	0,43	1,49	2,43	3,83	7,19	12,25	17,08	24,79	41,12	69,72	213,33	5.
6.	m.Toruń	7,06	0,41	1,45	2,37	3,75	7,08	12,16	16,97	23,81	37,35	65,03	338,70	6.
7.	Podregion grudziądzki	14,54	0,47	1,46	2,43	3,92	7,45	12,31	17,23	24,22	37,85	67,96	310,01	7.
	Powiaty:													
8.	brodnicki	13,22	0,50	1,47	2,43	3,94	7,44	12,31	17,21	24,39	38,11	68,90	302,69	8.
9.	chełmiński	15,98	0,46	1,45	2,40	3,96	7,39	12,17	17,30	23,94	36,95	68,26	432,58	9.
10.	goubsko-dobrzyński	11,79	0,42	1,47	2,46	4,02	7,40	12,23	17,18	24,05	37,75	63,14	304,91	10.
11.	grudziądzki	18,70	0,46	1,46	2,44	3,93	7,48	12,27	17,11	24,03	38,21	69,40	325,02	11.
12.	sepolenski	19,46	0,51	1,50	2,40	3,92	7,64	12,37	17,31	24,32	38,25	69,55	239,32	12.
13.	świecki	13,95	0,59	1,47	2,42	3,92	7,48	12,38	17,13	24,33	37,87	68,05	266,28	13.
14.	tucholski	12,41	0,37	1,46	2,43	3,86	7,32	12,43	17,27	24,17	37,71	65,60	327,30	14.
15.	wąbrzeski	16,75	0,55	1,43	2,44	3,90	7,64	12,38	17,37	24,42	37,64	67,63	370,16	15.
	Miasto na prawach powiatu:													
16.	m.Grudziądz	4,55	0,43	1,41	2,39	3,78	7,09	11,75	16,66	23,42	37,14	67,25	118,03	16.
17.	Podregion włocławski	13,82	0,42	1,47	2,43	3,95	7,38	12,28	17,21	24,33	37,73	66,08	398,11	17.
	Powiaty:													
18.	aleksandrowski	10,31	0,35	1,46	2,43	3,93	7,19	12,16	17,27	24,08	37,34	64,95	163,27	18.
19.	inowrocławski	23,73	0,53	1,46	2,38	3,95	7,51	12,43	17,33	24,44	37,82	67,77	637,19	19.
20.	lipnowski	9,49	0,38	1,48	2,47	3,96	7,36	12,17	17,22	24,27	37,58	64,39	169,96	20.
21.	mogileński	14,46	0,45	1,46	2,44	3,93	7,57	12,39	17,18	24,78	38,23	67,29	275,19	21.
22.	nakielski	21,64	0,50	1,48	2,44	3,87	7,44	12,45	17,21	24,51	38,22	66,30	340,72	22.
23.	radziejowski	11,87	0,33	1,50	2,41	4,03	7,48	12,12	17,14	24,16	37,16	64,09	462,14	23.
24.	rypiński	9,48	0,42	1,48	2,47	4,02	7,33	12,27	17,14	23,95	37,50	63,53	267,95	24.
25.	włocławski	10,93	0,43	1,47	2,43	3,94	7,31	12,21	17,18	24,32	37,33	65,55	250,58	25.
26.	żniński	18,92	0,43	1,48	2,44	3,88	7,59	12,49	17,21	24,44	37,95	66,21	333,86	26.
	Miasto na prawach powiatu:													
27.	m.Włocławek	5,50	0,46	1,47	2,38	3,81	6,84	11,99	17,42	24,11	39,94	59,22	136,95	27.

TABL. 11. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha										Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50		
1.	Województwo	12,16	0,45	1,47	2,43	3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,84	66,56	214,06	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	11,08	0,49	1,45	2,42	3,90	7,32	12,17	17,31	24,32	38,45	64,84	228,48	2.
	Powiaty:													
3.	bydgoski	13,69	0,59	1,46	2,44	3,95	7,39	12,10	17,42	24,22	38,79	65,30	221,79	3.
4.	toruński	11,02	0,48	1,42	2,42	3,92	7,34	12,21	17,26	24,41	37,88	63,96	236,12	4.
	Miasta na prawach powiatu:													
5.	m.Bydgoszcz	6,76	0,43	1,49	2,43	3,83	7,16	12,25	17,08	24,59	41,71	69,72	193,10	5.
6.	m.Toruń	7,06	0,41	1,45	2,37	3,75	7,08	12,16	16,97	23,81	37,35	65,03	338,70	6.
7.	Podregion grudziądzki	12,75	0,47	1,46	2,43	3,92	7,45	12,31	17,23	24,22	37,84	67,63	214,58	7.
	Powiaty:													
8.	brodnicki	11,94	0,50	1,47	2,43	3,94	7,44	12,31	17,21	24,39	38,11	68,90	158,16	8.
9.	chełmiński	12,88	0,46	1,45	2,40	3,96	7,39	12,17	17,30	23,93	36,95	68,09	243,71	9.
10.	goubsko-dobrzyński	10,93	0,42	1,47	2,46	4,02	7,40	12,23	17,18	24,05	37,75	63,14	205,89	10.
11.	grudziądzki	14,20	0,46	1,46	2,44	3,93	7,48	12,27	17,11	24,03	38,21	68,01	241,71	11.
12.	sepolenski	17,13	0,52	1,50	2,40	3,83	7,64	12,37	17,31	24,32	38,20	69,00	167,24	12.
13.	świecki	12,99	0,59	1,47	2,42	3,92	7,48	12,38	17,14	24,35	37,87	68,05	211,90	13.
14.	tucholski	10,67	0,37	1,46	2,43	3,86	7,32	12,44	17,27	24,17	37,71	65,60	186,77	14.
15.	wąbrzeski	15,76	0,55	1,43	2,43	3,90	7,64	12,38	17,37	24,42	37,60	67,56	344,41	15.
	Miasto na prawach powiatu:													
16.	m.Grudziądz	4,54	0,43	1,41	2,39	3,78	7,10	11,65	16,66	23,42	37,14	67,25	118,03	16.
17.	Podregion włocławski	12,05	0,42	1,47	2,43	3,95	7,38	12,28	17,21	24,33	37,71	66,08	207,55	17.
	Powiaty:													
18.	aleksandrowski	10,16	0,35	1,46	2,43	3,93	7,20	12,16	17,27	24,08	37,34	64,95	159,28	18.
19.	inowrocławski	15,37	0,53	1,46	2,38	3,95	7,51	12,43	17,33	24,44	37,79	67,77	194,46	19.
20.	lipnowski	9,41	0,38	1,48	2,47	3,96	7,36	12,17	17,22	24,27	37,52	64,39	161,15	20.
21.	mogileński	13,47	0,45	1,46	2,44	3,93	7,57	12,39	17,18	24,78	38,20	67,29	221,04	21.
22.	nakielski	18,09	0,50	1,48	2,44	3,87	7,45	12,45	17,21	24,51	38,19	66,37	242,84	22.
23.	radziejowski	10,85	0,33	1,50	2,41	4,03	7,48	12,12	17,14	24,16	37,16	64,09	175,19	23.
24.	rypiński	9,40	0,42	1,48	2,47	4,02	7,33	12,27	17,13	23,96	37,50	63,53	258,08	24.
25.	włocławski	10,58	0,43	1,47	2,43	3,94	7,31	12,21	17,18	24,32	37,32	65,55	172,82	25.
26.	żniński	16,53	0,43	1,48	2,44	3,88	7,59	12,49	17,21	24,44	37,96	66,14	229,93	26.
	Miasto na prawach powiatu:													
27.	m.Włocławek	5,47	0,46	1,47	2,38	3,81	6,85	11,99	17,42	23,90	39,94	59,22	136,95	27.

TABL. 12. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓLEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem powierzchni	Użytki rolne										Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.
			w dobrej kulturze												
			razem	pod zasiewami	grunty ugorowane	ogrody przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	uprawy trwałe		pozostałe				
									razem	w tym sady					
w hektarach															
1.	Województwo	1269309	1087295	1070563	901071	14129	1381	116360	25882	11741	10596	16732	65417	116597	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	149704	133005	129250	107213	3557	270	11754	3729	2728	2179	3755	5235	11464	2.
3.	Powiaty:														
3.	bydgoski	62164	56211	55192	45858	1248	109	5654	1144	1179	1047	1018	1820	4133	3.
4.	toruński	67489	60318	59679	51677	1617	99	3700	1913	673	290	639	2009	5162	4.
5.	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	12620	10465	8775	5487	426	47	1459	569	787	774	1691	842	1312	5.
6.	m.Toruń	7432	6012	5604	4191	265	15	942	103	89	69	407	563	857	6.
7.	Podregion grudziądzki	488835	398295	392197	342054	5269	441	29659	11407	3367	3139	6098	44285	46254	7.
8.	Powiaty:														
8.	brodnicki	68456	62630	61022	52910	850	63	3847	2156	1196	1171	1609	2238	3587	8.
9.	chełmiński	44623	41986	41661	37379	332	63	2501	1140	246	215	325	569	2068	9.
10.	golubsko-dobrzyński	47206	43393	42835	37574	1933	41	1558	1551	177	171	558	1144	2669	10.
11.	grudziądzki	62678	58146	57281	51835	174	40	3403	1445	384	367	865	1297	3235	11.
12.	sępoleński	48367	43718	43255	37377	281	52	4021	1350	174	118	464	1667	2982	12.
13.	świecki	121479	66693	65645	56545	686	68	6041	1787	518	485	1048	29901	24885	13.
14.	tucholski	47019	39844	38909	32146	399	58	5195	936	175	150	934	4817	2359	14.
15.	wąbrzeski	41903	38740	38551	34342	260	50	2539	942	418	384	189	877	2286	15.
16.	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	7104	3145	3038	1947	354	5	553	100	80	77	107	1777	2183	16.
17.	Podregion włocławski	630770	555995	549116	451805	5303	670	74947	10746	5646	5278	6879	15897	58878	17.
18.	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	37905	35647	35392	31970	290	50	2295	255	530	522	256	670	1587	18.
19.	inowrocławski	121552	115753	115304	76220	304	106	36104	1288	1283	1198	449	1793	4006	19.
20.	lipnowski	66055	56669	54982	44763	1114	141	5461	2995	508	439	1687	4133	5252	20.
21.	mogileński	44404	41747	41296	38816	206	24	1791	338	121	111	450	846	1811	21.
22.	nakielski	72364	65538	65137	52158	341	52	10478	1517	592	590	401	1906	4920	22.
23.	radziejowski	53227	49758	49004	45783	279	58	2255	336	294	201	753	698	2771	23.
24.	rypiński	40917	35215	34410	26331	706	64	4964	2106	239	239	805	2356	3346	24.
25.	włocławski	95882	87285	85920	75259	1481	103	6558	959	1560	1481	1365	2039	6557	25.
26.	żniński	73651	64097	63712	57765	222	58	4564	847	257	243	384	1200	8354	26.
27.	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	24815	4286	3959	2740	361	13	477	105	263	256	328	255	20274	27.

TABL. 12. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem powierzchni	Użytki rolne										Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.	
			razem	pod zasiewami		grunty ugorowane	ogrody przydomowe	łąki trwałe		pastwiska trwałe	uprawy trwałe					pozostałe
				razem	w tym sady			razem	w tym sady							
											razem	razem				
w hektarach																
1.	Województwo	1086493	948162	932959	805624	11846	1313	79925	23481	10770	9959	15203	61696	76635	1.	
2.	Podregion bydgosko-toruński	130001	117312	113672	93839	3225	249	10535	3449	2377	2151	3639	4894	7796	2.	
	Powiaty:															
3.	bydgoski	52719	47901	46947	38679	1180	87	4824	1032	1144	1019	954	1725	3094	3.	
4.	toruński	58569	53593	52979	46017	1356	99	3358	1791	358	290	614	1957	3019	4.	
	Miasta na prawach powiatu:															
5.	m.Bydgoszcz	11551	9821	8142	4952	424	47	1411	522	786	773	1679	649	1080	5.	
6.	m.Toruń	7162	5997	5604	4191	265	15	942	103	89	69	392	563	602	6.	
7.	Podregion grudziądzki	429808	347348	342365	297140	3462	418	27786	10325	3234	3006	4983	42235	40224	7.	
	Powiaty:															
8.	brodnicki	61887	56394	55110	47623	776	62	3618	1966	1064	1040	1284	2193	3299	8.	
9.	chełmiński	35799	33637	33363	29595	180	61	2326	956	246	215	275	533	1628	9.	
10.	golubsko-dobrzyński	43843	40165	39619	36017	378	41	1507	1499	177	171	546	1121	2568	10.	
11.	grudziądzki	47161	43548	42933	38272	173	38	2858	1207	384	367	615	1216	2397	11.	
12.	sępoleński	41819	38156	37697	32077	277	36	3862	1270	174	118	459	1568	2095	12.	
13.	świecki	115533	61869	60873	52357	685	66	5749	1499	517	484	996	29816	23847	13.	
14.	tucholski	40911	34156	33641	27136	398	58	4964	910	175	150	514	4764	1992	14.	
15.	wąbrzeski	39270	36298	36111	32127	244	50	2354	919	418	384	186	850	2122	15.	
	Miasto na prawach powiatu:															
16.	m.Grudziądz	3586	3125	3018	1936	351	5	549	97	80	77	107	175	286	16.	
17.	Podregion włocławski	526684	483502	476922	414645	5159	647	41605	9707	5160	4802	6581	14567	28615	17.	
	Powiaty:															
18.	aleksandrowski	37306	35091	34838	31480	289	50	2287	253	480	472	253	651	1564	18.	
19.	inowrocławski	78606	74689	74239	66228	293	106	5417	971	1225	1142	449	917	3000	19.	
20.	lipnowski	65525	56175	54490	44298	1111	140	5457	2989	496	427	1685	4120	5230	20.	
21.	mogileński	41310	38761	38322	36088	199	20	1711	183	121	111	439	829	1720	21.	
22.	nakielski	59231	54306	53966	43347	273	35	8689	1252	370	368	341	1660	3265	22.	
23.	radziejowski	48618	45431	44737	41646	266	58	2175	333	260	166	693	677	2510	23.	
24.	rypiński	39849	34765	34045	25994	706	64	4949	2095	236	236	721	2342	2741	24.	
25.	włocławski	92218	84334	82974	72530	1456	103	6462	895	1527	1457	1360	1985	5899	25.	
26.	żniński	59300	55748	55391	50305	206	58	4005	636	182	168	356	1131	2421	26.	
	Miasto na prawach powiatu:															
27.	m.Włocławek	4722	4203	3920	2730	361	13	452	101	263	256	283	254	266	27.	

TABL. 13. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW
A. OGÓLEM

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem powierzchni	Użytki rolne										Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.
			w dobrej kulturze												
			razem	pod zasiewami	grunty ugorowane	ogrody przydomowe	łąki trwałe		pastwiska trwałe	uprawy trwałe		pozostałe			
							razem	w tym sady							
w hektarach															
1.	Województwo	1240663	1082783	1070563	901071	14129	1381	116360	25882	11741	10596	12220	64496	93384	1.
2.	Podregion bydgosko-toruński	146311	131040	129250	107213	3557	270	11754	3729	2728	2179	1790	5001	10270	2.
3.	Powiaty:														
3.	bydgoski	61611	55829	55192	45858	1248	109	5654	1144	1179	1047	637	1787	3994	3.
4.	toruński	67236	60236	59679	51677	1617	99	3700	1913	673	290	557	1909	5092	4.
5.	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	10775	9201	8775	5487	426	47	1459	569	787	774	426	757	817	5.
6.	m.Toruń	6690	5775	5604	4191	265	15	942	103	89	69	170	548	368	6.
7.	Podregion grudziądzki	487215	397485	392197	342054	5269	441	29659	11407	3367	3139	5288	43926	45805	7.
8.	Powiaty:														
8.	brodnicki	68247	62482	61022	52910	850	63	3847	2156	1196	1171	1460	2212	3552	8.
9.	chełmiński	44553	41940	41661	37379	332	63	2501	1140	246	215	279	563	2049	9.
10.	golubsko-dobrzyński	47043	43295	42835	37574	1933	41	1558	1551	177	171	461	1124	2624	10.
11.	grudziądzki	62305	58038	57281	51835	174	40	3403	1445	384	367	756	1079	3188	11.
12.	sepoliński	48254	43657	43255	37377	281	52	4021	1350	174	118	402	1662	2935	12.
13.	świecki	121131	66520	65645	56545	686	68	6041	1787	518	485	875	29874	24736	13.
14.	tucholski	46834	39759	38909	32146	399	58	5195	936	175	150	850	4766	2309	14.
15.	wąbrzeski	41836	38720	38551	34342	260	50	2539	942	418	384	169	872	2244	15.
16.	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	7014	3073	3038	1947	354	5	553	100	80	77	35	1773	2168	16.
17.	Podregion włocławski	607137	554258	549116	451805	5303	670	74947	10746	5646	5278	5142	15570	37309	17.
18.	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	37835	35609	35392	31970	290	50	2295	255	530	522	217	667	1559	18.
19.	inowrocławski	121422	115678	115304	76220	304	106	36104	1288	1283	1198	374	1790	3954	19.
20.	lipnowski	65173	56133	54982	44763	1114	141	5461	2995	508	439	1151	4032	5008	20.
21.	mogileński	44023	41587	41296	38816	206	24	1791	338	121	111	291	843	1593	21.
22.	nakielski	72175	65436	65137	52158	341	52	10478	1517	592	590	299	1875	4864	22.
23.	radziejowski	53041	49681	49004	45783	279	58	2255	336	294	201	676	676	2684	23.
24.	rypiński	39867	34911	34410	26331	706	64	4964	2106	239	239	502	2319	2637	24.
25.	włocławski	95504	87078	85920	75259	1481	103	6558	959	1560	1481	1158	1977	6448	25.
26.	żniński	73547	64037	63712	57765	222	58	4564	847	257	243	325	1179	8330	26.
27.	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	4550	4108	3959	2740	361	13	477	105	263	256	149	211	232	27.

TABL. 13. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem powierzchni	Użytki rolne										Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.	
			razem	pod zasiewami		grunty ugorowane	ogrody przydomowe	w dobrej kulturze		pastwiska trwałe	uprawy trwałe					pozostałe
				razem	w tym sady			łąki trwałe	razem		w tym sady					
												razem				
w hektarach																
1.	Województwo	1078869	943851	805624	11846	1313	79925	23481	10770	9959	10893	60776	74241	1.		
2.	Podregion bydgosko-toruński	126911	115391	93839	3225	249	10535	3449	2377	2151	1718	4659	6861	2.		
	Powiaty:															
3.	bydgoski	52181	47534	38679	1180	87	4824	1032	1144	1019	587	1692	2955	3.		
4.	toruński	58324	53515	46017	1356	99	3358	1791	358	290	536	1856	2953	4.		
	Miasta na prawach powiatu:															
5.	m.Bydgoszcz	9716	8567	4952	424	47	1411	522	786	773	425	564	585	5.		
6.	m.Toruń	6690	5775	4191	265	15	942	103	89	69	170	548	368	6.		
7.	Podregion grudziądzki	428215	346564	297140	3462	418	27786	10325	3234	3006	4199	41876	39775	7.		
	Powiaty:															
8.	brodnicki	61678	56246	47623	776	62	3618	1966	1064	1040	1136	2167	3265	8.		
9.	chełmiński	35728	33591	29595	180	61	2326	956	246	215	228	528	1609	9.		
10.	golubsko-dobrzyński	43693	40080	36017	378	41	1507	1499	177	171	461	1101	2512	10.		
11.	grudziądzki	46802	43454	38272	173	38	2858	1207	384	367	521	997	2351	11.		
12.	sepoliński	41705	38095	32077	277	36	3863	1270	174	118	398	1563	2048	12.		
13.	świecki	115184	61697	52357	685	67	5749	1499	517	484	824	29789	23698	13.		
14.	tucholski	40726	34071	27136	398	58	4964	910	175	150	430	4713	1942	14.		
15.	wąbrzeski	39203	36278	32127	244	50	2354	919	418	384	166	846	2080	15.		
	Miasto na prawach powiatu:															
16.	m.Grudziądz	3495	3053	1936	351	5	549	97	80	77	35	172	271	16.		
17.	Podregion włocławski	523744	481897	414645	5159	647	41605	9707	5160	4802	4976	14241	27605	17.		
	Powiaty:															
18.	aleksandrowski	37236	35052	31480	289	50	2287	253	480	472	214	649	1535	18.		
19.	inowrocławski	78475	74613	66228	293	106	5417	971	1225	1142	374	914	2949	19.		
20.	lipnowski	64644	55639	44298	1111	140	5457	2989	496	427	1149	4018	4986	20.		
21.	mogileński	40931	38603	36088	199	20	1711	183	121	111	282	827	1501	21.		
22.	nakielski	59043	54204	43347	273	35	8689	1252	370	368	239	1629	3210	22.		
23.	radziejowski	48433	45354	41646	266	58	2176	333	260	166	616	656	2423	23.		
24.	rypiński	39436	34546	25994	706	64	4949	2095	236	236	502	2306	2584	24.		
25.	włocławski	91840	84128	72530	1456	103	6462	895	1527	1457	1154	1923	5790	25.		
26.	żniński	59196	55688	50305	206	58	4005	636	182	168	297	1110	2397	26.		
	Miasto na prawach powiatu:															
27.	m.Włocławek	4511	4069	2730	361	13	452	101	263	256	149	211	232	27.		

TABL. 14. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WEDŁUG GRUP ZIEMIOPŁODÓW ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe jadalne	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe
w hektarach							
Województwo	901071	596449	2622	18816	166170	86896	30118
Podregion bydgosko-toruński	107213	70858	186	1795	23342	8600	2432
Powiaty:							
bydgoski	45858	30139	79	741	10407	3547	945
toruński	51677	34375	90	774	11138	4418	883
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	5487	3749	9	174	748	456	351
m.Toruń	4191	2595	8	106	1049	179	254
Podregion grudziądzki	342054	237627	793	7268	61512	30318	4536
Powiaty:							
brodnicki	52910	38033	132	1101	5780	7066	797
chełmiński	37379	21949	97	1262	10932	1675	1464
golubsko-dobrzyński	37574	26363	84	489	6490	3909	240
grudziądzki	51835	29766	155	401	15767	5121	626
sępoleński	37377	28029	34	1303	4846	2916	249
świecki	56545	44809	87	1346	6743	2852	708
tucholski	32146	23133	158	794	4213	3617	230
wąbrzeski	34342	24303	45	538	6327	3009	121
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	1947	1241	2	34	415	152	104
Podregion włocławski	451805	287964	1643	9753	81315	47979	23151
Powiaty:							
aleksandrowski	31970	21661	61	864	5293	2503	1588
inowrocławski	76220	43887	666	1621	15096	5626	9324
lipnowski	44763	30098	69	1116	4145	7299	2035
mogileński	38816	24317	269	764	9516	3025	926
nakielski	52158	31424	113	1076	13204	5568	772
radziejowski	45783	27495	180	543	6837	7481	3247
rypiński	26331	18753	26	375	1738	5283	155
włocławski	75259	49312	192	1890	13305	6343	4216
żniński	57765	39267	48	1324	11784	4739	604
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	2740	1751	18	179	397	112	284

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe jadalne	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe
w hektarach							
Województwo	805624	544916	2386	17777	138348	73796	28402
Podregion bydgosko-toruński	93839	64146	156	1769	19376	6219	2173
Powiaty:							
bydgoski	38679	26469	79	720	8440	2039	932
toruński	46017	31465	60	771	9265	3811	645
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	4952	3617	9	172	621	190	342
m.Toruń	4191	2595	8	106	1049	179	254
Podregion grudziądzki	297140	211163	729	6391	48897	26015	3945
Powiaty:							
brodnicki	47623	35139	100	1099	4229	6607	449
chełmiński	29595	17284	97	659	8651	1501	1404
golubsko-dobrzyński	36017	25480	84	489	5875	3892	198
grudziądzki	38272	23184	155	398	11533	2501	501
sępoleński	32077	24606	34	1041	3322	2836	237
świecki	52357	41466	56	1346	6005	2776	708
tucholski	27136	20421	158	788	2783	2756	230
wąbrzeski	32127	22344	45	538	6086	2994	121
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	1936	1238	2	34	413	152	97
Podregion włocławski	414645	269606	1501	9616	70075	41562	22284
Powiaty:							
aleksandrowski	31480	21291	61	802	5251	2487	1587
inowrocławski	66228	38965	590	1621	12320	3593	9139
lipnowski	44298	29813	67	1116	4015	7299	1988
mogileński	36088	23022	268	737	8699	2452	909
nakielski	43347	27443	91	1076	9946	4228	564
radziejowski	41646	25752	139	539	6004	6256	2956
rypiński	25994	18560	26	374	1600	5280	154
włocławski	72530	47679	192	1890	12625	6032	4111
żniński	50305	35339	48	1282	9219	3826	591
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	2730	1743	18	179	397	110	284

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe.

TABL. 15. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Kozy	Konie	Drób kurzy
	razem	w tym krowy	razem	w tym lochy				
w sztukach								
Województwo	466043	177038	1791453	190265	14136	3030	9631	7892665
Podregion bydgosko-toruński	45086	17025	200519	20372	1326	528	1553	2047514
Powiaty:								
bydgoski	15323	5642	88248	8969	892	303	689	1196318
toruński	28703	10983	102579	10544	384	98	573	835557
Miasta na prawach powiatu:								
m.Bydgoszcz	820	307	874	149	50	116	212	13819
m.Toruń	240	93	8818	710	–	11	79	1820
Podregion grudziądzki	162250	59959	819278	88529	2808	1573	4297	1561677
Powiaty:								
brodnicki	38207	14254	160507	15405	436	153	590	134102
chełmiński	12703	4831	56128	5914	554	711	387	124503
golubsko-dobrzyński	23228	9091	125181	11918	582	78	313	194095
grudziądzki	17579	6740	78875	9136	18	98	813	77332
sępoleński	17360	6162	73444	7915	414	116	377	67700
świecki	19835	7111	168257	22584	418	165	738	686966
tucholski	16841	5726	71561	6815	38	133	735	116321
wąbrzeski	16325	6009	84942	8772	340	97	234	157589
Miasto na prawach powiatu:								
m.Grudziądz	173	36	384	69	8	22	110	3070
Podregion włocławski	258707	100054	771657	81365	10002	929	3781	4283475
Powiaty:								
aleksandrowski	17181	5419	65459	6840	567	89	232	1223591
inowrocławski	31393	11425	127592	12624	2252	71	480	714998
lipnowski	31749	15500	51097	5757	613	159	583	705065
mogileński	16929	5629	63599	6095	353	98	247	382474
nakielski	30367	12393	64010	6575	3929	88	595	133365
radziejowski	37972	14536	47204	5091	660	65	188	336236
rypiński	30866	14697	55904	6119	–	48	347	287512
włocławski	34523	11611	106143	11450	607	161	625	158171
żniński	27569	8786	189714	20694	1021	118	451	114384
Miasto na prawach powiatu:								
m.Włocławek	158	58	935	120	–	32	33	227678

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Kozy	Konie	Drób kurzy
	razem	w tym krowy	razem	w tym lochy				
w sztukach								
Województwo	425647	161203	1682207	170805	11357	3030	9069	7384964
Podregion bydgosko-toruński	38561	14625	192140	19439	1155	528	1504	1893556
Powiaty:								
bydgoski	12037	4344	83491	8293	721	303	679	1151180
toruński	26009	10104	98957	10287	384	98	561	726737
Miasta na prawach powiatu:								
m.Bydgoszcz	275	84	874	149	50	116	185	13819
m.Toruń	240	93	8818	710	–	11	79	1820
Podregion grudziądzki	152559	56111	761191	76856	1892	1573	3866	1235158
Powiaty:								
brodnicki	36313	13582	148057	14792	436	153	588	134022
chełmiński	12051	4562	53381	5666	108	711	381	124453
golubsko-dobrzyński	23106	9084	124743	11859	261	78	313	194095
grudziądzki	13937	5288	72145	8489	15	98	401	77332
sępoleński	16753	5894	70925	7494	414	116	367	63922
świecki	19391	6883	141758	13487	418	165	737	364355
tucholski	14511	4774	67960	6474	38	133	735	116321
wąbrzeski	16325	6009	81839	8525	194	97	234	157589
Miasto na prawach powiatu:								
m.Grudziądz	173	36	384	69	8	22	110	3070
Podregion włocławski	234527	90467	728877	74511	8310	929	3699	4256251
Powiaty:								
aleksandrowski	16811	5419	65056	6800	567	89	232	1223591
inowrocławski	23921	8626	116673	11387	932	71	438	714998
lipnowski	31749	15500	48505	5404	613	159	583	705065
mogileński	14938	4745	61592	5913	353	98	237	382474
nakielski	24652	9999	62454	6359	3557	88	581	106181
radziejowski	34723	13141	47204	5091	660	65	181	336236
rypiński	30519	14650	54803	6001	–	48	343	287472
włocławski	33457	11114	93581	10332	607	161	625	158171
żniński	23599	7215	178074	17104	1021	118	446	114384
Miasto na prawach powiatu:								
m.Włocławek	158	58	935	120	–	32	33	227678

TABL. 16. OBSADA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Kozy	Konie	Drób kurzy
	razem	w tym krowy	razem	w tym lochy				
w sztukach								
Województwo	42,9	16,3	164,7	17,5	1,3	0,3	0,9	725,7
Podregion bydgosko-toruński	33,9	12,8	150,6	15,3	1,0	0,4	1,2	1537,3
Powiaty:								
bydgoski	27,2	10,0	156,9	15,9	1,6	0,5	1,2	2126,9
toruński	47,6	18,2	170,0	17,5	0,6	0,2	1,0	1384,8
Miasta na prawach powiatu:								
m.Bydgoszcz	7,7	2,9	8,3	1,4	0,5	1,1	2,0	130,5
m.Toruń	4,0	1,5	146,7	11,8	x	0,2	1,3	30,3
Podregion grudziądzki	40,7	15,1	205,7	22,2	0,7	0,4	1,1	392,0
Powiaty:								
brodnicki	61,0	22,8	256,2	24,6	0,7	0,2	0,9	214,1
chełmiński	30,2	11,5	133,7	14,1	1,3	1,7	0,9	296,5
golubsko-dobrzyński	53,5	21,0	288,5	27,5	1,3	0,2	0,7	447,3
grudziądzki	30,2	11,6	135,6	15,7	0,0	0,2	1,4	133,0
sępoleński	39,7	14,1	168,0	18,1	0,9	0,3	0,9	154,9
świecki	29,7	10,7	252,1	33,8	0,6	0,2	1,1	1029,4
tucholski	42,3	14,4	179,6	17,1	0,1	0,3	1,8	291,9
wąbrzeski	42,1	15,5	219,2	22,6	0,9	0,3	0,6	406,8
Miasto na prawach powiatu:								
m.Grudziądz	5,5	1,1	12,2	2,2	0,3	0,7	3,5	97,4
Podregion włocławski	46,5	18,0	138,8	14,6	1,8	0,2	0,7	770,4
Powiaty:								
aleksandrowski	48,2	15,2	183,6	19,2	1,6	0,2	0,7	3432,1
inowrocławski	27,1	9,9	110,2	10,9	1,9	0,1	0,4	617,7
lipnowski	56,0	27,3	90,2	10,2	1,1	0,3	1,0	1244,1
mogileński	40,5	13,5	152,3	14,6	0,8	0,2	0,6	916,0
nakielski	46,3	18,9	97,7	10,0	6,0	0,1	0,9	203,5
radziejowski	76,3	29,2	94,9	10,2	1,3	0,1	0,4	675,7
rypiński	87,7	41,7	158,8	17,4	x	0,1	1,0	816,5
włocławski	39,6	13,3	121,6	13,1	0,7	0,2	0,7	181,2
żniński	43,0	13,7	296,0	32,3	1,6	0,2	0,7	178,4
Miasto na prawach powiatu:								
m.Włocławek	3,7	1,4	21,8	2,8	x	0,7	0,8	5310,5

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Kozy	Konie	Drób kurzy
	razem	w tym krowy	razem	w tym lochy				
w sztukach								
Województwo	44,9	17,0	177,4	18,0	1,2	0,3	1,0	778,7
Podregion bydgosko-toruński	32,8	12,5	163,6	16,6	1,0	0,4	1,3	1612,3
Powiaty:								
bydgoski	25,1	9,1	174,2	17,3	1,5	0,6	1,4	2401,5
toruński	48,5	18,8	184,6	19,2	0,7	0,2	1,0	1355,5
Miasta na prawach powiatu:								
m.Bydgoszcz	2,8	0,8	8,8	1,5	0,5	1,2	1,9	139,7
m.Toruń	4,0	1,6	147,0	11,8	x	0,2	1,3	30,4
Podregion grudziądzki	43,9	16,2	219,1	22,1	0,5	0,5	1,1	355,5
Powiaty:								
brodnicki	64,4	24,1	262,5	26,2	0,8	0,3	1,0	237,6
chełmiński	35,8	13,6	158,7	16,8	0,3	2,1	1,1	369,9
golubsko-dobrzyński	57,5	22,6	310,6	29,5	0,6	0,2	0,8	483,2
grudziądzki	32,0	12,1	165,7	19,5	0,0	0,2	0,9	177,6
sępoleński	43,9	15,4	185,9	19,6	1,1	0,3	1,0	167,5
świecki	31,3	11,1	229,0	21,8	0,7	0,3	1,2	588,5
tucholski	42,5	14,0	199,0	19,0	0,1	0,4	2,2	340,6
wąbrzeski	45,0	16,6	225,5	23,5	0,5	0,3	0,6	434,1
Miasto na prawach powiatu:								
m.Grudziądz	5,5	1,1	12,3	2,2	0,3	0,7	3,5	98,0
Podregion włocławski	48,5	18,7	150,7	15,4	1,7	0,2	0,8	880,3
Powiaty:								
aleksandrowski	47,9	15,4	185,4	19,4	1,6	0,3	0,7	3486,6
inowrocławski	32,0	11,5	156,2	15,2	1,2	0,1	0,6	957,3
lipnowski	56,5	27,6	86,3	9,6	1,1	0,3	1,0	1255,0
mogileński	38,5	12,2	158,9	15,3	0,9	0,3	0,6	986,6
nakielski	45,4	18,4	115,0	11,7	6,5	0,2	1,1	195,5
radziejowski	76,4	28,9	103,9	11,2	1,5	0,1	0,4	740,1
rypiński	87,8	42,1	157,6	17,3	x	0,1	1,0	826,9
włocławski	39,7	13,2	111,0	12,3	0,7	0,2	0,7	187,6
żniński	42,3	12,9	319,4	30,7	1,8	0,2	0,8	205,2
Miasto na prawach powiatu:								
m.Włocławek	3,8	1,4	22,2	2,9	x	0,8	0,8	5416,1

TABL. 17. GOSPODARSTWA ROLNE POSIADAJĄCE CIĄGNIKI WEDŁUG MOCY SILNIKA ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	O mocy silnika w kW (KM)					
		do 15 (do 20,4)	15 – 25 (20,4 do 34,0)	25 – 40 (34,0 do 54,4)	40 – 60 (54,4 do 81,6)	60 – 100 (81,6 do 136,0)	100 i więcej (136,0 i więcej)
		w liczbach bezwzględnych					
Województwo	50974	1016	18437	28528	15811	11025	2739
Podregion bydgosko-toruński	5811	169	1994	3148	1872	1245	362
Powiaty:							
bydgoski	2275	52	849	1196	749	538	182
toruński	3132	75	1035	1793	1016	659	148
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	240	29	72	80	70	26	15
m.Toruń	165	13	38	79	37	22	17
Podregion grudziądzki	18372	349	6757	9539	6095	4316	1223
Powiaty:							
brodnicki	3314	70	1224	1637	1091	699	183
chełmiński	1904	26	740	898	736	413	131
golubsko-dobrzyński	2536	33	936	1436	766	591	115
grudziądzki	2159	33	635	1083	792	585	207
sępoleński	1538	27	547	793	631	462	145
świecki	3147	60	1242	1627	947	655	172
tucholski	1896	54	773	1014	556	457	128
wąbrzeski	1732	25	601	1013	545	434	138
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	147	21	60	39	31	20	4
Podregion włocławski	26791	498	9686	15841	7844	5464	1154
Powiaty:							
aleksandrowski	2250	48	841	1370	665	511	66
inowrocławski	3493	84	1266	2158	1178	854	190
lipnowski	3643	62	1437	1837	871	511	79
mogileński	1839	29	511	1171	661	473	140
nakielski	2064	32	708	1190	792	604	171
radziejowski	3019	22	1025	2042	745	613	97
rypiński	2353	21	857	1345	615	326	39
włocławski	5595	104	2193	3228	1401	932	190
żniński	2305	69	757	1445	885	622	174
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	229	27	92	94	31	18	8

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	O mocy silnika w kW (KM)					
		do 15 (do 20,4)	15 – 25 (20,4 do 34,0)	25 – 40 (34,0 do 54,4)	40 – 60 (54,4 do 81,6)	60 – 100 (81,6 do 136,0)	100 i więcej (136,0 i więcej)
		w liczbach bezwzględnych					
Województwo	50728	998	18371	28385	15650	10859	2584
Podregion bydgosko-toruński	5767	165	1980	3125	1844	1217	333
Powiaty:							
bydgoski	2255	50	844	1186	736	523	168
toruński	3115	74	1030	1784	1004	648	134
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	233	28	68	76	67	24	14
m.Toruń	165	13	38	79	37	22	17
Podregion grudziądzki	18268	344	6736	9486	6031	4243	1150
Powiaty:							
brodnicki	3302	69	1221	1632	1084	689	174
chełmiński	1888	25	736	891	725	404	121
golubsko-dobrzyński	2530	33	934	1433	761	587	110
grudziądzki	2135	31	631	1075	779	565	194
sępoleński	1524	27	543	782	623	453	132
świecki	3135	59	1240	1620	940	644	165
tucholski	1886	54	772	1005	549	450	119
wąbrzeski	1723	25	601	1010	539	431	131
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	146	21	59	39	31	20	4
Podregion włocławski	26693	489	9655	15774	7775	5399	1101
Powiaty:							
aleksandrowski	2245	47	839	1367	661	508	65
inowrocławski	3477	82	1260	2145	1167	844	180
lipnowski	3638	61	1437	1832	868	508	78
mogileński	1830	28	508	1167	655	466	136
nakielski	2041	30	696	1173	775	587	154
radziejowski	3013	22	1022	1998	742	608	92
rypiński	2349	21	856	1343	614	324	38
włocławski	5583	103	2192	3222	1391	927	185
żniński	2288	68	754	1432	871	609	166
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	228	27	92	94	31	18	7

TABL. 18. CIĄGNIKI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG MOCY SILNIKA ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	O mocy silnika w kW (KM)					
		do 15 (do 20,4)	15 – 25 (20,4 do 34,0)	25 – 40 (34,0 do 54,4)	40 – 60 (54,4 do 81,6)	60 – 100 (81,6 do 136,0)	100 i więcej (136,0 i więcej)
		w sztukach					
Województwo	89302	1119	19493	32656	18873	13531	3630
Podregion bydgosko-toruński	10111	190	2090	3583	2220	1529	500
Powiaty:							
bydgoski	4196	65	907	1398	918	671	237
toruński	5311	78	1058	1995	1180	789	211
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	363	31	87	102	81	36	26
m.Toruń	242	16	38	88	41	33	26
Podregion grudziądzki	32595	371	7147	10815	7272	5330	1659
Powiaty:							
brodnicki	5585	79	1300	1850	1284	845	226
chełmiński	3342	26	777	984	866	498	191
golubsko-dobrzyński	4336	34	976	1597	884	699	146
grudziądzki	3916	36	663	1218	900	766	333
sępoleński	3214	30	599	942	824	607	212
świecki	5270	64	1293	1836	1083	793	202
tucholski	3656	54	857	1228	750	587	180
wąbrzeski	3085	27	619	1120	641	514	164
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	192	21	64	41	40	21	5
Podregion włocławski	46596	558	10256	18258	9381	6672	1471
Powiaty:							
aleksandrowski	4179	63	956	1604	840	634	82
inowrocławski	6817	91	1344	2581	1458	1080	263
lipnowski	5232	74	1498	1968	1010	590	92
mogileński	3535	33	538	1416	799	574	175
nakielski	4272	34	753	1459	1006	778	242
radziejowski	5032	25	1057	2261	833	734	123
rypiński	3634	25	920	1544	698	405	42
włocławski	8860	112	2294	3550	1610	1065	229
żniński	4725	72	793	1766	1096	785	213
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	309	29	104	108	31	27	10

B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	O mocy silnika w kW (KM)					
		do 15 (do 20,4)	15 – 25 (20,4 do 34,0)	25 – 40 (34,0 do 54,4)	40 – 60 (54,4 do 81,6)	60 – 100 (81,6 do 136,0)	100 i więcej (136,0 i więcej)
		w sztukach					
Województwo	87317	1100	19393	32234	18363	13024	3203
Podregion bydgosko-toruński	9810	186	2062	3523	2154	1462	424
Powiaty:							
bydgoski	4070	63	901	1379	887	632	208
toruński	5184	77	1050	1971	1152	764	170
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	315	30	73	85	74	33	20
m.Toruń	242	16	38	88	41	33	26
Podregion grudziądzki	31832	365	7120	10675	7099	5108	1464
Powiaty:							
brodnicki	5473	78	1294	1826	1262	811	201
chełmiński	3232	25	772	963	839	472	161
golubsko-dobrzyński	4296	34	974	1591	874	689	134
grudziądzki	3720	33	658	1194	867	692	276
sępoleński	3122	30	595	921	795	594	187
świecki	5193	63	1291	1821	1071	762	186
tucholski	3558	54	856	1203	723	564	158
wąbrzeski	3049	27	619	1116	628	503	156
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	190	21	62	41	40	21	5
Podregion włocławski	45675	549	10211	18036	9110	6454	1315
Powiaty:							
aleksandrowski	4148	62	953	1597	826	629	81
inowrocławski	6532	89	1337	2498	1357	1025	226
lipnowski	5213	73	1498	1962	1004	585	91
mogileński	3464	32	533	1404	784	550	161
nakielski	4048	32	735	1410	951	725	195
radziejowski	4979	25	1053	2252	822	720	108
rypiński	3613	25	919	1540	697	392	40
włocławski	8804	111	2293	3541	1585	1058	216
żniński	4566	71	787	1723	1053	743	189
Miasto na prawach powiatu:							
m.Włocławek	307	29	104	108	31	27	8

TABL. 19. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA DOMOWEGO ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:						niezarobkowych źródeł utrzymania ^a	Gospodarstwa pozostałe
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej	pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty		
w liczbach bezwzględnych										
1.	Województwo	77595	40505	449	15424	806	6638	7630	1706	4436
2.	Podregion bydgosko-toruński	10412	4090	48	2527	118	1418	1301	297	613
	Powiaty:									
3.	bydgoski	3472	1604	13	773	44	387	345	101	205
4.	toruński	4855	2160	33	1153	55	483	593	61	317
	Miasta na prawach powiatu:									
5.	m.Bydgoszcz	1267	199	373		12	302	235	87	59
6.	m.Toruń	818	127	230		7	246	129	48	32
7.	Podregion grudziądzki	27189	14439	187	5318	340	2265	2416	666	1557
	Powiaty:									
8.	brodnicki	4712	2619	26	892	37	390	379	111	257
9.	chełmiński	2607	1427	27	540	39	208	160	50	156
10.	golubsko-dobrzyński	3667	2155	24	560	35	350	274	40	230
11.	grudziądzki	3061	1899	14	500	16	215	236	41	141
12.	sępoleński	2224	1403	12	225	15	198	141	89	141
13.	świecki	4751	2192	37	1172	47	292	532	177	302
14.	tucholski	3192	1325	20	813	97	342	369	99	126
15.	wąbrzeski	2302	1288	24	385	41	159	210	26	169
	Miasto na prawach powiatu:									
16.	m.Grudziądz	673	131	3	230	13	113	115	32	35
17.	Podregion włocławski	39994	21976	214	7580	348	2955	3913	743	2266
	Powiaty:									
18.	aleksandrowski	3448	1883	726		27	234	373	33	172
19.	inowrocławski	4853	2834	47	864	48	410	326	51	273
20.	lipnowski	5910	2940	20	1329	55	406	617	162	382
21.	mogileński	2866	1631	16	557	22	174	209	59	199
22.	nakielski	2997	1647	19	520	19	303	314	28	147
23.	radziejowski	4180	2798	15	488	18	271	368	29	192
24.	rypiński	3675	1945	16	900	23	252	324	44	170
25.	włocławski	7953	4405	44	1437	74	526	851	144	473
26.	żniński	3368	1780	22	550	39	233	415	114	216
	Miasto na prawach powiatu:									
27.	m.Włocławek	743	113	225		23	145	115	80	42

^a Poza emeryturą i rentą.

TABL. 20. PRACUJĄCY W ROLNICTWIE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Lp.	Podregion Powiaty	Ogółem	Gospodarstwa indywidualne					Gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej					Lp.
			razem	rodzinna siła robocza	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	pomoc sąsiedzka	razem	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	
1.	Województwo	179,2	175,9	172,8	3,1	x	x	3,3	3,3	x	x	1.	
2.	Podregion bydgosko-toruński	22,7	22,2	21,7	0,5	x	x	0,5	0,5	x	x	2.	
	Powiaty:												
3.	bydgoski	8	7,8	7,5	0,3	x	x	0,2	0,2	x	x	3.	
4.	toruński	11,2	11,0	10,9	0,1	x	x	0,2	0,2	x	x	4.	
	Miasta na prawach powiatu:												
5.	m.Bydgoszcz	2,2	2,1	2,0	0,0	x	x	0,1	0,1	x	x	5.	
6.	m.Toruń	1,3	1,3	1,3	0,0	x	x	-	-	x	x	6.	
7.	Podregion grudziądzki	63,9	62,6	61,6	0,9	x	x	1,4	1,4	x	x	7.	
	Powiaty:												
8.	brodnicki	10,6	10,4	10,2	0,2	x	x	0,2	0,2	x	x	8.	
9.	chełmiński	6,5	6,3	6,3	0,1	x	x	0,1	0,1	x	x	9.	
10.	golubsko-dobrzyński	8,5	8,5	8,5	0,1	x	x	0,0	0,0	x	x	10.	
11.	grudziądzki	7,6	7,2	7,0	0,1	x	x	0,4	0,4	x	x	11.	
12.	sępoleński	5,3	5,1	5,1	0,0	x	x	0,1	0,1	x	x	12.	
13.	świecki	10,8	10,7	10,4	0,2	x	x	0,2	0,2	x	x	13.	
14.	tucholski	7,8	7,6	7,5	0,1	x	x	0,2	0,2	x	x	14.	
15.	wąbrzeski	5,6	5,6	5,5	0,1	x	x	0,1	0,1	x	x	15.	
	Miasto na prawach powiatu:												
16.	m.Grudziądz	1,2	1,1	1,1	0,0	x	x	0,0	0,0	x	x	16.	
17.	Podregion włocławski	92,6	91,1	89,4	1,7	x	x	1,5	1,5	x	x	17.	
	Powiaty:												
18.	aleksandrowski	7,7	7,7	7,6	0,1	x	x	0,0	0,0	x	x	18.	
19.	inowrocławski	12,9	12,3	11,9	0,4	x	x	0,6	0,6	x	x	19.	
20.	lipnowski	12,8	12,8	12,7	0,1	x	x	0,0	0,0	x	x	20.	
21.	mogileński	6,6	6,6	6,5	0,1	x	x	0,1	0,1	x	x	21.	
22.	nakielski	7,4	7,1	6,9	0,2	x	x	0,3	0,3	x	x	22.	
23.	radziejowski	8,9	8,8	8,8	0,1	x	x	0,1	0,1	x	x	23.	
24.	rypiński	8,3	8,2	8,2	0,1	x	x	0,0	0,0	x	x	24.	
25.	włocławski	18,1	18,0	17,6	0,4	x	x	0,1	0,1	x	x	25.	
26.	żniński	8,4	8,2	8,0	0,3	x	x	0,2	0,2	x	x	26.	
	Miasto na prawach powiatu:												
27.	m.Włocławek	1,5	1,5	1,4	0,1	x	x	0,0	0,0	x	x	27.	

w tysiącach osób

TABL. 20. PRACUJĄCY W ROLNICTWIE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)

Lp.	Podregion Powiaty	Ogółem	Gospodarstwa indywidualne						Gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej						Lp.
			razem	rodzinna siła robocza	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywcy	pracownicy kontraktowi	pomoc sąsiedzka	razem	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywcy	pracownicy kontraktowi	pozostałe osoby		
1.	Województwo	103642	99928	94862	2620	1923	101	423	3714	3043	226	39	407	1.	
2.	Podregion bydgosko-toruński	11364	10942	10292	398	187	15	50	421	403	1	2	15	2.	
	Powiaty:														
3.	bydgoski	4481	4291	3979	209	86	2	16	190	189	0	0	-	3.	
4.	toruński	5710	5537	5329	130	51	11	16	173	158	1	0	15	4.	
	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	739	680	587	38	43	1	12	59	57	0	1	0	5.	
6.	m.Toruń	433	433	397	21	8	1	6	-	-	-	-	-	6.	
7.	Podregion grudziądzki	37456	35762	34245	704	626	39	148	1694	1243	182	35	234	7.	
	Powiaty:														
8.	brodnicki	6189	5854	5595	114	106	4	35	335	188	62	-	86	8.	
9.	chełmiński	3716	3597	3392	67	110	6	22	118	118	1	0	-	9.	
10.	golubsko-dobrzyński	5091	5053	4928	40	58	11	15	38	38	0	-	-	10.	
11.	grudziądzki	4874	4469	4224	130	93	10	12	405	339	1	20	45	11.	
12.	sępoleński	3513	3234	3154	41	27	0	12	279	129	110	-	41	12.	
13.	świecki	6202	5958	5621	148	163	5	22	244	186	0	-	57	13.	
14.	tucholski	4182	3971	3857	70	28	1	15	211	188	7	15	0	14.	
15.	wąbrzeski	3186	3132	3007	76	36	2	11	54	48	1	-	5	15.	
	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	504	493	466	17	5	0	4	11	10	-	-	1	16.	
17.	Podregion włocławski	54823	53224	50326	1518	1111	46	224	1598	1397	43	2	157	17.	
	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	4452	4412	4239	79	79	2	12	40	23	17	-	-	18.	
19.	inowrocławski	7785	7183	6510	329	290	17	38	602	593	7	0	2	19.	
20.	lipnowski	7285	7262	7009	74	144	8	27	23	13	-	-	10	20.	
21.	mogileński	3788	3722	3618	62	25	3	14	66	65	1	-	-	21.	
22.	nakielski	4549	4192	3882	212	75	2	21	358	262	4	2	90	22.	
23.	radziejowski	5802	5655	5507	38	90	3	18	147	110	6	-	30	23.	
24.	rypiński	4833	4817	4718	43	38	3	15	16	14	1	-	0	24.	
25.	włocławski	10606	10492	9776	389	291	2	36	114	112	1	-	1	25.	
26.	żniński	5180	4947	4603	244	56	5	39	232	203	6	-	23	26.	
	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	543	542	465	49	23	0	5	1	1	0	0	-	27.	

TABL. 21. UŻYTKOWNIK I CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha											Lp.	
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha											100 i więcej
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100		
<i>w tysiącach osób</i>															
1.	Województwo	172,8	18,4	14,5	10,5	15,7	37,5	26,5	16,2	16,6	11,1	4,6	1,3	1.	
2.	Podregion bydgosko-toruński	21,7	2,4	2,4	1,9	2,4	4,7	2,9	1,6	1,6	1,2	0,5	0,2	2.	
3.	Powiaty:														
	bydgoski	7,5	0,7	0,8	0,6	0,8	1,4	1,0	0,7	0,7	0,5	0,3	0,1	3.	
4.	toruński	10,9	1,1	0,9	0,8	1,1	2,7	1,7	0,8	0,8	0,6	0,2	0,1	4.	
5.	Miasta na prawach powiatu:														
	m.Bydgoszcz	2,0	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	5.	
6.	m.Toruń	1,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	6.	
7.	Podregion grudziądzki	61,6	6,4	5,8	3,9	5,5	12,2	9,3	5,8	6,2	4,3	1,8	0,5	7.	
8.	Powiaty:														
	brodnicki	10,2	0,6	0,8	0,6	0,9	2,4	1,7	1,1	1,1	0,7	0,3	0,0	8.	
9.	chełmiński	6,3	0,6	0,5	0,3	0,5	1,6	1,0	0,6	0,5	0,4	0,2	0,1	9.	
10.	golubsko-dobrzyński	8,5	1,0	0,6	0,4	0,8	2,1	1,4	0,8	0,8	0,4	0,1	0,0	10.	
11.	grudziądzki	7,0	0,7	0,8	0,5	0,7	1,3	0,9	0,6	0,7	0,5	0,2	0,1	11.	
12.	sępoleński	5,1	0,5	0,4	0,2	0,3	0,5	0,8	0,7	0,7	0,5	0,3	0,1	12.	
13.	świecki	10,4	0,9	1,1	0,8	1,1	1,9	1,5	0,9	1,0	0,8	0,3	0,1	13.	
14.	tucholski	7,5	1,3	0,8	0,6	0,7	1,3	1,0	0,7	0,7	0,5	0,2	0,0	14.	
15.	wąbrzeski	5,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1,0	0,9	0,6	0,6	0,5	0,2	0,0	15.	
16.	Miasto na prawach powiatu:														
	m.Grudziądz	1,1	0,3	0,3	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16.	
17.	Podregion włocławski	89,4	9,5	6,3	4,8	7,8	20,6	14,2	8,8	8,8	5,7	2,3	0,6	17.	
18.	Powiaty:														
	aleksandrowski	7,6	0,9	0,6	0,5	0,8	1,8	1,0	0,7	0,7	0,5	0,1	0,0	18.	
19.	inowrocławski	11,9	1,1	0,9	0,6	0,8	2,3	1,8	1,3	1,3	1,0	0,5	0,2	19.	
20.	lipnowski	12,7	1,3	0,9	0,7	1,5	3,4	2,0	1,1	1,1	0,5	0,2	0,0	20.	
21.	mogileński	6,5	1,1	0,5	0,3	0,3	1,0	1,0	0,7	0,7	0,5	0,3	0,0	21.	
22.	nakielski	6,9	0,6	0,5	0,3	0,5	1,0	1,1	0,8	0,9	0,7	0,3	0,1	22.	
23.	radziejowski	8,8	0,9	0,5	0,4	0,6	2,4	1,6	1,0	0,9	0,5	0,2	0,0	23.	
24.	rypiński	8,2	0,7	0,5	0,4	0,9	2,4	1,5	0,7	0,7	0,3	0,1	0,0	24.	
25.	włocławski	17,6	1,8	1,1	1,0	1,7	4,8	2,9	1,6	1,5	0,8	0,3	0,1	25.	
26.	żniński	8,0	0,9	0,6	0,4	0,5	1,1	1,2	0,9	1,0	0,9	0,4	0,1	26.	
27.	Miasto na prawach powiatu:														
	m.Włocławek	1,4	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27.	

TABL. 21. UŻYTKOWNIK I CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha										Lp.		
			do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha										100 i więcej	
				razem	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50			50 - 100
w AWU															
1.	Województwo	94862	5266	4971	4017	7156	21700	17066	11061	11533	7880	3281	930	1.	
2.	Podregion bydgosko-toruński	10292	553	729	616	924	2405	1715	1034	1037	796	333	150	2.	
	Powiaty:														
3.	bydgoski	3979	173	265	230	329	808	621	449	470	386	178	70	3.	
4.	toruński	5329	205	263	254	459	1441	1027	537	546	390	147	61	4.	
	Miasta na prawach powiatu:														
5.	m.Bydgoszcz	587	114	121	79	75	101	36	20	16	12	2	10	5.	
6.	m.Toruń	397	61	79	53	61	55	30	29	5	9	6	9	6.	
7.	Podregion grudziądzki	34245	2013	2031	1513	2564	7083	6046	4011	4275	3029	1312	369	7.	
	Powiaty:														
8.	brodnicki	5595	131	222	227	392	1308	1060	753	779	508	186	32	8.	
9.	chełmiński	3392	162	172	127	234	892	620	400	342	295	119	30	9.	
10.	golubsko-dobrzyński	4928	395	239	169	374	1261	924	534	570	313	117	32	10.	
11.	grudziądzki	4224	238	373	225	365	857	658	407	507	352	188	57	11.	
12.	sępoleński	3154	240	148	87	140	343	559	490	510	363	200	74	12.	
13.	świecki	5621	295	389	286	526	1025	977	594	676	549	229	76	13.	
14.	tucholski	3857	295	260	219	282	748	663	449	475	314	116	36	14.	
15.	wąprzeski	3007	140	120	121	188	580	568	377	402	332	150	30	15.	
	Miasto na prawach powiatu:														
16.	m.Grudziądz	466	118	109	53	63	70	19	8	15	4	6	2	16.	
17.	Podregion włocławski	50326	2700	2211	1889	3668	12213	9305	6016	6221	4055	1636	411	17.	
	Powiaty:														
18.	aleksandrowski	4239	246	224	186	351	1059	728	467	536	332	93	18	18.	
19.	inowrocławski	6510	321	327	250	349	1307	1123	841	884	678	297	135	19.	
20.	lipnowski	7009	369	333	278	722	2023	1316	703	737	377	134	20	20.	
21.	mogileński	3618	243	170	130	172	655	706	468	477	370	196	31	21.	
22.	nakielski	3882	134	157	113	194	553	696	575	651	492	238	81	22.	
23.	radziejowski	5507	323	188	173	338	1574	1067	699	643	359	132	11	23.	
24.	rypiński	4718	224	200	172	438	1450	983	518	477	203	50	3	24.	
25.	włocławski	9776	455	348	389	822	2848	1851	1122	1080	611	214	38	25.	
26.	żniński	4603	330	201	128	213	647	776	608	729	616	283	73	26.	
	Miasto na prawach powiatu:														
27.	m.Włocławek	465	55	65	72	69	98	59	16	7	19	1	3	27.	

TABL. 22. UŻYTKOWNIK I CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH WEDŁUG CZASU PRACY ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

Podregion Powiaty	Ogółem	Wymiar rocznego czasu pracy w godzinach				
		0-530	531-1060	1061-1590	1591-2119	2120 i więcej
<i>w tysiącach</i>						
Województwo	172,8	64,2	23,2	14,0	16,1	55,3
Podregion bydgosko-toruński	21,7	10,0	2,9	1,7	2,0	5,2
Powiaty:						
bydgoski	7,5	3,0	0,9	0,6	0,7	2,3
toruński	10,9	4,6	1,6	0,9	1,1	2,6
Miasta na prawach powiatu:						
m.Bydgoszcz	2,0	1,5	0,2	0,1	0,1	0,2
m.Toruń	1,3	0,9	0,1	0,1	0,0	0,1
Podregion grudziądzki	61,6	22,3	8,4	5,1	5,8	20,1
Powiaty:						
brodnicki	10,2	3,6	1,5	1,0	1,3	2,9
chełmiński	6,3	2,5	0,8	0,5	0,6	2,0
golubsko-dobrzyński	8,5	2,7	1,3	0,8	0,7	3,0
grudziądzki	7,0	2,4	0,8	0,5	0,6	2,8
sępoleński	5,1	1,6	0,5	0,3	0,5	2,1
świecki	10,4	3,9	1,5	0,9	0,9	3,2
tucholski	7,5	3,1	1,1	0,5	0,4	2,3
wąbrzeski	5,5	1,9	0,9	0,5	0,7	1,5
Miasto na prawach powiatu:						
m.Grudziądz	1,1	0,6	0,1	0,0	0,1	0,2
Podregion włocławski	89,4	31,9	12,0	7,2	8,4	30,0
Powiaty:						
aleksandrowski	7,6	2,4	1,3	1,0	1,0	2,0
inowrocławski	11,9	4,6	1,5	0,9	1,1	3,9
lipnowski	12,7	4,6	1,8	1,0	1,3	4,0
mogileński	6,5	2,5	0,7	0,5	0,6	2,2
nakielski	6,9	2,5	0,9	0,5	0,5	2,5
radziejowski	8,8	2,6	1,0	0,7	0,8	3,7
rypiński	8,2	2,7	1,3	0,5	0,9	2,8
włocławski	17,6	6,3	2,4	1,4	1,8	5,6
zniński	8,0	2,8	1,0	0,7	0,4	3,1
Miasto na prawach powiatu:						
m.Włocławek	1,4	0,9	0,2	0,1	0,1	0,2
<i>w AWU</i>						
Województwo	94862	8024	8703	8748	14110	55278
Podregion bydgosko-toruński	10292	1253	1073	1039	1707	5219
Powiaty:						
bydgoski	3979	379	348	369	595	2288
toruński	5329	579	606	568	971	2605
Miasta na prawach powiatu:						
m.Bydgoszcz	587	187	68	41	109	181
m.Toruń	397	109	52	60	32	145
Podregion grudziądzki	34245	2786	3148	3209	5040	20062
Powiaty:						
brodnicki	5595	445	569	630	1099	2853
chełmiński	3392	306	285	319	516	1966
golubsko-dobrzyński	4928	335	470	516	639	2968
grudziądzki	4224	297	293	301	514	2820
sępoleński	3154	205	200	206	407	2137
świecki	5621	490	552	548	812	3219
tucholski	3857	394	407	338	389	2330
wąbrzeski	3007	238	321	323	599	1527
Miasto na prawach powiatu:						
m.Grudziądz	466	77	53	28	67	243
Podregion włocławski	50326	3984	4482	4499	7364	29997
Powiaty:						
aleksandrowski	4239	297	470	619	855	1998
inowrocławski	6510	571	550	578	943	3867
lipnowski	7009	572	675	597	1147	4017
mogileński	3618	308	279	310	494	2225
nakielski	3882	317	329	286	411	2540
radziejowski	5507	323	377	452	700	3656
rypiński	4718	339	469	329	761	2820
włocławski	9776	792	892	859	1597	5636
zniński	4603	349	372	413	385	3085
Miasto na prawach powiatu:						
m.Włocławek	465	116	69	58	69	153

TABL. 23. UŻYTKOWNIK I CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH WEDŁUG WIEKU ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW

Podregion Powiaty	Ogółem	Osoby w wieku					
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej
<i>w tysiącach osób</i>							
Województwo	172,8	25,7	29,5	35,6	44,9	27,1	10,0
Podregion bydgosko-toruński	21,7	2,7	3,5	4,4	5,5	4,1	1,6
Powiaty:							
bydgoski	7,5	1,0	1,3	1,6	1,9	1,3	0,5
toruński	10,9	1,5	1,9	2,1	2,6	2,0	0,7
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	2,0	0,1	0,2	0,4	0,6	0,5	0,3
m.Toruń	1,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1
Podregion grudziądzki	61,6	9,5	10,5	12,7	16,2	9,6	3,2
Powiaty:							
brodnicki	10,2	1,6	1,7	2,2	2,7	1,5	0,5
chełmiński	6,3	1,0	1,1	1,3	1,7	0,9	0,3
golubsko-dobrzyński	8,5	1,2	1,5	1,6	2,4	1,4	0,4
grudziądzki	7,0	1,1	1,3	1,4	1,8	1,1	0,4
sępoleński	5,1	0,7	0,9	1,1	1,3	0,9	0,3
świecki	10,4	1,6	1,7	2,2	2,8	1,7	0,6
tucholski	7,5	1,3	1,2	1,6	1,9	1,2	0,5
wąbrzeski	5,5	0,9	1,0	1,1	1,3	0,8	0,3
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	1,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,1
Podregion wrocławski	89,4	13,5	15,5	18,6	23,3	13,4	5,2
Powiaty:							
aleksandrowski	7,6	1,1	1,3	1,5	1,9	1,2	0,5
inowrocławski	11,9	1,9	2,2	2,3	3,0	1,9	0,7
lipnowski	12,7	2,0	2,2	2,8	3,2	1,8	0,7
mogileński	6,5	1,1	1,1	1,2	1,8	1,0	0,3
nakielski	6,9	1,0	1,2	1,2	2,0	1,1	0,4
radziejowski	8,8	1,2	1,6	2,0	2,3	1,3	0,5
rypiński	8,2	1,4	1,4	1,6	2,2	1,2	0,4
wrocławski	17,6	2,6	2,9	4,1	4,5	2,4	1,0
żniński	8,0	1,3	1,4	1,5	2,0	1,2	0,6
Miasto na prawach powiatu:							
m.Wrocław	1,4	0,1	0,1	0,3	0,4	0,3	0,1
<i>w AWU</i>							
Województwo	94862	7590	15698	23000	30072	15230	3271
Podregion bydgosko-toruński	10292	732	1597	2306	3177	2001	479
Powiaty:							
bydgoski	3979	268	651	876	1230	786	168
toruński	5329	426	834	1238	1642	981	208
Miasta na prawach powiatu:							
m.Bydgoszcz	587	24	66	102	195	131	68
m.Toruń	397	13	47	90	110	104	35
Podregion grudziądzki	34245	2836	5658	8168	11110	5428	1045
Powiaty:							
brodnicki	5595	488	923	1404	1816	825	139
chełmiński	3392	287	556	787	1134	533	95
golubsko-dobrzyński	4928	376	810	1104	1710	785	144
grudziądzki	4224	318	753	1027	1359	649	119
sępoleński	3154	271	541	728	970	569	75
świecki	5621	459	900	1338	1842	903	181
tucholski	3857	361	631	915	1196	592	162
wąbrzeski	3007	254	495	766	935	461	97
Miasto na prawach powiatu:							
m.Grudziądz	466	23	50	98	149	113	34
Podregion wrocławski	50326	4022	8442	12527	15785	7802	1747
Powiaty:							
aleksandrowski	4239	389	692	975	1288	718	179
inowrocławski	6510	523	1114	1491	2036	1128	218
lipnowski	7009	555	1176	1882	2196	1009	192
mogileński	3618	339	599	816	1210	543	110
nakielski	3882	320	678	859	1264	646	116
radziejowski	5507	330	914	1533	1775	774	181
rypiński	4718	433	827	1144	1492	665	158
wrocławski	9776	699	1626	2700	3027	1393	331
żniński	4603	414	778	1022	1373	801	215
Miasto na prawach powiatu:							
m.Wrocław	465	20	39	107	125	126	48